MAGISTRAT M. WŁOCŁAWKA

SPRAWOZDANIE Z GOSPODARKI MIEJSKIEJ

ZA ROK BUDŻETOWY 1929/30



ORAZ

PRZEGLĄD STATYSTYCZNY M. WŁOCŁAWKA

ZA 1929 ROK

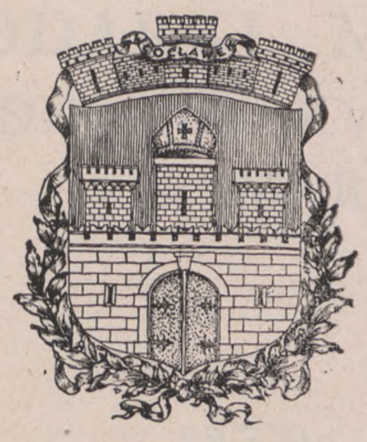
OPRACOWANO W BIURZE STATYSTYCZNEM MAGISTRATU POD REDAKCJĄ
MŁ. REF. BOLESŁAWA LOGI.

WŁOCŁAWEK 1930

MAGISTRAT M. WŁOCŁAWKA

SPRAWOZDANIE Z GOSPODARKI MIEJSKIEJ

ZA ROK BUDŻETOWY 1929/30



ORAZ

PRZEGLĄD STATYSTYCZNY M. WŁOCŁAWKA

ZA 1929 ROK

OPRACOWANO W BIURZE STATYSTYCZNEM MAGISTRATU POD OGÓLNĄ REDAKCJĄ
ML. REF. BOLESŁAWA LOGI.

WŁOCŁAWEK 1930

DRUKIEM ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH p. f. „BRACIA PIOTROWSCY", WŁOCŁAWEK, PRZEDMIEJSKA 20.

SPRAWOZDANIE
Z GOSPODARKI MIEJSKIEJ
ZA CZAS OD DNIA 1-go KWIETNIA 1929 R. DO DNIA 31-go MARCA 1930 R.

CZĘŚĆ I. DZIAŁ A.

PRZEGLĄD GOSPODARKI MIEJSKIEJ

SPRAWOZDANIE Z GOSPODARKI MIEJSKIEJ ZA 1929/30 ROK BUDŻETOWY ORAZ PRZEGLĄD STATYSTYCZNY M. WŁOCŁAWKA ZA 1929 ROK *jest czwartem z kolei wydawnictwem sprawozdawczem Magistratu, obrazującem w formie opisów, zestawień statystycznych i sprawozdań rachunkowych działalność Zarządu Miasta na polu gospodarki Gminy i w zakresie podniesienia dobrobytu jej obywateli. Poraz drugi ponadto jako załącznik, będący oddzielną dodatkową cześcią, zamieszcza się również tablice statystyczne, dotyczące ogólnej charakterystyki najważniejszych przejawów życia gospodarczego i kulturalnego Miasta, dając tem samem obraz samego ośrodka i ogólnych warunków bytowania mieszkańców Gminy.*

Odpowiednie zorganizowanie pracy w biurze Oddziału Statystycznego pozwoliło dokładniej i systematyczniej zebrać materjał opisowy i statystyczny nie tylko za ub. rok sprawozdawczy, lecz i za lata poprzednie, a mianowicie za ostatnie trzechlecie pracy obecnej Rady Miejskiej i Magistratu, kończących swą kadencję w jesieni bieżącego roku.

Całość materjału sprawozdawczego podzielono na następujące części: **1) Dział A części I-ej (Przegląd Gospodarki Miejskiej)** *opisowo i w formie zestawień statystycznych ujmuje organizację Zarządu Miasta, jego prace w dziedzinie budownictwa, pomiarów, opieki społecznej, zdrowia publicznego, kultury i oświaty, bezpieczeństwa publicznego i t. d.* **2) Dział B części I-ej (Sprawozdanie Rachunkowe)** *zawiera sprawozdanie z wykonania budżetu administracyjnego, roczne zamknięcia wszystkich rachunków sum budżetowych i pozabudżetowych, sprawozdania rachunkowe, bilanse oraz rachunki strat i zysków przedsiębiorstw miejskich, inwentarz stanu majątkowego i inne aktywa.* **3) Część II (Przegląd Statystyczny m. Włocławka)** *przedstawia w formie zestawień statystycznych takie dziedziny życia Miasta, jak stosunki ludnościowe (demografja); ogólne warunki zdrowotności, przedszkola, szkolnictwo powszechne, średnie ogólno-kształcące oraz specjalne i zawodowe, wreszcie życie gospodarcze Miasta, mianowicie: przemysł, handel, bezrobocie, rynek pracy, rzemiosło, rolnictwo, ruch kolejowy, pocztowy i telegraficzny i t. p.*

Tak pomyślana forma wydawnictwa, napozór będąca mechanicznem połączeniem trzech części o odrębnej treści, pozwala wszechstronnie ocenić wyniki prac Zarządu Miasta w poszczególnych działach gospodarki miejskiej oraz porównać je należycie z ogólnem tempem życia naszego Miasta, które

niewątpliwie, mimo przejściowych złych konjunktur gospodarczych, z roku na rok wzrasta i pulsuje coraz silniej.

W porównaniu z zeszłorocznem wydawnictwem wprowadzono obecnie szereg zmian i ulepszeń, dotyczących nietylko strony technicznej wykonania, lecz również doboru i odpowiedniego układu pod względem treści poszczególnych działów i tablic statystycznych, starając się, by te ostatnie nie były mechanicznem i przypadkowem nagromadzeniem suchych liczb, lecz by rozwiązywały przedewszystkiem istotne, interesujące nas zagadnienia gospodarcze, kulturalne i społeczne.

W roku bieżącym zastosowano odmienną niż w r. ub. kolejność następujących po sobie części Wydawnictwa, zamieszczając najpierw działy dotyczące gospodarki miejskiej (Dział A i Dział B części I-ej: Sprawozdanie z gospodarki miejskiej za 1929/30 r. budżetowy), a następnie część ogólną — statystykę m. Włocławka (Część II: Przegląd Statystyczny m. Włocławka za 1929 r.)

Nowością w obecnem wydawnictwie jest zamieszczenie w treści kilku tablic z wykresami (diagramy i kartogramy) oraz ilustracyj, a następnie — umieszczone przy każdym dziale sprawozdawczym wykazy najważniejszych obowiązujących ustaw i rozporządzeń władz nadzorczych oraz miejskich przepisów prawnych, co pozwoli czytelnikowi na zorjentowanie się w podstawach prawnych organizacji i działalności Zarządu Miasta.

W końcu należałoby jeszcze dodać, że poświęcenie tak znacznej części wydawnictwa zestawieniom statystycznym jest rękojmią dania Czytelnikom możności urobienia sobie objektywnego sądu o wysiłkach Zarządu Miasta na polu gospodarki miejskiej w ostatniem trzechleciu.

BOLESŁAW LOGA
Kierownik Oddziału Statystycznego.

Włocławek w maju 1930 r.

POGLĄD NA PRACE RADY MIEJSKIEJ W OKRESIE 3-LETNIEJ KADENCJI OD DNIA 16.X.1927 ROKU DO DNIA 1.IV.1930 ROKU.

Zwyczajem lat ubiegłych Magistrat m. Włocławka przystąpił do wydania sprawozdania z gospodarki miejskiej za rok budżetowy 1929/30. Wydawnictwo takie niewątpliwie jest b. pożądane, gdyż obok zademonstrowania obywatelom miasta całokształtu prac samorządu, daje możność zapoznania się z naszemi wysiłkami i sposobem ich realizowania pokrewnym samorządom.

Ponieważ 16 październik r. b. kończy zarazem 3-letnią kadencję obecnej Rady Miejskiej, uważam za celowe zobrazowanie w grubszych zarysach naszego samorządu.

Podczas kadencji obecnej Rady Miejskiej, mimo poważnego kryzysu ekonomicznego Państwa, który szczególniej mocno zaczął się ujawniać w drugiej połowie naszego urzędowania, bilans jej dorobku przedstawia się, mojem zdaniem, bardzo poważnie. Pomijając częściowe niezadowolenie mieszkańców Włocławka z powodu świadczeń, do których z natury rzeczy musieli być pociągani, stwierdzić muszę, że ofiarność ich nie była zmarnowana i wiele korzyści miastu przysporzyła.

Przedewszystkiem każdy przyznać musi, że ogólny wygląd miasta uległ poważnej zmianie na lepsze w kierunku estetycznym, na co zwracają zresztą uwagę, odwiedzając Włocławek, dawni jego mieszkańcy.

Włocławek niewątpliwie powoli zatraca dawny zaniedbany wygląd przedwojenny. Poza skwerami, regulacją wybrzeża, remontem domów, nowemi chodnikami, częściowem rozszerzeniem ulic i t. p. na pierwszy plan wysuwa się przedewszystkiem wspaniałe oświetlenie miasta dzięki powstaniu wielkiej Kujawskiej Elektrowni Okręgowej. Z powodu kryzysu finansowego Bank Gospodarstwa Krajowego nie mógł zrealizować obiecanej na budowę Elektrowni pożyczki. Ta okoliczność zachwiała jej egzystencję i zmusiła miasto do rozpoczęcia pertraktacyj w sprawie wydzierżawienia elektrowni na lat 35 poważnej firmie szwedzkiej. Tranzakcja ta da jednak miastu poważne korzyści materjalne w postaci udziału w zyskach i otrzymaniu taniego kredytu na realizację budowy wodociągów i kanalizacji w śródmieściu. Rezultatem tej tranzakcji obok częściowego zażegnania bezrobocia, będzie poprawa warunków zdrowotnych miasta i ułożenie ulepszonych jezdni na głównych ulicach po zakończeniu rozkopanych robót ulicznych.

Jeżeli dodamy do tych zdobyczy powstanie Komunalnej Kasy Oszczędności, która rozwija się doskonale, postępy w dziedzinie szkolnictwa, opieki społecznej i zdrowia publicznego, zrealizowanie urządzenia

Miejskiego Stadjonu Sportowego, dokończenie pomiarów w mieście i przeniesienie takowych na przyłączone dzielnice, pomoc w rozwoju zdrojowiska siarczano-wapiennego „Wieniec", pomoc w budowie szosy do tego źródła, ufundowanie 2 stypendjów z racji 10-lecia Niedodległości, udział w budowie Muzeum i Bibljoteki Publicznej obok innych prac natury statutowej i ustawodawczej, to nasz dorobek gospodarczy przedstawi się wcale pokaźnie.

Przyszła Rada Miejska stanie się spadkobierczynią, mającą wdzięczniejsze pole do pracy przez finalizowanie naszych poczynań na podstawie tanich kredytów z dopływu gotówki zagranicznej. Przyszła Rada Miejska będzie miała możność zakończenia pierwszego etapu, etapu najkonieczniejszych i najniezbędniejszych potrzeb naszego miasta.

Praca Rady Miejskiej była naogół dość zharmonizowana i owocna pomimo pewnych tarć napozór groźnych. Konieczności gospodarcze były przez olbrzymią większość honorowane. Ujawniały się też pewne tarcia z Prezydentem miasta, którego rozpęd gospodarczy trzeba było niejednokrotnie hamować w okresie kryzysu finansowego. Przyznać trzeba jednak bezstronnie, że inicjatywa i energja Prezydenta miasta w dużej mierze przyczyniły się do zrealizowania zdobyczy naszych i do taniego kredytu.

Prawie wszystkie posiedzenia Rady Miejskiej dochodziły do skutku. Komisje radzieckie pracowały intensywnie — a pierwsze skrzypce trzymała zawsze Komisja Finansowo-Budżetowa z jej dawnym dzielnym Prezesem.

Prezydjum i Rada Starszych zgodnie ustalały poglądy na sprawy, będące przedmiotem obrad Rady Miejskiej.

Na tem kończę moje pobieżne sprawozdanie.

Mam wrażenie, że krytyka nas nie ominie. Nie obawiamy się jej, byle była rzeczowa i bezstronna.

Jeżeli rezultat naszej pracy dał pewne niedociągnięcia, należy je, mojem zdaniem, sprowadzić do czynnika niedoświadczenia młodego samorządu, nigdy złej woli.

Dr. WITOLD PIASECKI

Prezes Rady Miejskiej.

Włocławek, w maju 1930 r.

KRÓTKI RZUT OKA NA GOSPODARKĘ MIEJSKĄ w ROKU SPRAWOZDAWCZYM 1929/30 w NAWIĄZANIU DO OKRESU 3-CH LECIA PRACY OBECNIE URZĘDUJĄCYCH ORGANÓW MIEJSKICH

Rok sprawozdawczy łącznie z r. bieżącym uwypukla i cieniuje wykonanie programu gospodarczego, jaki władze miejskie sobie przed trzema laty nakreśliły. Jest on do pewnego stopnia zakończeniem jednego z etapów rozwoju gospodarki miejskiej za kadencji drugiej z kolei rady miejskiej, jest okresem pracy, za który Magistrat pod moim przewodnictwem nietylko ponosi odpowiedzialność, ale i jest dumny z dokonanych prac dla dobra miasta i z ponoszenia tej odpowiedzialności.

Podstawowym punktem programu za ten okres było powołanie do życia szeregu nowych przedsiębiorstw użyteczności publicznej i usprawnienie już istniejących celem dostarczenia mieszkańcom świadczeń z dziedziny codziennej pierwszej potrzeby i celem pchnięcia zaniedbanego pod każdym względem miasta naprzód w ten sposób, by nakłady pieniężne mogly się rentować i umożliwiać przez to dokonanie w następnym okresie nakładów nierentownych.

Jak dalece ten program został zrealizowany postaram się wykazać pokrótce:

1) Wybudowano **Kujawską Elektrownię Okręgową** dla potrzeb miasta i sąsiednich powiatów (obecnie obsługuje 8 miast). Zakład pracuje bardzo dobrze, przyczynił się do upiększenia miasta przez dostarczenie mu dobrego światła, popiera rozwój rzemiosła i przemysłu, dzięki taniej cenie prądu dla siły. Wprawdzie niemożność uzyskania dostatecznego taniego kredytu oraz zastój gospodarczy ostatnich 2 lat odbiły się na rentowności przedsiębiorstwa, niemniej jednak w drugim roku pracy zakład już zapracował na normalne oprocentowanie swych pożyczek, związane ze zdobyciem kapitału inwestycyjnego. Trudności finansowe jakie miasto przeszło w r. sprawozdawczym, Magistrat pokonał w drodze zaciągnięcia dogodnej pożyczki na spłatę długów „elektrycznych". Przy tej okazji Magistrat uzyskał bardzo dogodny, jak na obecne warunki gospodarcze kraju, kredyt na budowę wodociągów i kanalizacji. Kujawska Elektrownia Okręgowa nietylko więc stała się źródłem energji dla światła i siły, ale również przyczyniła się do zapoczątkowania budowy wodociągów i rozbudowy kanalizacji, niezmiernie dla Włocławka potrzebnych.

2) **Wodociągi i kanalizacja**. Magistrat w latach ostatnich przeprowadził studja, wykonał plany odnośne i w roku sprawozdawczym wyjednał zatwierdzenie tych planów przez Ministerstwo Robót Publicznych. Obecnie Magistrat, wobec kredytów wyżej przytoczonych, przystępuje do budowy. Nadmienić należy, iż szereg robót w dziedzinie kanalizacji zostało w ciągu 3-chlecia wykonanych, jak o tem świadczą sprawozdania lat ubiegłych, dzięki czemu cały szereg ulic został zarówno pod względem zdrowotnym, jak i estetycznym uporządkowanych. Obecna długość kanałów stałych wynosi 6519,7 m. b. i prowizorycznych 7453 m. b.

3) **Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka.** Powołana do życia w r. 1928 Komunalna Kasa Oszczędności początkowo z kapitałem 25.000.— obecnie 100.000.— zł. rozwija się znakomicie (na 1.IV.1930 r. ilość kont oszczędnościowych wynosiła 4948, suma bilansowa 843,255.20 zł., suma oszczędności 485,157.69 zł.), co świadczy o jej potrzebie.

4) **Rzeźnia i Lasy Miejskie.** Uporządkowano gospodarkę rzeźni (zysk netto roczny 100,000.— zł.) i lasów miejskich (prawidłowe zalesienie i planowa eksploatacja poręby).

5) Rozbudowano **Miejską Cegielnię Mechaniczną** przez kompletne zelektryfikowanie, uruchomienie działów nowych (dachówka, sączki), przeprowadzenie bocznicy kolejowej i badań wiertniczych pokładów gliny.

6) Przez zlikwidowanie Warsztatów Miejskich na terenie t. zw. „Parku Budowlanego" przebudowano tabor miejski na **„Zakład Oczyszczania Miasta"**, w tej drodze uregulowano asenizację i wywóz śmieci. Zakład jest samowystarczalny, pracuje ku zadowoleniu właścicieli nieruchomości i przyczynia się do polepszenia warunków zdrowotnych miasta. Zakład ten z czasem będzie musiał być rozbudowany (np. po urządzeniu ulepszonych bruków) na terenie własnym, dogodnie urządzonym.

7) Jeżeli do powyższego dodać przeprowadzenie dokładnych studjów w dziedzinie gazownictwa i w konsekwencji zawarcie w r. b. umowy koncesyjnej na budowę i eksploatację **gazowni w Włocławku,** to otrzymamy kolosalny dorobek w dziedzinie powołania do życia wszystkich najpotrzebniejszych przedsiębiorstw użyteczności publicznej i usprawnienia innych posiadanych przedsiębiorstw. Świadczy to o wykonywaniu konsekwentnie i szybko programu gospodarczego na wstępie poruszonego.

W tej pracy mogły być niedociągnięcia i błędy, całość jednak przedstawia się dobrze.

Poza powyższemi pracami zwrócono specjalną uwagę na **uporządkowanie miasta** pod każdym względem (estetycznym, zdrowotnym i t. d.)

Regulacja, zabrukowanie wielu ulic, założenie wielu kilometrów chodników, urządzenie bulwarów nad Wisłą i Zgłowiączką, urządzenie 8 nowych skwerów, przeważnie na placach błotnistych, pełnych dołów, będących terenami do wywózki śmieci i to w śródmieściu (nad Wisłą, obok stadjonu, plac Staszyca i t. d.), zakupiono szereg placów nad Zgłowiączką, pod rozbudowę parku Sienkiewicza (poważna część nowego parku będzie już w r. b. oddana do użytku publicznego), zadrzewienie ulic, urządzenie cieplarni i innych budynków w zakładzie ogrodniczym na ulicy Polnej, skanalizowanie przymusowe znacznej liczby posesyj w śródmieściu, przymusowe odremontowanie budynków w mieście. Nadto powołano do życia szereg budynków i instytucyj w dziedzinie nauczania, opieki społecznej, zdrowia publicznego, przyczyniono się poważnie do budowy Muzeum Ziemi Kujawskiej, drogi do Wieńca i rozbudowy źródeł Wienieckich.

Wszystko to świadczy o niezmiernie intensywnej pracy w ubiegłem 3-chleciu. Nic dziwnego, że dawni mieszkańcy naszego miasta, gdy po szeregu lat nieobecności wracają do nas, są mile uderzani zmianami na plus.

W następnym okresie rozwoju gospodarki miejskiej czekać będzie wykonania jeszcze cały szereg poważnych zadań. Ile lat okres ten potrwa, zależeć to będzie od warunków kredytowych, gospodarczych oraz od stopnia energji i zrozumienia potrzeby tych zadań przez nowe organa miejskie.

W każdym bądź razie palącą będzie w dalszym ciągu sprawa mieszkaniowa, budowy dalszych gmachów szkolnych, w szczególności zrealizowanie budowy ratusza przez wykupienie hotelu Polskiego, wybudowanie ulepszonych bruków przynajmniej w śródmieściu (próby już zostały wykonane przy Szpitalu św. Antoniego na ul. Toruńskiej) i wybudowanie teatru.

Po załatwieniu tych spraw, w szczególności po uporządkowaniu bruków, które z konieczności czekają na położenie przewodów wodociągowych, gazowych i t. d., miasto nasze stanie pod względem urządzeń na wysokości miast zachodnioeuropejskich, przyczem szereg urządzeń będzie miało nawet lepszych aniżeli te miasta bo nowoczesniejszych.

W okresie omawianym władze miejskie uczyniły również wiele w dziedzinie **uporządkowania stanu prawnego pracowników, doboru stosownych sił i usprawnienia organizacji biur.**

Stosunek obywateli miasta do poczynań władz miejskich był zarówno w ub. okresach budżetowych, jak i w sprawozdawczym okresie nader rzeczowy, jeżeli wziąć poza na-

wias zachowanie się nielicznej grupy pieniaczy, krytykujących wszystkich i wszystko, nie mających za sobą jakichkolwiek rezultatów własnej pracy na polu publicznem. Zresztą każde miasto posiada zwykle swych malkontentów i oponentów, czem nie należy się zrażać. W okresie sprawozdawczym uboczne wpływy oddziaływały mocniej w kierunku opozycyjnym z uwagi jeszcze na zbliżający się okres nowych wyborów do Rady Miejskiej.

Stosunek organów radzieckich do poczynań Magistratu cechowało wysokie zrozumienie ciężkich warunków pracy Magistratu, jak i pozytywna ocena wyników tej pracy — przedewszystkiem pod kątem użyteczności i celowości, a potem dopiero formalnym.

W szczególności należy się podziękowanie i uznanie dla Pana Prezesa Rady Miejskiej Dr. W. Piaseckiego za jego wysiłki w kierunku zharmonizowania pracy organów miejskich.

Na specjalne uznanie zasługuje praca szeregu komisyj radzieckich, a w szczególności finansowo-budżetowej, regulaminowo-prawnej i sanitarno-budowlanej. Głębokie ujmowanie potrzeb naszego miasta, bezinteresowne poświęcenie wiele cennego czasu, szczera dążność do podniesienia miasta cechuje Prezesów tych komisyj pp.: Jerzego Bojańczyka, Antoniego Wawrzynieckiego i Romana Goździewicza.

Pewne zgrzyty w r. sprawozdawczym zarysowały się na tle prac komisji rewizyjnej, a w szczególności niektórych podkomisyj. Rezultatem tych prac było przedłożenie Radzie Miejskiej w roku sprawozdawczym szeregu zarzutów w szczególności przeciw wybudowaniu bulwarów na rzece Zglowiączce, zakupieniu terenów pod park Sienkiewicza od małż. Przybyłowskich. Ferowanie tych zarzutów nie obeszło się również bez udziału wpływów ubocznych z poza Rady Miejskiej, idących od ludzi bądź z reguły nieprzychylnych postępowi gospodarki miejskiej, bądź oczekujących politycznych korzyści przy wywołaniu przesilenia w Magistracie, do czego głównie zmierzano, nie przebierając w środkach (napaści w pismach i t. p.) Robota ta została całkowicie unicestwiona na skutek poważnych badań na terenie czterech połączonych komisyj, zarządzonych przez Radę Miejską. W rezultacie Rada Miejska w uwzględnieniu wniosków tych komisyj przeszła w drodze całego szeregu uchwał do porządku dziennego nad zarzutami.

Ataki opozycji przejawiły się w bardzo ostrej formie jeszcze b. r. przy debacie budżetowej, zostały jednak zmiażdżone stanowiskiem znakomitej większości Rady Miejskiej i Magistratu. W konsekwencji zarysowała się w dalszym ciągu nader harmonijna praca organów municypalnych naszego Miasta. To umożliwia Magistratowi przeprowadzenie w b. r. szeregu prac w dziedzinie urządzeń społecznych, walki z bezrobociem i t. d. Na skutek tych prac nie mieliśmy żadnych zajść na tle bezrobocia (bowiem zgórą 500 ludzi pracuje na robotach miejskich) i mogliśmy uruchomić **Stadjon Sportowy,** przeprowadzić szereg robót niwelacyjnych. W związku z budową ulic na przedmieściach przyłączonych niebawem otworzymy nową część **parku Sienkiewicza, szosę do źródeł siarczanych „Wieniec"** (4,5 km.) również wykańcza się pod dach 2-piętrowy gmach **szkoły na przedm. Zazamcze** (13 klas).

Jeżeli tak wielkie wysiłki mogą być przedsiębrane z tak poważnemi rezultatami, bez większych trudności finansowych w dziedzinie budżetu zwyczajnego — jest to zasługą i rezultatem harmonijnej i ciężkiej pracy członków Magistratu i zespołu urzędniczego, który nie licząc się z godzinami pracy, wypełnia sumiennie swe obowiązki. Za tę pracę czuję się w obowiązku podziękować zarówno kolegom z Magistratu, jak i całemu zespołowi pracowników miejskich.

STEFAN PACHNOWSKI
PREZYDENT MIASTA.

Włocławek, w maju 1930 roku.

I. RADA MIEJSKA

(początek kadencji w dn. 16.X.1927 r.; pierwsze posiedzenie organizacyjne w dn. 10.XI.1927 r.)

Działalność Rady Miejskiej oraz jej kompetencje określa Dekret Naczelnika Państwa o samorządzie miejskim z dnia 7 lutego 1919 roku (Dziennik Praw Nr. 13 poz. 140). Postanowienia Dekretu noszą charakter przejściowy, obowiązujący na ziemiach b. zaboru rosyjskiego do czasu wydania przez Sejm ogólnej ustawy unifikacyjnej o samorządzie terytorjalnym dla całego Państwa, w ramach przewidzianych art. 66—67 Ustawy Konstytucyjnej z dn. 17 marca 1921 r. (Dz. Ustaw Nr. 14 z 1921 r.).

Rok 1929/30 jest trzecim z kolei rokiem sprawozdawczym obecnej Rady Miejskiej której prace przedstawiają załączone tablice.

Skład osobowy Prezydjum i Komisyj Radzieckich:

a) Prezydjum Rady Miejskiej:

Prezes:	Dr. Witold Piasecki
Viceprezesi:	Al. Rutkowski i ks. St. Wojsa
Sekretarz:	Edward Jurgo
Zastępca Sekretarza:	Józef Olszewski

b) Konwent Senjorów: J. Bojańczyk, H. Chybalski, S. Czarny, F. Dowmontowa, D. Ersler, R. Goździewicz, S. Hiller; w r. sprawozdawczym ustąpił A. Tarnecki.

c) Komisja Finansowo-Budżetowa: Przewodniczący J. Bojańczyk oraz członkowie: F. Dowmontowa, D. Ersler, K. Kasia, A. Lewandowski, L. Makowski, St. Mirewicz, A. Rutkowski, A. Toruńczyk.

d) Komisja Regulaminowo-Prawna: Przewodniczący mec. Ant. Wawrzyniecki; członkowie: J. Ziętarski, J. Olszewski, J. Horn, J. Miedziński.

e) Komisja Sanitarno-Budowlana: Przewodniczący R. Goździewicz, członkowie: Br. Jagodziński, J. Miedziński, K. Ziółkowski (w r. sprawozd. ustąpił r. Tarnecki) oraz z głosem doradczym jako eksperci: inż. Fürstenwald, dyr. Xiężopolski, członkowie miejscowego Stowarzyszenia Techników, Architekt Miejski i Lekarz Miejski.

f) Komisja Rewizyjna: Przewodniczący J. Ziętarski; członkowie: K. Ziółkowski, Br. Jagodziński.

W końcu roku sprawozdawczego zaangażowano specjalnego urzędnika kontraktowego, prowadzącego biuro Sekretarjatu Rady Miejskiej, jako odrębnej jednostki organizacyjnej.

W 1929/30 r. zaszły następujące zmiany w składzie Rady Miejskiej:

1) W dn. 20 czerwca 1929 r. radni Br. Jabłoński i J. Wojciechowski wystąpili z P. P. S. i przyłączyli się do d. Frakcji Rewolucyjnej P. P. S.

2) W dn. 19 września 1930 r. wystąpił z Pol. Zjednoczenia Gospodarczego radny K. Kasia i przyłączył się następnie do

3) powstałego w dn. 23 września 1930 ugrupowania p. n. Grupy Chreścijańsko-Społecznej, którą utworzyli radni: ks. St. Wojsa i J. Ziętarski (dawniej Pol. Zjednocz. Gospod.).

4) W dniu 24 października 1930 r. wystąpił z Pol. Zjednocz. Gospod. radny L. Makowski, stwarzając samodzielną jednostkę wśród ugrupowań radzieckich.

Skład osobowy Rady Miejskiej (stan w dn. 31 marca 1930 r.) oraz frekwencja radnych

Tabl. 1 Liczba posiedzeń plenarnych w okresie sprawozdawczym 32. 1929/30

L. p.	Nazwisko i Imię	Ugrupowanie radzieckie	Frekwencja	
			Obecny	Nieobecny
	RADNI:			
1	Bojańczyk Jerzy	Grupa Demokrat. (B. B. W. z Rz.)	27	5
2	Ciechurski Roman	P. P. S.	11	21
3	Chybalski Henryk	Pol. Zjedn. Gospod.	26	6
4	Czarny Szlama (wszedł na miejsce Zamelmana Jeszyca)	Poale Sjon lewica	1	13
5	Dowmontowa Feliksa	Pol. Zjedn. Gospod.	27	5
6	Chrzanowska Emilja (weszła na miejsce Tarneckiego Antoniego)	Pol. Zjedn. Gospod.	—	—
7	Ersler Dawid	Grupa Nar. Radn. Żyd.	25	7
8	Goździewicz Roman	Pol. Zjedn. Gospod.	28	4
9	Hiller Szlama	Bund	29	3
10	Horn Józef	Poale Sjon prawica	28	4
11	Jabłoński Bronisław	Klub P.P.S. d. Frakcja Rew.	23	9
12	Jagodziński Bronisław	„	24	8
13	Jurgo Edward	„	21	11
14	Karau Jakób	Grupa Niemiecka	18	14
15	Kasia Karol	Grupa Chrz.-Społ.	28	4
16	Leszczyński Ludwik	Klub P. P. S.	23	9
17	Lewandowski Antoni	Pol. Zjedn. Gospod.	30	2
18	Makowski Ludwik	Dziki	26	6
19	Miedziński Józef	Grupa Narod. Radn. Żyd.	26	6
20	Mirewicz Stanisław	Pol. Zjedn. Gospod.	20	12
21	Olszewski Józef	„	15	17
22	Dr. Piasecki Witold	„	31	1
23	Praszkier Sine	Grupa Narod. Radn. Żyd.	22	10
24	Rutkowski Aleksander	Klub P. P. S.	27	5
25	Stein Alfons	Pol. Zjedn. Gospod.	29	3
26	Toruńczyk Abram	Bund	25	7
27	Waśniewski Wacław (wszedł na miejsce Płoskiego Edmunda)	Pol. Zjedn. Gospod.	22	—
28	Wapniarski Franc. (wszedł na miejsce Nowakowskiego Tadeusza)	„	17	3
29	Wawrzyniecki Antoni	Grupa Demokrat. (B. B. W. z Rz.)	25	7
30	Wojciechowski Jan	Klub P.P.S. d. Frakcja Rew.	16	16
31	Ks. Wojsa Stanisław	Grupa Chrz.-Społ.	25	7
32	Zausznica Jakób	Grupa Nar. Radn. Żyd.	3	29
33	Ziętarski Jan	Grupa Chrz.-Społ.	29	3
34	Ziółkowski Kazimierz	Klub P. P. S.	23	9
	CZŁONKOWIE MAGISTRATU			
1	Prezydent Stefan Pachnowski			
2	Ławnik Czesław Kossobudzki			
3	„ Stanisław Markowski			
4	„ Bolesław Przybyłowski			
5	„ Alfred Sztolcman			

Tabl. 2

Radni w/g ugrupowań radzieckich

1927/28—1929/30

Rok	Ogółem	Ugrupowania radzieckie										
		Klub P. P. S.	Klub P. P. S. dawna frakcja rewol.	Polskie Zjedn. Gospodarcze	Grupa Demokratyczna (B. B. W. z R.	Grupa Niemiecka	Grupa Narod. Radnych Żyd.	Bund	Grupa Poale Sion Lewica	Grupa Poale Sion Prawica	Grupa Chrześcijańsko-Społ.	Dziki
Stan na 16.X.1927 r.	34	8	—	15	2	1	4	2	1	1	—	—
Stan na 31.III.1928 r.	34	4	4	15	2	1	4	2	1	1	—	—
Stan na 31.III.1929 r.	34	4	4	11	2	1	4	2	1	1	3	1

Tabl. 3

Prace Komisyj Radzieckich

1927/28—1929/30

Rok	Posiedzenia					Sprawy rozpatrywane				
	Prezydjum i Rada Starszych	Komisje:				Prezydjum i Rada Starszych	Komisje:			
		Finansowo Budżetowa-	Regulaminowo prawna	Sanitarno-Budowlana	Rewizyjna		Finansowo Budżetowa	Regulaminowo prawna	Sanitarno-Budowlana	Rewizyjna
1927/28*)	8	16	4	7	9	96	47	6	98	21
1928/29	18	36	7	19	6	93	45	13	326	12
1929/30	15	53	6	15	14	104	92	10	159	17

Tabl. 4

Sprawy rozpatrywane na plenum Rady Miejskiej

1927/28—1929/30

Rok	Ogółem	Rodzaj spraw:														
		Organizacyjne	Administracyjne	Majątkowe	Przedsiębiorstw miejskich	Drogowe	Pomiarów i planów rozbudowy	Oświaty	Zdrowia	Opieki Społecznej	Kultury i sztuki	Bezpieczeństwa publicznego	Podatkowe	Budżetowe	Pożyczkowe	Różne
Wnioski i dezyderaty Radnych																
1927/28*)	158	34	16	11	—	6	—	4	3	4	—	6	21	12	11	30
1928/29	81	6	3	4	8	4	—	1	1	6	5	1	5	1	—	36
1929/30	82	28	5	1	4	5	—	—	2	12	—	1	6	6	3	11
Wnioski i komunikaty Magistratu																
1927/28*)	50	6	—	11	—	2	—	—	3	2	—	—	5	7	11	3
1928/29	70	4	—	9	4	1	3	—	4	—	—	2	11	5	7	20
1929/30	92	7	3	9	5	7	6	3	6	2	2	—	10	3	13	14
Ogółem																
1927/28*)	208	40	16	22	—	8	—	4	6	6	—	6	26	19	22	33
1928/29	151	15	3	13	12	5	3	1	5	6	5	3	16	6	7	56
1929/30	174	36	8	10	9	12	6	3	8	14	2	1	16	9	16	25

*) Za czas od dn. 16.X.1927 do dn. 1.IV.1928 roku.

II. ZARZĄD MIASTA.

I. Magistrat.

1) Prezydent Miasta
2) Viçeprezydent vacat
3) 4-ch ławników

II. Administracja Ogólna.

a) Wydziały:

1) Ogólny O d d z i a ł y: I. Kierownictwo, II. Prezydjalny, III. Administracyjny, IV. Wojskowy, V. Biuro Meldunkowo-Adresowe, VI. Biuro Statystyczne, VII. Gospodarczy, Kancelarja Wydziałowa.

K a n c e l a r j a O g ó l n a: Biuro Podawcze, Biuro Informacyjne, Biljoteka Miejska, Archiwum Miejskie.

2) Finansowy O d d z i a ł y: I. Kierownictwo, II. Ref. budżetowy i pożyczkowy, III. Kasowo-rachunkowy, IV. Podatkowy, V. Egzekucyjny, Kancelarja Wydziałowa.

3) Społeczny O d d z i a ł y: I. Kierownictwo, II. Zdrowia, III. Oświaty i kultury, IV. Opieki Społecznej, V. Weterynarji, Kancelarja Wydziałowa.

4) Techniczny O d d z i a ł y: I. Kierownictwo, II. Budowlany, III. Pomiarów, IV. Dróg i Plantacyj, Kancelarja Wydziałowa.

b) Autonomiczne biura:

1) Kontroler Gospodarki Miejskiej
2) Radca Prawny Magistratu
3) Sekretarjat Rady Miejskiej.

III. Przedsiębiorstwa Miejskie.

a) we własnym zarządzie
1) Kujawska Elektrownia Okręgowa we Włocławku 5800 kw. ust 84 km 30000 Volt.
2) Miejska Cegielnia Mechaniczna
3) Zakład Oczyszczania Miasta

b) w zarządzie Wydz. Społ.
4) Rzeźnia Miejska

c) w zarządzie Wydz. Tech.
5) Lasy Miejskie.

IV. Zakłady i Instytucje Miejskie oraz Subsydjowane przez Miasto

a) autonomiczne:
1) Zarząd Budowy Wodociągów i Kanalizacji m. Włocławka

b) w zarządzie Wydz. Tech.
2) Zakład Gospodarczy Ogrodnictwa Miejskiego
3) Hale Targowe
4) Miejskie Domy Mieszkalne

c) w zarządzie Wydz. Społ.
5) Targowisko Zwierzęce (wydzierżawione)
6) Biuro wypłat Funduszu Bezrobocia
7) Ochronki Miejskie
8) Przytułek Miejski
9) Kuchnia Miejska
10) Miejska Stacja Kontroli artykułów żywnościowych
11) Urząd Sanitarno-Obyczajowy
12) Ambulatorjum Miejskie
13) Przychodnia Przeciwjaglicza
14) Łaźnie Miejskie i Zakład Dezynfekcyjny
15) Specjalna Miejska Służba Zdrowia (Lekarz ubogich)
16) Kolonja Lecznicza w Ciechocinku
17) Przedszkola Miejskie
18) Miejska Szkoła Zawodowo-Dokształcająca
19) Miejski Stadjon Sportowy.

d) Własność wspólna Miasta i Sejmiku Włocławskiego
20) Szpital św. Antoniego
21) Komunalne Koedukacyjne Seminarjum Nauczycielskie.

e) Subsydjowane:
22) Włocławska Ochotnicza Straż Pożarna
23) Urząd Rozjemczy do spraw najmu
24) Teatr Miejski
25) Publiczne Szkoły Powszechne

f) inne
26) Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka.

V. Komisje Wydziałowe.

a) przy Wydz. Ogólnym:
1) Komisja Archiwalna
2) Komisja Kwalifikacyjna
3) Komisja Dyscyplinarna
4) Komisja do Badania Cen artykułów pierwszej potrzeby
5) Komisja Rzeczoznawców
6) Miejski Komitet Regjonalny.

b) przy Wydz. Finans.
7) Komisja Podatkowa
8) Komisja Wymiarowa Państw. podat. od placów budowlanych
9) Komisja Klasyfikacyjna miejsk. podatk. od gruntów i placów budowlanych

c) przy Wydz. Techn.
10) Komisja Sanitarno-Techniczna
11) Komisja Sanitarno-Budowlana (radziecka)
12) Komitet Rozbudowy Miasta

d) przy Wydz. Społ.
13) Organizacja Opiekunek dzielnicowych
14) Komisja Opieki Społecznej
15) Komisja Wpisów Szkolnych dla młodzieży szkół średnich
16) Komisja Stypendjalna dla akademików
17) Komisja Stypendjalna dla absolwentów publ. szkół powszechnych
18) Komisja Dokształcania Zawodowego
19) Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

MAGISTRAT M. WŁOCŁAWKA

(powołany przez Radę Miejską w dn. 16.XI. 1927).

Podstawą prawną działalności i organizacji Magistratu m. Włocławka jest Dekret o samorządzie miejskim z dn. 4 lutego 1919 r. (Dziennik Praw Nr. 13 poz. 140).

Magistrat jest organem zarządzającym i wykonawczym Gminy m. Włocławka. Na czele Magistratu stoi Prezydent Miasta jako kierownik i przedstawiciel Magistratu, odpowiedzialny za czynności Zarządu Miasta zarówno przed Radą Miejską jak i przed Władzami Nadzorczemi. Prezydent Miasta jest z tytułu tych funkcyj przewodniczącym kolegjum Magistratu, w skład którego wchodzi 4-ch ławników.

Ławnicy Magistratu sprawują nadzór i kontrolę nad poszczególnemi działami gospodarki miejskiej w postaci t. zw. „decernatów", będąc odpowiedzialnymi za gospodarkę swych decernatów przed plenum Magistratu, a politycznie przed ugrupowaniami radzieckiemi przez które zostali powołani.

Prezydenci m. Włocławka powoływani przez Radę Miejską w latach 1919—1930

Tabl. 5 1919—1930

L. p.	Imię i nazwisko	Data powołania	Data złożenia urzędu	Czas urzędowania
1	Inż. Stanisław Boryssowicz . . .	9.III.1919 r.	27.XI.1919 r.	8 m. 18 dni
2	Mec. Antoni Wawrzyniecki. . .	1.XII.1919 r.	30.VI.1920 r.	7 m.
3	Inż. Jan Roliński	21.X.1920 r.	24.VIII.1922 r.	1 r. 10 m. 3 dni
4	August Krauze	7.IX.1922 r.	2.X.1924 r.	2 l. 22 dni
5	Inż. Czesław Gajzler	27.XI.1924 r.	10.VIII.1926 r.	1 r. 8 m. 13 dni
6	Stefan Pachnowski	5.XII.1926 r.	—	—
	ponownie powołany przez Radę Miejską	10.XI.1927 r.	—	—

Skład osobowy oraz podział pracy Członków Magistratu

Tabl. 6 1929/30—1930/31

Decernat	Decernent	Działy gospodarki miejskiej w 1929/30 r.	Działy gospodarki miejskiej od dn. 1.IV.1930 r.
I	Prezydent Stef. Pachnowski	Wydział Główny „ Finansowy	Wydział Ogólny
II	Ławnik A. Kossobudzki	Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej	Referat Opieki Społecznej i Referat Zdrowia w Wydziale Społecznym
III	Ławnik St. Markowski	Wydział Podatkowy „ Szkolny Kuj. Elektrownia Okręg.	Referat Kultury i Sztuki w Wydziale Społecznym Sprawy aprowizacyjne w Wydziale Ogólnym Sprawy Inspektoratu Gospodarczego w Wydz. Technicznym Kuj. Elektr. Okręgowa Miejska Cegielnia Mech.
IV	Ławnik Bol. Przybyłowski	Wydz. Majątków Miejsk. Miejska Cegielnia Mech.	Wydział Finansowy
V	Ławnik A. Sztolcman	Wydział Techniczny Zakł. Oczyszcz. Miasta	Wydział Techniczny Zakł. Oczyszcz. Miasta Wodociągi i Kanalizacja

Sprawy załatwiane przez kolegjum Magistratu

Tabl. 7 1927/28—1929/30

Wydziały i Przedsiębiorstwa*)	Posiedzenia	Sprawy załatwiane: Razem	w tem: Organizacyjne	Personalne	Podatkowe i budżetowe	Pożyczkowe	Majątkowe	Techniczno-budowlane	Ludności	Opieki Społ.	Różne
Ogółem w 1927/28**) .	36	561	64	140	132	3	95	73	20	19	15
Ogółem w 1928/29 . .	78	1104	144	256	245	7	115	178	33	32	94
Ogółem w 1929/30 . .	70	898	193	150	101	18	193	96	35	71	41
w tem obowiązujące:											
W-ł Główny	—	320	125	125	7	2	5	5	35	1	15
„ Finansowy . . .	—	104	2	2	65	16	17	2	—	—	—
„ Techniczny . . .	—	90	11	2	6	—	21	46	—	1	3
„ Majątków Miejsk.	—	186	15	10	7	—	127	15	—	2	10
„ Zdrowia i Opieki	—	67	8	3	4	—	1	1	—	46	4
„ Szkolny	—	83	22	6	4	—	13	8	—	21	9
Kuj. Elektr. Okręgową	—	34	9	2	2	—	7	14	—	—	—
Miejską Cegielnię Mech.	—	6	1	—	2	—	1	2	—	—	—
Tabor Miejski	—	8	—	—	4	—	1	3	—	—	—

*) Rzeźnia i Lasy znajdowały się w Zarządzie W-łu Majątków Miejskich.

**) Od początku kadencji Magistratu t. zn. od 16.X.1927 do 1.IV.1928 r.

Najważniejsze uchwały Magistratu w 1929/30.

1) Zatwierdzenie projektów regulaminów Targów Małych i Wielkich (uchwała Nr. 313 z dn. 11.IV. 1929 r.)
2) Pomiary przedmieść (uchwała Nr. 315 z dn. 16.IV. 1929 r.)
3) Projekt regulacji rz. Zgłowiączki (uchwała Nr. 333 z dn. 16.IV. 1929 r.)
4) Przyłączenie m. Chodcza do Kujawskiej Elektrowni Okręgowej (uchwała Nr. 397 z dn. 23.IV. 1929 r.)
5) Powołanie Komitetu upiększania m. Włocławka (uchwała Nr. 419 z dn. 30.IV.1929 r.,
6) Budowa drogi do Wieńca (uchwała Nr. 445 z dn. I.V. 1929 r.)
7) Urządzenie Pierwszej Kujawskiej Wystawy Elektrycznej we Włocławku (uchwała Nr. 478 z dn. 28.V. 1929 r.)
8) Przyjęcie statutu i instrukcji robót szarwarkowych (uchwała Nr. 487 z dnia 4.VI. 1929 r.)
9) Przyjęcie regulaminu o udzielaniu kredytów budowlanych (uchwała Nr. 536 z dn. 13.VI. 1929 r.)
10) Dotacja dla Komunalnej Kasy Oszczędności m. Włocławka (uchwała Nr. 537 z dn. 13.VI. 1929 r.)
11) Zatwierdzenie regulaminu Biura Informacyjnego (uchw. Nr. 553 z dn. 18.VI. 1929 r.)
12) Przedłużenie bulwaru nad Wisłą (uchwała Nr. 583 z dn. 25.VI. 1929 r.)
13) Oświetlenie mostu na Wiśle (uchwała Nr. 591 z dn. 2.VII. 1929 r.)
14) Przyjęcie ramowego statutu o zaopatrzeniu emerytalnem pracowników komunalnych i ich rodzin (uchwała Nr. 835 z dn. 22.X. 1929 r.)
15) Przyjęcie regulaminu Rady Komunalnej Kasy Oszczędności m. Włocławka (uchw. Nr. 923 z dnia 5.XII. 1929 r.)
16) Akcja odszczurzania miasta (uchwała Nr. 967 z dn. 31.XII. 1929 r.)
17) Bocznica do Cegielni Miejskiej (uchwała Nr. 26 z dn. 21.I. 1930 r.)
18) Zmiana przepisów kancelaryjnych (uchwała Nr. 57 z dn. 28.I. 1930 r.)
19) Komasacja Wydziałów Magistratu (uchwała Nr. 144 z dn. 13.III. 1930 r).

ADMINISTRACJA OGÓLNA

A. Reorganizacja Administracji Ogólnej.

W końcu m. marca r. b. przeprowadzona została częściowa reorganizacja administracji ogólnej przez zastosowanie t. zw. „komasacji wydziałów". Polegała ona: 1) na włączeniu dotychczasowego Wydziału Szkolnego do Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej, a w następstwie na nadaniu temu Wydziałowi nazwy „Społeczny"; 2) na ponownem połączeniu Wydziału Finansowego i Podatkowego w jeden Wydział; 3) na włączeniu Wydziału Majątków Miejskich do Wydziału Technicznego. Równocześnie zmieniona została kompetencja tych wydziałów odpowiednio do nowej ich organizacji, a także we właściwy sposób ujęta została wewnętrzna organizacja każdego z wydziałów przez zastosowanie podziału ich na oddziały i referaty, załatwiające sprawy jednorodne w ramach kompetencji odnośnych wydziałów. Przeprowadzona reorganizacja była wynikiem dwóch zasadniczych dążeń: 1) zaprowadzenie możliwie najdalej posuniętej oszczędności w kosztach utrzymania administracji ogólnej i 2) oparcie organizacji tej administracji na racjonalnych podstawach. Jedno i drugie dążenie znalazło tu swój właściwy wyraz i zostało odpowiednio uzgodnione.

Obecny schemat organizacyjny administracji ogólnej przedstawia się w sposób następujący:

Schemat organizacji administracji ogólnej

Tabl. 8 stan na I.IV. 1930

Znak Oddz.	Nazwa Oddziału	Stanowisko	Etat	Liczba pracowników	Zakres czynności
O.	**1) Wydział Ogólny**				
I	Kierownictwo	Kierownik Wydziału	VI	1	Kierownictwo i sprawy specjalne poruczone.
II	Prezydjalny	St. referent	VII	1	Sprawy ogólno-samorządowe, posiedzeń Magistratu, organizacyjne, prasowe, służbowe, uposażeniowe i emerytalne pracowników miejskich, dochodzeń dyscyplinarnych.
		Kancelista	X	1	

Tabl. 8 (dalszy ciąg)

Znak Oddz.	Nazwa Oddziału	Stanowisko	Etat	Liczba pracowników	Zakres czynności
III	Administracyjny	St. referent Kancelista	VII X	1 1	Sprawy policyjne, wyznaniowe, księgi ludności, przemysłowe, handlowe, rzemieślnicze, publiczne środki lokomocji.
IV	Wojskowy	Referent Mł. referent	VIII IX	1 1	Sprawy wojskowe, meldunki rezerwistów, paszporty.
V	Biuro Meldunkowo-Adresowe	Mł. referent Kancelista Kancelista	IX IX XI	1 1 1	Meldunki osób cywilnych i sprawy adresowe.
VI	Biuro Statystyczne	Mł. referent Kancelista	IX X	1 1	Sprawy statystyki miejskiej i poruczonej, sprawozdania z gospodarki miejskiej.
VII	Gospodarczy i kancelarja ogólna	Referent Informator Archiwista	VIII X IX	1 1 1	Sprawy gospodarcze, biuro podawcze, ekspedytura, archiwum, materjały piśmienne, opał, światło, utrzymanie porządku, lokal biurowy, bibljoteka, czasopisma.
—	Kancelarja wydziałowa	Registrator Maszynistka	X X	1 1	Prowadzenie registratury wydziałowej, przechowywanie akt, sporządzanie czystopisów.
			Razem	17	
F.	**2) Wydział Finansowy.**				
I	Kierownictwo	Kierownik Wydziału	VI	1	Kierownictwo, sprawy ogólno-finansowe, organizacyjne i personalne pracowników Wydziału.
II	Referat budżetowy i pożyczkowy	St. referent	VII	1	Sprawy budżetu i długów miejskich.
III	Kasowo-rachunkowy	Buchalter Pomocnik buchaltera Kasjer Rachmistrz Likwidator 2 likwidatorów	VII VIII VIII X X XI	1 1 1 1 1 2	Księgi rachunkowe, kasa, przyjmowanie sprawdzanie i wypłata rachunków, ewidencja majątku miasta
IV	Podatkowy	St. referent 3 kanceliści Kancelista	VII X XI	1 3 1	Sprawy statutów i uchwał podatkowych, wymiar i ewidencja podatków i opłat miejskich oraz obcych.
V	Egzekucyjny	Mł. referent 2 sekwestrat. Sekwestrator Sekwestrator Kancelista	IX IX X XI XI	1 2 1 1 1	Egzekucja podatków, opłat i należności miejskich oraz obcych.
—	Kancelarja Wydziałowa	Registrator Maszynistka	X X	1 1	Prowadzenie registratury wydziałowej, przechowywanie akt, sporządzanie czystopisów.
			Razem	22	
S.	**3) Wydział Społeczny.**				
I	Kierownictwo	Kierownik	VI	1	Kierownictwo, sprawy organizacyjne i personalne pracowników Wydziału.
II	Zdrowia	Lekarz miejski Mł. referent	VI IX	1 1	Sprawy nadzoru nad stosunkami zdrowotnemi, szpitalne, higjena szkolna.

Tabl. 8 (dalszy ciąg)

Znak Oddz.	Nazwa Oddziału	Stanowisko	Etat	Liczba pracowników	Zakres czynności
III	Oświaty i Kultury	Referent Kancelista	VIII X	1 1	Sprawy gospodarcze szkolnictwa powszechnego i zawodowego, oświaty pozaszkolnej i kultutry ogólnej.
IV	Opieki Społecznej	Mł. referent Wywiadowca	IX X	1 1	Sprawy opieki społecznej, wychowania przedszkolnego. koszty leczenia, administracja zakładów opiekuńczych, sprawy bezrobotnych.
V	Weterynarji	Lekarz weter.*)	—	—	Nadzór weter., rzeźnia, targowisko zwierzęce.
—	Kancelarja Wydziałowa	Registrator Maszynistka	X XI	1 1	Prowadzenie registratury, przechowywanie akt wydziału, sporządzanie czystopisów.
			Razem	9	
T.	**4) Wydział Techniczny.**				
I	Kierownictwo	Kierownik Wydziału	VI	1	Kierownictwo, sprawy organizacyjne i personalne pracowników Wydziału.
II	Budowlany	Architekt Techn. budowl. Kancelista	VI VIII X	1 1 1	Sprawy policji budowlanej, zarząd, konserwacja i budowa gmachów miejskich.
III	Pomiarów	Mierniczy Technik mier. Kreślarz Pomiarowy	VI VII VIII X	1 1 1 1	Sprawy pomiarów i regulacji miasta.
IV	Dróg i plantacyj	Inspektor gospodarczy Technik drog.	VI VIII	1 1	Sprawy zarządu, konserwacji i budowy ulic, placów, plantacji miejskich, oświetlenia miasta i lasów miejskich.
—	Kancelarja Wydziałowa	Registrator Maszynistka	X XI	1 1	Prowadzenie registratury, przechowywanie akt, sporządzanie czystopisów.
			Razem	12	
	5) Inne biura miejskie.				
K.	Kontrola Gospodarki Miejskiej	Kontroler Gospodarki Miejskiej	VI	1	Sprawy kontroli rachunkowej, organizacyjnej i rzeczowej wszystkich działów gospodarki miejskiej.
P.	Biuro Prawne	Radca Prawny	ryczałt	1	Sprawy sądowe i prawne miasta oraz porady prawne ubogiej ludności.
R. M.	Sekretarjat Rady Miejskiej	Sekretarz	ryczałt	1	Protokuły posiedzeń, korespondencja i biurowość Rady Miejskiej i Komisyj Radzieckich.
			Razem	3	
	6) Służba niższa.				
	Obsługa interesantów Magistratu i Wydziałów	Woźny 3 woźnych 2 gońców	XIV XV ryczałt	1 3 2	Obsługiwanie interesantów Magistratu i poszczególnych Wydziałów.

*) Lekarz weterynarji etatowo należy do składu personelu Rzeźni Miejskiej wykonywuje jednak również obowiązki referenta weterynaryjnego Wydziału Społecznego. Z tego powodu stanowisko to zostało zamieszczone w schemacie organizacyjnym Administracji Ogólnej.

Tabl. 8 (dalszy ciąg)

Znak Oddz.	Nazwa Oddziału	Stanowisko	Etat	Liczba pracowników	Zakres czynności
	Ekspedycja korespondencji	Ekspedytor	XV	1	Przynoszenie korespondencji z poczty i ekspedjowanie korespondencji Magistratu.
	Obsługa Kasy	Woźny kasowy	XIV	1	Obsługa Kasy Miejskiej, przynoszenie i odnoszenie gotówki do banków i Kasy Skarbowej.
	Roznoszenie korespondencji miejscowej	2 woźnych Woźny	XV XVI	2 1	Roznoszenie korespondencji miejscowej na miasto.
	Nadzór nad przedmieściami	3 dozorców przedmieść	ryczałt	3	Roznoszenie na przedmieścia korespondencji, wezwań i nakazów, pobieranie niektórych podatków i opłat oraz załatwianie zleceń urzędowych w stosunku do ludności przedmieść.
			Razem	14	

Jak widać z powyższego schematu liczba stanowisk, zaliczonych do administracji ogólnej, wynosi 77, a w tem 2 nieobsadzone (wakujące), mianowicie stanowisko kierownika Wydziału Technicznego i technika drogowego. Ponadto zatrudnionych jest kilku pracowników czasowych w Wydziale Finansowym przy załatwianiu pilnych i okresowych spraw podatkowych i jeden w Wydziale Technicznym.

W porównaniu z poprzedniemi latami liczba faktycznie zatrudnionych obecnie pracowników miejskich przedstawia się w sposób następujący:

Personel Administracji Ogólnej w poszczególnych latach

Tabl. 9 1919—1930

Rok	Razem personel biurowy	w tem Wydziały: Główny	Finansowy	Szkolny	Opieki Społecznej i Zdrowia	Majątków Miejskich	Techniczny	Inne biura	Oficjaliści	Ogółem oficjaliści i personel biurowy
		Ogólny	Finansowy	Społeczny		Techniczny				
1919	56	14	9	2	9	3	19	—	12	68
1920	54	13	9	2	9	4	17	—	13	67
1921	58	16	11	4	8	3	16	—	12	70
1922	54	14	14	5	8	3	10	—	13	67
1923	51	9	17	5	7	3	10	—	12	63
1924	47	10	18	3	7	3	6	—	12	59
1925	47	10	18	4	5	3	7	—	12	59
1926	47	11	16	4	6	3	7	—	12	59
1927	56	13	19	3	7	4	9	1	14	70
1928	68	18	25	3	7	4	10	2	14	83
1929	75	18	27	3	7	5	14	2	16	92
do 1.IV.1930	79	17	34	3	7	5	13	2	17	97
od 1.IV.1930	66	17	26	9		11		3	14	80

Zestawienie powyższe przedstawia rozwój liczebny personelu administracji ogólnej w okresie 12 lat działalności samorządowej naszego miasta.

Mimo znakomitego wzrostu zadań i czynności administracji ogólnej w ciągu ostatnich lat liczba personelu po przeprowadzonej reorganizacji stanowi przeciętną średnią wszystkich lat poprzednich. Dlatego słusznie należy ją uznać za normalną i zgodną zarówno z wymogami racjonalnej struktury organizacyjnej aparatu wykonawczego władz miejskich, jak i z wymogami najdalej posuniętej oszczędności w kosztach utrzymania tego aparatu.

Przybliżone pojęcie o wzroście pracy biurowej administracji ogólnej w latach ubiegłych wskazuje poniższe zestawienie ilości załatwionych spraw według dzienników korespondencyjnych:

Ilość załatwionych spraw w/g dziennika korespondencyjnego w poszczególnych latach

Tabl. 10 1921—1929

Rok	Razem	Wydziały:						
		Główny	Zdrowia i Opieki Społecznej	Finansowy	Szkolny	Techniczny	Majątków Miejskich	Aprowizacji
1921	24666	5690	6897	3401	2846	1091	1805	2936
1922	29045	7643	7300	4616	2531	2149	3246	1560
1923	33583	8200	6564	5363	4537	3389	3840	1690
1924	31302	8580	6034	5000	3502	2923	4179	1077
1925	33953	9376	6582	5122	4084	3797	4992	—
1926	33787	9977	6353	5774	3444	4100	4139	—
1927	36938	10041	6328	7205	3221	5873	4270	—
1928	43663	12712	8640	8745	3405	6906	3255	—
1929	38455*)	13882*)	8762	7616	3285	2872	2038	—

Z zestawienia tego widoczny jest wzrost spraw we wszystkich wydziałach, a szczególnie w Wydziale Głównym (od dn. 1.IV.1930 r. „Ogólnym").

Przeprowadzona reorganizacja stanowi bardzo poważny krok naprzód w kierunku oparcia administracji ogólnej naszego miasta na racjonalnych podstawach. Niemniej jednak zamierzony cel osiągnięty będzie w pełni dopiero z chwilą wprowadzenia w życie statutu organizacyjnego Zarządu Miasta, normującego w sposób ścisły i pełny wszystkie sprawy organizacyjne, związane ze strukturą i funkcjonowaniem administracji ogólnej, a więc sprawa ostatecznego unormowania i ujednostajnienia biurowości wydziałów i przedsiębiorstw, rozgraniczenia kompetencji, ujednostajnienia organizacji i ustalenia odpowiedzialności za właściwą działalność i należyte funkcjonowanie poszczególnych wydziałów, przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj miejskich.

Prace w kierunku opracowania takiego statutu są w toku i oczekiwać należy, iż w roku bieżącym ta ważna sprawa będzie mogła być należycie załatwioną z korzyścią dla dalszego rozwoju organizacji i działalności administracji ogólnej naszego miasta.

B. Sprawozdanie z prac biurowych Wydziałów Magistratu

Wyniki prac poszczególnych Wydziałów przedstawiają odpowiednie działy Wydawnictwa Sprawozdawczego. W ten sposób prace Wydziału Społecznego obrazują działy: Opieka Społeczna — Zdrowie Publiczne — Oświata i Kultura; prace Wydziału Technicznego omówione są w działach: Pomiary i plany rozbudowy — Drogi i place publiczne — Budownictwo Miejskie — Majątki Miejskie. W działach tych praca biurowa najczęściej pokrywa się z wynikami gospodarczemi (np. liczba udzielonych kąpieli oznacza jednocześnie liczbę wydanych bezpłatnie biletów do wanien i natrysków, liczba rozpoczętych budowli — liczbę zatwierdzonych planów budowlanych i t. d.), wobec czego podawanie w formie zestawień tabelarycznych prac biurowych niekórych Wydziałów (Technicznego i Społecznego) byłoby powtarzaniem tych samych tablic, jakie zamieszczono w dalszych sprawozdawczych działach Wydawnictwa. Dwa natomiast Wydziały: Ogólny i Finansowy wymagają dodatkowego omówienia ich pracy biurowej, w ten sposób bowiem zapoznać się tylko można z pewnemi działami pracy Administracji Ogólnej, o których dalsze rozdziały Wydawnictwa danych nie zamieszczają. Należą tu sprawy: prowadzenia ksiąg stanu cywilnego i ksiąg stałej ludności, sprawy statystyki i meldunkowo-adresowe, sprawy aprowizacyjne, wojskowe, a pośrednio — dane o archiwum miejskiem i bibljotece Magistratu, wreszcie sprawy ogólno-gospodarcze; z prac W-łu Finansowego — czynnośei egzekucyjne, podatkowe i prace biura Rachuby.

*) Począwszy od roku 1929 prócz rachunków, przynagleń, nakazów, osądów,, mandatów karnych, książek wojskowych, kart mobilizacyjnych, wezwań sądowych, powiadomień prokuratorów i t. d., które nie przechodzą przez dziennik korespondencyjny Wydziału Głównego, a które powiększają ilość spraw załatwionych do 100% nie licząc już kurend i zawiadomień o licznych posiedzeniach i zebraniach w gmachu Magistratu, różnych list płacy i należności wynagrodzeń, przeksięgowań, które również nie przechodzą przez dziennik korespondencyjny Wydziału Głównego, a w sumie stanowią do 120% załatwianych spraw przez Wydział Główny, z dziennika korespondencyjnego wyłączoną została *prawie* w całości korespondencja Biura Statystycznego.

1. Prace biurowe Wydziału Ogólnego (d. Głównego)

Wydział Ogólny zorganizowany jest w następujące oddziały: I Kierownictwo, II Prezydjalny, III Administracajny, IV Wojskowy, V Biuro Meldunkowo-Adresowe, VI Biuro Statystyczne, VII Biuro Podawczo-ekspedycyjne i referat gospodarczy wreszcie Kancelarja Wydziałowa.

Pozatem przy Wydziale Ogólnym istnieją jednostki organizacyjne, obsługujące także inne Wydziały Magistratu. Należą tu: 1) Kancelarja Ogólna, 2) Biuro Informacyjne, 3) Archiwum Miejskie i 4) Bibljoteka Miejska Magistratu.

Oddział I. Kierownictwo

Do czynności Kierownika Wydziału Ogólnego należą sprawy: a) kierownictwa i nadzoru nad pracami personelu Wydziału; b) kontrola czynności biurowych wszystkich wydziałów; c) prowadzenie dochodzeń i spraw dyscyplinarnych; e) udział w komisjach: kwalifikacyjnej i archiwalnej.

Kancelarja W-łu Ogólnego

Sprawy załatwione przez poszczególne oddziały w r. sprawozdawczym

Tabl. 11 — 1929/1930

Ogółem załatwiono spraw przez Wydział	w tem przez Oddziały (referaty)					
	Prezydjalny	Administracyjny	Wojskowy	Biuro Meldunkowo-Adresowe	Biuro Statystyczne	Gospodarczy
Ilość załatwionych spraw w/g dziennika korespondencyjnego.						
13446	1696	4188*)	2695**)	1991	614	2262

Oddział II. Prezydjalny

Tabl. 12 — 1929/1930

Opracowano okólników	Zgłoszone wnioski na Magistrat	Ruch służbowy pracowników miejskich					Sporządzanie list płacy		Ewidencja Członków Kasy Chorych (liczba członków)		Ewidencja Członków Z. U. P. P. (liczba członków)		Akta personalne
		przyjęto nowych pracowników	Zwolniono	w tem: zredukowano	w tem: inne wyp.	awansowano	ilość list	ilość pozycyj	1.IV. 1929	1.IV. 1930	1.IV. 1929	1.IV. 1930	
19	187	12	20	12	8	14	142	1912	132	116	23	32	157

Oddział III. Administracyjny

Prowadzenie ksiąg stałej ludności

Tabl. 13 — 1929/1930

Uzupełnienie ksiąg stałej ludności na podstawie wykazów parafjalnych			Wydano wyciągów z ksiąg stałej ludności		Adnotacje			Akta określeń wieku			Przesiedlenia			Wpisy na podstawie złożonych świadectw obywatelstwa	Skreślenia wobec pozbawienia obywatelstwa	Udzielono informacyj piśm. władzom	Załatwiono korespondencji uadeslanej w spr. stałej ludności
											do Włocławka		z Włocławka				
przypisano dzieci	złączeń ogółem	złączeń na podstawie zgłoszeń zainteresownych osób	dla poszczególnych osób	familijnych	o karach z wyroków sądowych	o wydanych dowodach osobist.	o wykreśleniach zmarłych	dzieci do 14 lat	kobiet	mężczyzn	wydano akceptów	wpisano rodzin	wykreślono osó z ks. st. ludn.				
196	127	81	629	45	225	19	137	7	22	16	40	40	2	20	5	510	777

---

*) W tej liczbie sprawy wojskowe załatwiane przez Ref. Admin. do lipca 1929 r. t. zn. do czasu utworzenia Referatu Wojskowego.

**) Od lipca 1929 r.

***) W tem 348 informacyj dla Urzędu Prokuratorskiego i władz administracyjnych o zachowaniu i prowadzeniu się osób zamieszkałych we Włocławku, podejrzanych o przestępstwa karne oraz 162 sprawy przekazane przez konsulaty, z czego 73 o stosunkach majątkowych i 89 o przynależności do gm. m. Włocławka.

Tabl. 14

Prowadzenie ksiąg stanu cywilnego

1929/1930

Akta stanu cywilnego wyznania mojżeszowego									Inne			
Sporządzono akt			Wydano odpisów akt			Wydano metryk i świadectw			Wydano			
									Babtystom		Adwentystom	Marjawitom
urodzeń	ślubów	zgonów	urodzeń	ślubów	zgonów	urodzeń	ślubów	zgonów	odpisów z akt urodzeń	metryk	odpisów z akt urodzeń	metryk
158	90	90	73	27	19	612	145	21	1	—	—	—

Tabl. 15

Sprawy ekonomiczne i świetlna numeracja domów

1929/1930

Załatwiono korespondencji dziennikowej	Wydano świadectw rejestracyjnych warsztatów rzemieślniczych	Środki komunikacyjne									Świetlna numeracja domów	
		Zarejestrowano dorożek		Wydano zezwoleń na powożenie konną dorożką	Wydano zezwoleń na uruchomienie dorożek		Przybyło dorożek		Uznano za niezdatne do kierowania dorożki		Ilość numerów świetlnych	Zaprowadzono w ciągu roku
		konnych	samoch.		konnych	samoch.	konnych	samoch.	konne	samoch.		
796	152	35	35	11	17	13	3	—	—	—	1321	318

Tabl. 16

Sporządzanie świadectw, poświadczeń i zeznań

1929/1930

Wydano świadectw			Poświadczono:					Sporządzono zeznań w sprawach przekroczeń przepisów		
moralności	zawodu	innych	odpisów	podpisów	ksiąg handl.	tożsamości osób na fotogr.	pełnomocnictw i zobowiązań	jazdy	polowania	sanitarnych
263	74	109	341	1401	93	3*)	399	62	—	1

Oddział IV. Wojskowy

Tabl. 17

1929/1930

Spisy porowych			Rejestracja osiemnastoletnich			Zasiłki dla rodzin rezerwistów powołanych na ćwiczenia			Kwatery wojskowe			Ewidencja koni	
spisano poborowych rocznika 1909	Wydano zaświadczeń o zgłoszeniu się do spisów poborowych	wydano zawiadomień do innych gmin	Liczba zarejestrowanych	wydano zaświadczeń		złożono podań o zasiłki	uwzględniono podań	wypłacono zł.	Razem zakwaterowano rodzin	w tem:		skreślono	wpisano
				rejestracyjnych	do innych urzędów gm.					oficerskich	podoficersk.		
979	525	267	942	440	154	159	148	5272	20	12	8	802	834

Referat Wojskowy powstał w dn. 1.VII.1929 r. i od tego terminu uwzględniono w sprawozdaniu dane liczbowe. Dalsze stadjum organizacyjne wymaga: 1) połączenia z referatem wojskowym meldunków wojskowych, 2) powiększenia personelu, wobec scentralizowania wszelkich funkcyj związanych z załatwianiem spraw wojskowych, a poprzednio należących do obowiązków referatów: gospodarczego, admin. lub Kierownictwa W-łu, jak również stale powiększającego się zakresu prac zleconych Magistratowi*).

---

*) Sprawy te przekazane zostały w r. spr. do Biura Meldunkowego.

**) Rozporządzeniem wykon. M. S. W. z dn. 16.III.1930 r. (istnieje od 4 lipca 1927 roku).

Oddział V. Biuro Meldunkowo-Adresowe

Meldunki, udzielanie adresów, wydawanie dowodów osob. i in.

Tabl. 18 1929/1930

Meldunki domowe			Meldunki z hotelów i pensjonatów	Wydano zaświadczeń		Potwierdzenia o zameldowaniu bezrobotnych	Poświadczenia ksiąg meldunk.	Udzielono adresów		Wydano dowodów osobistych	Poświadczenia tożsamości osób na fotografjach	Sporządzono kart meld. wojsk.	Sporządz. doniesień karn. za przekr. meld. wojsk.	Załatwiona koresp. dziennikowa
zameldowania	wymeldowania	przemeldowania		o zameldowaniu	o wymeldowaniu			Urzędom	Instyt. i osob. prywatnym					
7897	3709	11083	8265	2447	802	2587	256	18530	273	857	192	2280	216	2288

Sprawa właściwego rozwiązania organizacji prac Biura uzależniona jest od wydania przez M. S. Wewn. przepisów wykonawczych do Rozporz. Prezydenta R. P. z dn. 16.III. 1928 r. o ewidencji kontroli ruchu ludności.

Oddział VI. Biuro Statystyczne

W roku sprawozdawczym Biuro prowadziło następujące prace:

a) w dziale organizacyj statystyki miejskiej — ustalono i opracowano schematy perjodycznych sprawozdań dla wszystkich Wydziałów i Przedsiębiorstw Miejskich oraz schematy tabelaryczne roczne, obrazujące ważniejsze dziedziny życia gospodarczego i kulturalnego miasta. Ponadto Biuro St. rozpoczęło ustalanie schematów sprawozdań miesięcznych z prac biurowych wszystkich jednostek organizacyjnych i administracyjnych, jakie winny być nadsyłane do Wydziału Ogólnego w myśl Okólnika z dn. 28.I.1930 r. w sprawie uproszczenia czynności kancelaryjnych;

b) w dziale statystyki poruczonej: 1) przeprowadzono z polecenia Gł. Urzędu Stat. w Warszawie w lipcu 1929 r. spis produkcji rolnej oraz spis zwierząt gospodarskich na terenie miasta. Ponadto dokonano rejestracji przeciętnych zbiorów płodów rolniczych (dwukrotnie), ludności zatrudnionej w rybactwie i młynów; 2) przeprowadzono i opracowano dwie ankiety (dla Urzędu Wojewódzkiego i dla M. Spraw Wewn.) o stanie majątkowym miasta oraz o organizacji i działalności przedsiębiorstw miejskich; 3) prowadzono stałe tygodniowe notowania cen artykułów pierwszej potrzeby w handlu detalicznym dla Gł. Urzędu Stat. na podstawie danych zbieranych w 30 miejscowych firmach.

c) w dziale wydawnictw miejskich — Biuro ma zlecone wszelkie prace związane z przygotowaniem i redagowaniem materjałów do druku. Poniżej załącza się wykaz Wydawnictw Magistratu:

Wydawnictwa Magistratu m. Włocławka

Tabl. 19 1929/1930

L. porz.	Tytuł Wydawnictwa	Liczba stron	Rok wydania	Autor lub Redaktor
	a) **Wydawnictwa własne**			
1	Sprawozdanie z działalności Magistratu m. Włocławka za okres czasu od dnia 1.I. 1926 r. do dnia 31.III. 1927 r. . . .	144	1927	L. Starzyński
2	Rozwój Samorządu m. Włocławka w Polsce odrodzonej.	230	1926	St. Krzewski
3	Sprawozdanie z działalności Magistratu m. Włocławka za 1927/28 rok	292	1928	J. Kłodawski
4	Zbiór Statutów dotyczących podatków i opłat komunalnych w mieście Włocławku	156	1928	St. Felczyński
5	Budowa Kujawskiej Elektrowni Okręgowej we Włocławku	60	1929	J. Kłodawski
6	Przegląd Statystyczny m. Włocławka oraz Sprawozdanie z gospodarki miejskiej za 1928/29 rok budżetowy	307	1929	W. Sobczyk

Tabl. 19 (dalszy ciąg) 1929/1930

L. porz.	Tytuł Wydawnictwa	Liczba stron	Rok wydania	Autor lub Redaktor ogólny
7	Sprawozdanie z gospodarki miejskiej m. Włocławka za 1929/30 rok budżetowy oraz Przegląd Statystyczny m. Włocławka za 1929 rok	(około) 300	1930	B. Loga
8				
	b) **Wydawnictwa subsydjowane**			
1	Z dawnego Włocławka.		1928	Z. Arentowicz
2	Życie Włocławka i Okolicy (miesięcznik)			Wydawca: Sekcja Regjonalna przy Kuj. Od. Pol. Tow. Krajoznawczego we Włocławku.

Wymienione p. 1-szym „Sprawozdanie" poraz pierwszy zamieściło opisy i tablice statystyczne dotyczące gospodarki miejskiej.

d) w dziale statystyki miejskiej — prowadzi się ewidencję wszelkich prac związanych z działalnością Zarządu Miasta oraz wszystkich jego jednostek organizacyjnych i administracyjnych.

e) Sprawy aprowizacyjne: zakres czynności Biura w tym dziale przewidziany jest szczegółową Instrukcją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 16-go lipca 1929 r. Poza innemi Biuro załatwia sprawy związane z działalnością miejscowej Komisji do Badania Cen artykułów pierwszej potrzeby, pracującej w dwóch sekcjach.

Działalność Komisji do Badania Cen

Tabl. 20 1929/30

Razem				Sekcja Mączna				Sekcja Mięsna			
Odbyto posiedzeń	w tem ceny: obniżono	podwyższono	pozostawiono bez zmian	Odbyto posiedzeń	w tem ceny: obniżono	podwyższono	pozostawiono bez zmian	Odbyto posiedzeń	w tem ceny: obniżono	podwyższono	pozostawiono bez zmian
37	17	17	3	29	15	12	2	8	2	5	1

Dalsza organizacja prac statystycznych wymaga:

a) w zakresie statystyki miejskiej — nadsyłania stałych perjodycznych (tygodniowych, miesięcznych, kwartalnych) sprawozdań z prac biurowych i gospodarczych przez wszystkie bez wyjątku jednostki organizacyjne i administracyjne Zarządu Miasta.

b) w zakresie statystyki ogólnej — uzyskania uprawnienia, któreby nałożyło obowiązek na wszelkie instytucje i zakłady w mieście dostarczania materjałów dla celów statystycznych.

c) w zakresie wydawnictw — wydawania oprócz statystycznych rocznych opracowań miesięcznego biuletynu informacyjnego o pracach Zarządu Miasta.

Sprawa ustalenia zakresu prac prowadzonych przez miejskie biura statystyczne oraz ustalenia stosunku statystyki miejskiej do statystyki ogólno-państwowej została rozwiązana definitywnie na IV Zjeździe Statystyków Miejskich, jaki odbył się w Łodzi w dniach 15 i 16 marca 1930 r. Zjazd ten uchwalił utworzenie Związku Miejskich Biur Statystycznych, przyczem wysunięto postulat, aby wszystkie miasta, przedewszystkiem zaś należące do Zw. Miast Polskich, liczące ponad 20 tys. ludności, prowadziły specjalne referaty statystyczne, a miasta liczące ponad 50 tys. — samodzielne biura statystyczne.

Oddział VII. Biuro Podawczo-Ekspedycyjne i Referat Gospodarczy

Korespondencja przychodząca i wychodząca do Magistratu oraz spr. gospodarcze

Tabl. 21 — 1929/30

Korespondencja przychodząca do Magistratu — Razem	w tem: Pocztą	w tem: Doręczona z Biura Informacyj. Mag.	Korespondencja wychodząca z Magistratu — Razem	w tem: Pocztą	w tem: Doręczana przez dozorców przedm. — własna	w tem: Doręczana przez dozorców przedm. — zlecona	Zaasygnowano r-ków	Wypisano zapotrzebowań do firm miejsc.	Opracowane wnioski na Magistrat	Wciągnięto do ewidencji: Ofert na dostawy	Wciągnięto do ewidencji: Okólników Mag.	Wciągnięto do ewidencji: Okólników in.
38761	25589	13172	96615	11138	47842	37635	1327	1261	54	31	153	99

Zużycie materjałów kancelaryjnych

Materjały piśmienne

Tabl. 22 — 1928/ —1929/30

Rok	Papier	Kalka	Bibuła do suszek	Bibuła na stół	Koperty	Pocztówki	Blankiety	Bloki	Zeszyty	Notesy	Brujony	Klisze	Taśma „Dalton"
	libry	szt.	arkusze		szt.								
1928/29	2484	2401	1252	106	1897	131	6171	164	53	3	6	80	10
1929/30	2122	2691	1063	169	5268	287	7072	158	51	15	1	288	21

Przybory kancelaryjne oraz in.

Tabl 23 — 1928/29—1929/30

Rok	Obsadki	Ołówki	Stalówki	Spinacze	Pluskiewki	Guma do wycierania	Lak	Żarówki	Segregatory	Teczki	Taśma do maszyny	Atrament	Tusz	Guma arab.
	szt.			pudełek		sztuk						litry		
1928/29	101	931	3086	328	66	152	80	59	.	1186	58	48	15	40
1929/30	99	1080	3741	368	68	145	89	119	9	1089	62	44	7	23

Wydatki kancelaryjne wynosiły: w 1927/28 r. 17603,43 zł. w 1928/29 — 25672,27 zł. w 1929/30 r. 25117,43 zł. Utrzymanie lokali biurowych Magistratu: w 1927/28 r. — 13353,03 zł. w 1928/29 — 18862,82 i w 1929/30 r. — 25903,11.

Ogólna wartość inwentarza biurowego Administracji Ogólnej wynosiła: na d. I.IV. 1928 r. — 40535,76 zł. na dz. I.IV. 1929 r. — 63,308,85 i na dz. I.IV. 1930 r. zł. 54395,34.

Zmniejszenie się wartości ogólnej Inwentarza spowodowane zostało sprzedażą jednego samochodu oraz części zapasowych i 2-ch maszyn do pisania.

Biuro Informacyjne

(Istnieje od 1928 roku)

Tabl. 24 — 1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem	w tem dla(do) Wydziałów: Głównego	Finansowego	Szkolnego	Zdrowia i Opieki Sp.	Technicznego	Majątków Miejskich	Różne
Udzielono informacyj . .	15397	2894	3742	1535	2744	1480	1024	1978
Przyjęto korespondencji .	13732	2845	3705	1135	3017	985	564	1476
Wypisano podań . . .	5864	548	1946	225	1896	475	364	410

Archiwum Miejskie Magistratu

Ścisły i obszerny opis Archiwum Miejskiego został podany w sprawozdaniu z działalności Magistratu m. Włocławka za rok 1927/28, w następnem zaś rocznem sprawozdaniu za lata 1928/29 podano wiadomość, że Magistrat zapoczątkował poszukiwania w archiwum Akt Dawnych w Warszawie dokumentów miasta Włocławka, które w latach 1821, 1844 i 1875 zostały przesłane do Archiwum Państwowego w kopjach i oryginałach celem dalszego ich zabezpieczenia od zaginięcia lub zniszczenia. Studjując akta archiwalne, znajdujące się w posiadaniu Archiwum Miejskiego, spostrzeżono, iż w 1860 roku zniszczono bardzo cenne rękopisy z 1776 roku jakiejś rozprawy z opisami wyborów i czynności urzędowych wójtów miejskich jeszcze z roku 1339, krająć rękopisy na paski celem użycia ich na okładki grzbietowe do akt późniejszych. W ten sposób zniszczono bezcennej wartości historyczne pamiątki. Zachowały się od zupełnego zniszczenia 4 stronice mocno uszkodzonego rękopisu z roku 1776 oraz 2 zezwolenia na przejazd z Kalisza do Włocławka wydane przez urząd Municypalny Wojewódzkiego Miasta Kalisza w roku 1823 i 1824 na papierze stemplowym z pieczęcią, oraz rękopis z 1812 r.

Rzeczą dotąd niewyjaśnioną jest brak w Archiwum Państwowych Akt Dawnych w Warszawie materjału archiwalnego wywiezionego różnemi czasy z tutejszego Archiwum do Warszawy. Z pośród 32 ksiąg radzieckich i wójtowskich i 53 przywilejów nadanych miastu w latach 1339 — 1784 oraz niezbadanego materjału archiwalnego mieszczącego się w 5 pakach — odnaleziono dotychczas w Archiwum Akt Dawnych w Warszawie — 20 przywilejów. Ponieważ akta b. Komisji Wojewódzkiej b. Województwa Mazowieckiego, która powyższe zbiory archiwalne z Archiwum Miejskiego zabrała znajdują się obecnie na Żoliborzu w forcie Sokolnickiego, w stanie jeszcze nieuporządkowanym, bez katalogów, to aż do czasu uporządkowania tych akt przez Państwo nie można stwierdzić, czy rzeczywiście „Akta Dawne Archiwum Miejskiego" zaginęły bezpowrotnie. Z chwilą oddania tychże akt państwowych do użytku publicznego Magistrat nie omieszka poczynić starań, by należycie wyświetlić tę sprawę.

Na podstawie akt znajdujących się w Archiwum Miejskiem oraz sprawozdania*) delegata, który z polecenia Magistratu czynił w Archiwum Głównem poszukiwania dokumentów dotyczących historji miasta Włocławka — archiwista miejski opracował w r. sprawozdawczym szczegółowy wykaz przywilejów, akt i ksiąg znajdujących się w różnych latach w Magistracie m. Włocławka, który po dokładniejszem zebraniu danych oraz opatrzeniu komentarzem zamierza się wydać w specjalnem wydawnictwie broszurowem.

Bibljoteka Magistratu

Tabl. 25

Rok (stan na 31.III)	Ogółem tomów			Nauki Społ. i prawnicze	Statystyka	Samorząd	Historja, geografja przyroda, matematyka	Encyklopedje, słowniki, przewodniki	Literatura piękna, sztuka filozofja etc.	Historja i rozwój m. Włocławka i Z. Kujawskiej	Wydawnictwa urzędowe, państw. i samorząd.	Wydawnictwa fachowe	Różne
	razem	w tem w: Bibljotece Archiwalnej	w tem w: Bibljotece Ogólnej										
	liczba tomów												
1929	1303	493	810	122	95	53	38	28	81	13	204	130	78
1930	1430	493	937	137	120	75	42	33	82	14	220	98	78

Ogółem przybyło w r. 1929/30 127 tomów, z czego zakupiono 100, resztę zaś nadesłano do Magistratu bezpłatnie. Wartość ogólna Bibljoteki wynosiła na dz. 31.III. 1930 r. 11044,79 zł. Wydatki na zakup książek oraz prenumeratę pism perjodycznych wyniosły 526,67 zł.

Magistrat prenumeruje ogółem 35 czasopism, w tej liczbie 5 dzienników, 2 tygodniki, 10 miesięczników, 6 kwartalników, 4 dwutygodniki oraz 8 inn. perjod.

---

*) Vide artykuł P. Czarneckiego p. t. „Opis Włocławka z roku 1820" (miesięcznik regjonalny „Życie Włocławka i Okolicy" Nr. 5 z 1929 r.) oraz artykuł p. t. „Przywileje m. Włocławka i inne dokumenty" („Życie Włocławka i Okolicy" Nr. 2, 3—4 z 1930 r.).

b) Prace biurowe Wydziału Finansowego

Prace Biura Rachuby

Tabl. 26 1927/28—1929/30

Rok	Dziennik-Główna	Asygnacje kasowe		Noty memorja-łowe	Kwity podatko-we	Sumy obrotowe w/g Dziennika-Głównej
		przychodowe	rozchodowe			
	ilość pozycyj	szt.				zł.
1927/28	16184	4774	6892	1749	—	47,490,166
1928/29	16584	6400	5901	4100	21401	74,495,007
1929/30	14736	4938	5841	4458	22672	52,166,938

Czynności egzekucyjne

Tabl. 27 1929/30

Czynności Ogólne							Inkaso Obce						
Razem	w tem:						Razem	w tem:					
	Protokuły zajęcia	Protokuły licytacyjne	Relacje o nieściągalności	Inne akty i wywiady	Zlikwidowane protokuły	Pozycje gotówkowe		Inkaso różne o charakterze publ. pr.	Składka ogniowa dla P. Z. U. W.	Składka dla gm. Żyd.	Należność za prąd elektr. dla K.E.O.	Grzywna szkolna i inne	Wykazy zaległości przesłane do egzek. miejsc
szt.							ilość pozycyj						
20856	5340	11000	5556	1708	2808	4344	5444	2588	1898	200	189	233	336

Liczba sekwestratorów zmieniała się w ciągu roku od 3 — 6 os. Przeciętnie dziennie przypadało na 1 sekwestratora 17 czynności. Ilość dni pracy sekwestratorów wyniosła w ciągu 1929/30 r. 1191. W ciągu tego czasu wyegzekwowano 382484 zł. oraz z tytułu inkasa obcego — 140,148 zł.

Prace Oddziału Podatkowego

Tabl. 28 1929/30

Pozycje wymiarowe	Złożone deklaracje podatkowe	Wpłynęło:				Załatwiono we własnym zakresie				Załatwiono przez władze nadzorcze spr. pod.	Niezałatwiono				Wystawiono zaświadczeń w spr. podatk.
		Razem spraw podatkowych	w tem:			Razem spraw podatkowych	w tem:				Razem spraw podatkowych	w tem:			
			Odwołań w spr. sprostowania wymiaru	podań o rozłożenie na raty	protokułów bezskuteczn.		Odwołań w spr. sprostowania wymiaru	podań o rozłożenie na raty	protokułów bezskuteczn.			przez władze nadzorcze	we własnym zakresie	pozostawiono bez uwzgl.	
15726	6039	5767	3805	1010	952	5146	3660	976	510	138	850	288	195	367	270

Kontrola Gospodarki Miejskiej.

Kontroler Gospodarki Miejskiej podlega bezpośrednio Prezydentowi. Obowiązki i kompetencje określone są tymczasowemi przepisami prawnemi, które zostały zatwierdzone Uchwałą Magistratu z dn. 18.IV. 1929 r. Nr. 311 oraz podane do wiadomości Radzie Miejskiej.

Organ kontroli gospodarki miejskiej ma na celu zapewnienie jednolitości i przejrzystości poszczególnych czynności kasowo-rachunkowych i budżetowych wszystkich działów administracji gminy miejskiej,ześrodkowanie dokładnego i fachowego nadzoru oraz kontroli nad całokształtem gospodarki, wreszcie współdziałanie przy organizowaniu biur, opracowywaniu regulaminów, instrukcyj, przepisów kasowo-rachunkowych i budżetowych, ustalanie schematów asygnacyj, kwitów i in. druków kasowych lub rachunkowych, ksiąg rachunkowych, zamknięć, wyciągów i rachunków dla wszystkich działów administracji miejskiej. W razie braku jednomyślności zdań Kontrolera i Kierownika danego działu rozstrzyga ostatecznie Prezydent Miasta.

W szczególności kontrola obejmuje: 1) nadzór nad czynnościami Kasy i Rachuby, 2) nadzór nad nieprzekraczalnością kredytów budżetowych, 3) czuwanie nad terminowem uskutecznieniem wydatków i pobieraniem dochodów, 4) udział w Komisjach przyjęcia poważniejszych dostaw i robót, 5) badanie rachunków i in. dowodów pisemnych, służących za podstawę do asygnowania wydatków, 6) czuwanie nad sprawnością aparatu kasowo-rachunkowego wszystkich działów administracji miejskiej, 7) badanie prawidłowości sporządzania bilansów i zamknięć rachunkowych, 8) czuwanie nad rentownością i całością majątku komunalnego.

W 1929/30 r. Kontroler Gospodarki Miejskiej dokonywał lustracyj przedsiębiorstw i zakładów miejskich, przynajmniej raz na miesiąc wizytując każde z przedsiębiorstw i zakładów, współdziałał przy likwidacji Warsztatów Miejskich oraz przy organizowaniu Zakładu Oczyszczania Miasta, dokonywał sporadycznych kontroli Kasy Miejskiej, Rachuby oraz czynności kasowo-rachunkowych wszystkich Wydziałów, wreszcie dokonał lustracji Szpitala św. Antoniego i Włocławskiej Straży Pożarnej, jako instytucyj subsydjowanych przez Miasto.

W wyniku przeprowadzonych lustracyj i wizytacyj usprawniona została rachunkowość wszystkich przedsiębiorstw (ustalono jednolity sposób sporządzania bilansów rocznych) oraz dokonano poważnych zmian personalnych w administracji niektórych przedsiębiorstw, przyczyniając się do dalszego usprawnienia ich działalności.

Podczas dokonywanych lustracyj udzielał kontroler zainteresowanym pracownikom uwag i wskazówek, a w związku z ogólną działalnością — referował szereg zarządzeń, okólników i instrukcyj, mających na celu czuwanie nad sprawnością aparatu biurowego wszystkich działów administracji miejskiej.

Sekretarjat Rady Miejskiej.

(istnieje jako biuro samodzielne od 1.IV. 1930 r.)

Uchwałą Konwentu Senjorów z dn. 18 października 1929 r. postanowiono stworzyć z dniem 1-ym kwietnia 1930 r. samodzielne Biuro Sekretarjatu Rady Miejskiej. Do dnia 1.IV. 1930 wszelkie sprawy kancelaryjne oraz protokułowanie na posiedzeniach Rady Miejskiej i Komisyj radzieckich było poruczone za specjalną dopłatą jednemu z urzędników Magistratu.

Biuro zatrudnia 1 pracownika kontraktowego (sekretarkę).

Radca Prawny Magistratu

(zaangażowany w 1928 r.)

Biuro Prawne prowadzi stały Radca prawny Magistratu, do obowiązków którego należy: 1) przeprowadzanie w miejscowych sądach spraw Magistratu w charakterze powoda, pozwanego lub oskarżyciela prywatnego, 2) udzielanie informacyj i porad prawnych w sprawach Magistratu, 3) redagowanie z polecenia Magistratu rekursów, wnoszenie skarg apelacyjnych, deklaracyj i in. korespondencji sądowo-procesowej, 4) udział w opracowywaniu pod względem prawnym wniosków Magistratu na posiedzenia Rady Miejskiej, 5) udzielanie bezpłatnych porad prawnych ubogim, skierowywanym przez W-ł Społeczny oraz zastępowanie tych osób w razie potrzeby przed miejscowemi sądami.

Tąbl. 29 **Działalność Radcy Prawnego** 1928/29—1929/30

Wydziały Magistratu	Razem spraw	Rodzaj spraw załatwionych													
		Porady prawne bezpłatne i konferencje	Konferencje z Wydziałami	Interwencje w sądach	Opinje prawne	Korespondencja z Wydziałami	Odwołania do Izby Skarbowej	Projektowanie umów	Projektowanie uchwał Rady Miejsk.	Udział przy aktach notarj.	Sporządzanie powództw i podań	Sporządzanie skarg odwoławczych	Sporządzanio podań o klauzulach	Sporządzanie skarg do sądu	Różne
Ogółem w 1928/29	410	181	26	49	24	5	3	10	4	6	20	28	11	38	5
Ogółem w 1929/30	571	234	38	81	23	8	1	9	4	6	68	18	47	34	—
w tem dla:															
W-łu Głównego .	6	—	1	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—
„ Finansow. .	76	—	8	11	6	—	—	—	—	—	1	—	47	3	—
„ Zdr. i Op. .	346	234	—	37	—	—	—	—	—	—	46	17	—	12	—
„ Techniczn. .	38	—	12	8	7	3	—	—	—	6	—	—	—	2	—
„ Maj.Miejsk.	90	—	14	22	8	4	—	1	4	—	20	1	—	16	—
„ Szkolnego .	15	—	3	2	1	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—

PRZEDSIĘBIORSTWA MIEJSKIE

Kujawska Elektrownia Okręgowa we Włocławku

(Budowę rozpoczęto w dn. 20.V.1927 r., uruchomiono w dn. I.X.1928 r.).

K. E. O. jest zakładem elektrycznym o napędzie cieplnym, wytwarzającym prąd zmienny trójfazowy 50 okr./sek., służącym do wytwarzania, przetwarzania i przesyłania energji elektrycznej na terenie m. Włocławka oraz powiatów: włocławskiego (Kowal, Chodecz, Lubień, Lubraniec, Przedecz), kutnowskiego (m. Kutno) i kolskiego (m. Kłodawa).

K. E. O. jest samodzielnem przedsiębiorstwem miejskiem bez własnej osobowości prawnej, zarządzanem przez organy administracyjne, ukonstytuowane na podstawie Statutu Organizacyjnego, uchwalonego przez Radę Miejską w dn. 27.IX.1929 r.

Władzą naczelną jest Magistrat, sprawujący ogólny nadzór nad działalnością gospodarczą, finansową i administracją przedsiębiorstwa jak również — kontrolą i władzą dyscyplinarną w stosunku do zatrudnionych pracowników. Czynnikiem kontrolującym, prócz Magistratu, jest Kontroler Gospodarki Miejskiej oraz Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej.

Zarząd K. E. O. stanowią: 1) Prezydent Miasta lub jego zastępca jako przewodniczący, 2) Ławnik-decernent, 3) 2-ch obywateli Miasta, wybranych przez Radę Miejską, 4) Dyrektor K. E. O. lub jego zastępca.

Praca w K. E. O. zorganizowana jest w następujących działach:

1) **Dyrekcja:** Dyrektor K. E. O. mający nadzór nad całokształtem pracy w zakresie zarówno technicznym jak i handlowym; Vice-Dyrektor (szef Biura).

2) **Dział Techniczny** (Centrala): obsługa maszyn i kotłów, konserwacja i prowadzenie Magazynu.

3) **Sieć miejska i dalekonośna:** konserwacja, instalacje, przyłączanie i odłączanie abonentów, kontrola instalacyj oraz związane z tem prace biurowe.

4) **Dział handlowy:** księgowość, korespondencja, inkaso należności za prąd, kasa.

Stan zatrudnionych pracowników w dn. 1.IV.1930 r. przedstawiał się następująco: 1) personel biurowy 14 os.; 2) personel specjalny zawodowy 8 os. (inżynier Dyrektor, inżynier ruchu i sieci, kierownik sieci, kierownik ruchu, starszy monter, rewident sieci, kontroler pionów); 3) służba niższa i oficjaliści 3 os.; 4) robotników stałych 29, w tej liczbie 15 wykwalifikowanych.

W 1929/30 r. ogólna produkcja energji elektrycznej wyniosła: 3129500 kw. (o 79% więcej niż w roku poprzednim). Sprzedaż prądu dla światła zwiększyła się o 20%, dla siły — o 255%. Zużycie węgla wynosiło 1,33 kg./na 1 kwh. Również niskie jest zużycie własne energji w Centrali: 5,7% ogólnej produkcji i strat w sieci, które wynoszą 13,1%.

W ub. r. sprawozdawczym zmontowano 4 nowe podstacje transformatorowe, oświetlono most na Wiśle i przedm. Dolny Szpetal, dodano ogółem na krańcach i w centrum miasta 129 lamp ulicznych, przyłączono 602 nowych abonentów.

Stały wzrost zapotrzebowania wymaga: zainstalowania w rozdzielni 30000 V transformatora o mocy 750 KVA i przekładni napięć 6000/30000 V, wybudowania i zmontowania nowych 2-ch podstacyj transformatorowych w mieście, wreszcie przeciągnięcia około 4 km. linij dalekonośnych. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Przedsiębiorstwa Miejskie").

Miejska Cegielnia Mechaniczna

(wybudowana w 1921 r.)

Miejska Cegielnia Mechaniczna jest samodzielnem przedsiębiorstwem, mającem na celu produkowanie cegły murowanej różnych fasonów dachówki i dren dla potrzeb własnych oraz bliższych i dalszych okolic. Władzą naczelną przedsiębiorstwa, samodzielnego lecz bez własnej osobowości prawnej, jest Magistrat, ustalający zasadniczy kierunek polityki gospodarczej, finansowej i administracyjnei.

Czynnikiem kontrolującym jest oprócz Magistratu, Kontroler Gospodarki Miejskiej i Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej.

W skład Zarządu Cegielni wchodzą: 1) Prezydent Miasta jako przewodniczący 2) Ławnik-decernent, 3) Kierownik Cegielni.

Stan zatrudnionego w dn. 1.IV.1930 r. personelu wynosił: 1) pracowników biurowych 4-ch; 2) specjalnego zawodowego 2 os. (kierownik ceramik i technik); 3) służby niższej i oficjalistów 3 os. Liczba robotników (sezonowych) wahała się w ciegu ub. r. w granicach 80—190 robotników.

W 1929/30 r. ogólna produkcja wyniosła 6004043 jednostek. Cegielnia jest urządzona w/g najnowszych wymagań techniki i całkowicie zelektryfikowana oraz przystosowana do rocznej produkcji 10000000 jednostek, normalny jednak rózwój przedsiębiorstwa zależy od konjunktury gospodarczej t. zn. ożywienia ruchu budowlanego. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Przedsiębiorstwa Miejskie").

Zakład Oczyszczania Miasta

(istnieje od 1.IV.1930 r. jako zreorganizowany Tabor Miejski)

Z. O. M. jest przedsiębiorstwem samodzielnem bez własnej osobowości prawnej, którego działalność została oparta na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczyposp. z dn. 16 marca 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 32 poz. 311) oraz na zarządzeniu Wojewody Warszawskiego z dn. 12.IX.1928 r. Nr. 411—10—89, wprowadzającem przymus asenizacyjny.

Władzą naczelną przedsiębiorstwa jest Magistrat, władzą kontrolującą, oprócz Magistratu, jest Kontroler Gospodarki Miejskiej i Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej.

W skład Zarządu Z. O. M. wchodzą: 1) Prezydent Miasta jako przewodniczący, 2) Ławnik decernent 3) Kierownik Z. O. M.

Stan zatrudnionego personelu na dz. 1.IV.1930 r. przedstawia się następująco: jeden pracownik biurowy, służby niższej i oficjalistów 3 os., robotników stałych 20, w tej liczbie 9-ciu wykwalifikowanych.

Z chwilą poprawy ogólnych warunków finansowych zamierza się nabycie specjalnego taboru mechanicznego do usuwania śmieci z podwórz nieruchomości prywatnych na terenie całego Miasta (szczegółowe sprawozdanie patrz w dziale „Przedsiębiorstwa Miejskie").

Rzeźnia Miejska

(wybudowana w 1897 r., przejęta przez Miasto w 1918 r.)

Rzeźnia Miejska jest przedsiębiorstwem miejskiem będącem w zarządzie Wydziału Społecznego. Działalność Rzeźni opiera się na Regulaminie własnym, zatwierdzonym przez Wojewodę Warszawskiego w dn. 16.XI.1926 r., normującym ubój zwierząt i sprzedaż mięsa na terenie m. Włocławka, postępowanie przy wykrywaniu potajemnego uboju, sprzedaży i użytkowaniu mięsa, pochodzącego z potajemnego uboju, uchwalonym przez Radę Miejską w dn. 11 lipca 1927 r. i zatwierdzonym reskryptem Wojewody Warszawskiego z dn. 20 sierpnia 1927 roku.

Rzeźnia zatrudnia stale: jednego poborcę opłat, 3 os. personelu specjalnego zawodowego (Kierownik lekarz-weterynarji, oglądacz zwierząt rzeźnych i mięsa, trychinoskopista), służby niższej i oficjalistów 3 os.

Przy uboju zwierząt pracują prócz tego robotnicy rzeźników.

Przy Rzeźni odbywają się corocznie 6-cio tygodniowe kursy szkolenia oglądaczy zwierząt rzeźnych i mięsa.

Ubój w r. ub. wynosił ogółem 24842 szt.

W obecnym stanie Rzeźnia może jeszcze tylko przez pewien krótki okres zaspakajać potrzeby mieszkańców Miasta, przyczem do najpilniejszych potrzeb należy zaliczyć: urządzenie taniej jatki do sprzedaży mięsa mniej wartościowego oraz zakup sterylizatora, celem zabezpieczenia mięsa warunkowo zdatnego.

Lasy Miejskie

(zapisane w tabeli likwidacyjnej na imię gminy m. Włocławka w 1870 r. — od 1927 roku przekształcone na przedsiębiorstwo miejskie).

Lasy Miejskie (383 ha) są przedsiębiorstwem miejskiem, będącem w zarządzie W-łu Technicznego. Gospodarka leśna polega na eksploatowaniu poręby w/g planu gospodarczego, opracowanego przed 10-ciu laty (obecnie plan ten poddano rewizji), organizowaniu obróbki drzewa, jego sprzedaży oraz regulowaniu cen za budulec, opał, mech, siano i t. p., zakładaniu szkółek leśnych, zadrzewianiu poręby, tępieniu owadów szkodliwych, wreszcie — pociąganiu do odpowiedzialności winnych wyrządzaniu szkód.

Przedsiębiorstwo zatrudnia stale 3-ch gajowych, a w okresie eksploatacji poręby i sadzeniu zagajników — robotników sezonowych (około 14—16 osób).

INSTYTUCJE I ZAKŁADY MIEJSKIE
ORAZ SUBSYDJOWANE PRZEZ MIASTO.

Zarząd Budowy Wodociągów i Kanalizacji
(utworzony w 1929 r.).

Uchwałą Magistratu z dn. 18.IV.1929 r. Nr. 542 utworzone zostało autonomiczne przedsiębiorstwo miejskie p. n. „Kanalizacja i Wodociągi Miejskie", którego zadaniem jest rozbudowa, konserwacja i eksploatacja sieci kanalizacyjnej oraz budowa i eksploatacja wodociągów miejskich.

Organizacja i działalność przedsiębiorstwa, wyodrębnionego gospodarczo lecz bez samodzielności w zakresie finansowym, opiera się na „Statucie o organizacji Zarządu Budowy Wodociągów i Kanalizacji", uchwalonym przez Radę Miejską w dn. 24.V.1928 r.

Do czasu całkowitego wprowadzenia w życie tej uchwały, co nastąpi w najbliższej przyszłości w chwili otrzymania na ten cel spodziewanych kredytów, Zarząd prowadzi sprawy kanalizacji i studzien miejskich, zatrudniając w tym celu: Inżyniera — kierownika, technika, pomocnika biurowego, dozorcę i 8 robotników stałych, pracujących przy eksploatacji sieci kanalizacyjnej (6159,7 m. b. kanałów stałych i 7453 m. b. kanałów prowizorycznych, razem 13472,7 m. b. kanałów).

Biuro Zarządu wykonywuje wszelkie prace wstępne do budowy wodociągów i rozbudowy kanalizacji, między innemi opracowuje plany sfinansowania, rachunki rentowności przyszłego samodzielnego przedsiębiorstwa, analizy ofert firmy koncesyjnej „Bamag", projekty szczegółowe przyszłej sieci wodociągowej i rozbudowy sieci kanalizacyjnej, badania warunków technicznych budowy etc. etc. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Zdrowie Publ.").

Zakład Gospodarczy Ogrodnictwa Miejskiego.

Sprawy plantacyj miejskich oraz wszelkich z nimi związanych pomocniczych czynności, jak urządzanie nowych skwerów, zieleńców, parków, zakładanie i prowadzenie szkółek drzewnych, prowadzenie cieplarni, inspektów rozsadni, obsadzanie ulic drzewkami — należy do zakresu działania Wydziału Technicznego, a w szczególności do podległego temuż W-wi Inspektora Gospodarczego. Kierownictwo fachowe natomiast należy do ogrodnika miejskiego, mającego do pomocy 9 robotników stałych (pomocników, dozorców i t. p.). W okresach robót specjalnych, wiosennych i jesiennych, donajmuje się robotników sezonowych.

Zamierzenia w tym dziale są realizowane stopniowo, zgodnie z planem regulacyjnym miasta. Obecnie wykonywuje się wszelkie prace pomocnicze związane z urządzeniem rozszerzonego parku im. Sienkiewicza nad rz. Zgłowiączką w/g projektu dyr. plantacyj miejskich w Poznaniu, Marcińca.

Projekt ten przewiduje urządzanie na terenie parku między innemi kwieciarni, ogrodu botanicznego, boiska i specjalnych urządzeń przeznaczonych dla dzieci etc. etc.

Dalszem zamierzeniem jest urządzenie plantów, któreby otaczały półkolem południowo-wschodnie tereny miasta. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Zdrowie Publ.").

Hale Targowe.
(pobudowane w 1922 r).

Hale są budynkiem drewnianym o konstrukcji ryglowej, krytym dachówką. Powierzchnia budynku wynosi 560 m², kubatura 1743 m³.

W halach znajduje się 50 sklepów wydzierżawionych kupcom oraz 1 duża sala przeznaczona na skład mebli. W dotychczasowym stanie hale nie odpowiadają rzeczywistym potrzebom Miasta, jednak pobudowania odpowiedniejszych, z braku funduszów na ten cel, nie można się spodziewać w bliskiej przyszłości.

Miejskie Domy Mieszkalne.

Miasto posiada 21 budynków z przeznaczenia mieszkalnych, łącznie zawierających 312 izb mieszkalnych, w których mieszka ogółem przeszło 800 osób.

Z pośród tych budynków następujące można uważać za domy czynszowe we właściwem tego słowa znaczeniu: Kolonję Miejską I (3 budynki, 65 izb, 139 osób), Kolonję Miejską II

(2 budynki, 88 izb, 168 osób), Baraki robotnicze I (2 budynki, 32 izby, 180 osób), Baraki robotnicze II (2 budynki, 26 izb, 160 osób). Inne, poza Domem dla Administracji Miejskiej (17 izb, 11 osób), są to przeważnie niewielkie domki, znajdujące się przy przedsiębiorstwach miejskich i zakładach, przeznaczone dla dozorców, personelu i t.p. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Majątki Miejskie").

Targowisko Zwierzęce

(Rok pobudowania 1924).

Targowisko, będące w zarządzie W-łu Społecznego, zostało w ub. r. sprawozdawczym wydzierżawione prywatnemu przedsiębiorcy. Targowisko jest przystosowane do odbywania targów ze spędem koni i bydła (jarmarki miesięczne) oraz targów zwykłych na trzodę chlewną (targi tygodniowe). Targi zarówno jedne jak i drugie regulują Regulaminy: Targów Wielkich i Targów Małych, zatwierdzone w 1929 r. przez Radę Miejską.

Nadzór weterynaryjny sprawuje Miejski Lekarz Weterynaryjny.

Biuro Wypłat Funduszu Bezrobocia

(Rok powstania 1927).

Biuro podlega bezpośrednio Wydziałowi Społecznemu. Działalność Biura oparta jest na ustawie z dn. 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. (Dz. U. Nr. 67 poz. 650) oraz na rozporządzeniu wykonawczem do tej Ustawy Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9 września 1924 r. (Dz. U. Nr. 79 poz. 771). Na podstawie tych przepisów Ziemski Zarząd Obwodowy Funduszu Bezrobocia w Warszawie przekazał Magistratowi funkcję dokonywania wypłat zasiłków bezrobotnym. Inkaso należności od pracodawców dokonywuje natomiast Wydział Finansowy. Magistrat otrzymuje tytułem poniesionych kosztów, związanych z temi dwiema przekazanemi funkcjami, 3% od wypłaconych bezrobotnym sum.

Biuro zatrudnia 1 pracownika kontraktowego. W okresach wzrostu bezrobocia angażuje się pracowników czasowych w liczbie 1 do 3-ch.

Kontrolę nad działalnością biura sprawuje oprócz Magistratu Zarząd Obwod. F. B. w Warszawie.

Ochronki Miejskie

(Ochronka Nr. 1 założona w 1925 r., Ochronka Nr. 2 w 1928 r.).

Ochronkami zarządza Wydział Społeczny. Kontrolę bezpośrednią i nadzór ogólny sprawuje Opiekunka, obywatelka Miasta. Ochronki Miejskie powstały w wyniku ciążących na gminie Miasta obowiązków, nałożonych Ustawą z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. Nr. 92 poz. 726).

Ochronki (zakłady półzamknięte) mają za zadanie roztaczanie opieki nad dziećmi rodziców pracujących w ciężkich warunkach materjalnych.

Dzieci (100) uczęszczające do ochronek korzystają z całodziennej opieki (zabawy, i gry dla najmłodszych oraz nauka przedszkolna dla starszych dzieci w wieku od 5 do 7 lat) oraz otrzymują całodzienne odżywianie (śniadania, obiady i kolacje). Zajęcia trwają od 8-ej rano do 6-ej po południu.

Personel ochronek składa się z 2-ch kierowniczek—ochroniarek, nauczycielki—freblanki, pielęgniarki, 2-ch służących, 2-ch kucharek, razem 8 os.

Zamierzenia Magistratu winny pójść po linji rozszerzenia sieci ochronek zwłaszcza w dzielnicach zamieszkałych przez biedną ludność robotniczą. Narazie projektuje się założenie 2 ochronek dla 100 dzieci (na przedmieściu Zazamcze i Rakutówku). (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Opieka Społeczna").

Przytułek Miejski

(Rok założenia 1915).

Przytułkiem zarządza Wydział Społeczny. Nadzór i kontrolę bezpośrednią sprawują 2 opiekunki, obywatelki Miasta.

Przytułek służy, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 25 maja 1926 r. o organizacji przytułków etc. etc. (Dz. U. Nr. 41 poz. 350), dla umiesz-

czania bezdomnych starców i kalek, posiadających prawa do opieki ze strony gminy miejskiej. Pensjonarze (51) otrzymują całkowite utrzymanie, t. zn. mieszkanie, opał, światło, życie i ubranie.

Personel Przytułku składa się z zarządzającej, pielęgniarki, kucharki i służącej, razem 4 osoby.

Zamierzeniem Miasta jest przeniesienie Przytułku do odpowiedniejszego budynku, któryby posiadał tereny, przeznaczone do prowadzenia gospodarstwa i ogrodnictwa, coby dało również zajęcie pensjonarzom. W r. sprawozdawczym założono radjo. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Opieka Społ.").

Miejska Kuchnia

(Rok założenia 1927).

Kuchnią zarządza Wydział Społeczny. Nadzór bezpośredni sprawują 2 opiekunki, obywatelki Miasta.

Kuchnia ma na celu dożywianie (w 1929/30 r. wydano 41674 obiadów) ubogich i bez pracy pozostających mieszkańców Miasta oraz ich rodzin.

W skład personelu wchodzą: zarządzająca, kucharka i służąca, razem 3 os.

Dążeniem Miasta jest prowadzenie akcji dożywiania przez cały rok, obecnie bowiem wydaje się obiady tylko przez 5 miesięcy zimowych. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Opieka Społ.").

Miejska Stacja Kontroli Artykułów Żywnościowych

(Rok założenia 1921).

Stacja znajduje się w zarządzie Wydziału Społecznego. Działalność polega na dokonywaniu analiz mleka, masła, śmietany oraz wstępnych analiz in. artykułów żywnościowych, które w wypadku zakwestjonowania przesyła się do Państwowego Zakładu Badań artykułów żywnościowych w Łodzi.

Personel składa się z jednego pracownika, badacza artykułów żywnościowych.

Zamierzeniem Miasta jest rozszerzenie przeprowadzanych analiz na inne artykuły żywnościowe, co jednak wymaga zakupu pewnej ilości kosztownych przyrządów. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Zdrowie Publ.").

Urząd Sanitarno-Obyczajowy

(przejęty w 1928 r. od Starostwa).

Urząd znajduje się w zarządzie Wydziału Społecznego. Działalność oparta jest na przepisach prawnych ujętych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 września 1922 r. (Dz. U. Nr. 78 poz. 715) o nadzorze nad nierządem i polega na dokonywaniu 3 razy w tygodniu oględzin prostytutek (76 zarejestr.) oraz stosowaniu zastrzyków profilaktycznych.

Przy urzędzie prowadzi się bezpłatną **Przychodnię Przeciwweneryczną** dla ogółu mieszkańców Miasta.

Personel składa się z jednego lekarza, specjalisty chorób wenerycznych.

W związku z akcją sanitarno-obyczajową, prowadzoną przez Miasto, lekarz miejski i przedstawiciel Magistratu (Kierownik W-łu Społecznego lub jego zastępca) biorą udział w posiedzeniach **Komisji Obyczajowej**, działającej przy Starostwie, w skład której wchodzą pozatem: lekarz powiatowy, przedstawiciel Starostwa oraz 2-ch obywateli Miasta, z których jednym jest zwykle członkini T-wa Ochrony Kobiet.

Zamierzeniem Miasta jest uzyskanie oddzielnego lokalu oraz ograniczenie potajemnej prostytucji. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Zdrowie Publ.").

Ambulatorjum Miejskie

(przejęte przez Miasto w 1915 r.).

Ambulatorjum znajduje się w zarządzie Wydziału Społecznego. Celem działalności Ambulatorjum jest udzielanie wszelkich porad i zabiegów ubogiej ludności Miasta nie posiadającej uprawnienia do korzystania z ubezpieczeń Kasy Chorych. Dotychczas zorganizowano następujące działy: chirurgiczny, oczny, ogólny i **aptekę.**

Personel składa się: z kierownika — lekarza, 5-ciu lekarzy ordynatorów, aptekarza i pomocnika, 2-ch sanitarjuszy oraz woźnego, razem 12 osób.

Zamierzenia na przyszłość sprowadzają się do uzyskania większego odpowiedniejszego lokalu, który jest zaszczupły dla obecnych potrzeb oraz wydzielenia w odrębną jednostkę **Przychodni Przeciwjagliczej**, prowadzonej dotychczas w tym samym lokalu. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Zdrowie Publ.").

Przychodnia Przeciwjaglicza

(Rok powstania 1929).

Przychodnia znajduje się w zarządzie Wydziału Społecznego. Przychodnią kieruje jeden z lekarzy-ordynatorów Ambulatorjum, specjalista chorób ocznych. Specjalnie zaangażowana sanitarjuszka okazuje pomoc lekarzowi oraz przeprowadza wywiady w domach prywatnych wśród ubogiej ludności, udzielając przy sposobności fachowych wskazówek i porad.

Wydzielenie Przychodni w odrębną jednostkę, posiadającą własny lokal jest jedną z pilniejszych potrzeb w dziedzinie zdrowotności publicznej miasta wobec szerzącej się zastraszająco jaglicy.

Łaźnie Miejskie i Zakład Dezynfekcyjny

(Łaźnię Nr. 1 założono w 1916 r., Łaźnią Nr. 2 w 1923 r., Zakład Dezynf. w 1916 r.).

Łaźniami administruje Wydział Społeczny. Działalność w tej dziedzinie zdrowotności publ. polega na udzielaniu tanich lub bezpłatnych kąpieli jaknajszerszym warstwom niezamożnej ludności.

Zakład Dezynfekcyjny przeprowadza dezynfekcję rzeczy i mieszkań po chorobach zakaźnych.

Personel składa się z 2-ch kasjerek, dezynfektora, 2-ch palaczy i 4-ch kąpielowych.

Obie łaźnie wymagają zainstalowania nowych buljerów, a ponadto w Łaźni Nr. 1 (przy ul. Biskupiej) należy zaprowadzić parówkę i dobudować nową kotłownię. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Zdrowie Publ.").

Specjalna Miejska Służba Zdrowia

Prócz lekarzy i pomocniczej służby zdrowia pracującej w różnych instytucjach i zakładach miejskich przy Wydziale Społecznym istnieje ponadto specjalna miejska służba zdrowia: Lekarz ubogich, udzielający porad obłożnie chorym w domu oraz Wywiadowca sanitarny, dokonywujący wywiadów i kontroli sanitarnej.

Kolonja lecznicza w Ciechocinku

(powstała w 1925 r.).

Kolonją zarządza Wydział Społeczny. Dzięki odpowiednim warunkom (2 budynki mieszkalne oraz zabudowania gospodarcze i 5 morgów gruntu) wyniki akcji leczniczej są bezwzględnie dodatnie. Kwalifikowanie chorych skrofulicznie dzieci szkół powszechnych odbywa się przez lekarzy szkolnych przy współudziale kierowników zarządów szkół. Kolonja jest czynna w ciągu 2-ch letnich miesięcy podczas wakacyj.

W okresie uruchomienia personel składa się z 6 osób: kierownika, wychowawcy, 3-ch higjenistek i gospodyni.

Dążeniem Miasta jest wykorzystywanie wszystkich miejsc wolnych jedynie przez dzieci pochodzące z Włocławka, dotychczas bowiem z braku środków finansowych część wolnych miejsc odstępuje się innym miastom.

Prócz tego należy pobudować jadalnię, kuchnię i pokój dla służby. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Zdrowie Publ.").

Przedszkola Miejskie.

(Przedszkole Nr. 1 założone w 1921 r., Przedszkole Nr. 2 — w 1929 r.).

Przedszkolami zarządza Wydział Społeczny. Zadaniem miejskich przedszkoli jest przyjście z pomocą rodzinom niemogącym lub nieumiejącym zająć się wychowaniem i rozwojem umysłowym swoich dzieci, będących w wieku przedszkolnym. Pozatem nauka przedszkolna ma na celu pobudzenie i rozwinięcie zdolności umysłowych dzieci, zaszczepienie po-

czucia moralnego i pierwiastków kulturalnych, jak np. zamiłowanie do pracy, ładu i porządku, temsamem przygotowując je do normalnej pracy w szkole powszechnej.

Dzieci uczęszczające do przedszkoli miejskich (130 na ogólną ilość około 400 dzieci, będących w wieku przedszkolnym) są ponadto odżywiane oraz korzystają z opieki lekarsko-higienicznej.

W najbliższej przyszłości Miasto zamierza uruchomić jeszcze trzy przedszkola w dzielnicach zamieszkałych przez najbiedniejszą ludność robotniczą, przyczem należy bezwzględnie poprawić warunki pomieszczeniowe w przedszkolach już istniejących.

Personel stanowią 2 ochroniarki. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Oświata i Kultura").

Miejska Szkoła Zawodowo-Dokształcająca
(Rok założenia 1920)

Szkołę uruchomiono na podstawie koncesji z dn. 3 sierpnia 1920 r., udzielonej Miastu przez Ministerstwo W. R. i O. P. Zadaniem Szkoły jest dokształcanie teoretyczne i praktyczne młodzieży pracującej w rzemiośle, przemyśle i handlu. Z dniem 1-ym grudnia 1929 r. zaprowadzono również oddział żeński. Do Szkoły uczęszcza około 620 uczniów, w tej liczbie 170 dziewcząt i 450 chłopców.

Nadzór ogólny nad realizowaniem programu, określonego statutem uchwalonym przez Radę Miejską w 1922 r., sprawuje Ministerstwo W. R. i O. P. Środków pieniężnych na utrzymanie szkoły dostarcza Miasto. Nadzór bezpośredni w zakresie gospodarki należy do Wydziału Społecznego.

Personel składa się z kierownika, sekretarki, 21-ej siły nauczycielskiej oraz woźnego i sprzątaczki, razem 25 osób.

Do zamierzeń najbliższej przyszłości należy reorganizacja dokształcania terminatorów systemem szkolnym oraz zaprowadzenie nauki dokształcającej dla młodzieży pracującej niefachowo, zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczyposp. z dn. 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. Nr. 53) oraz Ustawą z dn. 2 sierpnia 1924 r. o pracy młodocianych (Dz. U. Nr. 65).

Do pilnych potrzeb należy zaliczyć konieczność uruchomienia specjalnej **Miejskiej Szkoły Zawodowej** z programem nauki gospodarstwa domowego, kroju, szycia, haftu i t. p. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Oświata i Kultura").

Miejski Stadjon Sportowy we Włocławku
(otwarty w dn. 9.VI.1930 r.).

Celem umożliwienia prowadzenia na szerszą skalę pracy przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego oraz stworzenia odpowiedniego terenu dla rozgrywek sportowych całego regjonu włocławskiego władze miejskie poparły zamierzenia Miejskiego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, przeznaczając na ten cel teren o pow. 46308 m², na którym postanowiono zbudować stadjon sportowy. Pierwszy etap robót został całkowicie wykończony: urządzono mianowicie boisko sportowe z terenem do gry w piłkę nożną, bieżnię lekkoatletyczną (480 m.) ze skoczniami i rzutniami, wybudowano parkan, fronton murowany wraz z pomieszczeniami gospodarczemi, szatnię i umywalnię, zaopatrzono stadjon w sprzęt sportowy i gospodarczy. Prace te prowadzono ze względu na b. trudne prace niwelacyjne i wymagające dużego nakładu pieniężnego od 1925 do 1930 r.

Dalszy etap prac przewiduje urządzenie toru kolarskiego, strzelnicy, kortów tenisowych, hali zimowej, ogródków jordanowskich i t. p. (Sprawozdanie o wych. fizycz. i przysp. wojsk. patrz dział „Zdrowie Publ.").

Szpital Św. Antoniego
(założony w 1830 r. Od 1919 r. jest wspólną własnością Miasta i Sejmiku Włocławskiego).

Celem wspólnego utrzymywania Szpitala dla potrzeb Miasta i Powiatu Magistrat m. Włocławka i Wydział Powiatowy Sejmiku Włocławskiego utworzyły odrębną instytucję p. n. „Związku Szpitalnego we Włocławku", której działalność oparta jest na własnym Statucie, zatwierdzonym przez Ministra Spraw Wewnętrznych w dn. 27 grudnia 1922 r.

Do dnia 1.IV.1929 r. w myśl statutu Zarząd Szpitala sprawował komitet Związku Spitalnego (Prezydent Miasta, Przewodniczący Sejmiku Włocławskiego, 2-ch delegatów wybranych przez Radę Miejską i 2-ch delegatów z ramienia Sejmiku Powiatowego). Bezpośrednio zarząd Szpitalem należał do Przewodniczącego Komitetu.

Od dnia 1.IV.1929 r., zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. Nr. 38 poz. 382), Komitet kompetencje Przewodniczącego w zakresie wykonywania swych uchwał oraz gospodarki i administracji Szpitalem przelał na specjalnie mianowanego przez siebie Dyrektora Szpitala i jego zastępcę.

Organem kontrolującym jest Komisja Rewizyjna (po 2-ch delegatów z ramienia każdego zw. kom.), przedkładająca sprawozdanie ze swych czynności Ministerstwu Spraw Wewnętrznych oraz kontrahentom Związku.

Wewnętrzna organizacja Szpitala przedstawia się następująco: w trzech pawilonach mieszczą się oddziały: wewnętrzny, chirurgiczny, położniczy, ginekologiczny, gruźliczy i zakaźny. Łóżek jest 160. Chorych było 2372. Operacji dokonano 774.

Personel stanowią: Dyrektor, 5-ciu lekarzy ordynatorów i jeden przychodni, felczer, akuszerka, 7 sióstr miłosierdzia, kapelan, 4 os. personelu biurowego, 3-ch sanitarjuszy, 4-ch posługaczy, 18 posługaczek i jedna obsługa niższa, razem 55 osób.

Dochody pochodzą głównie z opłat za leczenie, przyczem 5% stanowią zyski z majątku własnego (gospodarstwo, ogrodnictwo, %% od legatów, czynsze dzierżawne z posesji etc.) Wydatki inwestycyjne pokrywane są przez kontrahentów Związku.

Do najpilniejszych potrzeb Szpitala należy zaliczyć pobudowanie nowego pawilonu przynajmniej na 60 łóżek. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Zdrowie Publ.").

Komunalne Koedukacyjne Seminarjum Nauczycielskie

(Założone w 1917 r., od 1923 r. jest wspólną własnością Miasta i Sejmiku Włocławskiego).

Przewodniczącym Zarządu Kom. Koed. Seminarjum Naucz. jest Prezydent Miasta. Od września 1929 r. przystąpiono do likwidacji uczelni, przyczem Miasto zamierza w przyszłości uruchomić **Pedagogjum Nauczycielskie**, zgodnie z tendencją i projektami kompetentnych czynników rządowych.

Wydatki w 60% pokrywają samorządy utrzymujące Szkołę, resztę natomiast pokrywa się z opłat i wpisów szkolnych. Sprawy gospodarcze w stos. z Magistratem załatwia Wydział Społeczny.

W ub. r. w szkole kształciło się 200 uczni i uczenic. Personel składał się z Dyrektora i 14 sił nauczycielskich. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Oświata i Kultura")

Włocławska Ochotnicza Straż Pożarna

(założona w 1873 roku).

W. O. S. P. jest instytucją społeczną, subsydjowaną prawie w całości przez Magistrat.

Władze Straży stanowią: 1) *Zarząd*, w skład którego wchodzi 11 członków zwykłych, a między innymi również Prezydent Miasta, oraz 5 członków z urzędu (adjutanci, 4-ch dowódców oddziałów); 2) *Zarząd Kasy Pogrzebowej* (4-ch członków); 3) *Komisja Rewizyjna* (3 członków i jeden zastępca); 4) *Komenda Straży* (Komendant straży, vice-komendant Straży, gospodarz, adjutant). Pozatem Straż posiada własnego lekarza i st. felczera.

Czynny Korpus Straży składa się z 4-ch oddziałów, dzielących się na sekcje (pierwsze trzy oddziały posiadają po 4 sekcje, czwarty tylko 3 sekcje). Na czele każdego oddziału stoi dowódca i jego zastępca, mając do pomocy jednego sygnalistę.

Do czynnego Korpusu należy również zaliczyć montera i gońca wreszcie *orkiestrę*, w skład której wchodzą: kapelmistrz, starosta, zarządzający i 24-ch muzykantów. Czynny Korpus licząc w tem Komendę, orkiestrę i służbę pomocniczą liczy ogółem 158 członków. Wspomnieć również należy o *członkach honorowych* (2 byli prezesi) i *weteranach straży* (37).

Rozrost Miasta (przyłączenie nowych terenów podmiejskich oraz powstawanie nowych gmachów wielkich) wymaga zaopatrzenia Straży w nowoczesne środki techniczne i odpowiedni tabor, który winien być w przyszłości całkowicie zmechanizowany. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział „Bezpieczeństwo Publiczne").

Urząd Rozjemczy do spraw najmu mieszkaniowego

(ustanowiony w dn. 16.VIII.1919 r.).

Działalność Urzędu oparta jest na Ustawie o ochronie lokatorów z dnia 14 kwietnia 1923 r. i polega na rozstrzyganiu sporów między właścicielami domów a lokatorami lub między lokatorami a sublokatorami co do zgodności komornego i in. wynagrodzenia, wynikającego z obowiązującej ustawy o ochronie lokatorów.

Koszty połączone z prowadzeniem Urzędu ponosi gm. m. Włocławka.

W skład Urzędu wchodzą: 1) Przewodniczący, wyznaczony przez Prezesa Sądu Okręgowego we Włocławku, 2) 3-ch zastępców, 3) 13 ławników (w tej liczbie 7 przedstawicieli właścicieli nieruchomości i 6 przedstawicieli lokatorów).

Działalność Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu

Tabl. 30 1927/28—1929/30

Rok	Posiedzenia	Komisyjne oględziny lokali	Odwołania do Sądu Okręg. na rozstrzygnięcia Urzędu	Sprawy załatwiane: Pozostało z poprzedniego roku	Wpłynęło: Razem	Wpłynęło w tem: Od lokatorów	Od sublokatorów	Od gospodarzy	Od fabrykantów	Z sądów	Innych	Załatwiono: Razem	Załatwiono w tem: ugodą	orzeczeniem	inne wypadki	Pozostaje: Razem	Pozostaje w tem: z nadanym biegiem	nierozpatrzonych
1927/28	198	33	24	.	149	90	2	55	—	2	—	123	27	96	—	26	15	11
1928/29	42	35	28	26	123	63	14	46	—	—	—	133	27	97	9	16	10	6
1929/30	28	27	21	16	115	40	—	75	—	—	—	101	11	75	15	30	18	12

Teatr Miejski

(istnieje od 1927 r.).

Teatr Miejski we Włocławku istniał jako filja Teatru Pomorskiego w Toruniu i był subsydjonowany przez Miasto z budżetu, którym dysponuje Wydział Społeczny. W r. ub. frekwencja widzów wynosiła 8.000 os. przy 20 przedstawieniach. W końcu roku sprawozdawczego umowę rozwiązano na skutek niedotrzymania warunków przez Dyrekcję Teatru.

Obecnie czyni się pertraktacje o zawarcie ponowne umowy z nową Dyrekcją, przyczem Magistrat zamierza zakupić własne rekwizyty teatralne. Nieodzownym warunkiem rozwoju Teatru Miejskiego jest wybudowanie własnego gmachu, co narazie nie leży w sferze możliwości finansowych Miasta.

Szkolnictwo Powszechne

(Przymus szkolny wprowadzono w 1919 r.).

Na mocy Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. Nr. 18, poz. 143), Gmina m. Włocławka ponosi wydatki rzeczowe, związane z dostarczaniem pomieszczeń dla szkół powsz,, konserwacją, wewnętrznem ich urządzeniem, ubezpieczeniem, oświetleniem i ogrzewaniem oraz utrzymaniem służby, porządku i czystości.

Miasto posiada 11 szkół publ. pow. 7-io oddziałowych, do których uczęszcza około 5800 dzieci, w tej liczbie 20% uczy się w godzinach poobiednich i wieczorowych. Z ogólnej liczby szkół, 3 szkoły mieszczą się w własnych budynkach odpowiednich.

Dzieci korzystają z dożywiania, pomocy materjalnej oraz opieki lekarskiej, dentystycznej i higienicznej. Ponadto w okresie wakacyjnym prowadzi się corocznie przez 40 dni **Półkolonję Szkolną,** z której korzysta około 500 dzieci.

Dużą uwagę zwraca się na rozwój czytelnictwa (Bibljoteka 3-go Maja. licząca 4360 tom.) i krzewienie kultury muzycznej (3 komplety szkolnych zespołów muz.).

Rozwiązanie potrzeb bieżących szkolnictwa, a zwłaszcza kwestji wybudowania odpowiedniej ilości budynków szkolnych, należy do palących zagadnień Miasta.

Sprawa ta musi znaleźć jaknajszybsze rozwiązanie, naturalnie przy wydatnej pomocy finansowej czynników kompetentnych. Dzięki otrzymanej subwencji z kuratorjum zdołano w ub. r. sprawozd. posunąć naprzód budowę szkoły na przedm. Zazamcze, obliczoną na 14 klas. Pozatem prowadzi się energiczną akcję w kierunku uporządkowywania i urządzania boisk szkolnych, racjonalnego zaopatrywania w sprzęt pomocniczy oraz urządzanie sal gimnastycznych, wreszcie wprowadzenia w możliwie szerokim zakresie nauki gospodarstwa domowego.

Stosowanie przymusu szkolnego należy do **Komisji Nauczania Powszechnego,** utworzonej przez Miejską Radę Szkolną na podstawie 44 art, Przepisów Tymczasowych w szkołach elementarnych z dn. 10 sierpnia 1927 r. oraz instrukcji Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 10 kwietnia 1923 r. za Nr. 4890/I. (Szczegółowe sprawozdanie patrz w dziale „Oświata i Kultura".).

Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka

(Rok założenia 1928).

Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka została uruchomiona na skutek Uchwały Rady Miejskiej z dn. 19 kwietnia 1928 r. Zgodnie ze Statutem K. K. O. gmina m. Włocławka jest związkiem poręczającym i ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność za wszelkie zobowiązania Kasy.

Organizację i zakres działania reguluje i ustala Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności, (Dz. U. Nr. 38 poz. 339) oraz wydane następnie rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1928 r. (Dz. U. Nr. 44 poz. 414) wraz z projektem Statutu normalnego dla komunalnych kas oszczędności.

Rada Miejska powołuje **Radę K. K. O. m. Włocławka,** w skład której wchodzi 9-ciu członków, z tych 5-ciu z pośród radnych, oraz **Komisję Rewizyjną** (Prezes i 2-ch członków).

Rada K. K. O. jako organ stanowiący powołuje **Zarząd Kasy**, będący organem wykonawczym, w skład którego wchodzą: **Naczelnik Zarządu** i 2-ch członków.

Naczelnik Zarządu lub jego zastępca sprawuje kierownictwo bieżących czynności oraz reprezentuje Kasę nazewnątrz w stosunkach z osobami trzecimi (fizycznemi i prawnemi).

Kierownictwo technicznych czynności sprawuje pod bezpośredniem zwierzchnictwem Naczelnika Zarządu **Dyrektor Kasy.**

Personel składa się z Dyrektora, księgowego i jego pomocnika, 3-ch likwidatorów, kasjera, kancelisty, maszynistki, woźnego i gońca, razem 11 osób.

Biuro Kasy zorganizowane jest w następujących oddziałach: kierownictwo, likwidatura ogólna, dział wkładów oszczędnościowych, dział dyskontowo-pożyczkowy, dział inkasa, księgowość, kasa i kancelarja.

Sprawą niedalekiej przyszłości jest uruchomienie działu pożyczek krótkoterminowych pod zastaw papierów wartościowych oraz kredytów średnio-terminowych (na okres od 2 do 3 lat) na remonty domów i budowę tanich mieszkań. Założenie **lombardu,** jako zakładu odrębnego pod zarządem K. K. O., uzależnione jest od pozyskania własnego lokalu, który w obecnym stanie zupełnie nie odpowiada rosnącym wciąż potrzebom. (Szczegółowe sprawozdanie patrz dział specjalny po „Przedsiębiorstwach Miejskich").

KOMISJE WYDZIAŁOWE

Komisja Archiwalna

(przy Wydziale Ogólnym)

Dla rozważania ważniejszych spraw związanych z Zarządem i prowadzeniem Archiwum Miejskiego funkcjonuje przy Wydziale Ogólnym Komisja Archiwalna, w skład której wchodzą: 1) Kierownik Wydziału Ogólnego jako Przewodniczący, 2) 4 osoby z grona urzędników Magistratu, względnie mieszkanców Miasta, powołane do komisji przez Magistrat na wniosek Kierownika Wydziału Ogólnego. Komisję zwołuje Przewodniczący w miarę potrzeby, a comajmniej raz na 3 miesiące.

Komisja Kwalifikacyjna

(przy Wydziale Ogólnym)

Komisja Kwalifikacyjna została powołana na podstawie § 11 Statutu Służbowego pracowników miejskich, uchwalonego przez Radę Miejską w dniu 19.XI.1924 roku. W skład Komisji wchodzą: rzecznik wyznaczony przez Magistrat, Kierownik Wydziału Ogólnego oraz Kierownik zainteresowanego Wydziału. Przewodniczy Prezydent Miasta lub jego zastępca. Zadaniem Komisji jest opinjowanie w sprawach przyjmowania, awansów względnie przeniesień pracowników miejskich oraz rozpatrywanie konkursów ogłoszonych na stanowiska służbowe.

W 1929/30 r. odbyto 8 posiedzeń, rozpatrując 3 konkursy na posady i załatwiając 15 spraw różnych.

Komisja Dyscyplinarna

(przy Wydziale Ogólnym)

Komisję powołano na podstawie § 36 Statutu Służbowego pracowników miejskich uchwalonego przez Radę Miejską w dn. 19.XI.1924 r. Skład jej stanowią: 2-ch członków

powołanych przez Magistrat i 2-ch — przez Związek Zawodowy Pracowników Miejskich Od. miejscowego. Przewodniczy Prezydent Miasta lub jego zastępca.

Do zakresu działania należy: przeprowadzanie na wniosek Prezydenta postępowania dyscyplinarnego przeciwko pracownikom oskarżonym o wykroczenia lub nadużycia służbowe, prowadzenie dochodzeń, w wyniku których wydaje się orzeczenie dotyczące ustalenia winy, wymiar kary lub wreszcie uniewinnienie obwinionego. Orzeczenia Komisji podlegają zatwierdzeniu lub zmianie przez Magistrat.

W 1929/30 r. odbyto 11 posiedzeń, na których załatwiono 4 sprawy dyscyplinarne.

Komisja do Badania Cen artykułów pierwszej potrzeby

(przy Wydziale Ogólnym)

Podstawą prawną działalności komisji jest Rozporządzenie Wojewody Warszawskiego z dnia 30 stycznia 1929 r. o przekazaniu powiatowym władzom administracji ogólnej oraz zarządom gmin miejskich i wiejskich o charakterze miejskim uprawnienia do wyznaczania ceny na mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, szmalec i wyroby masarskie.

Sposób i porządek obrad Komisji określa regulamin, załączony do tego rozporządzenia. W skład komisji wchodzą: Prezydent Miasta lub jego zastępca (z reguły Ławnik-decernent spraw aprowizacyjnych), jako przewodniczący oraz 6-ciu członków i tyluż zastępców, powołanych przez Przewodniczącego Komisji z pośród delegatów wskazanych przez miejscowe spółdzielnie spożywców i pracownicze związki oraz przedstawicieli miejscowego rolnictwa i zainteresowanych gałęzi przemysłu i handlu.

Zgodnie z § 3 Regulaminu prace Komisji są prowadzone w dwóch sekcjach: Mącznej i Mięsnej, obradujących samodzielnie. Przewodniczący Komisji jest jednocześnie przewodniczącym obu sekcyj.

W skład Sekcji Mącznej wchodzi 3-ch przedstawicieli producentów (młynarzy, kupców zbożowych, piekarzy) oraz 3-ch przedstawicieli konsumentów,

W skład Sekcji Mięsnej wchodzi również 3-ch przedstawicieli producentów (rzeźników) i 3-ch przedstawicieli konsumentów.

Zakres działania komisji (sekcji) obejmuje: 1) opinjowanie na jakie rodzaje artykułów (mięsnych lub mącznych) należy wyznaczyć ceny i w jakiej wysokości, 2) badanie kalkulacji cen przedstawianych Komisji przez wytwórców i kupców, 3) wydawanie opinji co do wysokości cen na żądanie władz administracyjnych, sądów i instytucyj publicznych.

Komisja jest organem doradczym i opinjodawczym, przyczem dla prawomocności uchwał konieczna jest obecność przynajmniej połowy członków Komisji (sekcji), prócz Przewodniczącego, który rozstrzyga w razie równości głosów. Ceny zatwierdza Magistrat, podając je do publicznej wiadomości w miejscowej prasie. Winni niestosowania się do ogłaszanych cenników ulegają ukaraniu w myśl art. 4 i 5 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczp. z dn. 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku, (Dz. U. N. 91 poz. 527). W 1929/30 r. Komisja odbyła 37 posiedzeń, przyczem w 17 wypadkach ceny obniżono, w 17 podwyższono i w 3-ch — pozostawiono bez zmiany.

Komisja Rzeczoznawców

(przy Wydziale Ogólnym)

Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 17 stycznia 1921 r. w przedmiocie statystyki cen artykułów pierwszej potrzeby, (Dz. U. Nr. 14 poz. 82), Magistrat miasta Włocławka obowiązany jest do zbierania wiadomości o cenach artykułów pierwszej potrzeby. Miesięczne wykazy, w/g zgóry określonych schematów, przesyła się najpóźniej dnia 7-go każdego miesiąca do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Dla wyrażenia opinji o cenach, notowanych przez funkcjonarjuszy miejskich Zarząd Miasta powołuje Komisję Rzeczoznawców, złożoną z 6-ciu członków reprezentujących: kooperatywy, związki zawodowe robotnicze, przemysł, handel, rolnictwo i Zarząd Miasta. Przewodniczy Prezydent Miasta lub jego zastępca, z reguły Ławnik-decernent spraw aprowizacyjnych.

W 1929/30 r. Komisja odbyła 12 posiedzeń.

Miejski Komitet Regjonalny

(przy Wydziale Ogólnym)

Na skutek zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Okólnik Nr. 209 z dnia 30 listopada 1927 r.) w sprawie studjów nad stosunkami województw jako jednostek regjonalnych i wojewódzkich programów działania, wydanego do wszystkich wojewodów, zostały powołane wojewódzkie, powiatowe i miejskie Komitety Regjonalne.

Zadaniem tych komitetów jest: a) krzewienie idei i ruchu regjonalnego na swoim terenie, b) organizacja prac zmierzających do określenia przynależności danego terenu pod względem ogólno-gospodarczym, rolnym, kulturalno-oświatowym i społecznym do jednego z okręgów regjonalnych województwa, c) wdrażanie do pracy państwowo-twórczej najlepszych jednostek ze społeczeństwa miejscowego, d) ustalanie ściślejszej współpracy czynników rządowych, samorządowych i społeczeństwa w dziedzinie gospodarczej, kulturalno-oświatowej i społecznej, e) opracowanie monografji terenu działalności, opartej na posiadanym materjale statystycznym, opisowym oraz na znajomości terenu przez jednostki, powołane do tej pracy, f) opracowanie planu gospodarczego na najbliższą dekadę, g) występowanie z własnemi wnioskami lub opinjowanie w sprawach dotyczących aktualnych zagadnień, posiadających ogólne i zasadnicze znaczenie dla danego okręgu, h) wreszcie (dotyczy to specjalnie pow. Komitetu) — ustalenie przyszłych granic powiatów w ramach odpowiadających istotnym potrzebom gospodarczym.

Przewodniczącymi Komitetów są z reguły przewodniczący wydziałów powiatowych lub prezydenci miast. Prace komitetów pow. i m. koordynuje na terenie danego Województwa Wojewódzki Komitet Regjonalny pod przewodnictwem Wojewody. Na członków powołuje się jednostki najbardziej uspołecznione, dążące do podniesienia poziomu gospodarczego i kulturalnego danego okręgu (regjonu).

Zgodnie z opracowanym przez Wojewódzki Komitet Regjonalny obowiązującym Statutem z końcem roku sprawozd. przystąpiono do prac nad zorganizowaniem Miejskiego Komitetu Regjonalnego, pod przewodnictwem Prezydenta Miasta. Dotychczas funkcje Regjonalnego Komitetu Miejskiego spełniała obok innych Sekcja Regjonalna Kujawskiego Oddziału Pol. T-wa Krajoznawczego, powołana w 1926 r. na rok przed wymienionem Zarządzeniem Min. Spr. Wewn. Organizacja i prace dotychczasowe Sekcji Regjonalnej przedstawiają się następująco: Przewodniczącym Sekcji i podsekcji kulturalno-oświatowej jest Prezes Rady Miejskiej m. Włocławka, przewodniczącym podsekcji Rolnej — Starosta włocławski, przewodniczącym podsekcji gospodarczej (która wraz z podsekcją kulturalno-oświatową pełniła równocześnie funkcje organizowanego Miejskiego Komitetu Regj.) — Prezydent Miasta. Pozatem w skład Zarządu, oprócz skarbnika i sekretarza wchodzą: Starostowie: Włocławski, Nieszawski i Lipnowski jako przewodniczący powiatowych Komitetów Regjonalnych oraz przedstawiciele Związku Ziemian, Od Kuj. Pol. Tow. Krajoznawczego, koła b. Wychowawców Gimnazjum Ziemi Kujawskiej wreszcie Redaktor organu Sekcji, miesięcznika „Życie Włocławka i Okolicy" (piąty rok wydawnictwa). Honorowym Prezesem Sekcji jest Wojewoda Warszawski.

W 1929/30 opracowano i ogłoszono drukiem 18 referatów regjonalnych poruszających zagadnienia gospodarcze i ogólno-kulturalne, głównie dotyczące m. Włocławka, kt. drukowano we własnym organie mies. „Życie Włocławka i Okolicy". Niezależnie od tego prace podsekcji rolnej (przekształconej w Pow. Komitet Regjonalny pod przewodnictwem Starosty Włocławskiego) posłużyły również jako materjał do wydania monografji powiatu Włocławskiego.

Sekcja Regjonalna, dając dowód zainteresowania się przyszłym rozwojem Miasta, wystąpiła do władz nadzorczych z memorjałami w sprawie: 1) uzyskania kredytów na dokończenie budowy własnego gmachu 2 piętrowego, siedziby przyszłego Kuj. Muzeum Regjonalnego i Czytelni oraz Bibljoteki Publicznej, 2) w sprawie uzyskania dzierżawy dodatkowych terenów, potrzebnych do dalszego rozwoju podmiejskiego uzdrowiska Źródła siarczanego „Wieniec", 3) wreszcie — w sprawie poparcia przez władze państwowe projektu wybudowania miejskiej gazowni, co posiada wielkie znaczenie ze względu na przyszły rozwój miejscowego przemysłu chemicznego, oraz ze względu na obronę Państwa.

Znaczenie młodego jeszcze ruchu regjonalnego, w tej czy innej formie propagowanego, jest doniosłe, gdyż ruch ten niewątpliwie przyczyni się do rozwoju gospodarczego i kulturalnego Państwa, o ile akcja prowadzona będzie traktowana gruntownie, zgodnie z wymaganiami współczesnej wiedzy i metod naukowych, a także o ile dobro całego państwa zawsze będzie ideą przewodnią.

Komisja Podatkowa

(przy Wydziale Finansowym)

Komisję powołano Uchwałą Magistratu z dn. 28 maja 1929 r. na podstawie Dekretu o samorządzie miejskim z dn. 4 lutego 1919 r.

Celem Komisji jest rozpatrywanie podań płatników w sprawach sprostowania wymiaru, umarzania należności do wysokości 100 zł. oraz odraczania terminu płatności i rozkładania na raty danin komunalnych. W najbliższej przyszłości Komisja wystąpi do Magistratu z wnioskiem o przekazanie jej również tego zakresu uprawnień w stosunku do podat-

ków państwowych, inkasowanych przez Miasto. Do tego czasu Komisja korzysta narazie z przysługującego Magistratowi uprawnienia (Reskrypt Ministerstwa Skarbu z dn. 7 maja 1929 r. L. dz. V 3290/3/29) w sprawie kwalifikowania podań o umorzenia podatku państwowego od lokali (do wysokości 30 zł. w każdym wypadku), przyczem wnioski Komisji dla uzyskania prawomocności winny podlegać zatwierdzeniu przez Izbę Skarbową w Warszawie.

W skład Komisji wchodzą: Decernent W-łu Finansowego, względnie jego zastępca, jako Przewodniczący, Kierownik (lub jego zastępca) W-łu Finansowego, referent podatkowy, wreszcie 6-ciu członków-obywateli Miasta, wybranych przez Radę Miejską, biorących kolejno, po dwóch, udział w posiedzeniach. W sprawach dotyczących państwowego pod. od lokali konieczny jest również udział delegata miejscowego Urzędu Skarbowego.

W 1929/30 r. Komisja odbywała od 2 do 3 posiedzeń tygodniowo, załatwiając na każdem po kilkanaście spraw. Posiedzeń z udziałem delegata Urzędu Skarbowego odbyto 8, w wyniku czego umorzono zaległego pod. państw. od lokali 2285 płatnikom.

Komisja Wymiarowa państw. pod. od placów budowlanych

(przy Wydziale Finansowym)

Komisję powołano Uchwałą Rady Miejskiej z dn. 29 marca 1928 r. na podstawie Rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 25 marca 1925 r. w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku od lokali i od placów niezabudowanych (Dz. U. Nr. 57 poz. 407).

Do kompetencji Komisji należy coroczne szacowanie placów budowlanych. W skład Komisji wchodzą: Decernent Wydziału Finansowego, Kierownik (lub zastępca) W-łu Finansowego oraz 2-ch członków lub 2-ch ich zastępców, wybranych przez Radę Miejską z pośród obywateli Miasta, właścicieli placów.

W 1929/30 r. odbyto 3 posiedzenia, na których oszacowano 360 placów i rozpatrzono 7 odwołań.

Na podstawie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczposp. z dn. 22 kwietnia 1927 roku o rozbudowie miast (Dz. U. Nr. 42 poz. 372) oraz na podstawie § 31 wydanego do tej ustawy Rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych z dn. 3 listopada 1927 r. (Dz. U. Nr. 106 poz. 913) jedynym organem powołanym do szacowania i wymiaru państwowego podatku od placów budowlanych jest Magistrat, z czego wynika, że niema podstaw prawnych do istnienia i działalności Komisji.

Komisja Klasyfikacyjna miejskiego pod. od gruntów i placów budowlanych

(przy Wydziale Finansowym)

Komisję powołano Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 29 marca 1928 r. na podstawie § 10 Statutu miejskiego podatku od gruntów i placów budowlanych w m. Włocławku, uchwalonego przez Radę Miejską w dniu 21 lutym 1929 r. oraz zatwierdzonego reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 9 kwietnia 1924 r. L. S. M. 1083/24.

Do kompetencji Komisji należy: coroczne ustalanie, które mianowicie grunty i place uzyskały charakter placów budowlanych, oszacowywanie wartości sprzedażnej placów, określanie kategoryj stref zabudowań placów i wreszcie rozpatrywanie odwołań płatników miejsk. pod. od placów bud.

Skład Komisji stanowią: Decernent W-łu Finansowego, Kierownik (lub jego zastępca) Wydziału Finansowego oraz 3-ch członków lub 3-ch ich zastępców, powołanych przez Radę Miejską z pośród obywateli Miasta, przyczem przynajmniej 2-ch winno posiadać własne nieruchomości.

W 1929/30 r. odbyto 2 posiedzenia, na których oszacowano 343 place i rozpatrzono 25 odwołań.

Komisja Sanitarno-Techniczna

(przy Wydziale Technicznym)

Podstawą prawną powołania jest Rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dn. 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowywaniem osiadli (Dz. U. Nr. 23 poz. 202).

Do zakresu działalności Komisji należy: dokonywanie oględzin zagrożonych lub zaniedbanych budynków i mieszkań oraz wydawanie zarządzeń, dotyczących uporządkowania zewnętrznego wyglądu domów i sklepów. Organem wykonawczym jest Inspekcja Budowlana przy Sekcji Architektoniczno-budowlanej W-łu Technicznego.

W skład Komisji wchodzą: Architekt Miejski lub jego zastępca, Ławnik-decernent W-łu Technicznego, Lekarz Miejski oraz przedstawiciel Komisarjatu Policji Państwowej.

W 1929/30 r. odbyto 75 inspekcyjnych oględzin oraz wydano 346 nakazów i zarządzeń.

Komisja Sanitarno-Budowlana

(radziecka)

Komisję powołano Uchwałą Rady Miejskiej z dn. 6 grudnia 1927 r. na podstawie 21 art. Dekretu o samorządzie miejskim z dn. 4 lutego 1919 r.

Do zakresu działalności należy: rozpatrywanie względnie akceptowanie wniosków przygotowywanych przez Sekcję architektoniczno-budowlaną W-łu Techn. w sprawach planów budowlanych prywatnych i miejskich, regulacji, komunikacji wewnętrznej, porządku i ruchu ulicznego oraz w sprawach ogólnych sanitarnych, pozostających w związku z zagadnieniami budownictwa mieszkaniowego.

W skład Komisji wchodzą: 5-ciu radnych miejskich, z których jeden jest Przewodniczącym, 2-ch przedstawicieli miejscowego Stowarzyszenia Techników, architekt miejski i lekarz miejski.

W 1929/30 r. odbyto 15 posiedzeń, na których załatwiono 159 spraw (87 budowlanych, 6 sanitarno-kanaliz., 4 regulac.-parcelacyjne). Do spraw ogólnych (62) należy zaliczyć między innemi: rozpatrzenie miejscowych przepisów policyjno-budowlanych, o ruchu kołowym, sprawę mieszkań dla dozorców domowych (opracowano ankietę), sprawę rozbudowy przedmieścia Grzywna, budowy boiska sportowego i mostu na Wiśle.

Komitet Rozbudowy Miasta

(przy Wydziale Technicznym)

Podstawą prawną powołania jest Rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dn. 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. Nr. 42 poz. 372) oraz Rozporządzenie wykonawcze Ministra Robót Publicznych z dn. 3 listopada 1927 r. (Dz. U. Nr. 106 poz. 913).

Celem działalności Komitetu jest rozdział przyznawanego dla Miasta kontyngentu pożyczek budowlanych drogą kwalifikacji podań, walka z głodem mieszkaniowym i ewentualną na tem tle spekulację, wreszcie sprawy ogólne związane z rozbudową i regulacją Miasta.

W skład Komitetu wchodzą: Prezydent Miasta jako przewodniczący, 4-ch członków wybranych przez Radę Miejską i 5-ciu z pośród obywateli Miasta.

W 1929/30 r. wobec braku kontyngentu pożyczek budowlanych odbyto tylko 1 posiedzenie, poświęcone sprawie budownictwa mieszkaniowego, w związku z czem opracowano do władz nadzorczych memorjał oraz statystykę stanu mieszkaniowgo Włocławka.

Organizacja opiekunek dzielnicowych

(przy Wydziale Społecznym)

Organizacja Opiekunek Dzielnicowych została wprowadzona w końcu 1926 r., na dwa lata przed wydaniem Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej, wprowadzającem na podobnych zasadach oparte obowiązujące komisje Opieki Społecznej i organicje opiekunów Społecznych na całym terenie Państwa.

Organizacja ta urzeczywistnia wprowadzenie do publicznej Opieki Społecznej miejscowych czynników obywatelskich, przyczem dla ułatwienia pracy opiekunkom cały obszar Miasta podzielono na 12 dzielnic. W każdej dzielnicy pracują 3 opiekunki, na wniosek których Magistrat udziela wsparć ubogiej ludności. Praca opiekunek zmierza pozatem do samorzutnego urządzania imprez oraz zbiórek na cele Opieki Społecznej.

Komisja Opieki Społecznej

(przy Wydziale Społecznym)

Podstawą prawną powołania jest Rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dn. 6 marca 1928 r. o opiekunach społecznych i komisjach Opieki Społecznej (Dz. U. Nr. 29 poz. 267).

Zadaniem Komisji jest wydawanie opinji i inicjatywa w zakresie: organizacji i sposobu wykonywania Opieki Społecznej na terenie Miasta, koordynowania wykonywanej przez Magistrat Opieki Społecznej z działalnością instytucyj dobroczynnych, preliminowania wydatków Gminy miejskiej na cele Opieki Społecznej.

W skład Komisji wchodzą: Ławnik-decernent Wydziału Społecznego jako Przewodniczący, Kierownik W-łu Społecznego lub jego zastępca, 4-ch członków z grona Rady Miejskiej i 4-ch przedstawicieli miejscowych organizacyj i instytucyj dobroczynnych.

W 1929/30 r. odbyto 3 posiedzenia (komisję powołano w końcu r. sprawozd.), opracowując regulaminy: własny i dla Opiekunów Społecznych ponadto zaakceptowano projekt Domu Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz podział Miasta na dzielnice dla spraw opiekuńczych.

Komisja Wpisów Szkolnych dla młodzieży Szkół Średnich ogólno-kształcących

(przy Wydziale Społecznym)

Komisję powołano w 1928 r., przyczem działalność jej opiera się na własnym Regulaminie, uchwalonym przez Radę Miejską w dn. 30 kwietnia 1928 r.

Zadaniem Komisji jest przyznawanie niezamożnej młodzieży szkół średnich ogólnokształcących, wykazującej dobre postępy w naukach i sprawowaniu, zapomóg na pokrywanie części opłat szkolnych.

W skład Komisji wchodzą: Kierownik W-łu Społecznego i 3-ch radnych miejskich.

W 1929/30 r. z braku pokrycia budżetowego udzielono zapomóg na ogólną sumę 903 zł.

Komisja Stypendjalna dla akademików

(przy Wydziale Społecznym)

Komisję powołano na podstawie Uchwały Rady Miejskiej z dn. 10 listopada powzięty w wigilję święta Obchodu 10-cio lecia Niepodległości Państwa Polskiego, na podstawie której Magistrat wstawia corocznie do budżetu sumę 2000 zł. dla kształcenia jednego z wychowanków szkół średnich m. Włocławka, obywatela tegoż Miasta, utalentowanego w specjalnym kierunku,

W skład Komisji wchodzą: przedstawiciel Rady Miejskiej jako Przewodniczący, przestawiciel Magistratu (ławnik-decernent W-łu Społ.) i przedstawiciel Włocławskiego Koła Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych.

W 1929/30 r. wypłacono przewidzianą budżetem sumę 2000 zł. jednemu studentowi.

Komisja Stypendjalna dla absolwentów szkół powszechnych

(przy Wydziale Społecznym)

Komisję powołano na podstawie Uchwały Magistratu z dn. 10 listopada 1929 roku, powziętej w wigilję święta Obchodu 10-cio lecia Niepodległości Państwa Polskiego, na podstawie której Magistrat wstawia corocznie do budżetu stypendjum w sumie 1000 zł. dla kształcenia jednego z wychowanków szkół powszechnych, obywatela Miasta, utalentowanego w specjalnym kierunku.

W skład Komisji wchodzą: Ławnik-decernent Wydziału Społecznego, 2-ch przedstawicieli Rady Miejskiej i Kierownik W-łu Społecznego oraz delegat kierowników publicznych szkół powszechnych.

W 1929/30 r. stypendjum nie przyznano z braku odpowiedniego kandydata, odpowiadającego warunkom, określonym regulaminem Komisji.

Komisja Dokształcania Zawodowego

(przy Wydziale Społecznym)

Działalność Komisji opiera się na własnym Statucie o obowiązku Szkolnictwa Dokształcającego z dn. 12 stycznia 1922 r.

Do zakresu działalności należy: kontrola uczęszczania do Miejskiej Szkoły Zawodowo-Dokształcającej małoletnich pracowników, zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych, przemysłowych i handlowych oraz opinjowanie w sprawach organizacyjnych i gospodarczych Szkoły.

Wysokość wymierzanych grzywien za niestosowanie się do obowiązku przymusowego dokształcania ustala reskrypt Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 23 marca 1929 r.

W skład komisji wchodzą: Ławnik-decernent Wydziału Społecznego, jako przewodniczący, delegaci Ministerstwa Handlu i Przemysłu, W. R. i O. P., Pracy i Opieki Społecznej, 2-ch delegatów Rady Miejskiej, Inspektor Pracy i Kierownik W-łu Społecznego lub jego zastępca.

Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego

(przy Wydziale Społecznym)

Podstawą prawną powołania Komitetu jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1927 r. w sprawie utworzenia Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, Rady Naukowej Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego oraz Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich komitetów W. F. i P. W.

Działalność miejscowego Komitetu opiera się na Instrukcji Tymczasowej o wojewódzkich, powiatowych i miejskich komitetach W. F. i P. W. oraz na własnym regulaminie.

W skład Komitetu wchodzą: Prezydent Miasta jako przewodniczący, dowódca miejscowego garnizonu, Inspektor Szkolny lub jego zastępca, oficer instrukcyjny (t. zw. komendant przysposobienia wojskowego) wreszcie osoby mianowane przez Wojewodę Warszawskiego, jako przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu W. F. i P. W., z pośród wybitnych miejscowych znawców i działaczy w zakresie wychowania fizycznego, sportu i przysposobienia wojskowego, higjenistów i pedagogów.

Do zadań komitetu należy: 1) współpraca z miejscowemi władzami państwowemi w zakresie uzyskania poparcia i ułatwień dla miejscowych organizacyj W. F. i P. W. oraz sportowych, 2) współdziałanie z Magistratem celem otrzymania pomocy dla potrzeb miejscowego ruchu w. f. i p. w., 3) współpraca z miejscowemi stowarzyszeniami w. f. i p. w. oraz sportowemi 4) podejmowanie działalności na rzecz w. f. i p. w. (propaganda, zbieranie funduszów, organizowanie kursów instruktorskich i imprez sportowych, budowa boisk i stadjonów oraz zaopatrzenia ich w sprzęt etc. etc.).

Nadzór nad ogólnym kierunkiem prac sprawuje Wojewódzki komitet W. F. i P. W. oraz Państwowy Urząd W. F. i P. W.

W 1929/30 r. prowadzono intensywnie prace nad wykańczaniem boiska sportowego, zakończając pierwszy etap robót, związanych z projektowanym stadjonem zaopatrzonym we wszelkie nowoczesne urządzenia i sprzęt, z którego będą mogły korzystać wszystkie miejscowe organizacje sportowe oraz w. f. i p. w.

PRACOWNICY MIEJSCY

Pracownicy miejscy otrzymują uposażenie w/g przepisów Ustawy z dnia 9.X. 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. Ustaw z 1923 Nr. 116 poz. 929) oraz Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 30.XII. 1924 r. o dostosowaniu uposażeń członków Zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ustaw Nr. 118 poz. 1073 z r. 1928).

Z powyższych przepisów prawnych wynikają również otrzymywane przez pracowników djety i koszta podróży w razie ich delegowania w sprawach służbowych, świadczenia mieszkaniowe w postaci dodatku na mieszkanie, oraz zwrot wpisów szkolnych za dzieci, kształcące się w średnich zakładach naukowych (w r. 1929/30 opłacono wpisy szkolne za 21 dzieci pracowników).

W razie śmierci pracownika miejskiego, rodzina zmarłego otrzymuje zapomogę pogrzebową na zasadzie uchwalonego przez Radę Miejską Regulaminu zapomóg pogrzebowych (w r. 1929/30 zapomogi takie nie były wypłacane).

Pracownicy stali etatowi w r. 1929/30 opłacali składki emerytalne, zaś przeniesieni w stan spoczynku otrzymywali uposażenie emerytalnie (10 osób) na zasadzie przepisów Ustawy z dn. 11.XII. 1923 r. o uposażeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. Ustaw Nr. 6 poz. 46 z r. 1924) zastosowanych do pracowników Magistratu na zasadzie uchwał Rady Miejskiej z dn. 29.I. 1925 r. i 18.XII. 1929 r.

Pracownicy kontraktowi i czasowi byli ubezpieczeni w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych na zasadzie Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 29.XI. 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. Ustaw Nr. 35 poz. 324 z r. 1927).

Wszyscy pracownicy miejscy korzystają z pomocy lekarskiej w Powiatowej Kasie Chorych gdzie są ubezpieczeni na zasadzie Ustawy z dn. 19.V. 1920 o obowiązkowem ubezpieczaniu na wypadek choroby (Dz. Ustaw Nr. 44 poz. 273).

W końcu roku sprawozdawczego został opracowany „Statut o zaopatrzeniu emerytalnem pracowników komunalnych miasta Włocławka", który z chwilą zatwierdzenia go przez Radę Miejską zaczął obowiązywać pracowników miejskich stałych i kontaktowych.

Komisje

powoływane na podstawie nowego statutu emerytalnego.

1) **Komisja Lekarska** — wydaje orzeczenie o trwałej niezdolności pracownika do wykonywania zawodu.

a) Skład Komisji Lekarskiej I instancji stanowią dwaj lekarze, z których jednego powołuje Magistrat, a drugiego pracownicy komunalni.

b) Skład Komisji Lekarskiej II-ej instancji stanowią 3-ej lekarze w nowym składzie powołani po jednym przez Magistrat i przez pracowników. Trzeciego (superarbitra) członka powołują dwaj lekarze pierwsi.
Orzeczenia Komisji Lekarskiej II instancji są ostateczne.

2) **Komisja Emerytalna** — powoływana do wymiaru zaopatrzenia emerytalnego pensyj wdowich i sierocych zaliczenia i doliczenia lat do wysługi emerytalnej oraz orzekania czy niezdolność wykonywania zawodu lub śmierć nastąpiły w okolicznościach przewidzianych statutem emerytalnym.

a) Skład Komisji: 1) 2 członkowie wybrani przez Magistrat
I instancji. 2) 1 członek wybrany przez pracowników ubezpieczonych w funduszu emerytalnym miasta Włocławka.
Orzeczenia wymagają opinji lekarza urzędowego.

b) Skład Komisji
II instancji. 1) 4-ch członków wybranych przez Magistrat
2) 2-ch członków wybranych przez pracowników komunalnych.

Związek Zawodowy Pracowników Miejskich Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, Oddział we Włocławku.

Pracownicy miejscy (urzędnicy i oficjaliści) należą do miejscowego Oddziału Zw. Zaw. Pracowników Miejskich Rzplitej w Warszawie, przy którym działa Kasa Pożyczkowo-Oszczędnościowa Pracowników Miejskich, rządząca się własnym statutem.

Robotnicy stali, czasowi i sezonowi zatrudniani przez Magistrat oraz Przedsiębiorstwa Miejskie.

Tabl. 31 (w/g stanu z końca każdego miesiąca) 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Miesiące											
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
1927/28	390	424	566	481	488	478	396	347	332	295	334	390
1928/29	549	663	645	639	505	450	364	261	257	179	180	181
1929/30	255	259	299	319	345	348	303	222	168	288	194	396
w tem:												
Elektrownia	44	48	47	47	47	48	47	48	47	46	26	38
Cegielnia	107	143	171	193	183	180	136	109	84	86	79	92
Tabor Miejski . . .	17	17	17	6	7	7	7	7	6	6	6	14
Wydział Techniczny .	27	15	26	36	70	76	73	18	11	97	127	153
„ Majątków .	60	36	38	37	38	37	40	40	20	57	79	99

Robotnicy miejscy stali, czasowi i sezonowi w/g kwalifikacji i płci

Tabl. 32 1929/30

Wyszczególnienie	Miesiące											
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
Ogółem robotnicy w 1929/30	225	259	299	319	345	348	303	222	168	288	194	396
w tem:												
Mężczyźni wykwalifikowani	45	45	33	42	32	46	46	34	33	33	28	36
Mężczyźni niewykwalifik. .	125	137	181	186	227	227	202	72	85	238	147	351
Kobiety	66	60	66	76	73	61	44	30	5	11	14	9
Młodociani	19	17	19	15	13	14	11	8	5	6	5	—

Tabl. 33 **Personel urzędniczy biurowy oraz specjalny zawodowy**

Wyszczególnienie	Personel Biurowy															Personel Specjalny Zawodowy												
		w tem:			Stanowisko służbowe												w tem:			Stanowisko służbowe								
	Razem	Stali	Kontraktowi	Inni	Pers. kierowniczy	Referenci	Kanceliści	Księgowi i pom.	Kasjerzy	Sekwestratorzy	Inkasenci	Maszynistki	Rachmistrze	Sekretarze	Inni	Razem	Stali	Kontraktowi	Inni	Pers. kierowniczy	Lekarze	Aptekarze i pom.	Kontrolerzy san.	Sanitarjusze	Higienistki	Ochroniarki	Technicy	Inni
Administracja Ogólna																												
Stan na 1.IV. 1930 r.	**66**	**45**	**16**	**5**	**5**	**18**	**22**	**2**	**1**	**4**	—	**4**	**1**	**1**	**8**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
w tem:																												
Wydział Ogólny .	17	12	5	—	1	8	7	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Finansowy	26	17	5	4	1	7	9	2	1	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Społeczny	9	9	—	—	1	3	3	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Techniczny	11	6	4	1	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kontr. Gosp. Miejsk.	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Biuro Prawne . .	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sekretarjat Rady M.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przedsiębiorstwa Miejskie																												
Stan na 1.IV. 1930 r.	**20**	**7**	**13**	—	**2**	**1**	**2**	**3**	**3**	—	**6**	**2**	—	—	**1**	**13**	**1**	**12**	—	**2**	**1**	—	—	—	—	—	**8**	**2**
w tem:																												
Kuj. Elektr. Okręg.	14	5	9	—	1	1	1	2	1	—	6	1	—	—	1	8	—	8	—	1	—	—	—	—	—	—	7	—
Rzeźnia Miejska .	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Zakład Oczyszczania Miasta . .	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Miejska Cegielnia .	4	1	3	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Lasy Miejskie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Instytucje i Zakłady Miejskie [1]																												
Stan na 1.IV. 1930 r.	**5**	—	**3**	**2**	—	—	**1**	—	**2**	—	—	—	—	**1**	**1**	**42**	**3**	**36**	**3**	**8**	**11**	**2**	—	**3**	**5**	**2**	**7**	**4**
w tem:																												
Kanaliz. i wodoc. .	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Pomiary Miasta . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	6	—
Plantacje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Domy Miejskie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ambulatorjum . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	9	1	1	5	2	—	2	—	—	—	—
Ochronki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1
Przytułek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuchnia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Łaźnie	2	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Służba Zdrowia. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	3	1	—	2	—	—	1	—	—	—	2
Przedszkola . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Szkoła Zaw. Dok. [2]	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Szkolnictwo Pow. .	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11	—	11	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1
Ogółem																												
Stan na 1.IV. 1930 r.	**91**	**52**	**32**	**7**	**7**	**19**	**25**	**5**	**6**	**4**	**6**	**6**	**1**	**2**	**10**	**55**	**4**	**48**	**3**	**10**	**12**	**2**	—	**3**	**5**	**2**	**15**	**6**

[1]) W tablicy nie podano Sekretarza Urzędu Rozjemczego.

[2]) Wydatki związane z opłatą personelu Miejsk. Szkoły Zaw.-Dokszt. (21 os.) pokrywa częściowo tylko Magistrat w drodze subsydjów, wobec tego personel nauczycielski nie został podany w tablicy.

miejscy

Służba niższa i oficjaliści oraz stali robotnicy 1.IV. 1930 r.

Służba niższa i oficjaliści: Razem	w tem: Stali	w tem: Kontraktowi	w tem: Inni	Stanowisko służbowe: Gajowi	Magazynowi	Szoferzy	Dozorcy przedm.	Woźni	Gońcy	Dozorcy	Sprzątaczki	Pielęgniarki	Inni	Robotnicy stali: Razem	w tem: Wykwalif.	w tem: Niewykwalif.
Administracja Ogólna																
14	**8**	**3**	**3**	—	—	—	**3**	**8**	**2**	**1**	—	—	—	—	—	—
9	4	3	2	—	—	—	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przedsiębiorstwa Miejskie																
14	**1**	**10**	**3**	**3**	**1**	**1**	—	**3**	**2**	**4**	—	—	—	**49**	**24**	**25**
3	1	2	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	29	15	14
3	—	3	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—
2	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	20	9	11
3	—	1	2	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
3	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Instytucje i Zakłady Miejskie																
39	**1**	**8**	**30**	—	—	—	—	**10**	—	**1**	**18**	**2**	**8**	**34**	**10**	**24**
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	3	6
3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	5	—	5
1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—
3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—
2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
22	—	7	15	—	—	—	—	8	—	—	14	—	—	—	—	—
Ogółem																
67	**10**	**21**	**36**	**3**	**1**	**1**	**3**	**21**	**4**	**6**	**18**	**2**	**8**	**83**	**34**	**49**

Wyjaśnienia rubryk „inni”

Administracja Ogólna:

W-I Społ.: pers. biur. — lekarz miejski
„ Techn.: pers. biur. — 1) architekt miejski
2) mierniczy miejski
3) inspektor gospod.
4) technik budowlany
5) technik mierniczy
6) pomiarowy
7) kreślarz

Przedsiębiorstwa Miejskie:

K. E. O. personel biur. — magazynier
Rzeźnia „ „ 1) badanie mięsa
2) trichinostopista

Instytucje i Zakłady Miejskie:

Ochronki: pers. specj. — st. pielęgniarka
służba niż. — 1) 2 służące
2) 2 kucharki
Przytułek: sł. niższa — 1) kucharka
2) służąca
Kuchnia: sł. niższa — 1) kucharka
2) służąca
Służba zdrowia pers. specj. —
1) kontroler sanitarny
2) kontroler art. żywn.
Szkoły pow. pers. specj. — bibljotekarz
Szkoła pow.: personel biur. — bibljotekarz

Ogółem: —

Najważniejsze obowiązujące ustawy i rozporządzenia władz nadzorczych oraz miejskie przepisy prawne (oznaczone *)

a) organizacja samorządu

1) Ustawa Konstytucyjna z dnia 17 marca 1921 r. art. 66-67 (Dz. Ust. Nr. 14 z 1921 r.)

2) Dekret o samorządzie miejskim z dnia 4 lutego 1919 r. (Dziennik Praw Państwa Pol. Nr. 13 poz. 140). Przepisy wykonawcze z dn. 18 lutego 1919 r. do art. 72 Dekretu o samorządzie miejskim z 1919 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. Nr. 14 poz. 163 z 1919 r.)

Regulamin wyborczy z dnia 26 lutego 1919 r. do art. 43 Dekretu o samorządzie miejskim (Dz. Urzęd M. S. Wewn. Nr. 17 poz. 188 z 1919 r.)

Ustawa z dn. 20 lutego 1920 r. w przedmiocie rozciągnięcia na miasta b. zaboru ros. Dekretu o samorządzie miejskim (Dz. Ust. Nr. 19 poz. 91).

Rozporządzenie M. S. Wewn. z dnia 24 maja 1927 r. zawierające regulamin wyborczy do rad miejskich na obszarze b. Królestwa Kongresowego (Monitor Polski Nr. 119 z dn. 25 maja 1927 r.)

3) Ustawa z dnia 20 lutego 1920 r. w przedmiocie zaliczania osad miejskich w poczet miast oraz zmiany granic miast na obszarze b. zaboru ros. (Dz. Ust. Nr. 19 poz. 92).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 28 stycznia 1927 r. o rozszerzeniu granic m. Włocławka w pow. Włocławskim, woj. Warszawskiem (Dz. Ust. Nr. 11 poz. 85).

4) Ustawa z dn. 31 lipca 1924 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych (Dz. Ust. Nr. 73 poz. 724), wykonawcze Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 85 poz. 820)

uzupełniające Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 21 stycznia 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 8 poz. 59).

5) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o znakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. Ust. Nr. 115 poz. 980) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 19 stycznia 1928 r. o pieczęciach urzędowych (Dz. Ust. Nr. 65 poz. 593).

6) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. Ust. Nr. 11 poz. 86) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyposp. z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. Ust. Nr. 36 poz. 341).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji ogólnej (Dz. Ust. Nr. 36 poz. 342).

b) Akta stanu cywilnego, księgi stałej ludności i ogólne sprawy admin.

7) Tytuł czwarty Kodeksu Cywilnego Królestwa Polskiego z 1825 roku o aktach cywilnych.
Postanowienie Księcia Namiestnika Królewskiego w Radzie Stanu o utrzymywaniu i prowadzeniu ksiąg Stanu Cywilnego z dnia 3 listopada 1825 r. (Dziennik Praw t. XI str. 15).

Postanowienie Rady Administracyjnej Królestwa o księgach stanu cywilnego dla starozakonnych z dnia 7 września 1830 r. (Dziennik Praw t. XIII str. 174).

8) Instrukcja o sporządzaniu, prowadzeniu i utrzymywaniu ksiąg stałej ludności w gminach miejskich i wiejskich Królestwa Polskiego zatwierdzona przez Radę Administracyjną Królestwa Polskiego na posiedzeniu w dniu 22 listopada 1861 roku.

9) Ustawa z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. Ust. Nr. 89 poz. 656).

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 27 stycznia 1928 r. o ruchu kołowym pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. Ust. Nr. 41 poz. 396).

10) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. Ust. Nr. 53 poz. 468).

c) Meldunki policyjne i dowody osobiste.

11) *Regulamin Biura Meldunkowo-Adresowego Magistratu m. Włocławka zatwierdzony Uchwałą Magistratu z dn. 8 marca 1926 roku.

12) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. Ust. Nr. 32 poz. 309), obowiązujące od dnia 19.IX. 1929 r.

Rozporządzenie wykonawcze M. S. Wewn. z dn. 29 listopada 1928 r. o dowodach osobistych (Dz. Ust. Nr. 100 poz. 898).

d) Ewidencja koni.

13) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. Ust. Nr. 98 poz. 859).

Rozporządzenie M. S. Wojsk. z dnia 23 marca w sprawie wykonania Rozp. Prezyd. z dn. 8.XI. 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 44 poz. 425).

Instrukcja dla urzędów gminnych o prowadzeniu ewidencji koni oraz o czynnościach pomocniczych przy poborze z dn. 22 marca 1928 r. opracowana przez M. S. Wojsk. (Nr. Wojsk. 600/28).

14) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 12 listopada 1927 roku o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. Ust. Nr. 102 poz. 883).

e) Zasiłki wojskowe.

15) Ustawa z dnia 22 marca 1923 r. o zasiłkach dla rodzin rezerwistów powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. Ust. Nr. 37 poz. 246).

Ustawa z dnia 23 czerwca 1925 r. o przywróceniu mocy obowiązującej ustawy z dn. 22.III. 1923 r. o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. Ust. Nr. 75 poz. 522).

Rozporządzenie M. S. Wojsk. i in. z dn. 19 września 1927 r. w sprawie zasiłków dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. Ust. Nr. 109 poz. 926).

f) Kwatery wojskowe.

16) Ustawa z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. Ust. Nr. 97 poz. 681).
Rozporządzenie M. S. Wojsk. i in. z dn. 24 marca 1927 r. o uprawnieniach do otrzymania kwatery stałej, przejściowej lub nagłej przez formacje i osoby wojskowe oraz osoby cywilne, pracujące w wojsku na stanowisku etatowem (Dz. Ust. Nr. 37 poz. 333).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 1927 r. o wynagrodzeniu za kwatery stałe dostarczone przez zarządy gminne na podstawie art 12 ustawy z dn. 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu (Dz. Ust. Nr. 71 poz. 623).

g) Sprawy ogólne wojskowe.

17) Obwieszczenie M. S. Wojsk. z dn. 8 marca 1928 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. Ust. Nr. 46 poz. 458).

Rozporządzenie M. S. Wojsk. z dnia 16 marca 1930 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

18) Instrukcja dla urzędów gminnych względnie meldunkowych o prowadzeniu meldunków mężczyzn, należących do rezerwy i pospolitego ruszenia oraz szeregowych służby czynnej, przebywających na urlopach, opracowana na podstawie ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym z dn. 23 maja 1924 r. (Dz. Ust. 61 poz. 609).

h) Statystyka miejska.

19) Ustawa z dn. 1 czerwca 1923 r. w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej, Dz. Ust. Nr. 85 poz. 464. (Dz. Ust. Nr. 60 poz. 436).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 października 1922 r. w przedmiocie nałożenia obowiązku na władze i organa państwowe dostarczania miejskim biurom statystycznym posiadanych materjałów dla celów statystycznych (Monitor Polski Nr. 238 z dn. 19.X. 1922 r.)

*Regulamin Biura Statystycznego Magistratu m. Włocławka zatwierdzony przez Radę Miejską w dn 1 grudnia 1927 r.

20) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 1921 r. w przedmiocie statystyki cen artykułów pierwszej potrzeby (Dz. Ust. Nr. 14 poz. 82).

21) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dnia 1 lutego 1927 r. o statystyce ruchu naturalnego ludności (Dz. Ust. Nr. 10 poz. 76).

Rozporządzenie wykonawcze M. S. Wewn. i in. z dn. 12 maja 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 50 p. 450).

22) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 maja 1927 r. o statystyce uboju zwierząt (Dz. Ust. Nr. 49 poz. 441).

23) Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 17 czerwca 1927 r. o statystyce przemysłowej (Dz. Ust. Nr. 63 poz. 558).

24) Instrukcja z dn. 30 maja 1929 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej wydana dla powiatowej władzy administracji ogólnej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 marca 1928 r. o statystyce produkcji rolnej (Dz. Ust. Nr. 29 poz. 276).

i) Sprawy aprowizacyjne.

25) Rozporządzenie M. S. Wewn. i in. z dn. 29 października 1929 r. o uregulowaniu cen przetworów zbożowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły (Dz. Ust. Nr. 81 poz. 607).

Rozporządzenie wykonawcze Wojewody Warszawskiego z dn. 23 grudnia 1929 r. o przedłużeniu mocy obowiązującej rozporządzenia z dn. 30 stycznia 1929 r. i z dn. 30 września 1929 r. w sprawie przekazania władzom administracji ogólnej oraz zarządom gmin miejskich i wiejskich o charakterze miejskim uprawnienia do wyznaczania ceny na mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, smalec oraz wyroby masarskie.

26) Instrukcja szczegółowa czynności wojewódzkich oddziałów aprowizacyjnych (okólnik Nr. 147 M. S Wewn. z dn. 16 lipca 1929 r.), wydana w uzupełnieniu do okólnika Nr. 52 z dn. 28.II. 1929 r.

j) Sprawy personalne pracowników miejskich.

27) Ustawa z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. Ust. Nr. 44 poz. 272).

28) Ustawa z dn 9 października 1923 r. o oposażeniu funkcjonarjuszów Państwowych i wojska (Dz.. Ust. Nr. 116 poz 924).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dnia 30 grudnia 1924 r. o dostosowaniu uposażenia członków Zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ust. Nr. 118 poz. 1073) (Sprostowanie vide Dz. Ust. Nr. 15 str. 130 z 1925 r.)

Rozporządzenie wykonawcze M S. Wewn. z dn. 28 marca 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 32 poz. 231 z 1925 r.).

29) Ustawa z dnia 11 grudnia 1923 r. o uposażeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 46 z 1924 r.).

*Uchwała Rady Miejskiej z dn. 18 grudnia 1924 r. i z dn. 29 stycznia 1925 roku w sprawie uposażenia emerytalnego pracowników miejskich.

*Statut emerytalny pracowników miejskich uchwalony przez Radę Miejską w dniu 16 stycznia 1930 r.

30) *Statut służbowy pracowników miejskich uchwalony przez Radę Miejską w dn. 19 listopada 1924 roku.

31) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 106 poz. 911).

32) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 35 poz. 323).

Rozporządzenie Prezydenta z dn. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. Ust. Nr. 35 poz. 324).

k) Różne.

33) *Regulamin Archiwum Miejskiego Magistratu m. Włocławka uchwalony przez Magistrat w 1925 r.

Regulamin Bibljoteki Miejskiej Magistratu m. Włocławka uchwalony przez Magistrat w 1925 r.

34) Ustawa z dn. 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. Ust. Nr. 58 poz. 584).

Rozporządzenie wykonawcze z dn. 25 sierpnia 1924 r. (Dz. Ust Nr. 76 poz. 749).

35) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 września 1927 roku o wyliczaniu djet za podróże służbowe (Dz. Ust. Nr. 92 poz. 826).

36) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. Ust. Nr. 8 poz. 54).

37) Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 21 lutego 1928 r. w sprawie wynagrodzenia za wykonanie egzekucji przez organa gminne na polecenie władz sądowych i prokuratorskich (Dz. Ust. Nr. 14 poz. 121 z 1929 r.)

38) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 22 marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych (Dz. Ust. Nr. 39 poz. 386).

Rozporządzenie wykonawcze M. S. Wewn. z dn. 22 sierpnia 1929 r. (Dz. Ust. Nr. 60 poz. 469).

39) *Regulamin Biura Informacyjnego Magistratu uchwalony przez Magistrat w dn. 18.VI. 1929 r.

III. MAJĄTKI MIEJSKIE

a) Budowle Miejskie

Budynki należące do gm. m. Włocławka

Tabl. 34 — Stan na początku każdego roku — 1916—1930

Wyszczególnienie	Ogółem wszystkie budynki		Mieszkalne		Biura		Użyteczności publicznej		Handlowe		Przemysłowe		Gospodarcze	
	ilość	m³	ilość	m³	ilość	m³	ilość	m³	ilość	m³	ilość	m³	ilość	m³
1927	76	68871	17	13623	4	5839	7	17685	5	2702	13	24155	30	5867
1928	86	98463	21	25334	4	5839	9	33189	5	2702	13	24155	34	7300
1929	92	116270	21	25334	4	5839	9	33189	5	2702	16	41115	37	8141
1930	93	117382	22	26091	4	5839	9	33189	5	2702	16	41115	38	8446
w tem: 1933	102	120.940	28											
Magistrat	2	5069	—	—	1	4999	—	—	—	—	—	—	1	70
Dom admininistracji	5	4921	1	2662	—	—	2	1899	—	—	—	—	2	360
Szkoła pow. Nr. 3—7	5	12327	2	2484	—	—	1	8999	—	—	—	—	2	844
Szkoła na pl. Staszica	1	15400	—	—	—	—	1	15400	—	—	—	—	—	—
Kolonja Miejska I .	3	4225	3	4225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolonja Miejska II	2	9857	2	9804	—	—	—	—	—	—	—	—	2	53
Baraki robotn. I .	4	2774	2	2314	—	—	—	—	—	—	—	—	2	460
Baraki robotn. II .	5	2220	2	1857	—	—	—	—	—	—	—	—	3	363
Dom przy pomniku	1	90	1	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dom „Opatrzności”	1	2250	—	—	—	—	1	2250	—	—	—	—	—	—
Łaźnia Nr. 1. . .	1	1223	—	—	—	—	1	1223	—	—	—	—	—	—
Łaźnia Nr. 2. . .	1	998	—	—	—	—	1	998	—	—	—	—	—	—
Oranżerja	6	2280	2	911	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1369
Hale targowe. . .	1	1743	—	—	—	—	—	—	1	1743	—	—	—	—
Budynki d. Aprowiz.	4	959	—	—	—	—	—	—	4	959	—	—	—	—
Leśniczówki . . .	11	1671	3	828	—	—	—	—	—	—	—	—	8	843
Zakład Oczyszcz. M.	14	4822	1	143	1	231	—	—	—	—	5	2633	7	1815
Miejska Cegielnia .	12	19800	1	283	1	583	—	—	—	—	9	18454	1	480
Kuj. Elektrownia .	3	16893	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16116	2	777
Rzeźnia Miejska .	5	5116	1	247	1	26	—	—	—	—	1	3912	2	931
Kolonja w Ciechoc.	4	2717	1	243	—	—	2	2420	—	—	—	—	1	54
Szalety publiczne .	1	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27

W budowie znajduje się szkoła powszechna na przedm. Zazamcze (14 klas.)

Miejskie domy mieszkalne

Tabl. 35 — Stan w końcu roku — 1929/1930

Wyszczególnienie	Budynki	Mieszkania	Izby mieszkalne	Gospodarstwa domowe rodzinne i samotni	Liczba osób zamieszkałych	w tem przypada osób na: budynek	mieszkania	izbę
Ogółem	21	156	312	202	803	38,2	5,1	2,5
w tem; 1933	28		327		969			
Kolonja Miejska I	3	31	65	31	139	46,3	4,4	2,1
Kolonja Miejska II	2	40	88	41	168	84,0	4,2	1.9
Baraki Robotnicze I.	2	32	32	35	180	90,0	5,6	5,1
Baraki robotnicze II	2	26	26	30	160	80,0	6,1	6,1
Dom dla Admistracji Miejskiej	1	3	17	3	11	11,0	3,6	1,1
Dom parterowy przy szkole Nr. 3—7 . . .	1	4	9	5	17	17,0	4,2	1,9
Dom jednopiętrowy przy szkole Nr. 3—7 . .	1	6	24	8	26	26,0	4,3	3,2
Dom drewniany przy Oranżerji*)	1	1	2	—	—	—	—	—
Dom murowany „ „ *)	1	1	6	—	—	—	—	—
Dom dozorcy przy zakł. Oczyszcz. Miasta*) .	1	2	4	—	—	—	—	—
Dom dozorcy przy Cegielni	1	1	3	1	4	4,0	4,0	1,3
Przytułek Miejski**).	1	5**)	27	21	72	72,0	—	2,8
Dom przy Pomniku Poległych	1	1	2	1	4	4,0	4,0	2,0
Leśniczówki	3	3	7	3	22	7,3	7,3	3,1

*) Niezamieszkane.
**) W budynku Przytułku mieszczą się; 3 mieszkania prywatne, Przytułek i Ochronka.

b) Grunty Miejskie.

Grunty i wody należące do gminy m. Włocławka

Tabl. 36 — Stan na 31 marca każdego roku — 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem	Rodzaj gruntu: Place zabudowane przez Miasto	Place zabudowane przez dzierżawców	Place budowlane n ezabudowane	Parki	Boisko sportowe	Targowisko zwierzęce	Lasy Miejskie	Grunty różne	Przestrzenie wodne (jezioro)
				Ilość objektów						
1928	48	19	2	12	1	1	1	1	10	1
1929	51	19	2	14	1	1	1	1	11	1
1930	57	19	3	18	1	1	1	1	12	1
1933	51									
				Powierzchnia w m^2						
1928	5630203	277570	72596	53006	23446	47678	19365	3830900	1244971	60671
1929	5653761	277570	72596	70965	23446	47678	19365	3830900	1250570	60671
1930	5779167	277570	74533	86127	23446	47678	19365	3830900	1358877	60671
	5.788.658				81.320	47.678		3830.900		60.671

W roku sprawozdawczym sprzedano skarbowi Państwa w dn. 24.VII.1929 r. grunt przy ul. Kruszyńskiej (13579 m^2) za sumę 40737 zł. pod rozszerzenie terenów stacji kolei wąskotorowych, otrzymując ponadto tytułem należności za dzierżawę tego gruntu za czas od 1.I.1919 r. do 24.VII.1929 r., 30619,96 zł.

Z gruntu przy ul. Płockiej Nr. 139 oddano małż. Sławkowskim 3004 m^2 wzamian za otrzymany od nich plac przy ul. Brackiej Nr. 12 o takiej samej pow.

W dn. 10.X.1929 r. nabyto przy zbiegu ul. Płockiej i Papieżki plac o pow. 168 m^2 od małż. Walewskich, który oddano niezwłocznie do użytku publicznego, przeznaczając go na rozszerzenie wymienionych ulic.

Grunty użyteczności publicznej

Tabl. 37 — Stan na 31 marca 1930 r. — 1929/30

	Ogółem	Rodzaj gruntu: Place przeznaczone pod ulice	Place przeznaczone pod urządzenie placów publicznych i targowych	Skwery i zieleńce	Grunty pod pomnikami	Cmentarze	Place targowe	Grunty pod ulicami
				Ilość objektów				
1933	186	5	2	9	2	2	2	164
	206	7	2	12	2	2	2	179
				Powierzchnia (m^2)				
	1672105	12735	12146	28894	4542	199631	24157	1390200
	1.791.197			48.996				1.450.000

Powierzchnię tych gruntów podano w przybliżeniu, w cyfrach orjentacyjnych. Dla ulic przyjęto przeciętną szerokość 7 m. b. i ogólną powierzchnię 139,02 ha. Dokładne dane wymagają ostatecznego ukończenia pomiarów terenów nowoprzyłączonych, co nastąpi dopiero za 3 — 4 lata.

c) Różne urządzenia.

Tabl. 38 — Stan na 31 marca każdego roku — 1927/28—1929/30

Rok	Pomniki	Estrada muzyczna	Kioski handlowe	Budki porogatkowe	Słupy ogłoszeniowe	Słupy kierunkowskazowe	Szalety publ.
1928	1	1	3	7	19	—	1
1929	1	1	3	6	23	—	1
1930	1	1	4	5	26	4	1

Miasto posiada dwa pomniki: 1) pomnik pułkownika wojsk powstańczych z 1863 r. Becchiego (wybudowany w 1923 r.) oraz 2) pomnik poległych obrońców Wisły z 1920 r. (wybud. w 1923 r.).

Miasto roztacza również opiekę nad pomnikami ufundowanemi przez osoby prywatne (Pomnik Bohaterów Bataljonu Kolejowego z 1920 r. na nowym cmentarzu).

d) Hipoteki.

W 1929/30 r. wywołano hipotekę dla gruntów miejskich położonych przy Alei Szopena i torze kolei szerokotorowej, dzieląc je na 5 poszczególnych bloków i wywołując dla każdego z tych objektów oddzielne hipoteki.

e) Targowisko Zwierzęce.

W roku sprawozd. targowisko zostało w dn. 1 lipca 1929 roku oddane w dzierżawę prywatnemu przedsiębiorcy.

IV. BUDOWNICTWO MIEJSKIE
ORAZ ZEWNĘTRZNE URZĄDZENIA*) MIASTA.

POMIARY i PLANY ROZBUDOWY MIASTA

a) Stała konserwacja map i pomiary starego miasta.

Istniejące obecnie plany miasta, wykonane na podstawie pomiaru z r. 1916, wymagają stałej konserwacji, polegającej na utrzymaniu ich w stanie aktualnym. Wszelkie zmiany zaszłe na gruncie uwidacznia się na planach czerwonym tuszem, na podstawie uzupełniających pomiarów na gruncie. Utrzymywanie ewidencji zmian związane jest równocześnie z pracami nad wykańczaniem rejestru pomiarowego. Do r. 1929/30 wykonano w tym zakresie rejestrowych formularzy dla 131 sekcyj o łącznej powierzchni 411 ha, oraz obliczono 850 parceli.

W r. 1929/30 prace nad rejestrem pomiarowym zostały przerwane, gdyż cały personel zatrudniono przy nowych pomiarach przyłączonych dzielnic i wykonywaniu prywatnych zamówień.

Najpoważniejszy odłam prac w tym dziale stanowią pomiary i plany nieruchomości, wykonywane na zamówienia prywatne. Zamówienień tego tego rodzaju wykonano:

w r. 1927/28 — 131
„ 1928 29 — 309
„ 1929/30 — 370

Z porównań tych cyfr widocznem jest stałe rozszerzanie się agend Sekcji Pomiarów W-łu Techn. w tym kierunku.

Oprócz planów na zamówienia prywatne, Sekcja wykonuje wszelkie pomiary, plany i podkładki potrzebne innym Wydziałom Magistratu do inwestycyj miejskich, głównie dla działu komunikacyjno-drogowego, budowlanego oraz Biura Kanalizacji i Wodociągów, załatwiając również wszelkie informacje, których udzielono bardzo znaczną ilość Wydziałom Magistratu, głównie Wydziałowi Finansowemu, co do powierzchni placów niezabudowanych, podlegających opodatkowaniu.

W związku z wprowadzeniem w mieście świetlnych numerów policyjnych, uporządkowano numerację wszystkich nieruchomości w mieście. Dla celów ewidencji numerów policyjnych i hipotecznych założono specjalne księgi.

W dziale konserwacji map i pomiarów zajętych jest stale 2 techników, jeden kancelista i 2 kreślarki.

b) Regulacja i parcelacja starego miasta.

Sporządzony w r. 1925 plan regulacyjny miasta, zatwierdzony ostatecznie przez M. R. P. w r. 1929 nakłada na Sekcję Pomiarów obowiązek kontroli i czuwania nad wprowadzeniem go w życie przez wytyczanie linij regulacyjnych i przez przeprowadzanie parcelacji budowlanej i komasacji działek celem stworzenia terenów zdatnych do racjonalnej zabudowy.

*) Z wyjątkiem oświetlenia ulic (vide dział „Bezpieczeństwo Publiczne") oraz urządzeń kancelaryjnych, studzien miejskich i parków (vide dział „Zdrowie Publiczne").

Do r. 1929/30 przeprowadzono 22 parcelacje większych objektów oraz cały szereg mniejszych; otwarto 33 nowych ulic i 8 placów.

W r. 1929/30 przeprowadzono 14 parcelacyj większych objektów otwarto 17 ulic i 3 place oraz wygraniczono teren pod rozszerzenie parku Sienkiewicza, Opracowano szczegółowo regulację istniejących ulic oraz projekty nowych w skali 1 : 250.

Prócz tego zaznaczono linje regulacji na wyciągach z planów miasta dla celów budowlanych, wpływające zaś projekty budowlane kontroluje się co do zgodności sytuacji z gruntem i planem regulacji.

Fotoplan.

W związku z koniecznością przyspieszenia wygotowania planu regulacyjnego nowoprzyłączonych terenów został sporządzony w r. 1928/29 przez Wojskowy Instytut Geograficzny w Warszawie przy współudziale Sekcji Pomiarów fotoplan Miasta w skali 1 : 5000. **W r. 1929/30** przeprowadzono potrzebną reambulację i naniesiono na fotoplan. Obecnie po przeprowadzeniu niwelacji terenowej i wkreśleniu na tej podstawie warstwic, fotoplan zostanie wykończony, a tem samem stworzy się możliwość prac nad sporządzeniem planu regulacyjnego.

c) Pomiary przedmieść przyłączonych.

W r. 1927/28 przyłączone zostały do miasta nowe dzielnice. Celem umożliwienia racjonalnej gospodarki na tych terenach zaszła konieczność nowego, szczegółowego ich pomiaru. Plany niektórych dzielnic, sporządzonych w skali 1 : 5000 na podstawie pomiaru z r. 1870 są zbyt niedokładne — niektóre dzielnice, np. Zawiśle, nawet takich planów nie posiadają. Prace pomiarowe zostały zapoczątkowane bezpośrednio po urzędowem objęciu nowych przedmieść przez miasto.

Utrwalenie granic.

W r. 1929/30 ustalono i utrwalono obwodnicę oraz granicę poszczególnych działek, sporządzając równocześnie protokuły graniczne. Utrwalanie polegało na zakopaniu na wszystkich załamach granic słupów betonowych- System ten, przewidziany w Instrukcji M. R. P. dla pomiaru miast ma niezmierne zalety, gdyż raz ustalone granice nie ulegają zmianie, a tem samem odpadają wszelkie zatargi graniczne. Ogółem zakopano na wszystkich przyłączonych terenach około 5000 kamieni granicznych.

Triangulacja.

Drugą z natury rzeczy najważniejszą i najtrudniejszą sprawą do rozwiązania, była triangulacja, mająca stanowić fundament pod przyszły pomiar. Na terenie starego miasta istniała, założona w roku 1916, siatka triangulacyjna. Jak wykazały jednak bliższe badania, stopień jej dokładności był za mały, by można ją było użyć jako podstawę do dalszego rozwinięcia. Zdecydowano zatem zołożyć zupełnie nową siatkę związku triangulacyjnego, obejmującą cały obszar miasta z tem, że punkty starego związku zostaną wprowadzone w program.

Do r. 1929/30 przeprowadzono w tym zakresie wywiad w terenie i ustalono 49 punktów triangulacyjnych, z których 13 ujęto w siatkę III rzędu — pozostałych zaś 36 punktów stanowi wypełnienie IV rzędu. Pozatem w program obserwacji włączono wszystkie charakterystyczne punkty budowli, jak wieże kościelne, kominy fabryczne i t. p.

Po uzyskaniu zatwierdzenia projektu siatki przez M. R. P. przystąpiono do jej realizacji. Zabudowana część miasta, a także względy terenowe wymagały wybudowania całego szeregu wież obserwacyjnych, celem podniesienia punktów celowych ponad przeszkody. Wież takich na punktach III rzędu wybudowano 11, wysokości od 8 m. do 22 m. Punkty IV rzędu sygnalizowano częściowo sygnałami wysokości 4 — 6 m. Pomierzono dwie podstawy: główną długości 1500.61738 m. z prawdopodobnym błędem $\pm$6.77 mm. oraz sprawdzającą długości 1100.31871 m. z prawdopodobnym błędem $\pm$ 6.71 mm.

W r. 1929/30 przeprowadzono w całości obserwacje kątowe 1^{11} instrumentem uniwersalnym Wilda. Po ukończeniu obserwacji i ich uporządkowania przystąpiono w okresie zimowym do obliczeń. Zaczęto od wyrównania metodą najmniejszych kwadratów obu siatek podstawowych. Jak wykazało obliczenie średni błąd kątowy siatki podstawy głównej wynosi $\pm$ 1.2″ takiż zaś błąd siatki podstawy sprawdzającej $\pm$ 1.3″, a więc w obu wypadkach bardzo mały. Zkolei rzeczy przystąpiono do ścisłego wyrównania metodą najmniejszych kwadratów siatki III rzędu. Wyliczone poprawki kątowe pozostają w granicach 0″—2″, są również bardzo małe i wskazują na wysoką dokładaość dokonanego pomiaru. Na podstawie wyrównanych kątów wyliczono spółrzędne punktów III rzędu. Na ile czas pozwolił, wyrównano metodą najmniejszych kwadratów cały szereg punktów IV rzędu, przyczem średni błąd spół-

rzędnych w żadnym wypadku nie przekroczył $\pm$ 3 cm. Ukończenie obliczeń triangulacyj, przedstawiających w sumie ogrom bardzo żmudnej pracy, nastąpi w ciągu r. 1930, przypuszczalnie w zimie.

Poligonizacja.

Równolegle z pracami triangulacyjnemi, prowadzono pracę nad poligonizacją.

Do r. 1929/30 ukończono zupełnie utrwalanie punktów poligonowych na przedmieściach: Łęg, Papieżka, Rybnica, Zazamcze oraz częściowo na Zazamczu. Celem bardzo pewnego utrwalenia tych dla pomiaru ważnych punktów zakopywano oprócz słupa betonowego $^{1}/_{2}$ metra poniżej jego dolnej podstawy płytę betonową. Utrwalono w ten sposób około 550 punktów. Na Zazamczu, Rybnicy, Papieżce i Łęgu pomierzono boki poligonów, mierząc każdy bok dwa razy 5 metrowemi łatami. Łącznie pomierzono około 30.000 m. boków. Pomierzono prowizorycznie kąty związku poligonalnego. Specjalną wagę przywiązano do celowego i trwałego sporządzenia arkuszy dla szkiców polowych. Papier na arkusze wzięto bardzo trwały, podklejony płótnem. Na arkuszach naniesiono w skali boki poligonów oraz punkty posiłkowe.

W r. 1929/30 rozpoczęto i ukończono pomiar szczegółowy przedmieść: Zazamcze, Rybnica, Łęg, Papieżka. Szkice wykonywane są bezpośrednio w polu w skali. Metoda ta, wymagająca wprawdzie nieco więcej czasu na pracę polową, w porównaniu z wykonywaniem szkiców w skali ocznej, daje jednak znacznie większe korzyści, niż ta ostatnia. Przedewszystkiem dają rękojmię dokładności, czyniąc możliwą kontrolę nad ewentualnemi błędami i przeoczeniami, następnie pozwala na używanie tych samych szkiców dla celów późniejszej reambulacji — tak więc szkice polowe, stanowiące najcenniejszy dokument stanu na gruncie, stale przedstawiają jego aktualny obraz. Kąty związku poligonalnego zostały pomierzone ostatecznie 1″ instrumentem uniwersalnym Wilda. Zaczęto w tym roku prace przygotowawcze do pomiaru niwelacyjnego, wykonując 13 bardzo masywnych reperów ziemnych, które posłużą za punkty węzłowe przyszłej siatki niwelacyjnej. Korzystając z niskiego stanu Wisły, przeniwelowano ją w dwóch miejscach.

Program na 1930/31 r.

Program prac na rok 1930/31 przewiduje w sezonie letnim: wykończenie względnie założenie i pomiar siatki poligonowej na Zawiślu, Krzywem Błocie, Kapitułce, Słodowie, Świechu i Rudzie, a więc na wszystkich niepomierzonych jeszcze połaciach miasta, wraz z przeprowadzeniem na nich pomiaru szczegółowego; założenie i pomiar sieci inwelacyjnej oraz niwelację terenową.

W okresie zimowym: przewiduje się ukończenie obliczeń triangulacyjnych, obliczenie punktów związku poligonalnego i punktów posiłkowych, sporządzanie pierworysów.

Kontrola prac pomiarowych.

Prace pomiarowe kontroluje w okresach półrocznych delegat M. R. P. Protokuły rewizyjne wykazują stale wysoki poziom prac wykonywanych przez Sekcję Pomiarów zgodnie z instrukcją dla pomiaru miast, wydaną przez M. R. P.

BUDOWNICTWO MIEJSKIE.

a) Roboty budowlane.

Miejski samorządowy ruch budowlany w ostatniem trzechleciu.

Tabl. 39 — 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem budowle			Budynki mieszkalne			Budynki przemysłowe		Budynki użyteczności pub.		Inne	
	ilość budynków	ilość izb mieszkalnych	kubatura m^3	ilość budynków	ilość izb mieszkalnych	kubatura m^3	ilość budynków	kubatura m^3	ilość budynków	kubatura m^3	ilość budynków	kubatura m^3
	Budowle wykończone											
1927/28	12	116	28592	5	116	11765	—	—	1	15400	6	1427
1928/29	6	—	17857	—	—	—	2	16950	—	—	4	907
1929/30	1	—	304	—	—	—	—	—	—	—	1	304
	W budowie											
1929/30	2	8	6920	1	8	807	—	—	1	6113	—	—

W roku sprawozdawczym wykonano następujące budowle:

1) dom mieszkalny i administracyjny dla kierownika Miejskiego Zakładu Gospodarstwa Ogrodniczego: budynek wolnostojący, 1-o piętrowy o 2 pokojach z kuchnią, niszą dla służącej, śpiżarnią, schowankiem, hallem, z klatką schodową i werandą na parterze oraz o 3 pokojach, łazience, klozecie i balkonie na I-em piętrze; w suterynach znajdują się piwnice dla celów ogrodniczych; budowa na ukończeniu.

2) Pierwszy blok szkoły powszechnej na przedm. Zazamcze: murowany, dwupiętrowy z suterynami; wykonano od fundamentów do poziomu II piętra z założeniem żelaznych belek stropowych i osadzeniem futryn drzwiowych.

3) Urządzenie i dekoracja stoiska m. Włocławka w Pawilonie Samorządowym na Pow. Wystawie Krajowej w Poznaniu (dyplom uznania).

4) Budynek ustępów (o 10 sedesach) na Kolonji Miejskiej w Ciechocinku, parterowy, murowany, kryty papą.

b) Konserwacja domów miejskich.

1) Miejskie baraki robotnicze przy ul. Nowomiejskiej; zewnętrzne malowanie drzwi i okien.

2) Przytułek Miejski przy ul. Łęgskiej: malowanie ścian, okien i drzwi.

3) Łaźnia Miejska przy ul. Kapitulnej: przeróbka poddasza na mieszkanie.

4) Kuchnia Miejska: malowanie sali, kuchni, śpiżarni, pokoju, ścianek drewnianych.

5) Ogrodzenie przy szkole Staszica: naprawa.

6) Remont dachu i rynien w szkole pow. przy ul. Łęgskiej.

7) Odmalowanie mieszkania naprawa łazienki w Domu Administracji Miejskiej przy ul. Łęgskiej.

8) Odmalowanie mieszania na Kolonji Miejskiej.

9) Otynkowanie wewnętrzne jednego baraku rob. na przedm. Grzywno.

10) Remont pomieszczeń (przeróbki i odmalowania ścian) W-łu Ogólnego, pomalowanie okien i drzwi budynku Magistratu.

c) Opracowane projekty i szkice architektoniczne.

1) Projekt budowlany w podziałce 1 : 50 budynku ustępów na Kolonji Miejskiej w Ciechocinku.

2) Rysunki szczegółów architektonicznych w podziałce 1 : 10 dla domu Kierownictwa Zakładu Ogrodniczego (okna drzwi, klatka schodowa, weranda, balkon).

3) Szczegółowy projekt w podziałce 1 : 100 i 1 : 50 Szkoły Pow. na przedm. Zazamcze oraz detale konstrukcyjne i architektoniczne w podziałce 1 : 20 i 1 : 10 (wyjścia okien, drzwi, schodów, gzymsów).

4) Projekt szkicowy w podziałce 1 : 200 kabin kąpielowych nad Wisłą.

5) Projekt w podziałce 1 : 100 baraków dla bezdomnych.

6) Projekt w podziałce 1 : 50 typu taniego domku dla 4-ch rodzin.

7) Szkice w podziałce 1 : 200 domków szeregowych 1-no piętrowych.

8) Projekt szkicowy zabudowania wolnych terenów miejskich przy Al. Szopena i ul. Nowomiejskiej.

9) Projekt w podziałce 1 : 100 przeróbki balustrady mostu przez rz. Zgłowiączkę przy ul. Toruńskiej.

10) Projekt w podziałce 1 : 50 strzelnicy dla celów wychowania fiz. i przysposobienia wojsk.

11) Projekt w podziałce 1 : 100 taniej jatki miejskiej przy Rzeźni Miejskiej.

12) Projekt w podziałce 1 : 20 pomnika powstańców z 1863 r. przy al. Szopena.

INSPEKCJA BUDOWLANA

Ogólna działalność miejscowej Inspekcji Budowlanej

Tabl. 40 — 1929/30

Zatwierdzono planów	Wysłano zawiadomień o zatwierdzeniu planów	Wydano zezwoleń budowlanych	Wydano kwitów celem uiszczenia opłaty	Kontrola nad placami korzystającemi z ulg podatkowych	Wydano zezwoleń na prowiz. budowle	Wydano zaświadczeń o ukończeniu budowy w spr. pod.	Dodatkowe komisje jednoosobowe	Udzielono porad budowlanych bezpłatnie	Wydano rysunków i szafek rysunkowych
298	185	298	298	49	62	468	379	300	22

Policja budowlana

Ogólna działalność

Tabl. 41 — 1929/30

Wstrzymanie nielegalnych robót	Z tego zezwolono na dalsze prowadzenie robót: po zatwierdzeniu planów	po wydaniu zezwolenia	Wnioski do Starostwa o ukaranie za nielegalną budowę	Opieczętowanie robót zabudowanych przez Komisarjat P. P. na wniosek Magistratu	Dokonano wizytacyj nowobudujących się budynków
69	21	24	60	25	976

Policja budowlana jest organem wykonawczym Inspekcji Budowlanej powołanym do nadzoru nad budownictwem prywatnem w myśl ustaw budowlanych.

Remonty

Tabl. 42 — 1928/29 — 1929/30

Rok	Ogółem	Rodzaje remontów: wewnętrzne w budynkach	fasady domów i ogrodzenia	sklepy, szyldy i szafki reklam.
Zarządzenia				
1928/29	179	90	70	19
1929/30	342	107	110	23
Wykonania				
1928/29	102	50	40	12
1929/30	293	84	87	22

Zatwierdzanie planów prywatnych budowli

Tabl. 43 — 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem plany	Nowe budowle: Razem	w tem: Mieszkalne	Przemysłowe i handlowe	Użyteczności publicznej	Inne	Przebudowy: Razem	w tem: Mieszkalne	Przemysłowe i handlowe	Użyteczności publicznej	Inne	Nadbudowy: Razem	w tem: Mieszkalne	Przemysłowe i handlowe	Użyteczności publicznej	Inne
1927/28	217	196	156	15	1	24	19	12	5	—	2	2	2	—	—	—
1928/29	301	278	188	15	—	68	17	8	7	—	2	6	6	—	—	—
1929/30	298	267	217	17	—	33	28	9	7	3	3	9	3	—	—	—

Wszystkie zatwierdzone i będące w budowie objekty są zebrane na planach sytuacyjnych 1 : 1000.

Akcja w dziedzinie estetyki i zewnętrznego wyglądu miasta jest prowadzona przez Magistrat konsekwentnie już od 2-ch lat, a zrealizowanie programu zamierzonego zależne jest od wielu złożonych czynników: odpowiednich środków finansowych, współpracy wielu fachowców oraz współdziałania społeczeństwa (energiczniejsze działanie Komitetu Ozdabiania Miasta), wreszcie silnej interwencji władz miejskich. Brak stosownego ustawodawstwa budowlanego oraz nieuwzględnienie w istniejącem potrzeb chwili bieżącej niepozwalały przez dłuższy czas na rozwinięcie skutecznej akcji w wymienionym kierunku. Po wejściu jednak w życie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie (Dz. Ust. Nr. 42 poz. 372) oraz prawa budowlanego, określającego kompetencje władz co do należytego utrzymania osiedli, Magistrat natychmiast rozwinął pracę inspekcji sanitarno-technicznej. Specjalne zarządzenie opublikowane w kwietniu 1928 r. wzywało właścicieli nieruchomości do dokononia różnorodnych remontów, mających na celu uporządkowanie posiadanych przez nich zabudowań. W wypadku niezamożności gospodarza, Magistrat pośredniczył w uzyskaniu pożyczki w Kom. Kasie Oszczędności m. Włocławka, udzielając w 1928 r. 16 właścicielom nieruchomości kredytu na sumę zł. 20000 i w 1929 r. na sumę 32000 zł. (22 właścicielom). W roku sprawozd. zwrócono pozatem specjalną uwagę na sklepy i reklamy, nakazując usunięcie najbardziej rażących momentów reklamowych oraz dążąc w całej tej akcji do zharmonizowania sklepu i szyldu z architekturą domu, przez co stwarza się jednolity wygląd ulicy.

1973 Jezdnie - 57.047 mb 399.329 m²
w tym
zabrukowane - 30.542 " 225.756 "
(52%) (56%)

DROGI PUBLICZNE.

a) Drogi publiczne.

Stan ulic i dróg miejskich

Tabl. 44 — stan na 31.III. 1930

Ulice i drogi miejskie: Ogółem m. b.	Ogółem m²	w tem: Stare Miasto m. b.	Stare Miasto m²	Tereny przyłączone m. b.	Tereny przyłączone m²	Ulice i drogi zabrukowane i szosowane: długość m. b.	pow. m²	Chodniki m²
185742	1300200	74500	521500	111242	778700	29135	220770	75981

1973.

Powyższe dane są orjentacyjne. Ścisłe i dokładne dane dotyczące długości i powierzchni wszystkich ulic i dróg miejskich da się uzyskać z chwilą ukończenia pomiarów przedmieść przyłączonych do Miasta w 1927 roku. Obecnie przyjęto powierzchnię ogólną wszystkich ulic na 130,02 ha, długość 75,981 mb. przy przeciętnej szerokości 7 mb. W zeszłorocznem wydawnictwie podano długość i pow. ulic tylko w granicach starego miasta (521500 m²).

Profilowanie nowych ulic, budowa nowych bruków i chodników

Tabl. 45 — 1927/28—1929/30

Rok	Profilowanie nowych ulic m. b.	Roboty brukarskie: Pow. całkowita robót brukarskich m²	w tem: nowe bruki m²	przebudowa m²	remonty m²	Chodniki: Pow. całkowita robót chodnik. m²	w tem: nowe chodniki m²	remonty m²	Ustawianie krawężników m. b.	Wjazdy do posesyj prywatn. m²
1927/28	1550	42159	12268	18647	11245	15550	13080	2470	8458	.
1928/29	1583	33517	12248	4970	16299	9585	8034	1551	3661	525
1929/30	1935	11231	3037	4454	3740	3175	2543	632	2109	582

Tablica 45 jest zestawieniem tablic: 46, 47, 48 oraz robót wykonanych na r-k i zlecenie in. Wydziałów Magistratu, instytucyj obcych oraz osób prywatn.

Budowa nowych ulic

Tabl. 46 — 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Profilowanie nowych ulic m. b.	Nowe bruki m. b.	Nowe bruki m²	Nowe chodniki m²	Ustawiono krawężników m. b.	Wykonano wjazdów do posesyj pryw. ilość	m²
1927/28	1550	1350	12267	10035	7185	.	.
1928/29	1583	1583	12248	6447	2470	.	.
1929/30	1935	375	3037	220	1123	20	164
w tem:							
Przedłużenie ul. św. Antoniego	375	375	3037	—	673	20	164
„ „ Bulwarowej .	220	—	—	220	450	—	—
Inne ulice*).	1340	—	—	—	—	—	—

Budowy drugiej połowy ul. św. Antoniego (roboty: ziemne, dostawa piasku, przygotowanie koryta jezdni, ustawienie krawężników) dokonywano systemem gospodarczym. Roboty brukarskie i dostawę gotowego materjału kamiennego — po cenach z przetargu. Przeciętny koszt 1 m² bruku wynosił 10,67 zł., koszt 1 mb. krawężnika 6,75 zł.

Przedłużenie ul. Bulwarowej jest dalszym etapem przedłużania bulwarów nad Wisłą, przyczem przy robotach tych zatrudniano tylko bezrobotnych. Na wykonanie nowego nasypu zużyto około 11,000 m³ ziemi, gruzu i szlaki. Jezdnia nowego odcinka została narazie niezabrukowana, natomiast szlakę nawiezioną ubito i wywałowano.

*) Prowadzono tylko ziemne roboty w związku z profilowaniem następujących ulic: Planty przy bocznicy kolejowej (450 m. b); Łanieszczyzna (580 m. b.); Brdowska (160 m. b.); Kujawska (150 m. b.)

1913 Chodniki indywid. 19.398 mb. (19%).

Gruntowna przebudowa ulic

Tabl. 47 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Przebrukowano gruntownie jezdni	Ułożono nowych chodników	Ustawiono krawężników	Obmurowano studzienek suteryn.	Skasowano stopni wejściowych	Wykonane wjazdy do posesyj pryw.	
	m2		m. b.	ilość			m2
1927/28	18647	3045	1273	63	154	.	.
1928/29	4970	2087	1191	22	11	.	.
1929/30	4454	1737	666	16	32	12	231
w tem:							
Ul. Brzeska	2729	493	270	10	—	5	70
„ Zduńska, pl. Wolności, St. Rynek	—	696	36	6	—	5	70
„ Szkolna	1018	243	311	—	—	2	91
Rozjazd ul. Łęgskiej i Składowej . .	253	—	—	—	—	—	—
„ „ Królewieckiej i Cyganki .	115	70	19	—	—	—	—
„ „ Cyganki i pl. Kopernika .	339	80	30	—	32	—	—

Przy gruntownej **przebudowie ul. Brzeskiej** obniżono poziom jezdni i chodnika po stronie numerów nieparzystych, wywożąc około 1200 m³ ziemi na skarpę bulwaru nad Wisłę i na ul. św. Antoniego. Wszelkie roboty z wyj. układania bruków, dokonywano systemem gospodarczym. Przeciętny koszt przebudowy 1 m² jezdni wraz z materjałem wynosił 5,22 zł: 1 mb ustawionego krawężnika 6,75 zl, 1 m² chodnika z płyt nowych 7,65, 1 m² chodnika z płyt starych 2,45 zł., 1 m² wjazdu z kamienia ciosanego na zaprawie cementowej 12,30 zł.

Przebudowę chodnika: **ul. Zduńska — pl. Wolności — Stary Rynek** rozpoczęto systemem przedsiębiorczym po cenach z przetargu, lecz potem usunięto przedsiębiorcę (wadliwe wykonywanie robót) i od tej chwili wszelkie roboty chodnikowe prowadzono systemem gospodarczym, który okazał się korzystniejszy. Koszt przeciętny 1 m. b. ustawionego krawężnika wyniósł 7,05 zł, 1 m² chodnika z płyt starych 2,45 zł, 1 m² chodnika z płyt nowych 7,70 zl, 1 m² wjazdu z kamienia ciosanego na zaprawie cementowej 12,70 zł.

Przebudowa jezdni i chodnika na **ul. Szkolnej** dokonana została systemem gospodarczym, z wyj. ułożenia bruku. Koszt 1 m² chodnika z płyt nowych wyniósł 7,45 zł, 1 m² wjazdu z kamienia ciosanego na zaprawie cementowej 9,50, 1 mb krawężnika 5,75 zł, 1 m² przebrukowanej jezdni 3,07 zł.

Rozjazd ul. Łęgskiej i ul. Składowej wymagał gruntownej przebudowy po przeprowadzonych przez Zarząd budowy Kanalizacji i Wodociągów robotach (budowa kratek deszczowych) celem odprowadzenia wód opadowych i ścieków. Roboty, z wyjątkiem brukowania, dokonano systemem gospodarczym.

Przebudowę jezdni i chodnika **rozjazdu ul. Królewieckiej i ul. Cyganki** przeprowadzono na skutek zabudowania posesji po linji regulacyjnej. Roboty prowadzono systemem gospodarczym.

Przebudowę **jezdni i chodnika rozjazdu ul. Cyganka i róg pl. Kopernika** przeprowadzono zgodnie z planem regulacyjnym natychmiast po zakończeniu budowy nowego gmachu szkolnego. Roboty, z wyj. brukowania, prowadzono systemem gospodarczym.

Konserwacja dróg i chodników

Tabl. 48 1927/28—1929/30

Rok	Remonty bruków	Remonty chodników	Drogi gruntowe
	m2		m. b.
1927/28	11245	2470	564
1928/29	16299	1551	1235
1929/30	3180	560	80

Uwaga (w nawiasach podana jest powierzchnia w m²) Remonty bruków prowadzono na następujących ulicach: 3-go Maja (26,60), Tumskiej (59,06), Zamcza (269,45), Bulwarowa (skarpa 89,95), Rolińskiego (121,43, Botaniczna (34,27), Stodólna (78,56), Al. Szopena (12), Brzeska (116,13), Wieniecka (30,42), Bulwarowa (4), Karnkowskiego (138,59), Kościuszki (15), Piekarska (4), pl. Dąbrowskiego (53,67), Kilińskiego (103), Starodębska (5), Łęgska (361,35), Toruńska (186,85), Słowackiego (10), Szczęśliwa (20,85), Zduńska (16,92), pl. Wolności (53,68), pl. Staszica (97,60), Ciemne Aleje (32,83), Orla (6,40), Cyganka (307,95), Wiślana (22,60), Królewiecka (117,62), Kaliska (5,75), Długa (159,08), Przechodnia (5,50), Nowomiejska (11,50), Lipnowska (18,90), Mostowa (240,85), Wolność (46,42), pl. Kopernika (32,49), Szpitalna (9,06), Warszawska (4), Żabia (10), St. Rynek (246,77).

Celem należytego konserwowania bruków Sekcja Drogowa Wydziału Technicznego utrzymuje stałą partję ludzi (brukarz, ramarz i pomocnik). Przeciętny koszt naprawy 1 m^2 bruku wyniósł 2,18 zł.

Naprawę chodników uskuteczniano donajmowaną partją ludzi, przyczem używano w tym celu przedewszystkiem starych płyt, nowych — tylko w miarę potrzeby. Koszt naprawy 1 m^2 chodnika wyniósł 2,25 zł.

Remont dróg gruntowybh ograniczono do naprawy odcinka, drogi wiodącego do Rybnicy przez umocowanie brzegu jezdni od str. jeziora i podsypanie przejścia dla pieszych na ul. Cichej.

Roboty na rachunek i na zlecenie inn. Wydziałów i Przedsiębiorstw Miejskich oraz instytucyj i osób prywatnych.

1) Na r-k Kuj. Elektrowni Okręgowej:
naprawa bruków (73 m^2) i chodników (37 m^2) w rozkopywanych miejscach celem przeprowadzenia kabla podziemnego.

2) Na r-k W-łu Szkolnego:
Naprawiono boiska sportowe przy szkole powsz. na ul. Łęgskiej 20 oraz wykonano wjazd do Szkoły na pl. Staszica (98 m^2).

3) Na r-k W-łu Majątków Miejskich:
Ustawiono 6 słupów ogłoszeniowych betonowych na podmurowaniu, naprawiono bruk (4 m^2) skarpy przy pomniku poległych za Wisłą, jak również zbudowano wjazd (24 m^2) i ściek przy ochronce na ul. Biskupiej.

4) Na r-k Zarządu Technicznego Telefonów i Telegrafów:
Naprawiono chodnik na ul. Brzeskiej, Kowalskiej i przejście na ul. 3-go Maja przy wylocie ul. Cyganki (35 m^2).

5) Na r-k właścicieli nieruchomości:
Zbudowano 6 wjazdów do posesji na ul. Warszawskiej, Orlej, Kaliskiej, Botanicznej, pl. Wolności, Królewieckiej (ogółem 65 m^2), jak również skasowano zieleniec na pl. Wolności (tymczasowy, znajdujący się obok skweru), i przełożono chodnik przy nowopobudowanej stacji benzynowej (pl. Wolności, wylot ul. Kaliskiej).

b) Różne roboty.

1) Ustawiono 4 słupy kierunko-wskazowe: a) pl. Wolności i róg Kaliskiej, b) pl. Wolności i róg Warszawskiej, c) ul. Toruńska i róg Gdańskiej, d) pl. Kopernika i róg Tumskiej.

2) Wyremontowano 4 mostki uliczne na ulicach Zapiecek, Złota, pl. Dąbrowskiego i Toruńska róg Gdańskiej.

3) Wyremontowano i ustawiono na dawnem miejscu kładkę na rz. Zgłowiączce obok budującego się mostu żelbetonowego oraz naprawiono zejście do kładki.

4) Zbudowano mostek drewniany na rowie biegnącym przez ulicę projektowaną na przedm. Kolanowszczyzna oraz naprawiono i przebudowano 4 mostki na ul.: Jasnej, Papieżka, osadzie Zofijce.

5) Przeprowadzono studja niwelacyjne i opracowano projekt z zamianą otwartego rowu na przedm. Łaniewszczyzna na rów kryty.

Niwelacja nowych ulic.

Celem zatrudnienia bezrobotnych przystąpiono w Styczniu 1930 r. do niwelacji terenów pod projektowane nowe ulice: Planty i Wierzbową.

Nawieziono i rozplantowano ziemi na ul. Wierzbowej około 13000 m^3 oraz zniwelowano ul. Planty, przyczem przewieziono i rozplantowano około 12000 m^3 ziemi.

W r. sprawozd. tabor kolejkowy, używany przy robotach ziemnych został gruntownie wyremontowany.

Szosa do Zdrojowiska Siarczanego „Wieniec".

Z inicjatywy Magistratu m. Włocławka w czerwcu 1929 r. zawiązana została Spółka Drogowa dla budowy drogi bitej do źródeł siarczanych „Wieniec", odległych od miasta o 4,5 km.

Spółka Drogowa zawiązana została na podstawie Ustawy z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publ. w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 32 z 1921 r.). Działalność i organizację Spółki reguluje własny statut, zatwierdzony przez władze nadzorcze.

W skład Spółki weszli jako członkowie dobrowolni: Magistrat m. Włocławka i Włocławskie Zdrojowisko Siarczane „Wieniec“ oraz przymusowo Nadleśnictwo Włocławek. Pozatem postanowiono również pociągnąć do przymusowego udziału w kosztach budowy przyległych mieszkańców gminy Wieniec.

Dzięki staraniom Prezydenta Miasta, Przewodniczącego Spółki, otrzymano wydatną pomoc finansową od Min. Robót Publicznych (pożyczka ulgowa w wysokości 30.000 zł. z Polskiego Banku Komunalnego) oraz od Dyrekcji Lasów Państwowych (25,000 zł. tytułem pokrycia części kosztów budowy), co pozwoliło na rozpoczęcie budowy już w r. spraw. Ukończenie budowy nastąpi w sierpniu 1930 r.

Wybudowanie szosy przyniesie niewątpliwie znaczne korzyści zarówno dla mieszkańców Miasta jak i wpłynie na rozwój Zdrojowiska, który dotychczas był zahamowany, wskutek utrudnionego dojazdu przez niezwykle sypkie i głębokie piaski, wreszcie uprzystępni rozbudowę Włocławka w tym tak pożądanym kierunku ze względu na konfigurację i nadzwyczaj zdrowotne warunki terenu.

Likwidacja Starego Cmentarza.

Opierając się na decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 stycznia 1929 r. za Nr. Z. G. 5926/26, wydanej w porozumieniu i za zgodą J. E. Ks. Biskupa Diecezji Kujawsko-Kaliskiej oraz na zatwierdzonym dekretem Min. Robót Publicznych z dn. 7 sierpnia 1928 r. L. Dz. VIII-1273/29 planie regulacyjnym, Magistrat dokończył likwidacji Starego Cmentarza, w śródmieściu na Pl. gen Dąbrowskiego, rozpoczętej początkowo przez Dozór Kościelny.

Przeprowadzone roboty polegały na:

1) rozebraniu pełnego parkanu murowanego (462 m. b.) zupełnie zniszczonego i w wielu punktach rozrzuconego,
2) dokonano niwelacji terenu (12360 m²), wykarczowaniu drzew i krzewów, usunięciu nagrobków, za wyjątkiem przeniesionych na nowy cmentarz bądź przez osoby zainteresowane, bądź przez Magistrat, jeśli chodziło o groby osób zasłużonych (np. śp. Łady),
3) ułożeniu chodnika na pow. 586 m²., ustawieniu krawężników na długości 320 mb. i naprawie bruków na pow. 431 m²,
4) zasianiu zniwelowanego terenu trawą oraz obsadzenie go krzewami, przez co miasto zyskało jeszcze jeden estetyczny i zdrowotny punkt na jednym z większych placów.

Likwidując cmentarz, Magistrat nie przesądził tem samem prawa własności, kierował się natomiast przedewszystkiem względami etycznemi, gdyż miejsce poświęcane, położone zresztą w śródmieściu przy jedynym i bardzo ruchliwym rynku handlowym, stało się od pewnego czasu siedzibą mętów i szumowin miejskich, profanujących groby.

Następnie Magistrat wszczął kroki wstępne w kierunku objęcia praw własności placu pocmentarnego przez gminę. Parafje ewangelicka i prawosławna zasadniczo wyraziły swą zgodę na odstąpienie swych praw Miastu, żądając w zamian odpowiedniej rekompensaty. Parafja natomiast rz. katolicka (św. Jana) zrobiła szereg zastrzeżeń, które zostaną rozstrzygnięte na drodze sądowej.

c) Regulacja wybrzeża.

Bulwary nad Wisłą.

W 1927/28 r. roboty regulacyjne wybrzeża polegały na dowiezieniu ziemi i zabrukowaniu brzegu rzeki o pow. 2632 m².

W 1928/29 r. zabrukowano całą szerokość skarpy na długości 150 mb. o pow. 1200 m² i na połowie szerokości dolną część skarpy na długości 250 mb. o pow. 1143 m².

W 1929/30 r. przedłużono bulwar o dalsze 220 m. b., przyczem jezdni i skarpy narazie nie zabrukowano. Pozatem przeprowadzono cząstkową naprawę skarpy i uzypełniono brakujące przęsła żelaznej barjery jak również wyremontowano całość barjery, którą pomalowano farbą olejną dla zabezpieczenia od rdzy. Wkopano również na skarpie 4 slupy do umocowywania przystani i barek.

W ciągu ostatnich trzech lat zatem przedłużono bulwary w kierunku fabryki Celulozy o dwa dalsze odcinki, łącznie 370 mb, przyczem pierwszy odcinek (150 mb) został całkowicie urządzomy t. zn. skarpa została zabrukowana, ułożono chodnik oraz ustawiono żelazną barjerę, a po drugiej stronie ulicy urządzono piękny skwer.

Regulacja rz. Zgłowiączki.

Zarząd Miasta projektuje całkowite wyregulowanie rz. Zgłowiączki w swych granicach, Odpowiednie próby już były dokonywane, a w r. ub. dokonano regulacji ujścia rzeki: wyszpuntpalowano lewy i prawy brzeg na przestrzeni 130 mb. oraz oczyszczono i pogłębiono dno na tejże przestrzeni.

d) Mosty.

Miasto posiada w swych granicach następujące mosty:

1) **Most betonowy na rz. Zgłowiączce przy ul. Toruńskiej.** W r. sprawozd. przeprowadzono remont przyczółków i skarpy mostowej.

2) **Most żelbetonowy na rz. Zgłowiączce przy ul. Kilińskiego** znajduje się dotąd w budowie, gdyż roboty zostały wstrzymane jeszcze w 1927/28 r. na skutek usuwania się gruntu. W kwietniu 1928 r. firma budująca most przystąpiła do jego naprawy, wzmacniając jego fundamenty przez wbicie pali żelbetonowych. Projekt takiej naprawy nie został jednak zatwierdzony przez Ministerstwo Robót Publ., tembardziej, że firma nie chciała dać gwarancji za skuteczność naprawy, roboty przeto zostały wstrzymane i sprawę skierowano na drogę sądową. W 1929 r. firma wystąpiła do Min. Robót Publicznych z propozycją polubownego zakończenia sporu w wyniku czego na specjalnie zwołanej konferendji ustalono plan dalszych robót.

Plan ten przewiduje przedłożenie przez firmę w najbliższej przyszłości projektu, przewidującego całkowite wykończenie mostu wraz z dojazdami oraz określającego kosztorys, na podstawie którego po ostatecznem wykończeniu mostu i przyjęciu przez Min. Robót Publ. zostanie dokonany rozrachunek.

3) Most drewniany na rz. Zgłowiączce na przedm. Ruda, wybudowany w 1927 r. po włączeniu terenów podmiejskich.

Most na Wiśle.

Obecny drewniany most na Wiśle, wybudowany przez okupantów, jest już bardzo zniszczony przez ostatnią powódź. Na skutek inicjatywy Magistratu, który chce zapewnić należyte i dogodne połączenie przedmieść, znajdujących się po prawym brzegu rzeki Wisły ze śródmieściem, Okręgowa Dyrekcja Robót Publ. sporządziła projekt wstępny nowego mostu. W r. sprawozd. specjalnie powołana Komisja w skład której weszli również przedstawiciele Magistratu, ustaliła i uzgodniła postulaty zainteresowanych w budowie, Magistratu, Zarząd Dróg Wodnych w Płocku oraz Min. Robót Publ., które w projekcie szczegółowym zostaną uwzględnione.

Trasa przyszłego mostu biec będzie od pl. Kopernika ul. Bednarską (wiadukt) na wprost budynku szkoły powszechnej, znajdującej się po drugiej stronie brzegu, przy ul. Lipnowskiej.

Budowa zostanie rozpoczęta w 1932 r., po uprzedniem przeprowadzeniu badań gruntu

Najważniejsze obowiązujące ustawy władz nadzorczych oraz miejskie przepisy prawne (oznaczone *).

a) Drogi.

1) Ustawa z dn. 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 32 z 1921 r.)
2) Ustawa z dnia 7 października 1921 roku o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. Ust. Nr. 89 poz. 656 z 1921 r.)
3) *Miejscowe przepisy o ruchu ulicznym w mieście Włocławku, uchwalone przez Radę Miejską w dn. 5 listopada 1928 r.
4) *Statut o opłatach administracyjnych na rzecz m. Włocławka, uchwalony przez Radę Miejską w dn. 22 czerwca 1927 r. i 11 lipca 1927 r.
5) *Statut Spółki Drogowej dla budowy drogi bitej do źródeł siarczanych „Wieniec" zatwierdzony przez Min. Rob. Publ. w 1929 r.

b) Sprawy budowlane.

6) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. Ust. Nr. 23 poz. 202).
7) *Miejscowe przepisy policyjno-budowlane, uchwalone przez Radę Miejską w dn. 13 czerwca 1929 r.
8) *Ogólny plan regulacyjny i zabudowania miasta Włocławka z 1929 r. uchwalony przez Min. Robót Publ. w 1929 r.
9) Rozporządzenia Prezydenta z dn. 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. Ust. Nr. 42 poz. 372). Rozporządzenie wykonawcze Min. Rob. Publ. z dn. 3 lipca 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 106 poz. 913) oraz częściowa zmiana tego Rozporządzenia (Dz. Ust. Nr. 49 poz. 476).

V. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

a) Akcja przeciwpożarnicza

Pożary w/g pory dnia

Tabl. 49 — 1928/29—1929/30

Rok i miesiące	Ogółem pożarów	Pory dnia			
		rano	po południu	wieczorem	w nocy
1928/29	43	4	20	11	8
1929/30	24	4	8	5	7
w tem:					
IV	1	—	—	1	—
V	2	1	1	—	—
VI	1	—	1	—	—
VII	1	—	—	—	1
VIII	5	2	1	1	1
IX	1	—	1	—	—
X	4	—	3	—	1
XI	1	—	—	—	1
XII	2	—	1	—	1
I	1	—	—	1	—
II	2	1	—	—	1
III	3			2	1

1933 11

Bilans Włocł. Ochotn. Straży Pożarnej

Tabl. 50 — Stan na 31.III. 1930 r.

Wyszczególnienie	Suma zł.
Aktywa	163,997,88
w tem:	
Gotówka w Kasie	1,120,71
Gotówka w B-ku Kujawsk.	107,60
Subsydjum Magistratu na 1930/31 r.	36,000,00
Subsydjum Magistr. zaległe	9,715,22
Ruchomości	74,960,35
Nieruchomości	40,500,00
Papiery wartościowe . . .	1,594,00
Passywa	
w tem:	
Kapitał własny	163,997,88

b) Oświetlenie Miasta

Rodzaj, ilość oraz wattaż lamp ulicznych

Tabl. 51 — (Stan w końcu każdego roku) — 1927/28—1929/30

Rok	Razem ilość	Razem watt	150 ilość	150 watt	200 ilość	200 watt	300 ilość	300 watt	500 ilość	500 watt	600 ilość	600 watt
Ogółem												
1927/28	132	26850	85	12750	19	3800	21	6300	6	3000	1	1000
1928/29	311	76500	—	—	254	50800	34	10200	15	7500	8	8000
1929/30	433	98250	15	2250	363	72600	38	11400	10	5000	7	7000
1933	457	102.450										
Lampy całonocne												
1927/28	81	18100	44	6600	15	3000	15	4500	6	3000	1	1000
1928/29	229	57600	—	—	189	37800	21	6300	11	5500	8	8000
1929/30	286	65150	15	2250	236	47200	24	7200	5	2500	6	6000
Lampy północne												
1927/28	51	8750	41	6150	4	800	6	1800	—	—	—	—
1928/29	82	18900	—	—	65	13000	13	3900	4	2000	—	—
1929/30	147	33100	—	—	127	25400	14	4200	5	2500	1	1000

VI. ZDROWIE PUBLICZNE

a) Miejska służba zdrowia

Tabl. 52 — 1.IV. 1930

Wyszczególnienie	Ogółem personel sanitarny	Lekarze: Razem	w tem: sanitarni	szkolni	ambulat.	szpitalni	dla biedn.	inni	Dentyści	Weterynarze	Felczerzy	Akuszerki	Aptekarze	Higjenistki szkolne	Sanitarjusze (ki)	Pielęgniarki	Kontrolerzy	Badacze mięsa	Kąpielowi i dezynfektorzy
Ogółem	**47**	**19**	**1**	**4**	**6**	**6**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	**5**	**6**	**2**	**2**	**2**	**5**
w tem:																			
w Wydz. Społecznym	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
w Ambulatorjum Miejskiem	10	6	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—
Specjalna służba zdrowia	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Urząd San.-Obyczaj..	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Stacja kontroli artykułów spoż. . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Szkoły powszechne . .	10	4	—	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Przytułek i Ochronki	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Łaźnie	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Rzeźnia	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Szpital św. Antoniego	11	6	—	—	—	6	—	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	—	—

b) Dozór Sanitarny

Ogólny dozór sanitarny

Tabl. 53 — 1927/28—1929/30

Rok	Działalność Lekarza Miejskiego: Urzędowe badania zdrowia	Stwierdzono zgonów	Sekcje zwłok	Występowanie w sądzie w charakt. eksperta	Wywiady Kontrolera Sanitarn.: Ogółem wywiadów	w tem: o chorobach zakaźn.	innych	Działalność Komisji Sanitarnej: Ogółem oględzin sanitarn.	w tem: nieruchomości	miejsc sprzedaży	przedsiębiorstw i zakładów
1927/28	183	96	5	28	986	636	350	1082	561	293	228
1928/29	179	120	10	36	1107	703	404	755	346	213	196
1929/30	91	62	—	60	1268	263	1005	692	350	189	153

Działalność Komisji Sanitarnej

Tabl. 54 — 1927/28—1929/30

Rok	Nieruchomości	Miejsca sprzedaży: Ogółem	w tem: Sklepy spoż. z pieczywem	Wędliniarnie	Jatki	Cukiernie sklepy z cuk.	Piwiarnie	Owocarnie	Restauracje	Mleczarnie	Jadłodajnie	Na rynkach targowych	Przedsiębiorstwa i Zakłady: Ogółem	w tem: Piekarnie	Masarnie	Zakłady fryzjerskie	Stajnie	Obory	Zakłady spożywcze	Pralnie i magle	Różne
Oględziny																					
1927/28	561	293	103	43	64	20	4	2	10	2	29	16	228	91	15	18	23	—	22	2	57
1928/29	346	213	67	43	37	27	4	2	10	3	14	6	196	63	28	19	16	3	20	—	47
1929/30	350	189	97	8	30	19	1	3	3	7	21	—	153	77	11	12	2	1	5	1	44
w tem:																					
w śródmieściu	247	166	80	5	28	19	1	3	3	7	20	—	135	65	11	11	2	1	4	1	40
na przedmieśc.	103	23	17	3	2	—	—	—	—	—	1	—	18	12	—	1	—	—	1	—	4

Tabl. 54 (dalszy ciąg)

Rok	Nieruchomości	Miejsce sprzedaży: Ogółem	w tem: Sklepy spoż. z pieczywem	Wędliniarnie	Jatki	Cukiernie sklepy z cukr.	Piwiarnie	Owocarnie	Restauracje	Mleczarnie	Jadłodajnie	Na rynkach targowych	Przedsiębiorstwa i Zakłady: Ogółem	w tem: Piekarnie	Masarnie	Zakłady fryzjerskie	Stajnie	Obory	Zakłady spożywcze	Pralnie i magle	Różne
									Sporządzone protokuły karne												
1927/28	321	39	23	5	2	3	1	—	—	1	4	—	94	57	3	6	11	—	8	—	9
1928/29	62	7	2	2	—	3	—	—	—	—	—	—	36	20	6	4	2	2	—	—	2
1929/30	120	24	13	—	3	3	—	—	—	2	3	—	17	6	5	2	—	—	—	—	4
w tem:																					
w śródmieściu	54	24	13	—	3	3	—	—	—	2	3	—	17	6	5	2	—	—	—	—	4
na przedmieśc.	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

c) Nadzór Weterynaryjny.

Nadzór weterynaryjny odbywa się głównie na targowisku zwierzęcem, gdzie doprowadzane zwierzęta są badane na miejscu a ich świadectwa pochodzenia (paszporty zwierzęce) sprawdzane, czynności tych dokonywa miejski lekarz weterynarji przy współudziale powiatowego lekarza weterynarji. Współpraca miejskiego lekarza weterynarji z powiatowym dotyczy również zwalczania chorób zwierzęcych na terenie miasta. W roku sprawozdawczym na targowisku nie ujawniono żadnych chorób zakaźnych wśród doprowadzonych zwierząt. W czasie przeprowadzonych okresowych przeglądów koni dorożkarskich i przedsiębiorstw przewozowych podejrzanych ani chorych na nosaciznę koni nie było.

Walkę z wścieklizną prowadzono intensywnie. Wypadków pokąsań ludzi przez wściekłe psy nie zanotowano. Ogółem wyłapano i zniszczono 581 psów.

Przy współudziale powiatowego lekarza miejski lekarz weterynarji przeprowadza okresowe przeglądy jatek, masarni, stajen, hoteli, zajazdów i t. p. Zdrowotność inwentarza w mieście za rok sprawozdawczy przedstawia się naogół dobrze. Celem zapobieżenia przeniesienia się na teren miasta zarazy i pomoru trzody chlewnej, które to choroby skonstatowano w kilku gminach powiatu, zostały wstrzymane targi na trzodę chlewną z dniem 12 lutego 1930 aż do odwołania.

Biednej ludności oraz drobnym rolnikom, zamieszkałym na terenie miasta, udzielano bezpłatnych porad oraz pouczano co do utrzymywania żywego inwentarza i postępowania w wypadkach zachorowań zwierząt na choroby zakaźne.

Targowisko zwierzęce zostało w roku sprawozdawczym z dniem 1 lipca oddane przez Magistrat w dzierżawę.

Na wadze, znajdującej się na targowisku zwierzęcem, zważono 1230 sztuk trzody chlewnej.

d) Miejska Stacja Kontroli artykułów żywnościowych

Analizy pobieranych prób art. żywn.

Tabl. 55 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem	Rodzaj próby: Mleko	Śmietana	Masło	Mąka	Miód	Lody	Lemoniady	Kwas chlebowy	Zaprawy do wódki	Chleb	Czekolada	Cukierki	Pierniki	Olej	Wódki	Soki	Wędliny
								Dokonane analizy										
1927/28	1707	1413	39	47	26	2	8	4	—	36	5	7	45	10	—	2	1	62
1928/29	1372	1232	31	5	15	1	15	11	2	5	1	2	46	6	—	—	—	—
1929/30	1463	1237	158	27	7	3	29	—	2	—	—	—	—	—	5	—	—	—
								Zakwestjonowano										
1927/28	230	153	19	18	13	—	1	1	—	—	3	—	—	3	—	—	—	19
1928/29	196	161	11	2	—	1	1	3	—	—	1	—	16	—	—	—	—	—
1929/30	231	188	25	4	—	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Przeciętny skład chemiczny mleka

Tabl. 56 — 1928/29—1929/30

Rok	Zbadano prób	Ciężar właściwy		% tłuszczu		Sucha bez tłuszczu	
		od	do	od	do	od	do
Oborowe							
1928/29	30	1.0285	1.0350	2,5%	3,5%	7,88	9,70
1929/30	25	1.0285	1.0350	2,5%	3,5%	7,88	9,70
Targowe							
1928/29	1041	1.0300	1.0350	2,8%	3,5%	8,32	9,70
1929/30	1054	1.0300	1.0350	2,8%	3,5%	8,32	9,70
Zakwestjonowano							
1928/29	161	1.0245	1.0285	1,0%	2,6%	6,57	7,90
1929/30	188	1.0245	1.0285	1,0%	2,6%	6,57	7,90

e) Zapobieganie chorobom zakaźnym.

Walka z chorobami zakaźnemi polega na dokonywaniu wywiadów epidemjologicznych, potwierdzaniu diagnozy, przeprowadzaniu dochodzeń we wszystkich wypadkach chorób zakaźnych, wynajdywaniu źródeł zakażenia, przewożeniu chorego do szpitala, izolacji otoczenia, dokonywaniu dezynfekcji i kontroli nad chorym.

Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne zostały zamieszczone w części II-ej wydawnictwa (Dział II Zdrowotność Publiczna).

Szczepienia ochronne przeciw ospie

Tabl. 57 — 1927/28—1929/30

Rok	Liczba dzieci szczepionych				
	Ogółem	Pierwotnie	Rewakcjonowano		
			Razem	z wynikiem	
				dodatn.	ujemn.
1927/28	2388	1044	1344	1029	315
1928/29	1836	853	983	468	1451
1929/30	2858	1076	1782	1411	371

f) Walka z gruźlicą

Zgony na gruźlicę

Tabl. 58 — 1928—1929

Wyszczególnienie	Ogólna liczba zgonów wraz ze zgonami na gruźl.	Ogółem zgonów na gruźlicę			Wyznanie				Grupy wieku											
					Chrześcijanie		Starozakonni		poniżej 1 roku		1—19		20—39		40—59		60 i wyżej		niewiadomy	
		razem	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.
1928	959	147	75	72	60	72	15	—	3	5	15	25	32	28	18	8	7	4	—	2
1929	825	144	73	71	62	66	11	5	7	4	20	22	21	32	15	9	10	3	—	1
w tem;																				
Gruźlica narz. oddech.	—	124	63	61	54	56	9	5	5	2	13	15	20	31	15	9	10	3	—	1
Gruźlica opon mózg. .	—	13	7	6	7	6		—	1	2	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Gruźlica in. narządów	—	7	3	4	1	4	2	—	1	—	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—

Zgony na gruźlicę wyniosły w 1928 r. 15,3%, a w 1929 17,2% wszystkich zgonów. Walka z gruźlicą wymaga koordynacji akcji na terenie miasta. W tym celu dąży się do zorganizowania miejscowego Towarzystwa Przeciwgruźliczego, któreby koordynowało akcję Magistratu, Kasy chorych i T-wa Eugenicznego oraz in.

Magistrat ze swej strony prowadzi corocznie dla dzieci gruźlicznych

Kolonję przeciwgruźliczą,

czynną podczas 2 miesięcy letnich. W ub. roku na kolonji przebywało w mies. lipcu: 31 dziewcząt, w tem 8 ze Śląska i 32 chłopców, w tem 12 ze Śląska. Razem korzystało z kolonji 63 dzieci.

Pomieszczenia dla kolonji znajdują się w domu Kobiet „Wspólna Praca" na przedm. Glinki, pod lasem miejskim. Dzieci otrzymują całodzienne utrzymanie i znajdują się cały czas pod opieką kierowniczki.

Porad i zabiegów (bezpłatnie) na choroby gruźlicze udziela Ambulatorjum Miejskie.

g) Walka z chorobami wenerycznemi

Zarejestrowane prostytutki w/g stanu cywilnego, wyznania, wykształcenia i wieku

Tabl. 59 — 1928/29 – 1929/30

Rok	Ogółem	Stan cywilny				Wyznanie				Wykształcenie		Grupy wieku									
		panny	mężatki	wdowy	rozwódki	rz.-kat.	ewangielickie	mojżeszowe	inne	analfabetki	elementarne	19 l.	20 l.	21 l.	22 l.	23 l.	24 l.	25 l.	26—30 l.	31—35 l.	36 i wyżej
1928/29	67	59	8	—	—	65	—	2	—	57	10	1	2	7	8	5	4	17	9	10	4
1929/30	76	70	2	1	3	74	—	2	—	61	15	2	4	4	8	8	5	3	25	15	2

Porady i zabiegi udzielane przez Urząd Sanitarno-Obyczajowy

Tabl. 60 — 1928/29 – 1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem porad i zabiegów*)	Wyznanie		Płeć		Rodzaj porad i zabiegi			
		chrześcijanie	starozak.	M.	K.	kiła	rzeżączka	wrzód miękki	inne
1928/29	1736	1391	345	1044	692	1298	389	—	51
1929/30	7599	6101	1498	4909	2690	6328	930	6	235
w tem:									
Porady i zabiegi pierwsze	251	223	28	133	118	135	62	3	51
Porady i zabiegi następne	7348	5878	1470	4776	2572	6193	868	3	184

h) Ambulatorjum Miejskie

Porady i zabiebi w/g rodzaju chorób

Tabl. 61 — 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem porad i zabiegów	w tem:		Rodzaj chorób											
				wewnętrzne	gruźlica	chirurgiczne	zębów	oczne		nosa, gardła i dróg oddech.	kobiece	skórne	weneryczne		inne
		porady	zabiegi					jaglica	inne				kiła	inne	
1927/28	34016	7888	26128	5021	427	12701	171	3499	6713	649	26	3812	850	145	2
1928/29	29702	8568	21134	5952	526	9786	250	2810	5119	652	37	4205	279	82	4
1929/30	30082	9958	20024	6947	773	9722	282	2917	4763	826	78	3736	20	17	1

*) W tej liczbie osobom prywatnym oraz zarejestrowanym prostytutkom.

Porady i zabiegi w/g płci i wyznania chorych

Tabl. 62 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem porad i zabiegów	Wyznanie		Dorośli		Dzieci do lat 15	
		Chrześcijanie	Starozak.	Mężcz.	Kob.	Chłop.	Dziew.
1927/28	34016	28258	5758	3578	7401	11386	11651
1928/29	29702	22120	7582	4474	8441	8352	8435
1929/30	30082	21900	8182	4856	9710	8389	7127

Apteka Ambulatorjum
(wydane recepty)

Tabl. 63 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem wydano recept	w tem:		Przeciętnie dziennie
		pojedyńczych	złożonych	
1927/28	14753	3503	11250	48
1928/29	16951	5454	11497	57
1929/30	21243	8090	13153	71

1933 17.620

i) Łaźnie Miejskie

Frekwencja w łaźniach w/g płci i wyznania kąpiących się

Tabl. 64 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem				Chrześcijanie				Żydzi			
	Razem	Mężcz.	Kobiety	Dzieci	Razem	Mężcz.	Kobiety	Dzieci	Razem	Mężcz.	Kobiety	Dzieci
Ogółem												
1927/28	47208	25049	6567	15592	33083	15375	4758	12950	14125	9674	1809	2642
1928/29	46526	26425	6331	13590	32384	15566	4883	11935	14142	10859	1448	1655
1929/30	55213	25140	7276	22797	38127	13348	5049	19730	17086	11792	2227	3067
w tem:												
Łaźnia Nr. 1	21594	12823	3311	5461	15554	7621	2852	5081	6041	5202	459	380
Łaźnia Nr. 2	33619	12317	3965	17336	22573	5727	2197	14649	11045	6590	1768	2687
Kąpiele bezpłatne												
1927/28	14822	889	312	13621	13181	695	205	12281	1641	194	107	1340
1928/29	17208	3108	552	13548	15052	2819	339	11894	2156	289	213	1654
1929/30	22493	875	288	21330	19168	636	235	18297	3325	239	53	3033
w tem:												
Łaźnia Nr. 1	4173	68	112	3993	3807	57	102	3648	366	11	10	345
Łaźnia Nr. 2	18320	807	176	17337	15361	579	133	14649	2959	228	43	2688
Kąpiele płatne												
1927/28	32386	24160	6155	2071	19902	14680	4553	669	12484	9480	1602	1402
1928/29	29318	23317	5959	42	17332	12747	4544	41	11986	10570	1415	1
1929/30	32720	24265	6987	1468	18959	12712	4814	1433	13761	11553	2173	35
w tem:												
Łaźnia Nr. 1	17421	12755	3198	1468	11747	7564	2750	1433	5674	5191	448	35
Łaźnia Nr. 2	15299	11510	3789	—	7212	5148	2064	—	8087	6362	1725	—

Frekwencja w Łaźniach w/g miesięcy i rodzaju kąpieli

Tabl. 65 — 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem	w tem: wanny	natryski
1927/28	47308	10694	36604
1928/29	46526	8728	37798
1929/30	55213	10657	44556
w tem;			
IV	6680	1157	5523
V	5390	938	4452
VI	3306	1122	2184
VII	2065	921	1144
VIII	2065	686	1379
IX	5158	812	4346
X	5711	939	4772
XI	5733	822	4911
XII	5228	757	4471
I	3151	881	2270
II	5451	778	4673
III	5255	824	4431

Działalność Zakładu Dezynfekcyjnego

Tabl. 66 — 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem dezynfekcyj	Dezynfekcje rzeczy: ilość dezynfekcyj	Dezynfekcje rzeczy: ilość rzeczy dezynfekowanych	Ubikacje dezynfekowane	Osoby poddane przymusowej kąpieli
1927/28	325	89	4671	236	716
1928/29	258	61	2680	197	411
1929/30	343	85	4062	258	677

Zakład Dezynfekcyjny znajduje się w Łaźni przy ul. Łaziennej.

j) Kolonja lecznicza w Ciechocinku.

Dzieci żydowskie przebywają na kolonji im. Wawelberga. Dane dotyczą wszystkich dzieci, gdyż koszta leczenia dzieci żydowskich pokrywa się z budżetu Kolonji w Ciechocinku.

Liczba dzieci oraz wydanych kąpieli

Tabl. 67 — 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem dzieci	Dzieci leczone na koszt: Magistratu	Dzieci leczone na koszt: in. miast i instytucyj	Dzieci pochodzące z: Włocławka*)	Dzieci pochodzące z: in. miast	Miejsce przebywania: na Kolonji Miejskiej	Miejsce przebywania: na Kolonji im. Wawelberga	Płeć dzieci: Chł.	Płeć dzieci: Dz.	Wydane kąpiele solankowe: Razem	w tem: po 6	po 8	po 10	po 12	po 15
											kąpieli				
1927/28	174	74	90	74	90	164	10	89	85	1585	—	653	410	312	210
1928/29	318	173	145	173	145	153	17	156	162	3138	—	968	640	900	630
1929/30	340	207	133	234	106	823	17	146	194	3622	102	272	1010	1488	750

Ilość spożytych produktów

Tabl. 68 — 1928/29—1929/30

Rok	Pieczywo	Mięso	Wędliny	Tłuszcze	Ser	Art. mączne	Ryż	Groch i fasola	Cukier	Kakao	Kawa zboż. i cykorja	Herbata	Jarzyna i kartofle	Owoce	Mleko	Jaja
	kg.														l.	szt.
1928/29	5099	1641	198	258	44	1436	219	466	498	34	46	6	5973	—	2497	2310
1929/30	4440	1733	182	359	71	1371	182	503	750	37	98	13	6840	215	3246	4320

*) 27 dzieci z Włocławka leczono na koszt Pow. Kasy Chorych.

Stan zdrowotny dzieci

Tabl. 69 — 1929/30

Rok	Zachorowania								W tem wyniki dodatnie leczenia							
	Razem	zołzy	zapalenie stawów	Chor. przewodu pokarmow.	choroby skórne	Krzywica	Chor. górn. odcinka oddech.	Inne	Razem	zołzy	zapalenie stawów	Chor. przewodu pokarmow.	choroby skórne	Krzywica	Chor. górn. odcinka oddech.	Inne
1929/30	323	280	3	2	11	11	5	11	318	280	3	2	11	11	5	6

k) Wychowanie Fizyczne i Przysposobienie Wojskowe.

Liczba oddziałów i członków

Tabl. 70 — 1927/28—1929/30

Rok	Oddziały			Liczba ćwiczącej młodzieży		
	Razem	w tem: szkolne	w tem: Organizacje sportowe	Razem	w tem: szkolnej	w tem: Zrzeszonej w organiz. sportow.
1927/28	8	6	2	797	658	39
1928/29	12	8	4	1006	942	64
1929/30	19	13	6	1500	1410	90

Zadaniem Miejskiego Komitetu W. F. i P. W. jest stworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia akcji wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, popieranie sportu uprawianego przez poszczególne organizacje sportowe oraz prowadzenie i organizowanie hufców przysposobienia wojskowego.

W r. ub. terenem ćwiczeń letnich było boisko sportowe dzierżawione od T-wa Kolarzy, miejscem ćwiczeń zimowych natomiast — specjalnie wynajęta sala, stopniowo zaopatrywana w potrzebny sprzęt i przybory sportowe. Jednocześnie prowadzono intensywne roboty nad ukończeniem budowy Miejskiego Stadjonu Sportowego, przyczem w końcu r. spraw. zakończono I etap robót, który obejmuje:

Etap I.

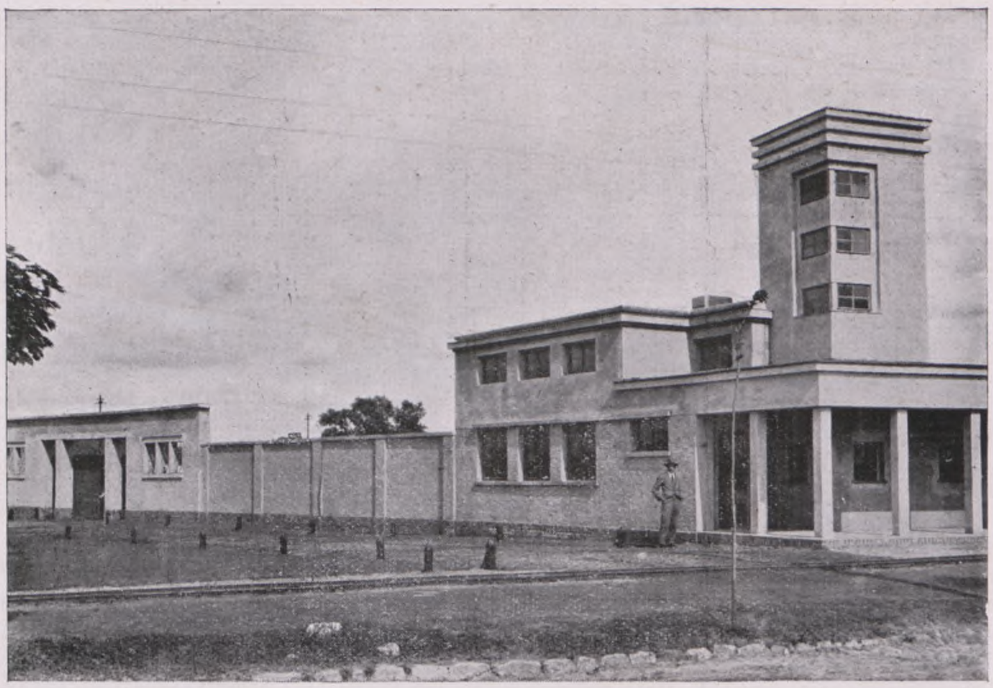
1. Boisko Sportowe z następującemi terenami i urządzeniami:
   a) teren do piłki nożnej,
   b) bieżnia lekkoatletyczna,
   c) skocznie i rzutnie.
2. Oparkanienie, estetyczny fronton murowany, pomieszczenia gospodarcze i t. p.
3. Szatnia i umywalnia.
4. Sprzęty sportowe i gospodarcze.

Etap II.

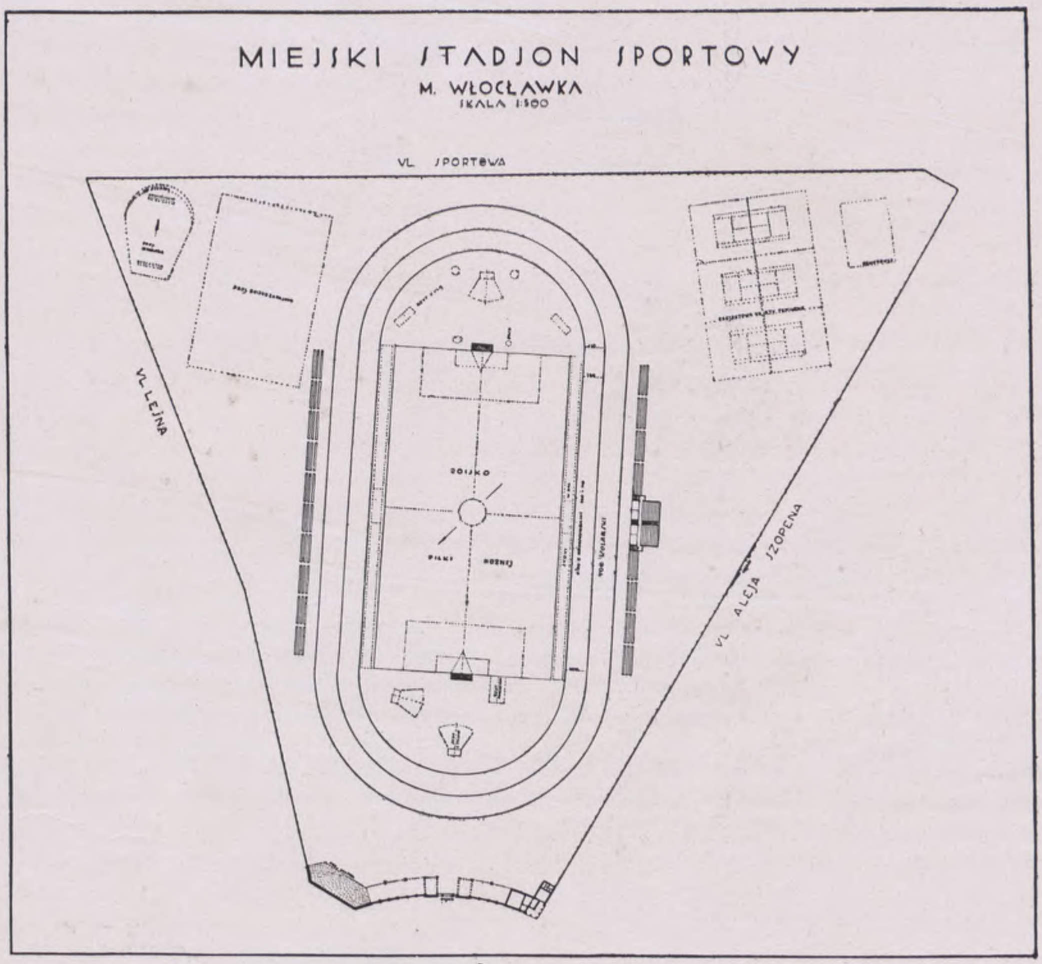
1. Boisko zapasowe do piłki nożnej,
2. Strzelnica do celów przysposobienia wojskowego,
3. Budowa toru kolarskiego,
4. Urządzenie terenów do gier ruchowych (korty tenisowe, siatkówka i koszykówka),
5. Sala ćwiczebna, ślizgawki,
6. Ogródki jordanowskie i t. p.

Zamierzony plan inwestycyjny według I etapu został całkowicie wykonany. Niwelacja terenu, położonego w granicach ulic Al. Szopena, Leśnej i Sportowej o powierzchni 46308 metr. kw. (około 9 morgów) i roboty ziemne były prowadzone w miarę środków pieniężnych w latach 1925 — 1928.

W ubiegłym i w b. roku pobudowano najpotrzebniejsze urządzenia: oparkanienie z pięknym frontonem projektu architekta miejskiego p. Bronisława Wondrauscha i budynkiem obejmującym kasę, rozbieralnię. ustępy i t. p., wykonane przez firmę Popławski i Fürstenwald. Uporządkowano boczne tereny i urządzono skwer przed Stadjonem.



Fronton Miejskiego Stadjonu Sportowego. (Rok wybudowania 1930).



Plan Miejskiego Stadjonu Sportowego.

Należy zaznaczyć, iż urządzona bieżnia i zaprojektowany tor kolarski pod względem wymiarów zaliczają się do największych w Polsce, gdyż tor kolarski wynosi około 500 mtr. długości, bieżnia zaś około 480 mtr.

Koszty budowy Stadjonu za wszystkie lata wynosiły:

1) niwelacja, roboty ziemne, wzmocnienie terenu piaszczystego na boisku, obsianie trawą, bieżnia i t. p.	Zł.	58.992.72
2) oparkanienie, fronton i budynki	„	42.443.00
3) trybuny	„	14.000.00
Razem:	Zł.	115.435.72
Ponadto zakupiono sprzętów sportowych i gospodarczych za	Zł.	2.000.—
Licząc wartość placu o powierzchni 46308 mtr. kw. po zł. 5 za metr. t.j. sumę	„	231.540.—
otrzymamy łączną kwotę	Zł.	**348.975.72**,

stanowiącą dotychczasowe świadczenia miasta na budowę Stadjonu. Koszty budowy i robót niwelacyjnych pokryto bądź z własnych środków, bądź z dotacji na walkę z bezrobociem. Specjalnych zasiłków, względnie pożyczek na cele Stadjonu Magistrat nie otrzymał, pomimo szeregu podań gdyż Państwowy Urząd WF. i PW. stosownemi kwotami nie rozporządzał. Ostatnio Magistrat otrzymał zapewnienie od Państwowego Urzędu WF. i PW. uzyskania w przyszłym roku kwot na dalsze urządzenie Stadjonu. Potrzeby miasta w tej dziedzinie są jeszcze znaczne: należy urządzić betonowy tor kolarski (koszt około 77 tysięcy zł.), strzelnicę, korty tennisowe, dalsze budynki (mieszkanie dla dozorcy), stosowną halę zimową i t. d. Oddając Stadjon do użytku Magistrat przyczynił się wydatnie do rozwoju sportu, zarówno na terenie miasta jak i Kujaw.

W roku sprawozdawczym akcja Komitetu z powodu zbyt szczupłych funduszów nie mogła być prowadzona w zakresie należytym. Budżet zwyczajny bowiem Komitetu wynosił zaledwie 5.000 zł., z czego przypada na: 1) urządzanie zawodów i in. uroczystości zł. 1166, 2) zakup broni małokalibrowej i sprzętu do ćwiczeń 970 zł, 3) zakup amunicji 334.—, 4) utrzymanie lokalu do ćwiczeń zimowych 738 zł, 5) pomoc stowarzyszeniom sportowym 923 zł, 6) koszta przejazdu instruktorów, oraz członków na zawody okręgowe 182 zł, 7) propaganda w prasie 476 zł, 8) różne wydatki admin. 211 zł.

Należyte prowadzenie akcji w. f. i p. w. uzależnione jest od zwiększenia budżetu zwyczajnego na ten cel, który jest niemniej ważny od wydatków Miasta na oświatę.

l) Plantacje Miejskie.

Parki, skwery i zieleńce

Tabl. 71 1927/28—1929/30

Rok	Ilość	Powierzchnia m²
Stan na 31.III. 1928	7	52898
Stan na 31.III. 1929	11	56882
Stan na 31.III. 1930	11	56882

Miasto posiada następujące parki i skwery oraz zieleńce tymczasowe: 1) *Park im. Sienkiewicza* (powierzchnia całkowicie urządzona wynosi 23446 m² i nieurządzona 44159 m² *). W 1929/30 roku wykupiono od małż. Przybyłowskich plac o pow. 5398 m² oraz wydzierżawiono na 6 lat z prawem przeprowadzenia stosownych robót plac o pow. 2958 m² od małż. Kowalewskich. W ten sposób uzyskano połączenie z resztą terenów wykupionych pod rozszerzenie parku, znajdującego się po lewym brzegu rz. Zgłowiączki. Tereny lewobrzeżne częściowo zniwelowano oraz otoczono parkanem drewnianym.

Dalszy etap prac przewiduje urządzanie terenów wykupionych na prawym brzegu Zgłowiączki oraz połączenie tej części parku drugim z kolei mostkiem. Całkowite zrealizowanie projektu dyr. Marcińca uzależnione jest od uzyskania na ten cel odpowiednich funduszów, gdyż koszty związane z wykupywaniem dalszych terenów wzdłuż obu brzegów

*) Place wykupione pod rozszerzenie parku

Zgłowiączki oraz przeprowadzenie odpow. robót wymagają dużego nakładu pieniężnego. 2) skwer na placu Wolności (14400 m^2), 3) skwer na pl. Kopernika (2503 m^2), 4) skwer na pl. Staszica (2446 m^2), 5) zieleniec przy zbiegu ulic: Bulwarowej, Towarowej i Becchiego (5010 m^2), 6) zieleniec nad Wisłą przy zbiegu ulic Bulwarowej i Gdańskiej (1029 m^2), 7) zieleniec przy ul. Słowackiego (551 m^2), ponownie doprowadzony do porządku, 8) zieleniec przy zbiegu ulic: Karnkowskiego i Brzeskiej (52 m^2), 9) zieleniec tymczasowy przy zbiegu ulic Botanicznej i Alei Chopina (2229 m^2), 10) zieleniec przy ul. Cichej i Alei Chopina (674 m^2)—tymczasowy, 11) zieleniec przy pomniku poległych za Wisłą (4542 m^2).

W roku sprawozdawczym kosztem Miasta uporządkowano (12360 m^2) teren na miejscu zniwelowanego cmentarza na pl. gen. Dąbrowskiego, obsiewając go trawą i obsadzając krzewami.

Szkółki drzewek i krzewów parkowych.

1) Zakład Gospodarczy ogrodnictwa miejskiego przy ul. Polnej 96 przygotowuje materjał do zadrzewienia parku im. Sienkiewicza oraz ulic i plantów miejskich. 2) Szkółka przy Al. Chopina została w 1929/30 r. znacznie rozszerzona.

Zadrzewienie ulic wymaga uprzedniego przygotowania materjału. Na 1.IV.1930 r. było zadrzewionych ogółem 28 ulic. Ilość drzewek zasadzonych znacznie się zmniejszyła, co spowodowane było silnemi mrozami w ostatnich latach.

Zadrzewienie ulic

Tabl. 72 — Stan na 31 marca każdego roku — 1929/30

Rok	Ogólna długość ulic w mieście (m. b.)	W tem zadrzewionych (m. b.)	Ilość drzewek zasadzonych	w tem: kasztany	wiąz	akacja	klon	głogi	lipa	jesion
1929/30	74500	12094	2731	1320	478	390	185	153	115	90

W roku sprawozdawczym ulic niezadrzewiano wskutek braku odpowiedniego materjału.

KANALIZACJA I WODOCIĄGI.

a) Kanalizacja.

Miejska sieć kanalizacyjna składa się częściowo z kanałów stałych wykonanych w/g projektu Lindley'a z 1912 r., częściowo z kanałów prowizorycznych betonowych, płytko założonych. Z tego powodu przeważna część nieruchomości nie może być racjonalnie skanalizowana. Sieć prowizoryczna jest zbyt obciążona.

Stan i budowa urządzeń kanalizacyjnych

Tabl. 73 — 1927/28—1929/30

Rok	Sieć kanalizacyjna: Ogółem (m. b.)	Sieć stała: razem (m. b.)	Sieć stała: kanały murowane (m. b.)	Sieć stała: kanały z rur kamionkowych (m. b.)	Sieć prowizoryczna (m. b.)	wpusty uliczne: ogółem (ilość)	wpusty uliczne: w tem przyłączone do sieci stałej (ilość)	Nieruchomości skanalizowane: ogółem (ilość)	Nieruchomości skanalizowane: w tem do sieci stałej przyłączone (ilość)
Stan na 1.IV. 1930 r.	13972,70	6519,70	5402,20	1117,50	7453,00	111	30	337	46
w tem wybudowano:									
do 1927/28	11389,63	6033,33	5402,20	631,13	5356,30	96	20	247	18
w 1927/28	1868,20	83,20	—	83,20	1785,00	—	—	54	5
„ 1928/29	714,87	403,17	—	403,17	311,70	12	8	32	22
„ 1929/30	—	—	—	—	—	3	2	4	1*)

*) Rzeźnia Miejska.

b) Wodociągi.

Miasto posiada projekt wodociągów miejskich sporządzony przez inż. J. Stułkowskiego, zatwierdzony przez Ministerstwo Robót Publ. w dn. 8.III.1929 r. Z chwilą uzyskania środków pieniężnych (na pierwszy okres potrzeba około 2.500.000 zł.) przystąpi się do niezwłocznej budowy.

Obecne zaopatrzenie ludności w wodę jest złe. Do tego celu służy 10 publicznych studzien artezyjskich, czerpiących wodę z pokładów formacji lignitowej, stanowiących w przeważnej części pokłady trudno przepuszczalne jak kurzawka, mułek i drobny piasek z węglem brunatnym.

Prywatnych studzien artyzyjskich (ten sam pokład mało przepuszczalny) jest 170, czyli tylko 6% mieruchomości w mieście posiada własną dobrą wodę. Pozatem ludność zmuszona jest czerpać wodę zaskórną.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono gruntowny remont studzien artezyjskich na pl. Dąbrowskiego i pl. Wolności oraz ustawiono pompy na studniach kręgowych przy Al. Szopena róg Nowomiejskiej i Cysterskiej.

Na żądanie Ochotn. Straży Pożarnej wybudowano trzy punkty czerpalne przy ul.: Kaliskiej i Kapitulnej oraz przy Cegielni.

SZPITALNICTWO.

a) Szpital Sw. Antoniego.

Szpital będący własnością Miasta i Sejmiku włocławskiego, mieści się w 3-ch pawilonach: 1) gmach frontowy jednopiętrowy przy ul. Toruńskiej 15, w którym znajdują się oddziały: chirurgiczny, ginekologiczny, położniczy, oraz in. pomieszczenia administracyjne i gospodarcze; 2) pawilon parterowy przy Toruńskiej 17 mieści oddziały: wewnętrzny i gruźliczy; 3) pawilon przy ul. Toruńskiej 8, częściowo parterowy, częściowo piętrowy, będący własnością Skarbu Państwa i dzierżawiony przez Związek Szpitalny, mieści oddział zakaźny.

W okresie sprawozdawczym ostatnich 3-ch lat dokonano następujących inwestycyj:
w 1927/28 r. — 1) wyremontowano gruntownie gmach frontowy przy Toruńskiej 15;
w 1928/29 r. — 2) urządzono pralnię mechaniczną;
3) „ suszarnię parową dla bielizny;
4) wyremontowano pawilon przy ul. Toruńskiej 17;
w 1929/30 r. — 5) odświeżono wewnątrz gmach główny;
6) wzniesiono nowy parkan przy oddziale zakaźnym.

Personel Szpitala

Tabl. 74 Stan na 1.IV. 1930

Ogółem personel	Lekarze			Personel pomocn. lekarski			Personel duchowny			Personel administracyjny	Personel pomocniczy i gospodarczy					
	razem	w tem: na etacie	w tem: przychodnich	razem	w tem: felczerzy	w tem: akuszerki	razem	w tem: kapelani	w tem: siostry miłosierdzia		razem	w tem: sanitarjusze	w tem: posługacze	w tem: posługaczki	w tem: służba gosp.	w tem: inni
57	6	5	1	2	1	1	8	1	7	4	37	3	4	18	9	1

Liczba łóżek

Tabl. 75 1927/28—1928/29

Rok	Ogółem	w tem oddziały:					
		wewnętrzny	chirurgiczny	położniczy	ginekologiczny	gruźliczy	zakaźny
1927/28	142	14	51	8	10	16	43
1928/29	160	32	46	7	18	16	41
1929/30	160*)	32	46	7	18	16	41

*) W tem 12 łóżek seperatkowych I i II klasy

Opłaty na leczenie

Tabl. 76 1925—1927

Rok wprowadzenia taryfy	Chorzy wewnętrznie			Chorzy chirurgicznie		
	I kl.	II kl.	III kl.	I kl.	II kl.	III kl.
	dla pow. Włocławskiego					
1.XI.1925	10,50	8,00	3,00	10,50	8,00	5,00
1.IX.1927	13,50	10,50	5,50	13,50	10,50	7,50
	dla pow. obcych					
1.XI.1925	10,50	8,00	4,50	10,50	8,00	5,50
1.IX.1927	16,90	13,20	6,90	16,90	13,20	9,40

Operacje

Tabl. 77 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem			na oddziale chirurgiczn.			na oddziale ginekolog.		
	Liczba operacyj	Zmarło	wypisano	Liczba operacyj	Zmarło	wypisano	Liczba operacyj	Zmarło	wypisano
1927/28	537	49	488	349	44	305	188	5	183
1928/29	677	49	628	405	42	363	272	7	265
1929/30	779	38	741	404	31	373	375	7	368

Ruch chorych w szpitalu

Tabl. 78 1927/28—1929/30

Rok	Przybyło w r. sprawozdawczym					pozostało z roku ubiegłego	Razem przebywało w szpitalu	Zmarło	wypisano w ciągu roku	pozostało na nast. r.	Liczba dni szpitalnych
	Ogółem	w tem wyznania:									
		rz.-kat.	ewang.	prawosł.	mojż.						
1927/28	1826	1668	57	6	95	96	1625	168	1651	103	35040
1928/29	2213	2017	63	6	127	103	2316	217	1985	114	41031
1929/30	2258	2083	52	6	117	114	2372	174	2068	136	45298

Chorzy w/g rodzaju chorób

Tabl. 79 1928/29—1929/30

Rok	Ogółem	Rodzaj chorób											Obserwacje
		wewnętrzne	gruźlicze	chirurgiczne	oczu	nosa gardła i dróg oddech.	kobiece	skórne	weneryczne	zakaźne	umysłowe	inne	
1928/29	2316	645	96	729	19	25	586	9	51	145	—	—	11
1929/30	2372	599	89	689	28	25	602	5	42	234	3	33*)	23

*) Rak.

b) Szpital Psychjatryczny w Gostyninie.

Wszystkie sejmiki powiatowe oraz miasta wydzielone w Województwie Warszawskiem należą do Związku Międzykomunalnego budowy i utrzymania wojewódzkich zakładów psychjatrycznych. Wysokość składki rocznej określona jest w stosunku do ilości mieszkańców w/g urzędowych danych powszechnego spisu ludności w 1921 roku (25 gr. rocznie od 1 mieszkańca). Do Rady Związku z ramienia Zarządu Miasta wchodzi z urzędu Prezydent Miasta lub zastępca oraz jeden członek wybrany przez Radę Miejską.

Obecnie znajduje się w budowie Szpital w Gostyninie, projektowany na 800 miejsc. Przy końcu okresu sprawozdawczego był w budowie budynek administracyjny i 2 pawilony dla chorych spokojnych (dla 150 os.). Budynki te zostaną wykończone i oddane do użytku w jesieni 1930 r.

Najważniejsze obowiązujące ustawy i rozporządzenia władz nadzorczych oraz miejskie przepisy prawne (oznaczone *)

1) Zasadnicza ustawa sanitarna z dn. 19 lipca 1929 r. (Dz. Ust. Nr. 63 poz. 371 z 1919 r.).
2) Ustawa z dn. 19 lipca 1919 r. o przymusowem szczepieniu ospy (Dz. Ust. Nr. 63 poz. 372 z 1919 r.).
Rozporządzenie wykonawcze z dn. 15 marca 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 32 poz. 261 z 1922 r.).
3) Ustawa z dn. 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz in. chorób, występujących nagminnie (Dz. Ust. Nr. 67 poz. 4 2 z 9 9 r.).
4) Ustawa z dn. 14 lipca 1920 r. o utworzeniu nadzwyczajnego naczelnego komisarjatu do walki z epidemjami (Dz. Ust. Nr. 61 poz. 388).
*Przepisy sanitarno-porządkowe, obowiązujące w mieście Włocławku na zasadzie rozp. N. N. Komisarza do Spraw walki z epidemjami z dn 10/VI 1921 r.
5) Rozporządzenie N N. Komisarza do walki z epidemjami z dnia 1 stycznia 1922 r. w przedmiocie korzystania z urządzeń wodociągów i kanalizacji (Dz. Ust. Nr. 9 poz. 63 z dn. 9.II,1922 r. w brzmieniu par. 517 z 1922 r.).
6) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 16 marca 1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę (Dz. Ust. Nr. 32 poz. 310).
7) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 16 marca 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych.
8) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. o zwalczaniu jaglicy (Dz. Ust. Nr. 36 poz. 333).
9) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. Ust. Nr. 36 poz. 343).
10) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 1 czerwca 1929 r. o organizacji nadzoru nad środkami żywności i przedmiotami użytku (Dz. Ust. Nr. 64 poz. 495).
11) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 361).
12) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 361).
13) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 382).
14) *Przepisy porządkowe dotyczące porządku w ogrodach, parkach i na skwerach miejskich, uchwalone przez Magistrat w dn. 1.VI.1928 r.

VII. OPIEKA SPOŁECZNA

a) Opieka nad dzieckiem

Opieka półzamknięta

Tabl. 80 Ochronki Miejskie 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ruch dzieci					Wydatki	
	Stan na początku roku	Przybyło w ciągu roku	Ubyło		Stan w końcu roku	ogółem	Przeciętny dzienny koszt utrzymania 1 dziecka
			zmarło	wypisano		zł.	
1928/29	91	42	1	36	96	31169,48	0,95
1929/30	96	53	—	41	108	35756,04	1,03
w tem:							
Ochronka Nr. 1	52	32	—	21	63	18596,56	0,99
Ochronka Nr. 2	44	21	—	20	45	17159,48	1,09

Opieka zamknięta

Dzieci umieszczone na koszt Magistratu w instytucjach i zakładach obcych oraz u osób prywatnych

Tabl. 81 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ruch dzieci					Wydatki	
	Stan na początku roku	Przybyło	Ubyło		Stan w końcu roku	ogółem	Przeciętny dzienny koszt utrzymania 1 dziecka
			zmarło	wypisano		zł.	
1928/29	43	22	1	10	54	19423,35	1,85
1929/30	54	13	1	8	58	23297,50	1,97
w tem:							
Zakłady Rady Opiekuńczej w Pruszkowie .	5	1	—	—	6	6231,00	3,35
Dom Sierot „Opatrzność" we Włocławku.	18	6	1	3	20	7822,80	1,20
Zakłady Wychowawcze i poprawcze w Studzieńcu	2	—	—	1	1	1092,00	2,00
Zakład Opiekuńczy N. Marji Panny w Częstochowie	1	—	—	1	—	109,20	1,50
Zakład Opiekuńczy p. w. św. Józefa w Kaliszu	1	—	—	—	1	438,00	1,20
Zakład Wychowawczy w Herbach	1	—	—	—	1	1095,00	3,00
Zakład dla głuchoniemych w Bojanowie . .	1	1	—	1	1	422,50	2,00
Zakład dla głuchoniemych w Warszawie .	1	—	—	—	1	1080,00	3,00
U osób prywatnych	24	5	—	2	2	5007,00	0,51

Subsydja

udzielone przez Magistrat miejscowym T-wom Opiekuńczym nad matką i sierotami.

1. Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem . . . . zł. 1000.—
2. Dom Sierot „Opatrzność" Wl. T-wa Wspomagania Biednych „ 2066.—
3. Ognisko Robotnicze T-wa Przyjaciół Dzieci . . . . „ 1000.—
4. Żyd. Dom Sierot i Ochronka dla dziewcząt im. Szenfelda . „ 2000.—

b) Opieka nad starcami i kalekami

Przytułek Miejski

Tabl. 82 — 1928/29—1929/30

Rok	Ruch pensjonarzy					Wydatki	
	Stan na początku roku	Przybyło	Ubyło		Stan w końcu roku	Ogółem	Przeciętny dzienny koszt utrzymania 1 os.
			zmarło	wypisano		zł.	
1928/29	57	14	7	5	59	23530,84	4,13
1929/39	59	20	19	8	52	24662,24	4,19

Umieszczanie starców i kalek w przytułkach obcych i u osób prywatnych

Tabl. 83 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ruch pensjonarzy					Wydatki	
	Stan na początku roku	Przybyło	Ubyło		Stan w końcu roku	Ogółem	Przeciętny dzienny koszt utrzymania 1 os.
			zmarło	wypisano		zł.	
1928/29	11	3	1	—	13	3965,00	1,14
1929/30	13	10	1	2	20	5604,00	1,95
w tem:							
W przytułkach obcych . .	6	7	1	2	10	3354,00	1,00
U osób prywatnych . . .	7	3	—	—	10	2250,00	0,88

Walka z żebractwem.

Odstawiono przez Gminę 97 żebraków kosztem 578,66 zł.

Opieka nad więźniami.

Przyznano 500 zł. dla Patronatu nad więźniami.

Subsydja

udzielone miejscowym T-wom opiekującym się starcami i kalekami

1. Dom Miłosierdzia przy zborze ewangielickim 112,50
2. Przytułek dla starców Wł. T-wa Wspomagania Biednych . . 1551,—
3. Schronisko dla starców wyznania Mojżeszow. . . . . 300,—
5. T-wo Wspomagania Biednych Żydów . . . . 150,—

Subsydja różne

1. T-wo Ochrony Kobiet . . . . 500,—
2. Pol. Czerwony Krzyż . . . . 375,—
3. Związek Inwalidów . . . . 1000,—
4. Na budowę szpitala żydowskiego 1360,50
5. T-wo Ogródków Działkowych . . . . 100,—
6. Wojewódzki Fundusz Opieki Społecznej (zaległości) . . . . . 1500,—
7. Na budowę szpitala psychjatrycznego w Gostyninie 10893,50

c) Pomoc żywnościowa

Wydawanie bezpłatnych obiadów w Kuchni Miejskiej dla ubogich i pozostających bez pracy

Tabl. 84 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Liczba wydanych bezpłatnie obiadów	Przeciętna dzienna liczba wydanych obiadów	Koszty: Produkty	Koszty: Opał i inne	Koszty: Administracja	Koszty: Ogółem	Przeciętny koszt 1-ego obiadu*)
			zł.				zł.
1928/29	72066	479	18292,93	2904,83	1589,62	22787,38	0,38
1929/30	48489	314	16996,87	1591,12	1726,27	20314,26	0,47
w tem:							
Kuchnia Miejska . .	36574	274	13426,87	1591,12	1726,27	16744,00	0,54
Obiady dla Żydów**).	8925	40	3570,00	—	—	3570,00	0,40

Doraźna Pomoc Żywnościowa

Wydawanie bonów żywnościowych matkom, starcom i bezrobotnym na r/k Magistratu

Tabl. 85 — 1928/29—1929/30

Rok	Liczba wydanych bonów żywnościowych	w tem: Matkom na dożywianie dzieci	w tem: Starcom	Bezrobotnym: Razem	Bezrobotnym: samotnym	Bezrobotnym: posiadającym małą rodzinę	Bezrobotnym: posiadającym dużą rodzinę	Suma wydatkowana
								zł.
1928/29	5402	1255	285	3840	588	2410	842	64193
1929/30	5967	511	370	5086	1106	3431	1024	58962

d) Pomoc pieniężna

Miesięczne stałe zapomogi w gotówce osobom pozostającym bez środków do życia

Tabl. 86 — 1928/29—1929/30

Rok	Ruch wspieranych: Stan na początku roku	Przybyło	Ubyło: Zmarło	Ubyło: Wypisano	Stan w końcu roku	Wydatki: Ogółem	Wydatki: Przeciętna wysokość zapomogi mies.
						zł.	
1928/29	130	144	5	137	132	15350,00	11,35
1929/30	132	156	9	129	150	17762,00	11,60

Doraźna pomoc pieniężna

Tabl. 87 — 1928/29—1929/30

Rok	Na utrzymanie: ilość zapomóg	Na utrzymanie: sumy wypłacone	Na podróż celem znalezienia pracy: ilość zapomóg	Na podróż celem znalezienia pracy: sumy wypłacone	Na opłacenie komornego: ilość zapomóg	Na opłacenie komornego: sumy wypłacone	Na wynajęcie lub budowę mieszkania***): ilość zapomóg	Na wynajęcie lub budowę mieszkania***): sumy wypłacone	Na zakup odzieży i bielizny dla dzieci: ilość zapomóg	Na zakup odzieży i bielizny dla dzieci: sumy wypłacone
		zł.		zł.		zł.		zł.		zł.
1928/29	210	3409,40	395	3327,60	133	8173,61	11	2610,00	48	1062,45
1929/30	245	3599,15	454	2000,00	190	4729,25	11	2710,00	33	797,20
				Przeciętna wysokość 1-ej zapomogi w zł.						
1928/29	16,20		5,60		61,50		237,30		22,10	
1929/30	14,70		4,62		24,90		246,36		24,15	

*) Biorąc pod uwagę tylko koszty produktów.
**) Obiady koszerne, zakupywane w kuchni żydowskiej.
***) Pożyczki zwrotne.

e) Opieka lekarska

Leczenie na miejscu biednych mieszkańców gminy

Tabl. 88 — 1928/29—1929/30

Rok	Udzielono porad lekarskich w domu		Udzielono pomocy akuszeryjnej		Skierowowano na porady do:					
					Ambulatorjum M.		Szpit. św. Antoniego		Na naświetlanie do lekarzy prywatnych	
	ilość	sumy wydatk. zł.	ilość	sumy wydatk. zł.	ilość	sumy wydatk. zł.	ilość	sumy wydatk. zł.	ilość	sumy wydatk. zł.
1928/29	1345	2314,00	68	2071,00	1447	28910,79	499	67373,93	21	709,00
1929/30	1717	7005,40	142	4943,75	2238	33221,52	627	94683,35	55	2029,00

Leczenie w zakładach pozamiejscowych

Tabl. 89 — 1928/29—1929/30

Rok	Wysłano chorych wenerycznie kobiet na kurację		Wysłano do kliniki ocznej		Wysłano do zakładów psychjatrycznych		Wysłano do szpitali pozamiejscowych	
	ilość	suma wydatkowana zł.	ilość	suma wydatkowana zł.	ilość	suma wydatkowana zł.	ilość	suma wydatkowana zł.
1928/29	16	5096,99	6	1047,50	35	63814,66	34	8996,32
1929/30	17	5281,06	2	388,00	12	76486,80	38	8033,74

Ogólna pomoc sanitarna oraz pomoc pogrzebowa

Tabl. 90 — 1928/29—1929/30

Rok	Wydano lekarstw (recept)		Wydano okularów		Wydano pasów rupturowych		Wydano inn. protez		Wydano kąpieli leczn.		Wydano trumien	
	ilość	Suma wydatkowana zł.	ilość	Suma wydatkowana zł.	ilość	Suma wydatkowana zł.	ilość	Suma wydatkowana zł.	ilość	Suma wydatkowana zł.	ilość	Suma wydatkowana zł.
1928/29	20750	18669,71	19	129,00	6	33,00	1	298,00	202[1]	607,00	190	3772,85[2]
1929/30	19417	18501,25	45	265,00	4	94,00	3	380,00	178[1]	489,08	203	4704,95

Pomoc prawna

Radca prawny odbył konferencyj i udzielił porad bezpłatnych 234.

Najważniejsze obowiązujące ustawy władz nadzorczych.

1) Ustawa z dn. 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej. (Dz. Ust. Nr. 92 poz. 726).
Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 27 marca 1924 r. w przedmiocie odsyłania osób potrzebujących opieki do gmin, w których mają prawo do opieki trwałej (Dz. Ust. Nr. 31 poz. 318 z 1924 r.).
Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 24 kwietnia 1924 r. w przedmiocie zwrotu kosztów z tytułu świadczeń na opiekę społeczną przewidzianych ustawą z dn. 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 404, z 1924 r.).
Rozporządzenie Prezydenta Rzeczplitej z dn. 29 czerwca 1924 r. w sprawie wykonywania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie nie mają prawa do opieki trwałej (Dz. Ust. Nr. 56 poz. 576 z 1924 r.).

2) Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 31 lipca 1924 r. w sprawie rozstrzygania skarg przeciw zarządzeniom wzgl. orzeczeniom organów komunalnych na obszarze b. zaborów: rosyjskiego i austrjackiego w sprawach, wynikających z wykonania ustawy z dn. 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. Ust. Nr. 70 poz. 683 z 1924 r.).

---

[1]) 15 osób.

[2]) W tem koszty przewiezienia na cmentarz i t. p.

3) Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 15 lutego 1929 r. o zmianie zarządzenia z dn. 31 sierpnia 1925 r. w sprawie ustalania najwyższego kosztu dziennego utrzymania w zakładzie (Monitor Polski nr 44 z r. 1929).

4) Ustawa z dn. 19 marca 1925 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich Żydów, będących stałymi mieszkańcami gmin na obszarze b. Królestwa Kongresowego (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 255 z r. 1925).

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 7 października 1927 r. do powyższej ustawy (Dz. Ust Nr. 93 poz. 837).

5) Ustawa z dn. 29 marca 1926 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach publicznych na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Dz. Ust. Nr. 36 poz. 214 z r. 1926).

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 9 września 1927 r. — do powyższej ustawy (Dz. Ust. Nr. 99 poz. 861 z 1927 r.).

6) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22 kwietnia 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych (Dz. Ust. Nr. 40 poz. 354. Częściowa Zmiana — Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 259).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 10 października 1927 r. o kwalifikacjach kierowników Zakładów opiekuńczych (Dz. Ust. Nr. 100 poz. 866),

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 12 października 1927 r. o regulaminach zakładów opiekuńczych (Dz. Ust Nr. 100 poz. 867).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 23 listopada 1927 r. o sprawozdaniach z działalności i rachunkowości instytucyj opiekuńczych (Dz. Ust. Nr. 2 poz. 13).

7) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 14 października 1927 r. o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa (Dz. Ust. Nr. 92 poz. 823 z 1927 r.).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 25 maja 1929 r. o organizacji przytułków domów pracy dobrowolnej i przymusowej (Dz. Ust. Nr. 41 poz. 350).

8) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 16 stycznia 1928 r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych (Dz. Ust. Nr. 8 poz. 56).

9) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 6 marca 1928 r. o opiekunach społecznych i komisjach Opieki Społecznej (Dz. Ust. Nr. 29 poz. 267).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 11 kwietnia 1929 r. w sprawie ustanowienia opiekunów społecznych i sposobu wykonywania przez nich obowiązków (Dz. Ust. Nr. 30 poz. 291 z r. 1929).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych o współdziałaniu organów policji państwowej z opiekunami społecznymi (Dz. Ust. Nr. 43 poz. 358 z r. 1929).

VIII. OŚWIATA i KULTURA

OŚWIATA

a) Przeszkola

Dwa przedszkola, jakie Miasto posiada, obydwa jednoklasowe, mieszczą się w budynkach wynajętych, przyczem jeden tylko w budynku odpowiednim. W r. ub. odremontowano 4 pomieszczenia: 2 sale wykładowe i 2 inne, kosztem 1732,88 zł. z czego na remont Przedszkola Nr. 1 przypada 172,88 zł., a na remont Przedszkola Nr. 2 — 1560 zł.

Tabl. 91

Frekwencja dzieci w Przedszkolach

1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Stan na początku roku	Przybyło	Ubyło z powodu: śmierci	choroby	wyjazdu	zwolnienia	innych wypadków	Razem	Stan w końcu roku	Liczba opuszczonych dni szkolnych	w tem dni opuszczonych przypada na 1 dziecko
1928/29	110	12	—	3	2	3	—	8	114	117	1,1
1929/30	120	18	—	4	—	4	—	8	130	130	0,8
w tem:											
Przedszkole Nr. 1	40	6	—	1	—	2	—	3	23	23	0,6
Przedszkole Nr. 2	80	12	—	3	—	2	—	5	71	71	0,9

Dzieci w Przedszkolach w/g płci, wyznania, wieku i pory uczęszczania

Tabl. 92

Stan w końcu każdego miesiąca

1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem dzieci	Pora uczęszczania: przed południem		po południu		Wyznanie: Chrześcijanie	Starozak.	Płeć: Chłopcy	Dziewczęta	Wiek: Poniżej 7 l.	Powyżej 7 l.
1927/28	45	45	100%	—	—	45	—	21	24	43	2
1928/29	115	85	73%	30	26,1%	115	—	54	61	110	5
1929/30	131	95	72%	36	27,5%	131	—	72	59	123	8

Tabl. 93

Opieka lekarska i higjeniczna w Przedszkolach

1928/29—1929/30

Rok	Opieka higieniczna: kąpiele	strzyżenie	szczepienie	Kontrola higieniczna dzieci w mieszkaniach: Razem	chorych	brudnych	Oględziny lekarskie dzieci	Oględziny w przedszkolach	Liczba faktycznych godzin pracy: Lekarze	Higjenistki	Zachorowania na choroby: Razem	zakaźne	niezakaźne	Skierowano do: Ambulatorj. Miejsk.	Kasy Chorych	Lekarzy prywatnych
1928/29	320	16	—	28	16	12	115	3	6	88	62	48	14	36	18	8
1929/30	360	21	—	34	23	11	131	3	6	90	79	59	20	38	30	11

Dożywianie dzieci

Tabl. 94

1928/29—1929/30

Rok	Ogółem dzieci	Liczba dzieci dożywianych	Spożycie produktów: Pieczywo razem (kg.)	Pieczywo na 1-o dziecko (kg.)	Mleko razem (l.)	Mleko na 1-o dziecko (l.)
1928/29	115	60	510	8,5	220	3,6
1929/30	131	72	648	9,0	288	4,0

Zużycie materjałów

Tabl. 95

1928/29—1929/30

Rok	Papier (libry)	Szczotki (szt.)	Ścierki (szt.)	wycieraczki (szt.)	Pyłochlon (kg.)	Mydło (kg.)
1928/29	9	12	12	4	120	26
1929/30	8	12	12	2	120	26

Inwentarz przedszkoli

Tabl. 96 — 1927/28—1929/30

Rok	Wartość ogólna	Stoliki i stołki	Szafy i szafki	Tablice szkolne	Krzesła i taborety	Stoły	Inne przedmioty
	zł.	szt.					
Stan na początku roku							
1927/28	626,10	13	1	1	2	1	71
1928/29	959,10	36	1	1	3	1	103
1929/30	1306,10	37	5	1	4	2	128
w tem:							
Przedszk. Nr. 1. .	.	14	2	1	3	1	97
Przedszk. Nr. 2. .	.	23	2	—	—	1	31
Zakupiono w ciągu roku							
1927/28	.	.	.	.	.	.	.
1928/29	333,10	23	—	—	1	—	32
1929/30	347,—	1	3	—	1	1	25
Wyreparowano w ciągu roku							
1927/28	.	.	.	.	.	.	.
1928/29	.	3	—	—	2	—	—
1929/30	.	5	1	1	—	—	3

Zużycie światła i opału

Tabl. 97 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Węgiel	Drzewo	Prąd elektr.
	kg.	m^3	Kwh
Przedszkola			
1928/29	30000	4	48
1929/30	27000	2	43
Przedszkole Nr. 1			
1928/29	15000	2	—
1929/30	14000	2	—
Przedszkole Nr. 2			
1928/29	15000	2	48
1929/30	13000	2	43

b) Publiczne Szkoły Powszechne

Liczba szkół

Tabl. 98 — 1928/29—1929/30

Rok	Ogółem szkół	w tem w budynkach: własnych	wynajętych	odpowiedn.	nieodpow.	Liczba sal wykładowych
1928/29	12	3	9	4	8	105
1929/30	11	3	8	4	7	107

Liczba lokali szkolnych

Tabl. 99 — 1928/29—1929/30

Rok	Liczba sal wykładowych	Liczba lokali szkolnych	w tem w budynkach własnych	w tem w budynkach wynajętych
1928/29	105	24	3	21
1929/30	107	24	3	21

W r. sprawozdawczym jedna 2-oddziałowa szkoła, położona na przedm. Łęg, została przeniesiona na teren gminy Łęg.

Ilość i rodzaj pomieszczeń (sal)

Tabl. 100 — Stan w końcu roku — 1928/29—1929/30

Rok	Ogółem: Razem pomieszczeń	Sale wykładowe: Razem	w tem nieodpowiednie	Sale gimnastyczne	Inne	w budynkach własnych: Razem pomieszczeń	Sale wykładowe: Razem	w tem nieodpowiednie	Sale gimnastyczne	Inne	w budynkach wynajętych: Razem pomieszczeń	Sale wykładowe: Razem	w tem nieodpowiednie	Sale gimnastyczne	Inne
1928/29	145	105	23	1	46	30	30	—	1	21	75	52	23	—	25
1929/30	147	107	21	1	46	30	30	—	1	21	77	56	21	—	25

Stan pomieszczeń w poszczególnych publicznych szkołach powszechnych

Tabl. 101 — Stan na 1 kwietnia każdego roku — 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w szkołach: ilość	Liczba dzieci w szkołach: %	Dzieci uczące się po poł.: ilość	Dzieci uczące się po poł.: %	Sale wykładowe: ilość	Sale wykładowe: %	Powierzchnia podłóg sal wykładowych: ogółem m²	Powierzchnia podłóg sal wykładowych: m² na 1 uczn.	Kubatura sal wykładowych: ogółem m³	Kubatura sal wykładowych: m³ na 1 uczn	Powierzchnia okien sal wykładowych: ogółem m²	Powierzchnia okien sal wykładowych: na 1 m² podłogi
Ogółem Szkoły												
1927/28	5214	100,0	922	100,0	98	100,0	4265	0,9	17245	4,01	.	.
1928/29	5430	104,1	1006	109,0	105	107,1	4587	1,0	18469	4,18	.	
1929/30	5809	111,0	1236	134,5	107	109,2	4679	1,0	18819	4,11	687,6	0,15
Poszczególne Szkoły												
1929/30	**5809**	**100,0**	**1236**	**21,2**	**107**	**100,0**	**4679**	**1,0**	**18819**	**4,11**	**687,6**	**0,15**
w tem:												
Szkoła Nr. 1	608	10,1	136	22,2	13	12,2	523	1,1	1643	3,49	63,5	0,12
„ Nr. 2	578	10,0	97	17,0	11	10,3	461	1,0	1563	3,25	54,9	0,12
„ Nr. 3	495	8,5	171	36,6	8	7,5	427	1,3	1553	4,78	85,2	0.20
„ Nr. 4	769	13,2	248	32,2	14	1,1	499	1,0	1677	3,21	65,7	0,11
„ Nr. 5	696	12,0	—	—	14	1,1	736	1,1	2441	3,50	102,4	0,14
„ Nr. 6	594	10,2	221	37,3	9	8,4	371	1,0	1131	3,03	52,5	0,14
„ Nr. 7	530	9,1	146	27,5	8	7,5	437	1,1	1683	4,39	89,8	0,20
„ Nr. 8	683	11,8	217	31,3	9	8,4	472	1,0	1518	3,26	71,6	0,15
„ Nr. 9	353	6,1	—	—	7	6,5	286	0,8	1088	3,09	38,7	0,10
„ Nr. 10	456	7,9	—	—	13	12,1	443	1,0	1373	3,01	53,2	0,12
„ Nr. 11	47	0,8	—	—	1	0,9	46	1,0	150	3,19	10,1	0,20

Remonty pomieszczeń szkolnych

Tabl. 102 — 1927/28—1929/30

Rok	Ilość odnowionych pomieszczeń: Razem	Ilość odnowionych pomieszczeń: Sale wykładowe	Ilość odnowionych pomieszczeń: Inne	Przeciętny koszt odnowienia zł.
1927/28	48	36	12	54
1928/29	57	39	18	56
1929/30	79	57	22	50

Zużycie opału i światła

Tabl. 103 — 1928/29—1929/30

Rok	Węgiel kg.	Koks kg.	Drzewo m³	Prąd KWh
1928/29	204600	81900	169	13630
1929/30	160200	53700	164	7485

Liczba pieców wynosi 156. Przeciętnie na piec zużywa się rocznie: węgla 10,26 korcy i 1,05 m³ drzewa.

Zużycie materjałów pisemnych i in.

Tabl. 104 — 1928/29—1929/30

Rok	Materjały pisemne: Papier (libr)	Bibuła (ark.)	Obsadki (szt.)	Ołówki (szt.)	Gumki (szt.)	Bloknotesy (szt.)	Spinacze (pudełek)	Pineski (pudełek)	Stalówki (pudełek)	Guma arabska (flak.)	Atrament (kg.)	Kreda (kg.)	Różne majerjały: Ręczniki (szt.)	Ścierki (szt.)	Szczotki (szt.)	Worki do podłóg (szt.)	Pyłochłon (kg.)	Mydło (kg.)
1928/29	112	70	22	128	12	43	22	12	11	12	494	100	30	76	120	32	1450	131
1929/30	84	60	12	60	11	30	20	14	8	11	512	140	57	160	161	34	2248	144

Inwentarz szkół powszechnych

Tabl. 105 — 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	1927/28	1928/29	1929/30	w tem: zakupiono	w tem: wyreperowano
	szt.				
Ławki	1825	1913	2029	116	200
Katedry i stoły .	125	137	141	4	5
Tablice szkolne .	119	119	119	—	26
Krzesła, taborety	222	234	287	53	16
Szafy	95	97	100	3	3
Zegary	8	9	10	1	—
Wieszadła . . .	111	118	125	7	13
Podstawy do map	52	52	52	—	10
Kosze i skrzynie .	155	155	155	—	28
Umywalnie. . .	51	56	60	4	8
Mapy.	129	129	129	—	—
Globusy, tellurja	28	28	28	—	—
Liczydła. . . .	19	19	25	—	6
Przyrządy fiz. .	892	892	892	—	—
Tablice poglądowe	2497	2507	2507	—	160
Modele rysunk. .	138	138	138	—	—
Skrzypce . . .	4	4	4	—	—
Przezrocza . . .	54	54	56	2	—
Epidjaskopy . .	1	1	1	—	—
Aparaty film. . .	2	2	2	—	—
Portrety. . . .	—	120	123	3	—

Wyszczególnienie	1927/28	1928/29	1929/30	w tem: zakupiono	w tem: wyreperowano
	szt.				
Przyrządy sport.	69	69	69	—	—
Maszynki do strzyżenia . .	2	4	5	1	—
Wagi.	4	4	5	1	2
Maszyny do szycia	1	1	1	—	—
Prasy introlig. .	10	10	10	—	3
Narzędzia do sal rob.	760	760	760	—	40
Warsztaty do sal rob.	36	36	36	—	—
Tokarnie . . .	2	2	2	—	—
Spluwaczki. . .	16	118	135	17	—
Kubły	78	78	90	12	—
Kubki	—	—	56	56	—
Różne	635	796	850	54	—

Wartość inwentarza wynosiła:

w dn. 1.IV. 1928 . . . 83,115,80 zł.
„ 1.IV. 1929 . . . 94,196,14 zł.
„ 1.IV. 1930 . . . 102,307.39 zł.

Frekwencja dzieci w publ. szkołach pow.

Tabl. 106 — 1928/29—1929/30

Rok	Stan na początku okresu	Przybyło	Ubyło: razem	w tem z powodu: śmierci	choroby	wyjazdu	zwolnienia	in. wyp.	Stan w końcu okresu	Liczba dzieci które opuściły dni szkolne	Liczba dni szkolnych opuszczonych
1928/29	5444	46	60	15	10	16	16	3	5430	26320	62180
1929/30	5833	54	78	12	13	27	22	4	5809	27700	64200

Dzieci publ. szkół pow. w/g wieku i stopni nauczania

Tabl. 107 — 1929/30

Wyszczególnienie	Liczba dzieci	Rok urodzenia: poniżej 1916	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	powyżej 1923
Ogółem	**5809**	**470**	**553**	**580**	**585**	**818**	**912**	**861**	**989**	**41**
w tem:										
w klasie I-ej	1393	—	—	—	12	28	85	292	935	41
„ „ II-ej	1213	1	5	23	45	167	376	542	54	—
„ „ III-ej	1086	6	49	96	161	329	420	26	—	—
„ „ IV-ej	891	23	129	199	230	279	30	1	—	—
„ „ V-ej	614	92	208	169	129	15	1	—	—	—
„ „ VI-ej	401	186	121	86	8	—	—	—	—	—
„ „ VII-ej	211	162	41	8	—	—	—	—	—	—

Dzieci publ. szkół pow. w/g płci i wyznania

Tabl. 108 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem uczniowie	w tem: chłopcy	w tem: dziewczęta	Chrześcijanie razem	Chrześcijanie w tem: chłopcy	Chrześcijanie w tem: dziewczęta	Starozakonni razem	Starozakonni w tem: chłopcy	Starozakonni w tem: dziewczęta
1928/29	5430	2640	2790	4622	.	.	808	.	.
1929/30	5809	2830	2979	4955	2518	2437	854	312	542
w tem:									
w szkole Nr. 1	608	321	287	608	321	287	—	—	—
„ „ Nr. 2	578	255	323	578	255	323	—	—	—
„ „ Nr. 3	495	495	—	495	494	—	—	—	—
„ „ Nr. 4	769	389	380	769	389	380	—	—	—
„ „ Nr. 5	696	379	317	696	379	317	—	—	—
„ „ Nr. 6	594	305	289	583	303	280	11	2	9
„ „ Nr. 7	530	8	522	530	8	522	—	—	—
„ „ Nr. 8	683	357	326	651	338	313	32	19	13
„ „ Nr. 9	353	216	137	—	—	—	353	216	137
„ „ Nr. 10	456	73	387	—	—	—	456	73	383
„ „ Nr. 11	47	32	15	45	30	15	2	2	—

Dożywianie dzieci

Tabl. 109 — 1927/28—1929/30

Rok	Liczba dzieci ogółem	Liczba dzieci w tem dożywianych	Spożycie mleka ogółem (l.)	Spożycie mleka na 1 dziecko (l.)	Spożycie pieczywa ogółem (kg.)	Spożycie pieczywa na 1 dziecko (kg.)
1927/28	5214	530	11828	22,3	5066	9,5
1928/29	5430	720	16070	22,5	6890	9,6
1929/30	5809	531	16990	32,0	6584	12,4

Pomoc materjalna

Tabl. 110 — 1927/28—1929/30

Rok	Liczba dzieci obdarowanych	Wydano: Podręczników (szt.)	Zeszytów (szt.)	Ubranek i palt (szt.)	Bielizny (szt.)	Materjału na bieliznę (m.)	Bucików (par)	Pończoch (par)
1927/28	840	430	3600	79	—	860	—	300
1928/29	560	540	8100	98	—	1211	—	416
1929/30	730	391	400	253	114	302	46	64

Opieka lekarska i higieniczna oraz pomoc dentystyczna

Tabl. 111 — 1927/28—1929/30

Rok	Opieka higjeniczna: Ogólna liczba dzieci	Udzielono kąpieli	Strzyżenie	Szczepienie	Odwiedziny dzieci w mieszkaniach: Razem	w tem stwierdzono wypadki: choroby	w tem stwierdzono wypadki: brudu	Liczba fakt. godzin pracy higjenistek	Opieka lekarska: Liczba fakt. godzin pracy lekarzy	Oględziny dzieci	Oględziny oddziałów	Pomoc dentystyczna: Oględziny jamy ustnej	Zabiegi dentyst.	Założone plomby
1927/28	5214	14596	2474	1346	485	205	280	1150	160	8790	110	5696	1978	798
1928/29	5430	15379	2860	2634	576	240	336	1200	180	10160	122	7846	2127	846
1929/30	5809	17230	2100	2740	680	310	360	1230	220	11420	131	10240	2436	870

Stan zdrowotny dzieci publicznych szkół pow.

Tabl. 112 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem dzieci	Liczba dzieci dotkniętych chorobami*)	Rodzaj stwierdzonych w poszczególnych latach schorzeń: gruźlica razem	płuc	stawów	kości	Skrofuły	Krzywica	Powiększenie migdałów	Przerost migdałów	Próchnica zębów	Inne schorzenia
			Liczby bezwzględne									
1927/28	5214	.	67	33	12	22	364	298	2122	611	2680	387
1928/29	5430	.	76	38	14	24	386	305	2209	603	2614	354
1929/30	5809	.	59	25	16	18	420	270	2320	620	2720	286
			Liczby względne									
1927/28	100,0	.	1,3	0,6	0,3	0,4	7,0	5,7	40,7	11,6	51,4	7,4
1928/29	100,0	.	1,4	0,7	0,3	0,4	7,1	5,6	40,0	11,1	48,1	6,5
1929/30	100,0	.	1,1	0,4	0,3	0,3	7,2	4,7	39,9	10,7	46,8	4,9

Zachorowania na choroby niezakaźne uczniów publ. szkół pow.

Tabl. 113 1927/28—1929/30

Rok	Liczba dzieci w szkołach pow.	Zachorowania na choroby niezak.	w tem: wewnętrzne	chirurgiczne	nosa i gardła	Oczne	Skórne	Skierowano do zakładów leczn.	w tem: do Ambulatorjum Miejskiego	do Kasy Chorych	do Lekarzy pryw.	Zmarło	w tem: Chł.	Dz.
1927/28	5214	3866	1568	446	560	764	528	3866	3106	760	—	11	5	6
1928/29	5430	4366	1784	566	690	586	740	4366	3146	929	291	10	4	2
1929/30	5809	3600	1732	380	440	398	650	8953	5852	2575	526	6	4	2

Zachorowania na choroby zakaźne uczniów publ. szkół pow.

Tabl. 114 1927/28—1929/30

Rok	Liczba dzieci w szkołach pow.	Zachorowania na choroby zakaźne	w tem: Tyfus	Odra i szkarlatyna	Skórne	Oczne	Grypa i krztusiec	Skierowano do zakładów leczn.	w tem: do Ambulatorjum Miejskiego	do Kasy Chorych	do Lekarzy pryw.	Zmarło	w tem: Chł.	Dz.
1927/28	5214	1670	8	582	510	446	124	1670	1150	520	—	6	3	3
1928/29	5430	1666	15	401	294	344	612	6666	951	521	184	5	2	3
1929/30	5809	2186	67	117	711	503	787	5953	5852	2575	526	6	4	2

Bibljoteka 3-go Maja dla dzieci publ. szkół powszechnych

Tabl. 115 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem dzieci w publicz: szkołach powszech:	Liczba książek w Bibljotece (Stan na 1:IV)	Przeczytano tomów	Liczba czytelników Razem	w tem: Chł.	Dz.	Na 100 dzieci w szkołach czytało	Wydatki na Bibljotekę Razem	Osobowe	Rzeczowe
								zł.		
1927/28	5214	3399	14320	2165	998	1166	42	1240	300	940
1928/29	5430	4260	15040	2380	1090	1290	44	1510	300	1210
1929/30	5809	4360	15680	2456	1116	1340	42	650	300	950

*) Ewidencja ta zostanie wprowadzona.

Frekwencja czytelników zmniejszyła się, gdyż w szkołach znajdujących się w dużej odległości od Bibljoteki (centralnej) powstają bibljoteki lokalne. W okresie sprawozd. zakupiono do tych bibljotek książek na sumę około 200 zł.

Półkolonja szkolna

Tabl. 116 — 1927/28—1929/30

Rok	Liczba dzieci w szkołach	Liczba dzieci korzystających z pół kolonij letnich	Na 100 dzieci w szkołach korzystało	Płeć		Grupy wieku			
				Chł.	Dz.	7—9	9—11	11—13	13 i wyżej
1927/28	5214	360	6,9	178	182	130	121	87	23
1928/29	5430	380	7,0	192	188	150	131	74	25
1929/30	5809	500	8,6	290	210	270	144	70	20

Półkolonje szkolne dla biednych dzieci niemających należytej opieki w domu prowadzi się z roku na rok w ciągu 40 dni (od 1 lipca do 30 sierpnia). W r. sprawozd. z kolonji korzystało 500 dzieci, w tej liczbie poraz pierwszy 50 dzieci wyznania mojżeszowego. Oprócz codziennych wycieczek do okolicznych lasów, gdzie prowadzono gry i zabawy pod kierunkiem 3-ch sił fachowych, dzieci były dożywiane ($^1/_4$ l. mleka i 100 gr. pieczywa na każde dziecko codziennie).

Przymus szkolny

Działalność Komisji Nauczania Pow. oraz rodzaj wymierzonych kar

Tabl. 117 — 1927/28—1929/30

Rok	Posiedzenia Komisji Nauczania Powszechnego	Sprawy rozpatrzone za niestosowania się do obowiązku szkolnego	w tem: umorzono	w tem: usprawiedliwiono	ukarano: Razem	ukarano: warunkowo	ukarano: grzywną	ukarano: aresztem
1927/28	32	1926	50	1263	613	106	387	120
1928/29	19	1244	91	934	215	35	85	99
1929/30	25	1360	136	1020	204	68	100	36

Komisja Nauczania Powszechnego jest organem Miejskiej Rady Szkolnej.

Wychowanie fizyczne.

Niezależnie od ogólnej akcji Zarządu Miasta, mającej na celu stworzenie wszelkich warunków dogodnych dla rozwoju sportu i wychowania fiz. w mieście (otwarcie w 1930 r. Miejskiego Stadjonu Sportowego), nie zaniedbuje się również zaprowadzenia odpowiednich urządzeń bezpośrednio w samych szkołach; uporządkowuje się stare i urządza się nowe boiska szkolne oraz zaopatruje się w sprzęt sale gimnastyczne.

W r. sprawozd. urządzono boisko przy szkole Nr. 5. W przyszłym roku gosp. projektuje się urządzenie szeregu boisk nowych (przy szkołach Nr. 3, 7, 1 i 4) oraz zaopatrzenie sal gimnastycznych w urządzenia i sprzęt gimnast.

Nauka gospodarstwa domowego.

Prowadzenie w szkołach powszechnych nauki gospodarstwa domowego jest zalecane przez Min. W. R. i O. P., w związku z czem zamierza się w 1930/31 r. urządzenie do prowadzenia tej nauki 2-ch sal specjalnych przy szkole Nr. 7, zaopatrzenie ich w odpowiedni sprzęt i pomoce naukowe.

c) Oświata pozaszkolna.

Sprawy oświaty pozaszkolnej wiążą się ze sprawami kultury ogólnej i wymagają planowej działalności obliczonej na dłuższy okres czasu, idącej w kierunku zakładania i budowy szeregu instytucyj oraz zakładów, co wymaga dużych nakładów pieniężnych. Dotych-

czas Zarząd Miasta w dziedzinie oświaty pozaszkolnej prowadzi, założoną w 1918 r. **Miejską Szkołę Zawodowo-Dokształcającą**, przy której w r. sprawozd. otworzono oddział żeński. Niezależnie od prowadzenia nauki dokształcającej dla młodzieży pracującej fachowo i niefachowo, Zarząd Miasta zamierza uruchomić **Miejską Szkołę Zawodową** z programem nauki gospodarstwa domowego, kroju, szycia, haftu i t. p. Typ takiej szkoły jest wskazany przez Min. W. R. i O. P., które udzieli w wyp. zrealizowania projektu pomocy finansowej. Do szkoły przyjmowaneby były kandydatki posiadające przynajmniej świadectwo z 4-ch klas szkoły pow. Kurs trwałby od 2 — 3 lat. Za naukę pobieraneby były przystępne opłaty miesięczne.

Do in. zamierzeń, które winny być jaknajrychlej zrealizowane, w miarę posiadanych środków finansowych, należy zaliczyć:

1) urządzenie **Czytelni i Bibljoteki Miejskiej** w budującym się gmachu Muzeum Ziemi Kujawskiej; 2) budowa **Domu Oświatowego,** w którym znalazłyby pomieszczenia: teatry amatorskie, orkiestry, chóry, czytelnia i bibljoteka ludowa*), sala gimnastyczna; 3) wybudowanie gmachu **Teatru Miejskiego,** wreszcie — wydatniejsze popieranie rozwoju średniego ogólno-kształcącego, oraz zawodowego szkolnictwa w mieście jak również subsydjowanie miejscowych społecznych instytucyj kulturalno-oświatowych.

Miejska Szkoła Zawodowo-Dokształcająca
Organizacja Szkoły

Tabl. 118 — Stan na 1.IV.1930.

Wyszczególnienie	Ogółem					Dział Przemysłowy i Rękodzieln.					Dział Handlowy				
	Razem	w tem klasy:				Razem	w tem klasy:				Razem	w tem klasy:			
		przygot.	I kl.	II kl.	III kl.		przygot.	I kl.	II kl.	III kl.		przygot.	I kl.	II kl.	III kl.
Liczba oddziałów każdej klasy															
Ogółem	14	4	4	4	2	7	2	2	2	1	7	2	2	2	1
w tem:															
Oddziały Męskie	11	3	3	3	2	7	2	2	2	1	4	1	1	1	1
Oddziały Żeńskie	3	1	1	1	—	—	—	—	—	—	3	1	1	1	—
Liczba godzin nauki tygodniowo w każdym oddziele															
Ogółem	170	48	48	48	26	85	24	24	24	13	85	24	24	24	13
w tem:															
Oddziały Męskie	134	36	36	36	26	85	24	24	24	13	49	12	12	12	13
Oddziały Żeńskie	36	12	12	12	—	—	—	—	—	—	36	12	12	12	—
Liczba godzin nauki teoretycznej															
Ogółem	168	48	48	48	24	84	24	24	24	12	84	24	24	24	12
w tem:															
Oddziały Męskie	132	36	36	36	24	84	24	24	24	12	48	12	12	12	12
Oddziały Żeńskie	36	12	12	12	—	—	—	—	—	—	36	12	12	12	—
Liczba godzin nauki praktycznej (tygodniowo)															
Ogółem	2	—	—	—	2	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1
w tem:															
Oddziały Męskie	2	—	—	—	2	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1
Oddziały Żeńskie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Wyposażona w odpowiedni księgozbiór stały i ruchomy, który drogą wymiany między bibljotekami dzielnicowemi obsługiwałaby wszystkie przedmieścia.

Uczniowie i uczennice w/g wieku i stopni nauczania

Tabl. 119 — 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem Razem	Ogółem w tem klasy: przygotow.	I	II	III	Oddziały Męskie Razem	Oddziały Męskie w tem klasy: przygotow.	I	II	III	Oddziały Żeńskie Razem	Oddziały Żeńskie w tem klasy: przygotow.	I	II
1927/28	440	186	132	90	33	440	185	132	90	33	—	—	—	—
1928/29	480	151	171	112	38	480	151	171	112	38	—	—	—	—
1929/30	626	193	216	168	49	454	131	155	119	49	172	62	61	49
w tem urodzeni w roku														
1909	5	—	2	1	2	5	—	2	1	2	—	—	—	—
1910	9	1	1	3	4	9	1	1	3	4	—	—	—	—
1911	38	3	10	16	9	38	3	10	16	9	—	—	—	—
1912	154	30	52	49	23	148	28	51	46	23	6	2	1	3
1913	188	62	52	65	9	116	36	33	34	9	72	26	15	31
1914	154	44	61	27	2	105	45	43	15	2	49	19	18	12
1915	63	29	27	7	—	33	18	11	4	—	30	11	16	3
1916	15	64	11	—	—	—	—	—	—	—	15	4	11	—

Uczniowie Oddziałów Męskich w/g zawodów

a) Grupa Metalowo-Drzewna

Tabl. 120 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem	w tem rodzaje zawodów: mechanicy	ślusarze	Tokarze (metal)	odlewnicy	Blacharze	stolarze	elektrotechn.	kowale	kotlarze	Inni
1928/29	196	6	58	15	8	4	34	43	7	4	17
1929/30	165	20	54	13	6	2	38	24	3	3	5
w tem:											
Klasa przygotow. . . .	43	2	19	2	2	2	10	5	—	—	1
„ I	52	5	16	3	2	—	13	8	2	—	3
„ II	50	11	14	4	2	—	8	6	1	3	1
„ III	20	2	2	4	—	—	7	5	—	—	—

b) Grupa odzieżowo-skórna

Tabl. 121 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem	w tem rodzaje zawodów: Szewcy	Kamasznicy	Rymarze	Kuśnierze	Powroźnicy	Krawcy	Tapicerzy	Introligatorzy	Inni
1928/29	103	42	9	1	9	—	34	—	—	8
1929/30	106	32	11	2	10	3	27	2	2	17
w tem:										
w klasie przygotow.	30	8	2	2	5	1	10	—	—	2
„ „ I-ej . .	43	15	3	—	3	2	8	2	2	8
„ „ II-ej . .	24	8	3	—	2	—	6	—	—	5
„ „ III-ej . .	9	1	3	—	—	—	3	—	—	2

c) Grupa ógólno-handlowa

Tabl. 122 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem	w tem rodzaje zawodów: Malarze	Powroźnicy	Zecerzy	Młynarze	Piekarze	Rzeźnicy	Murarze	Introligatorzy	Lakiernicy	Zduni	Pracownicy biurowi	Pracownicy sklepowi	Kaflarze	Fryzjerzy	Szczotkarze	Ogrodnicy	Inne zawody	Bez zawodu
1928/29	181	2	5	14	1	4	2	—	1	1	2	1	36	—	24	2	2	51	33
1929/30	183	1	4	21	1	4	2	1	1	2	2	18	28	4	28	2	5	18	41
w tem:																			
kl. przygot.	58	—	2	1	—	3	1	1	1	1	1	4	8	3	10	1	—	10	11
„ I. .	60	—	2	4	1	—	—	—	—	—	—	7	7	1	8	1	3	4	22
„ II. .	45	1	—	10	—	—	1	—	—	—	1	5	8	—	8	—	2	3	6
„ III. .	20	—	—	6	—	1	—	—	—	1	—	2	5	—	2	—	—	1	1

Przymus dokształcania zawodowego.

Przymus dokształcania zawodowego opiera się na Ustawie z dn. 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet, ustawie Przemysłowej z dn. 7.VI.1927 r. Dz. Ust. 53 p. 468 Rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społ. w porozumieniu z Min. W. R. i O. P. z dn. 31 grudnia 1924 r. o wykonaniu obowiązku karnego dla młodocianych.

Do czasu wydania powyższych ustaw i rozporządzeń przymus szkolny stosowany był na mocy Miejscowego Statutu o przymusie szkolnym z roku 1920, opartym na dawnej Ustawie Przemysłowej rosyjskiej, oraz rozporządzeniach wykonawczych do tej ustawy.

Personel szkoły

Tabl. 123 — 1928/29—1929/30

Rok	Ogółem personel nauczycielski	w tem: Płeć M.	K.	Wiek 20—29	30—39	40—49	50—59	wykształcenie wyższe	średnie	Kwalifikacja pełne	niepełne
Oddziały męskie											
1928/29	15	15	—	—	9	5	1	7	8	12	3
1929/30	15	15	—	—	9	5	1	7	8	13	2
Oddziały żeńskie											
1928/29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1929/29	6	1	5	—	5	1	—	2	4	5	1
Ogółem											
1928/29	15	15	—	—	9	5	1	7	8	12	3
1929/30	21	16	5	—	14	6	1	9	12	18	3

Uczniowie i uczennice w/g wyznań

Tabl. 124 — 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem Razem	w tem: Rz.-kat.	E-wangel.	Staroz.	Inni	Oddziały Męskie Razem	w tem: Rz.-kat.	E-wangel.	Staroz.	Inni	Oddziały Żeńskie Razem	w tem: Rz.-kat.	E-wangel.	Staroz.	Inni
1927/28	440	368	16	53	3	440	368	16	53	3	—	—	—	—	—
1928/29	480	417	11	49	3	480	417	11	49	3	—	—	—	—	—
1929/30	626	511	19	96	—	454	397	14	43	—	172	114	5	53	—
w tem:															
Dział przem. i rękodz.	271	227	6	38	—	271	227	6	38	—	—	—	—	—	—
Dział ogólno-handl.	355	284	13	58	—	183	170	8	5	—	172	114	5	53	—

Uczniowie i uczennice w/g zawodów rodziców

Tabl. 125 — 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Oddziały Męskie i Żeńskie							Oddziały Męskie							Oddziały Żeńskie						
	Razem	w tem grupy zawodów:						Razem	w tem grupy zawodów:						Razem	w tem grupy zawodów:					
		Kupcy	Rolnicy	Rękodz.	Urzędn.	Robotn.	Inni		Kupcy	Rolnicy	Rękodz.	Urzędn.	Robotn.	Inni		Kupcy	Rolnicy	Rękodz.	Urzędn.	Robotn.	Inni
1927/28	440	20	15	129	24	206	46	440	20	15	129	24	206	46	—	—	—	—	—	—	—
1928/29	480	26	17	153	14	205	60	480	26	17	158	14	205	60	—	—	—	—	—	—	—
1929/30	626	34	20	176	30	299	67	454	22	20	135	26	195	56	172	12	—	41	4	104	11
w tem:																					
Dział przem.-rękodz.	271	18	14	80	10	110	39	271	18	14	80	10	110	39	—	—	—	—	—	—	—
Dział ogólno-handl.	355	16	6	96	20	189	28	183	4	6	55	16	85	17	172	13	—	41	4	104	11

Wyniki nauczania

Tabl. 126 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Stan na początku roku				Stan w końcu roku					Stan na rok następny
	Razem	w tem:			Razem	w tem:				
		promowanych	drugorocznych	nowych		ukończyło szkołę	promowano	niepromowano	wykreślono	
1928/29	520	196	156	168	437	33	192	212	83	404
1929/30	762	185	131	446	591	30	274	287	171	561
w tem:										
Oddziały Męskie	**590**	**185**	**131**	**274**	**435**	**30**	**202**	**203**	**155**	**405**
klasa przygotowawcza	202	52	56	94	169	—	87	82	33	169
klasa I	188	43	52	93	126	—	66	60	62	126
klasa II	147	39	21	87	96	—	49	47	51	96
klasa III	53	51	2	—	44	30	—	14	9	14
Oddziały żeńskie	**172**	—	—	**172**	**156**	—	**72**	**84**	**16**	**156**
klasa przygotowawcza	62	—	—	62	52	—	19	33	10	52
klasa I	61	—	—	61	56	—	29	27	5	56
klasa II	49	—	—	49	48	—	24	24	1	48

Komunalne Koedukacyjne Seminarjum Nauczycielskie

Uczniowie w/g płci i wyznania

Tabl. 127 — 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem			Chrześcijanie			Starozakonni		
	Razem	Chłopcy	Dziewczęta	Razem	Chłopcy	Dziewczęta	Razem	Chłopcy	Dziewczęta
1927/28	214	87	127	213	87	126	1	—	1
1928/29	212	91	121	209	91	118	3	—	3
1929/30	168	79	89	165	79	86	3	—	3

Uczniowie i uczennice w/g zawodów rodziców

Tabl. 128 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem							Chłopcy							Dziewczęta						
	Razem	w tem grupy zawodowe:						Razem	w tem grupy zawodowe:						Razem	w tem grupy zawodowe:					
		Kupcy	Rolnicy	Rękodzielnicy	Urzędnicy	Robotnicy	Inni		Kupcy	Rolnicy	Rękodzielnicy	Urzędnicy	Robotnicy	Inni		Kupcy	Rolnicy	Rękodzielnicy	Urzędnicy	Robotnicy	Inni
1927/28	214	33	92	28	32	21	8	87	15	40	15	12	2	3	127	18	52	13	20	10	5
1928/29	212	34	96	24	33	20	5	94	20	30	14	16	12	2	118	14	66	10	17	38	3
1929/30	168	18	78	21	27	18	5	79	11	29	12	15	10	2	89	7	49	9	12	9	3

Uczniowie w/g wieku i stopni nauczania

Tabl. 129 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem						Chłopcy						Dziewczęta					
	Razem	w tem kursy:					Razem	w tem kursy:					Razem	w tem kursy:				
		I	II	III	IV	V		I	II	III	IV	V		I	II	III	IV	V
1927/28	214	48	42	46	45	33	87	22	18	19	14	14	127	26	24	27	31	19
1928/29	212	47	43	41	38	43	94	26	21	16	17	14	118	20	26	24	20	28
1929/30	168	—	44	38	45	41	79	—	26	13	19	21	89	—	18	25	26	20
w tem:																		
ur. w 1906 r.	3	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1
„ „ 1907 r.	8	—	—	—	2	6	7	—	—	—	2	5	1	—	—	—	—	1
„ „ 1908 r.	16	—	—	2	4	10	10	—	—	1	3	6	6	—	—	1	1	4
„ „ 1909 r.	17	—	—	2	7	8	7	—	—	1	2	4	10	—	—	1	5	4
„ „ 1910 r.	29	—	3	4	15	7	16	—	2	1	10	3	13	—	1	3	5	4
„ „ 1911 r.	33	—	2	12	14	5	9	—	1	6	1	1	24	—	1	6	13	4
„ „ 1912 r.	43	—	23	15	3	2	23	—	18	4	1	—	20	—	5	11	2	2
„ „ 1913 r.	13	—	10	3	—	—	3	—	3	—	—	—	10	—	7	3	—	—
„ „ 1914 r.	6	—	6	—	—	—	2	—	2	—	—	—	4	—	4	—	—	—

Wyniki nauczania

Tabl. 130 1927/28—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem									Chłopcy									Dziewczęta								
	Stan na początku roku	w tem:			Stan w końcu roku	w tem:				Stan na początku roku	w tem:			Stan w końcu roku	w tem:				Stan na początku roku	w tem:			Stan w końcu roku	w tem:			
		promowanych	drugorocznych	nowych		promowano	pozostawiono	wykreślono	wydano matury		promowanych	drugorocznych	nowych		promowano	pozostawiono	wykreślono	wydano matury		promowanych	drugorocznych	nowych		promowano	pozostawiono	wykreślono	wydano matury
1927/28	214	117	29	69	204	119	21	4	29	87	41	13	33	78	68	6	4	11	127	76	16	35	127	111	15	—	29
1928/29	212	129	17	66	260	165	40	21	34	89	52	6	31	91	67	21	3	8	123	77	11	35	118	98	19	1	26
1929/30	168	127	25	16	171	98	35	10	28	78	55	15	8	76	40	19	4	13	190	72	10	8	95	58	7	6	15
w tem na kursie																											
I	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II	44	30	8	6	45	34	11	—	—	25	25	6	2	25	17	8	—	—	19	13	2	4	20	17	3	—	—
III	38	29	3	6	40	30	5	5	—	13	13	2	2	13	10	2	1	—	25	20	1	4	27	20	3	4	—
IV	45	37	4	4	44	34	7	3	—	19	10	1	4	18	13	3	2	—	26	23	3	—	26	21	4	1	—
V	41	31	10	—	42	38	12	2	28	21	21	6	—	20		6	1	13	20	16	4	—	22		6	1	15

Tabl. 131

Personel

1927/28—1929/30

Rok	Ogółem personelu nauczycielskiego	Personel nauczycielski						Personel biurowy	Służba niższa
		Wyznanie		Płeć		Kwalifikacje			
		Chrześćj.	Staroz.	M.	K.	pełne	niepełne		
1927/28	16	16	—	12	4	10	4	1	4
1928/29	17	17	—	13	4	15	2	1	4
1929/30	16	16	—	12	4	14	2	1	4

e) Pomoc na wpisy dla niezamożnej młodzieży miejscowych szkół średnich.

Corocznie udzielana przez Magistrat pomoc finansowa dla niezamożnej młodzieży szkół średnich ogólno-kształcących w r. spraw. została ograniczona do wyjątkowych wypadków z powodu ciężkich warunków finansowych, w jakich znajdowało się miasto. Ogółem udzielono 903 zł., na pokrycie wpisów młodzieży wykazującej dobre postępy w sprawowaniu i naukach.

f) Stypendja.

Z uchwalonych przez Radę Miejską w 1929 r. z racji święta uczczenia 10-ciolecia odzyskania niepodległości, subsydjów przyznano jednemu studentowi przewidzianą budżetem kwotę 2000 zł., podania natomiast 3-ch pozostałych kandydatów zostały odrzucone, jako nieodpowiadające warunkom regulaminu stypendjalnego.

g) Subsydja.

Następującym instytucjom oświatowo-kulturalnym przyznano subsydja na ogólną sumę 2031 zł.:

1) Stow. Młodzieży Pol. „Spójnia" w m. . . . . zł. 300.—
2) T. U. R. w m. . . . . „ 150.—
3) Na budowę Domu Polskiego w Lipsku . . . . . . „ 100.—
4) Tow. Przyjaciół Żyd. Instytutu Naukowego . . . . . „ 200.—
5) Stow. Rodzina Policyjna w m. . . . . „ 150.—
6) Związek Strzelecki w m. . . . . „ 173.—
7) Bursa Gimnazjum Ziemi Kujawskiej w m. . . . . . „ 427.—
8) Komitet Wiecu Protestacyjnego przeciw pobiciu przez Niemców polskich artystów na Śląsku Opolskim w m. . . . . . „ 265.—
9) Komitet Szkoły Ludowej im. Mickiewicza we Lwowie . . . „ 20.—
10) Zw. Nauczycielstwa Pol. we Francji oraz Komitet budowy gimnazjum pol. tamże . . . . „ 25.—
11) Różne drobne zapomogi . . . . „ 199.—

KULTURA I SZTUKA.

Mimo b. ciężkich warunków finansowych Miasta plan działalności, nakreślony budżetem, w dziedzinie kultury i sztuki został całkowicie zrealizowany.

Działalność Miasta w tej dziedzinie polegała na:

a) prowadzeniu zespołów muzycznych w szkołach powszechnych;
b) urządzaniu koncertów publicznych w parku miejskim;
c) subsydjowaniu Teatru Miejskiego;
d) popieraniu regjonalizmu i krajoznawstwa;
e) subsydjowaniu budowy Muzeum Ziemi Kujawskiej;
f) subsydjowaniu instytucyj oświatowo-kulturalnych.

Szkolne zespoły muzyczne.

Zespoły muzyczne dla młodzieży szkół powszechnych prowadzi się od 1925 roku, w którym utworzono orkiestrę dętą, składającą się z 22 uczniów. W 1927 r. dokupiono skrzypce i mandoliny i utworzono drugą orkiestrę — symfoniczną.

Ogólna liczba zapisanych do zespołów w czasie 1925 — 1930 r. wynosi 128 uczniów, w tem 105 chłopców i 23 dziewczynki. Liczba publicznych występów orkiestr w tym samym czasie wyniosła 48, z czego w r. sprawozdawczym 7.

Ucząca się młodzież, zapisana do orkiestr, podzielona jest na 3 komplety: a) komplet instrumentów dętych, b) komplet skrzypcowy niezaawansowanych, c) komplet skrzypcowy zaawansowanych. Każdy komplet odbywa naukę 2 razy tygodniowo po 2 godziny.

Wartość inwentarza zespołów muzycznych wynosiła w końcu 1928/29 r. 5628.10 zł., i w końcu 1929/30 r. — 5874.10 zł.

Koncerty publiczne.

Koncerty orkiestr dętych (14 pułku piechoty, Włocławskiej Ochotniczej Straży Pożarnej, T-wa Gimnastycznego „Makabi") urządza się w okresie letnim w parku miejskim.

W roku sprawozdawczym odbyło się 20 koncertów, w tem: 14 pp. — 12, Straży Pożarn. — 4 i T-wo „Makabi" — 4.

Przedstawienia teatralne.

W 1927 r. Miasto zawarło umowę z Teatrem Pomorskim w Toruniu, na skutek której powstała we Włocławku filja tego teatru p. n. „Teatr Pomorski w Toruniu, filja we Włocławku". Filja korzystała z subwencji miejskiej oraz zwolniona była od miejskiego podatku widowiskowego. Ponadto miasto udzielało każdorazowo środków lokomocji pod przewóz rekwizytów teatralnych z dworca kolejowego do sali teatralnej i z powrotem.

W ciągu ostatnich lat przedstawienia odbywały się regularnie co tydzień (we wtorki), w końcu 1929 r. umowę rozwiązano na skutek niedotrzymania warunków przez Dyrekcję Teatru i obecnie pertraktuje się z dyrekcjami miast sąsiednich celem zawarcia ponownej umowy.

Pozatem Magistrat przystępuje do stopniowego zaopatrywania się w dostateczną ilość rekwizytów teatralnych, na co otrzymało z Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego specjalne subsydjum w wysokości 6000 zł. Dalsze zakupy Magistrat uskuteczniać będzie z własnych funduszów. Sprawa teatru miejskiego uzależniona jest ostatecznie od wybudowania własnego gmachu, na ten cel przeznaczonego.

W r. sprawozd. przedstawień teatralnych dano 20, przy frekwencji 8000 widzów. Subsydjum Magistratu wyniosło 1530 zł.

Popieranie regjonalizmu i krajoznawstwa.

Popieranie regjonalizmu, a mianowicie działalności Sekcji Regjonalnej miejscowego Oddziału Pol. Tow. Krajoznawczego polega na:

1) Subsydjowaniu organu Sekcji miesięcznika „Życie Włocławka i Okolicy" (950 zł. w r. sprawozd.),

2) Subsydjowaniu in. wydawnictw (965 zł.),

3) Popieraniu oraz subsydjowaniu budowy Muzeum Ziemi Kujawskiej. Na ten cel wydano dotychczas: w 1927/28 r. 15.900 zł., w 1928/29 10.000 zł., w 1929/30 10.000 zł. razem 35.900 zł.

Subsydja dla instytucji ogólno-kulturalnych i różne wydatki na kulturę.

Celem poparcia działalności instytucyj ogólno-kulturalnych Magistrat m. Włocławka w roku sprawozdawczym udzielił zapomóg pieniężnych na ogólną sumę zł. 1.159.20 w tem:

T-wo Śpiewacze Lutnia we Włocławku	Zł. 50.—
Polska Liga Przeciwalkoholowa w Poznaniu . .	„ 30.—
Kasa im. Mianowskiego w Warszawie	„ 250.—
Instytut Radjotechniczny w Warszawie	„ 25.—
Pow. Komitet w Złoczowie	„ 20.—
Okręgowy Związek ZOKZ. w Warszawie . . .	„ 200.—
Komitet Szlakiem Kadrówki w Kielcach	„ 10.—
Związek Harcerstwa Polskiego we Włocławku .	„ 100.—
Związek Młodzieży Polskiej we Włocławku . .	„ 100.—
Skarb Pracy Ośw. Kulturalnej w Warszawie . .	„ 100.—
T-wo Miłośników Sceny we Włocławku . . .	„ 150.—
Komitet T-wa Uniwersytetu w Lublinie	„ 10.—
Różne drobne	„ 114.20

Najważniejsze obowiązujące ustawy i rozporządzenia władz nadzorczych oraz miejskie przepisy prawne (oznaczone *)

a) Organizacja szkolnictwa powszechnego.

1) Przepisy tymczasowe z dnia 10 sierpnia 1917 r. o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem (Dz. Urzędowy Departament W. R i O. P. Tymczasowej Rady Stanu Nr. 1 z 1917 r).
Ustawa z 27 maja 1919 (Dz. Praw P. P. Nr. 4 z 1919 r.) o zmianie przepisów tymczasowych.
2) Ustawa z dn 7 lutego 1919 r. o obowiązku szkolnym (Dz Praw P. P. Nr. 14) — art. 44 o wykonywaniu orzeczeń karnych.
3) Ustawa z dn. 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. Ust. Nr. 50 poz. 304).

b) Zakładanie i utrzymywanie publ. szkół powszechnych.

4) Ustawa z dn. 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół pow. (Dz. Ust. Nr. 18 poz. 143).
Rozporządzenie wykonawcze Min W. R. i O. P. z dn. 30 V.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 73 poz. 574).
5) Ustawa z dn. 8 sierpnia 1923 r. w przedmiocie upoważnienia zarządów gmin do czasowego zajmowania lokali szkolnych w gminie na cele powszechnego nauczania (Dz. Ust. Nr. 87 poz. 677).
Rozporządzenie wykonawcze z dn. 23 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 115 poz. 919).

c) Budowa szkół powszechnych.

6) Ustawa z dn. 17 lutego 1922 r. o budowie szkół powszechnych (Dz. Ust. Nr. 18 poz. 144).
Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dn. 5 kwietnia 1922 r. w przedmiocie wymiarów i liczby pomieszczeń w budynkach publicznych szkół pow. i domach mieszkalnych dla nauczycieli (Dz. Ust. Nr. 45 poz. 383).

d) Różne.

7) *Statut miejscowy z 1922 r. o obowiązku szkolnym dla młodzieży w wieku lat 15—18, zatrudnionej w rzemiośle, przemyśle, handlu oraz instytucjach publicznych.
8) *Regulaminy dla: lekarzy, dentystek i higjenistek szkolnych; Komisji wpisów dla młodzieży szkół średnich; Komisji stypendjalnej dla młodzieży szkół średnich i Komisji stypendjalnej dla akademików, utalentowanych w specjalnym kierunku.

IX. PRZEDSIĘBIORSTWA MIEJSKIE.

RZEŹNIA MIEJSKA.

Urządzenia.

1) Gmach Rzeźni: hala do uboju bydła, płuczkarnia kiszek, 2) hale do uparzania nierogacizny, hala do uboju owiec i kóz, stacja trychinoskopijna, pokój dla rzezaków, 2) szlamiarnia kiszek, 3) obory dla bydła i trzody chlewnej, 4) oświetlenie elektryczne 5) kanalizacja: własny system kanalizacyjny (8 studzienek osadkowych) został połączony z kanalizacją miejską.

Inwestycje w latach 1927/28 — 1929/30.

w 1927/28 1) urządzenie przy kotłach do oparzania świń ruchomych wciągów o sile nośnej 500 kg.
2) urządzenie apteczki,
3) remont gruntowny urządzeń kanalizacyjnych,
w 1928/29 4) założenie nowej instalacji elektrycznej dla światła i siły,
5) urządzenie wodociągu zamkniętego na wypadek pożaru,
6) kupno motoru o sile 3-ch koni do pompowania wody,
7) kupno nowego mikroskopu systemu Leitza,
w 1929/30 8) gruntowny remont hal rzeźniczych,
9) zainstalowanie nowego kotła do parzenia świń,
10) urządzenie separatki dla sztuk podejrzanych o choroby zaraźliwe,
11) połączenie własnego systemu kanalizacyjnego z siecią kanalizacji miejskiej.

Ubój zwierząt rzeźnych w Rzeźni Miejskiej

Tabl. 132 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem	w tem:						
		Buhaje	Krowy	Jałówki	Cielęta	Świnie	Owce	Kozy
	szt.							
1927/28	25407	81	3423	2487	6310	12135	797	174
1928/29	28902	45	3555	3371	6627	14396	757	151
1929/30	24842	65	3944	3159	5055	11784	743	92

Wydane świadectwa pochodzenia zwierząt

Tabl. 133 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem	w tem świadectwa pochodzenia		
		koni	bydła rogatego	trzody chlewnej
	szt			
1927/28	1592	530	413	649
1928/29	1135	178	363	594
1929/30	1353	56	512	785

Konfiskata mięsa z potajemnego uboju

Tabl. 134 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem	w tem:			
		wieprzowina	wołowina	cielęcina	słonina i in. wyr.
	kg.				
1927/28	258,0	37,0	109,0	91	21,0
1928/29	858,5	368,0	108,0	371	12,0
1929/30	896,0	266,0	70,0	550,5	4,5

Wykryte wypadki chorób

W roku sprawozdawczym z chorób u bydła skonstatowano: gruźlicę, promienicę, węglik, zarazę Bullingera, a u trzody chlewnej — zarazę i pomór, trychinę, wągry.

Taryfa opłat

Tabl. 135. 1927/28—1929/30

Rok	Opłaty za ubój						Opłaty za używalność obór						Opłaty za badanie mięsa przywożonego					
	Wół krowa koń	Jałówka	Cielę	Owca	Koza	Świnia	Od konia	Od bydła	Od trzody chlewnej	Od owcy	Od kozy	Od cielęcia	Bydło 1/1 szt.	Bydło 1/4 szt.	Nierogacizna	Cielę, owca koza 1/1 szt.	Cielę, owca koza 1/4 szt.	1 kg. wyrobów masarskich
	zł. od szt.												zł.					
1927/28	7	4	2	2	2	6	0,30	0,30	0,25	0,15	0,15	0,15	3	1	3	1	0,35	0,40
1929/30	6	5	2,50	2,50	2,50	6,50	0,30	0,30	0,25	0,15	0,15	0,15	3	1	3	1	0,35	0,40

Kapitały i obroty Rzeźni Miejskiej

Tabl. 136 1927/28—1929/30

Rok	Kapitały własne	Fundusze renowacyjne	Dochody eksploatacyjne (budż. zw.)	Wydatki eksploat. (budż. zw.)	Nadwyżka (+) lub niedobór (—) przelane na budż. adm.	Zysk (+) lub strata (—) faktyczne	Wydatki inwestycyjne
	zł.						
1927/28	118221,33	1860,00	119410,95	36415,79	+ 82995,16	+ 83867,52	—
1928/29	124124,45	3767,77	139984,32	46634,08	+ 93350,24	+ 94146,48	—
1929/30	123621,37	7411,52	137887,75	45848,27	+ 92039,48	+ 91536,40	—

Kurs szkolenia oglądaczy zwierząt rzeźnych i mięsa

Zgodnie z pismem okólnem Wojewody Warszawskiego z dnia 27 czerwca 1929 roku N. M. O. II 3-14 w r. spraw. został zorganizowany przy Rzeźni z dniem 1-ym października 6-cio tygodniowy kurs szkolenia oglądaczy zwierząt rzeźnych i mięsa. Na kurs przyjęto 34 słuchaczy, w tem 1 os. na trichinoskopistę. Egzamin teoretyczny i praktyczny odbył się pod przewodnictwem Naczelnika Wydziału Weterynaryjnego Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego i dał wyniki pomyślne. Kierownikiem kursu był miejski Lekarz Weterynarji.

Zużycie materjałów

Tabl. 137 1927/28—1929/30

Rok	Drzewo na opał	Energji elektrycznej ogółem	w tem: na siłę	w tem: na światło
	m3	Kwh		
1927/28	.	.	.	.
1928/29	379	3305	2360	945
1929/30	390	3296	2107	1189

ZAKŁAD OCZYSZCZANIA MIASTA

Z. O. M. rozpoczął normalną pracę od 1.IV.1930 r. W roku sprawozdawczym pracę utrudniała likwidacja b. Warsztatów i Taboru Miejskiego oraz likwidacja prywatnych przedsiębiorstw asenizacyjnych.

Obecne urządzenia taboru asenizacyjnego, jakim rozporządza Z. O. M., odpowiadają wszelkim wymaganiom technicznym i przy stosowaniu pomp ssących spalających równocześnie gazy, dając całkowitą gwarancję bezwonnego usuwania nieczystości z dołów kloacznych. Oczyszczanie placów i dróg odbywa się ręcznie. Zaprowadzenie mechanicznych urządzeń uzależnione jest od zastąpienia obecnych bruków z kamienia polnego nawierzchniami gładkiemi.

Tabl. 138

Kapitały i obroty Zakładu Oczyszczania Miasta

1929/30

Rok *)	Kapitały własne	Fundusze renowacyjne	Dochody eksploatacyjne (budż. zw.)	Wydatki eksploatacyjne (budż. zw.)	Nadwyżka (+) lub niedobór (—) przelane na budż. adm.	Zysk (+) lub strata (—) faktyczne	Wydatki inwestycyjne
	zł.						
1929/30	180158,74	25402,22	89733,53	97082,61	—7349,08	—7921,43	5426,46

Tabl. 139

Ogólna działalność Z. O. M.

1929/30

Wyszczególnienie	Dostarczanie pojazdów							Wywóz nieczystości	Wywóz śmieci
	Ogółem	wozy			bryczki i powozy				
		razem	1-no konne	2-u konne	razem	1-no konne	2-u konne		
	ilość razy							beczki	skrzynie
Ogółem	**2778**	**1434**	**127**	**1307**	**1344**	**612**	**732**	**2271**	**293**
w tem:									
Instytucjom miejskim . . .	2441	1097	101	996	1344	612	732	995	106
Osobom pryw. .	337	337	26	311	—	—	—	1276	187

Inwentarz żywy i martwy

Tabl. 140

Stan na 1.IV. 1930 r.

1929/30

Inwentarz żywy			Inwentarz martwy						
Ogółem koni	wałachy	ogiery	wozy	bryczki i powozy	skrzynie do wywożenia śmieci	beczki asenizacyjne	pompy do beczek asenizacyjnych	uprzęże	inne
ilość			szt.						
14	13	1	20	9	2	6	2	15	6

Tabl. 141

Zużycie materjałów i paszy

1929/30

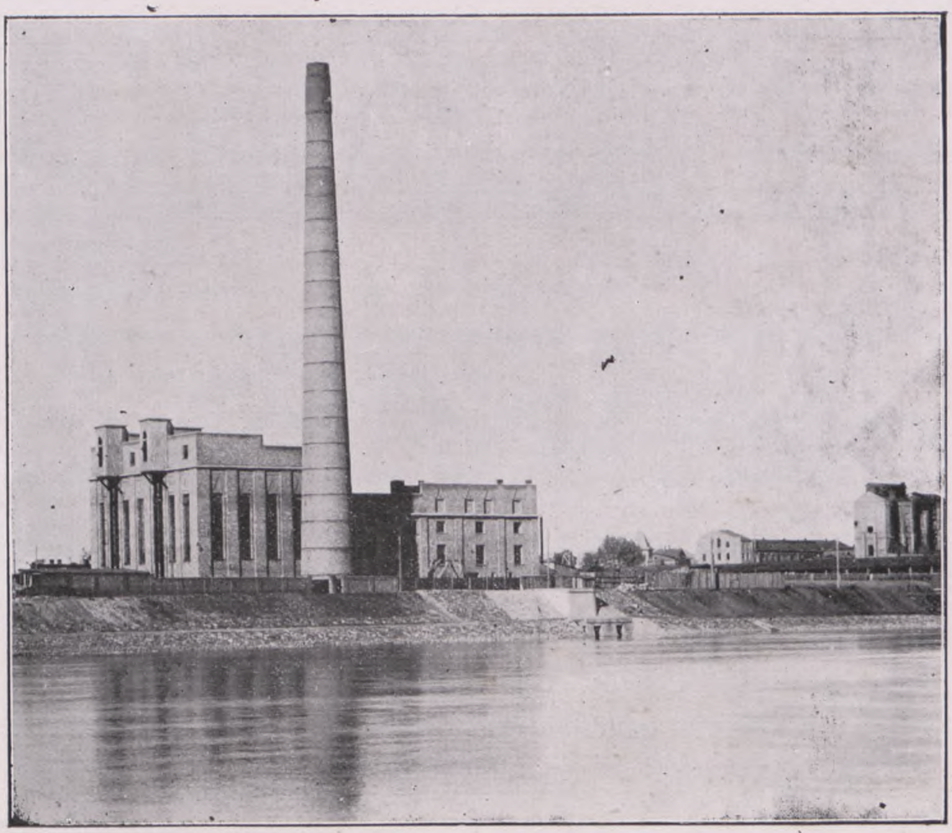
Węgiel		Żelazo	Drzewo	Smary i mazie	Energja elekr.			Pasza		
Ogółem	w tem na opał budynków				Razem	w tem: na siłę	w tem: na światło	siano	słoma	inne
kg.			m^3	kg.	Kwh			kg.		
60	60	8,95	19,5	212	4804	2792	2012	31809	40784	55915

KUJAWSKA ELEKTROWNIA OKRĘGOWA WE WŁOCŁAWKU.

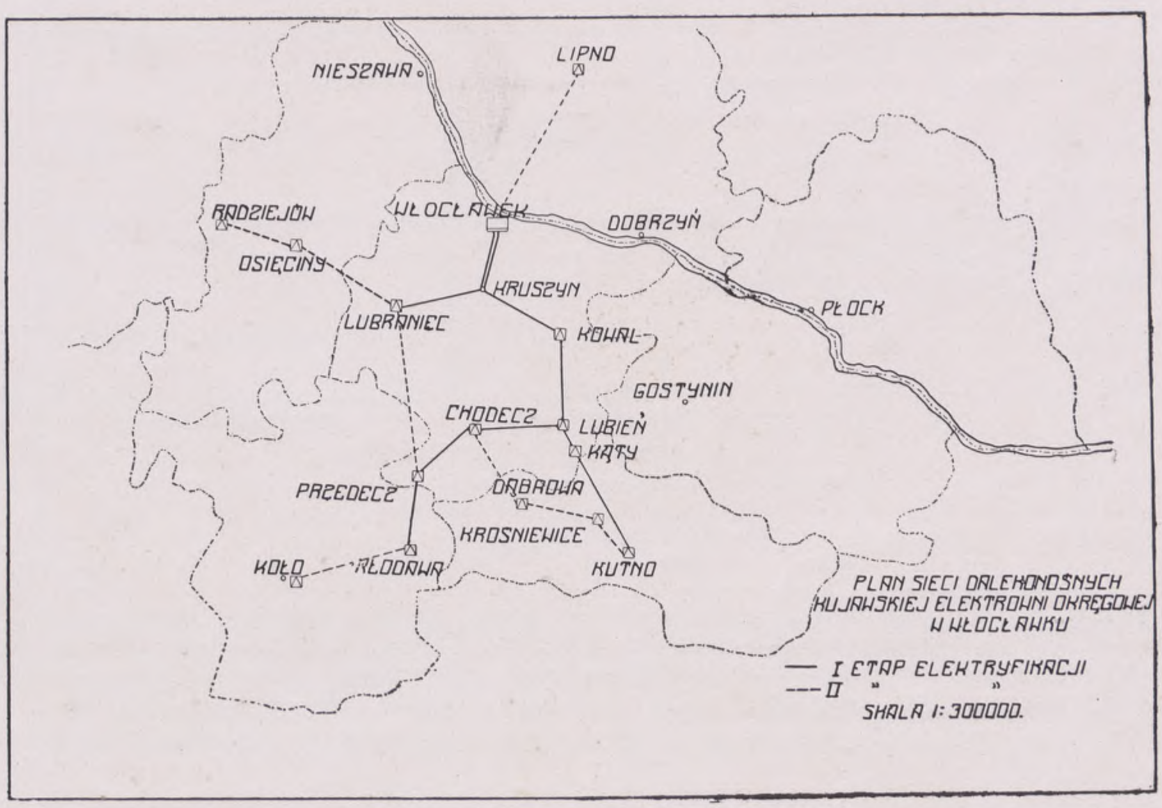
1) **Centrala:** powierzchnia placu K. E. O. wynosi 15000 m^2; budynek Centrali, składający się z pomieszczenia dla kotłowni, maszynowni i rozdzielni 8000 i 30000 voltów, zajmuje pow. 1200 m^2, komin murowany wysokości 65 m.

2) **Urządzenie kotłowni:** kotłownia posiada 3 kotły systemu Babcox-Wilcox o ciśnieniu roboczem 22 atmosfer, temperaturze pary przegrzanej 400^0 C, pow. ogrzewalnej 207 m^2 każdy, z przegrzewaczami o pow. 93,6 m^2 każdy, ekonomizerami systemu Stierlo

*) Z. O. M. jako samodzielne przedsiębiorstwo istnieje pierwszy rok.



Ogólny widok od strony Wisły



o pow. ogrzewalnej 350 m² każdy oraz regulatorami temperatury pary; wodę do zasilania kotłów otrzymuje się z kondensacji powierzchniowej turbin oraz z rz. Wisły przez osadnik i dystylator syst. Cegielski-Pacewicz. Kotłownia może pracować przy ciągu naturalnym lub też z podmuchem.

3) **Maszynownia:** 2 turbozespoły systemu Ljungstrom firmy „Stal" w Szwecji o mocy 1400 kw. każdy, łącznie **2800 kw.**; każdy turbozespół ma 6000 woltów przy 3000 obrotów na minutę na prąd zmienny trójfazowy 50 okr. sek.; wodę do chłodzenia kondensatorów (400 m^3 na godzinę dla jednej turbiny) czerpią ze studni zbiorczej.

4) **Rozdziolnia 6000 wolt** składa się z 10 pól żelaznych; dla zaopatrzenia Centrali w energję dla siły i światła służą 2 transformatory olejowe po 100 kVA, każdy 6000/380/220 volt oraz rozdzielnia niskiego napięcia składająca się z tablicy głównej trójpolowej i tablicy dwupolowej w kotłowni.

5) **Rozdzielnia 30000 v.** — dla linji dalekonośnej.

6) **Urządzenia zewnętrzne i sieć miejska:** energję elektryczną o napięciu 6000 volt doprowadza się 3 zasilaczami — kablami ziemnemi do 3-ch podstacyj w mieście, skąd jest rozdzielana do 27 podstacyj, położonych w różnych dzielnicach miasta. W podstacjach tych transformuje się energję z 6000 v. na 380/220 v. i rozprowadza przy pomocy kabli podziemnych niskonapięciowych, a głównie sieci napowietrznej, do abonentów. Długość sieci kablowej podziemnej wysoko i niskonapięciowej wynosi 27 km., długość zaś trasy sieci napowietrznej 40 km.

7) **Linje dalekonośne przesyłowe o napięciu 30000 v.** — w pierwszym okresie elektryfikacji zbudowano linje dalekonośne do następujących miejscowości pow. włocławskiego, kolskiego i kutnowskiego:

Linje dalekonośne K. E. O.

Tabl. 142 — Stan na 1.IV.1930 r.

L. p.	Nazwa linji dalekonośnej	Właściciel	Charakterystyka	Długość km.
1	Włocławek — Kruszyn	m. Włocławek	linja dwutorowa na słupach bliźniaczych 16 m. wysokości o przekroju przewodów linji miedzianej 4 × 35 mm².	14,2
2	Kruszyn — Kowal — Lubień — Kąty	m. Włocławek	linja jednotorowa na słupach 14 m. wysokości o przekroju przewodów 3 × 35 mm²	31,5
3	Kąty — Kutno	Sejmik Kutnowski	j. w.	17,0
4	Lubień — Przedecz — Chodecz	m. Włocławek	linja jednotorowa na słupach 14 m. wysokości o przekroju przewodów 3 × 16 mm².	24,6
5	Kruszyn — Lubraniec	m. Włocławek	j. w.	12,0
6	Przedecz — granica pow. Kolskiego — Kłodawa	m. Włocławek i od granicy pow. Kolskiego do Kłodawy, własność m. Kłodawy	j. w.	7,7

Rozpiętość linji jednotorowej wynosi 80 m., dwutorowej — 110 m. Słupy impregnowane sposobem Rüpinga, umocowane w ziemi na odpowiednich podstawach saniowych. Izolatory wkręcane na trzony zamocowane na konstrukcjach żelaznych.

W Kowalu, Lubrańcu, Przedczu, Lubieniu, Kutnie, Kłodawie pobudowane są podstacje transformatorowe, transformujące prąd 30,000 v. na prąd 380/220 volt.

Kapitały i obroty Kujawskiej Elektrowni Okręgowej

Tabl. 143 — 1928/29—1929/30

Rok *)	Kapitały własne	Fundusze renowacyjne	Dochody eksploatacyjne (budż. zw.)	Wydatki eksploatacyjne (budż. zw.)	Nadwyżka (+) lub niedobór (—) przelane na budż. adm.	Zysk (+) lub strata (—) faktyczne	Wydatki inwestycyjne
	zł.						
1928/29	7234206,18	73105,85	914299,20	485427,11	+ 428872,09	+ 452914,34	7164627,06**)
1929/30	7365572,33	75180,18	1231114,56	656778,00	+ 574336,56	+ 687669,50	—

Ogólna

Tabl. 145

Rok	Ogólna produkcja energji elektrycznej	Ogółem sprzedano	Abonenci miejscowi			Abonenci zamiejscowi	Zużycie własne centrali	
			razem	na światło	na siłę		Ilość	%
	Kwh							
1928/29	1748513	1265830	1265830	935819	330011	—	179120	8,95
1929/30	3129500	2539863	2296733	1123069	1173664	243130	152183	5,70

Sprzedaż ener

Tabl. 146

Rok	Ogółem m. Włocławek			Abonenci prywatni		
	razem	na światło	na siłę	razem	na światło	na siłę
	Kwh					
1928/29	1265830	935810	330011	968515	700102	268413
1929/30	2296733	1123069	1173664	1748733	713585	1035148

Sprzedaż energji elektrycznej

Tabl. 147

Rok	Ogółem sprzedano energji elektr. abonentom miejsc. i zamiejsc.	Ogółem sprzedano energji elektrycznej abonentom zamiejscowym		
		razem	miastom	młynom
	Kwh			
1929/30	2539863	243130	224128	19002

Ruch instalacyj

Tabl. 148

Wyszczególnienie	Liczba przyłączonych abonentów: Ogółem	w tem: na siłę	w tem: na światło: razem	na światło: licznikowi	na światło: ryczałtowi	na światło: Nr. polic. ryczałt.	Liczniki: dla światła	Liczniki: dla silników
Stan 31.III.1928 r.	2787	132	2656	2170	484	—	2170	132
Stan 31.III.1929 r.	4749	163	4586	3928	377	281	3928	163
Stan 31.III.1930 r.	5351	185	5166	4419	328	419	4419	185

*) K. E. O. uruchomiono w 1928 r.
**) Na budowę K. E. O.

Zużycie materjałów

Tabl. 144

1928/29—1929/30

Rok	Węgiel dla produkcji ogółem (k. g.)	Węgiel dla produkcji miał (k. g.)	Węgiel dla produkcji grysik (k. g.)	Smary (k. g.)	Czyściwo i szczeliwo (k. g.)	Energja elektryczna zużycie własne centrali (Kwh)	Woda do kotłów i kondensacji turbin (m^3)
1928/29	3635295	3635295	—	1410	201	152183	355196
1929/30	4167891	3912891	255000	1848	289	179120	356000

działalność

1928/29—1929/30

Straty w sieci Ilość (Kwh)	Straty w sieci %	Ilość abonentów miejsc.	Ilość abonentów zamiejsc.	m. Włocławek Ilość instalacji	Ilość liczników	Ilość żarówek	Wataż żarówek k. w.	Ilość lamp. uliczn.	Wataż lamp uliczn. k. w.	Ilość motorów	Moc motorów k. w.	Rok
330500	18,9	4749	—	4749	4091	36720	1249	304	68	227	1093	1928/29
410517	13,1	5351	2124	5351	4604	40987	1439	433	98	261	1243	1929/30

gji elektrycznej

1928/29—1929/30

Instytucje miejskie i państwowe razem (Kwh)	na światło (Kwh)	na siłę (Kwh)	Oświetlenie ulic i placów (Kwh)	Zużycie własne centrali (Kwh)	Rok
103676	42078	61598	193639	152183	1928/29
261551	123035	138516	286449	179120	1929/30

abonentom zamiejscowym*)

1929/30

Miasta: Kowal (Kwh)	Lubraniec (Kwh)	Lubień (Kwh)	Przedecz (Kwh)	Kłodawa (Kwh)	Kutno (Kwh)	Chodecz (Kwh)	Rok
12751	16795	12705	12416	20872	137289	11300	1929/30

we Włocławku

1927/28—1929/30

Żarówki ilość	Żarówki KW	Silniki ilość	Silniki KM	Silniki KW	Lampy uliczne ilość	Lampy uliczne KW	Kilowaty razem	Kilowaty w tem: światło	Kilowaty w tem: siła	Wyszczególnienie
21740	761	172	681,4	501,3	135	31,1	1293,9	792,1	501,3	Stan 31.III.1927 r.
36720	1249	227	1487,0	1093,0	304	68,0	2410,0	1317,0	1093,0	Stan 31.III.1928 r.
40987	1439	261	1687,0	1243,0	433	98,0	2780,0	1537,0	1243,0	Stan 31.III.1930 r.

*) W 1928/29 abonentów zamiejscowych nie było.

MIEJSKA CEGIELNIA MECHANICZNA.

Urządzenia techniczne.

1) 16 silników elektrycznych o ogólnej mocy 250 H.P, 2) 4 prasy ślimakowe do wyrobu cegły o wydajności 50000 szt. dziennie, 3) prasa do dachówki ciągniowej i sączków małych kalibrów, 4) prasa do dachówki francuskiej, 5) prasa pionowa do wyrobu sączków większych kalibrów, 6) glinociąg mechaniczny o 2-ch torach, 7) zasilacz automatyczny zasilający prasy, 8) 6 stolików (obcinaczy) do cegły, dachówki i sączków, 9) młynek kulowy do mielenia gruzu, 10) transporter mechaniczny do przenoszenia cegły od pras do suszarni przy piecu, 11) piec hoffmanowski o 22 komorach, 12) tabor kolejowy, składający się z 22 wózków wywrotowych i 18 piętrowych z kompletem szyn oraz 32 tarcze obrotowe do wózków.

Inwestycje dokonane w ostatniem trzechleciu.

1) zamiana siły parowej na elektryczną
2) obmurowanie pieca i urządzenie suszarni,
3) urządzenie transportera,
4) zakup nowych maszyn,
5) przebudowa dachówczarki,
6) sporządzenie planów i badanie terenu,
7) w r. sprawozdawczym — budowa bocznicy kolejowej (960 m. b.)

Kapitały i obroty Miejskiej Cegielni Mechanicznej

Tabl. 149 1927/28—1929/30

Rok	Kapitały własne	Fundusze renowacyjne	Dochody eksploatacyjne (budż. zw.)	Wydatki eksploat. (budż. zw.)	Nadwyżka (+) lub niedobór (—) przelane na budż. adm.	Zysk (+) lub strata (—) faktyczne	Wydatki inwestycyjne
	zł.						
1927/28	413096,71	29294,15	401602,98	328725,51	+ 72877,47	+ 78380,53	119125,86
1928/29	616193,55	45551,09	572079,49	452595,28	+ 119484,21	+ 128082,84	220641,85
1929/30	688079,98	74641,92	505730,46	468762,27	+ 36968,19	+ 45100,75	63931,86

Produkcja surówki

Tabl. 150 1927/28—1929/30

Rok	Ogólna produkcja	Cegła maszynowa							Cegła ręczna	Dachówka	Sączki
		Razem produkcja maszynowa	w tem: Cegła maszynowa zwykła	trocinowa	kliny	studniówka	dziurawka	inna			
	szt.										
1927/28	**6232672**	2359682	2066402	—	—	—	195500	97780	3872990	—	—
1928/29	**7931050**	5584400	4972300	224600	—	—	294500	93000	2311150	11500	24000
1929/30	**6623390**	3995120	2731120	12750	864600	44200	342450	—	2066690	45980	515600

Produkcja i zapas gliny

Tabl. 151 1929/30

Rok	Pozostało z poprzedniego okresu	Wykopano w okresie sprawozd.	Razem było gliny w okresie spraw.	Zużyto do wyrobu surówki	Pozostało na okres następny
	m^3				
1929/30	20784	19730	40514	19074	21440

Tabl. 152

Produkcja i wypalanie surówki oraz sprzedaż produktów

1929/30

Wyszczególnienie	Produkcja i zapas surówki				Wypalanie i sprzedaż					
	Pozostało z poprzedniego okresu	Wyrobiono	Oddano do wypalenia	Pozostało na następny okres	Pozostało z poprzedn. okresu	Wypalono w okresie sprawozd.	Sprzedano Razem	Sprzedano we Włocławku	Sprzedano poza Włocławkiem	Pozostało na następny okres
	szt.									
Ogółem										
Ogółem	**611160**	**6623390**	**6140150**	**990410**	**1404067**	**6004043**	**6407210**	**3130852**	**3251458**	**1000900**
Cegła										
Razem	**611160**	**6061810**	**5573940**	**974030**	**1373217**	**5551976**	**6330398**	**3112498**	**3193000**	**594795**
w tem:										
maszynowe zwykła	546660	2731120	3090490	126290	944200	3120590	3870135	1909135	1961000	194655
ręczna	—	2066690	1241750	824940	3600	1249110	1163725	1000725	163000	88985
dziurawka klocowa	—	196500	153250	—	36300	153350	161350	45450	115900	28300
trocinówka	41700	12750	54450	—	133650	54450	96173	96173	—	91927
cokołowa	22800	—	—	22800	55150	696	13809	13809	—	42037
dziurawka 2 dziur.	—	145950	145950	—	145800	85730	161830	33830	128000	69700
piecówka	—	—	—	—	20350	—	8487	8487	—	11863
kliny Nr. 2	—	864600	843850	—	2600	843850	806400	—	781500	40050
studniówka	—	44200	44200	—	12060	44200	45610	2010	43600	10650
inna	—	—	—	—	19507	—	2879	2879	—	16628
Dachówka										
Razem	—	**45980**	**31280**	**550**	**19650**	**42687**	**51179**	**16179**	**35000**	**11158**
w tem:										
karpiówka	—	19200	15330	550	12250	14900	25570	13570	12000	1580
francuska	—	26780	15950	—	7400	27345	25267	2267	23000	9478
gąsiory	—	—	—	—	—	442	342	342	—	100
Sączki										
Razem	—	**515600**	**408930**	**15830**	**11200**	**409380**	**25633**	**2175**	**23458**	**394947**
w tem:										
sączki 1,5 calowe	—	337000	280000	—	10400	280000	4395	—	4395	286005
„ 2 „	—	50000	28500	—	800	28500	1500	—	1500	27000
„ 3 „	—	41150	30510	—	—	30510	1980	—	1980	29330
„ 4 „	—	40580	32190	8390	—	32190	16175	2175	14000	16015
„ 5 „	—	23720	20000	3720	—	20450	467	—	467	19983
„ 6 „	—	14700	11950	2750	—	11950	336	—	336	11614
„ 7 „	—	3200	2500	—	—	2500	500	—	500	2000
„ 8 „	—	5250	3280	970	—	3280	280	—	280	3000

Zużycie ważniejszych materjałów

Tabl. 153 1929/30

Rok	Węgiel kostka ogółem (kg.)	Węgiel kostka w tem na opał bud. admin. (kg.)	Węgiel miał węglowy (kg.)	Smary i mazie (kg.)	Czyściwo (kg.)	Energja elektryczna razem (Kwh)	Energja elektryczna na siłę (Kwh)	Energja elektryczna na światło (Kwh)	Papier szybrowy (kg.)	Deski na jezdnie (m^3)
1929/30	6270	3700	824240	2023,5	158,5	102975	101610	1365	1306	40,12

LASY MIEJSKIE.

Lasy Miejskie położone są w dolinie Wisły na aluwjalnych piaskach. Niektóre części niżej położone są wilgotne i częściowo zawierają torf. Oprócz dwóch obrębów: sosnowego i olszowego rozrzucone są wśród nich grunty deputowane i łąki. W 3-ch punktach wybudowane są leśniczówki. Do każdej z nich przydzielono po 5,5 ha gruntu i łąki deputowanej. Na lasach miejskich żadne służebności nie ciążą.

Gospodarkę leśną prowadzi się wg. wzorowo opracowanego planu gospodarczego na okres dziesięcioletni (1921 — 1931), zatwierdzonego przez Wojewódzką Komisję Ochrony Lasów. Cały obszar leśny w tym celu podzielono na 10 oddziałów, dozorowanych przez 2 gajowych i jednego nadgajowego.

Panujący w r. spraw. kryzys gospodarczy wpłynął ujemnie na wyniki gospodarki leśnej. Ceny drzewa budulcowego za m^3 spadły następująco: budulec I kl. ze zł. 95 na 65 zł., II kl.—z 85 na 50 zł., III kl. — z 75 zł. na 40 zł. i IV — z 50 na 30 zł.

Wobec braku nabywców hurtowych w r. sprawozd. wycięto $^1/_3$ część poręby (155 szt), pozostała część poręby (roczna poręba wynosi normalnie 3,38 ha), eksploatowana będzie w roku następnym. W r. spraw. dokonano znaczniejszego przeczyszczenia zagajników, przyczem otrzymaną faszynę (147 kop) sprzedano po zł. 20 za kopę. Koszty robocizny i wywózki poniósł całkowicie nabywca.

Kapitały i obroty Lasów Miejskich

Tabl. 154 1927/28—1929/30

Rok	Kapitały własne (zł.)	Fundusze renowacyjne (zł.)	Dochody eksploatacyjne (budż. zw.) (zł.)	Wydatki eksploatacyjne (budż. zw.) (zł.)	Nadwyżka (+) lub niedobór (—) przelane na budż. adm. (zł.)	Zysk (+) lub strata (—) faktyczne (zł.)	Wydatki inwestycyjne (zł.)
1927/28	956033,—	—	65014,71	14475,96	+ 50538,75	+ 57212,75	—
1928/29	957833,50	396,35	89223,74	15927,05	+ 73296,69	+ 75097,19	—
1929/30	949367,—	792,35	36775,75	16842,95	+ 18932,80	+ 10466,30	—

Powierzchnia Lasów Miejskich

Tabl. 155 1929/30

Ogólna powierzchnia Lasów Miejskich (ha)	Powierzchnia leśna Ogółem (ha)	Powierzchnia leśna w tem obręb: sosnowy (ha)	Powierzchnia leśna w tem obręb: olszowy (ha)	Powierzchnia nieleśna Ogółem (ha)	w tem: grunty orne (ha)	w tem: łąki (ha)	w tem: torfowiska (ha)	w tem: linje i drogi (ha)	w tem: pod zabudowaniami (ha)
383,09	318,22	303,71	14,51	64,87	15,65	37,69	1,72	9,43	0,38

Tabl. 156

Wydajność poręb

1927/28—1929/30

Rok	Obszar poręby	Drzewo opałowe razem	w tem: szczapowe	w tem: kneblowe	w tem: karpina	w tem: gałęzie	Wydajność poręb: ilość pni na porębie	w tem budulec klasy: I	II	III	braki w blokach zmurszałe	zawartość masy drzewnej	w tem: budulec klasy I	II	III	braki w blokach zmurszałe
	ha	metry leśne					szt.					m^3				
1927/28	3,38	619	71	112	370	55	660	8	247	405	—	694,3	15,3	339,4	339,6	—
1928/29	3,38	1491	444	279	868	72	955	48	505	402	221	1227,8	93,5	761,5	372,8	254,6
1929/30	3,38	666	115	163	340	48	964	—	201	163	—	416,0	—	250,0	160,0	—

Tabl. 157

Zalesienia

1927/28—1929/30

Rok	Obszar poręby	Zalesienia: Ogółem zalesiono	Zalesienia normalne: razem	sosną	olszyną	Dodatkowo zalesiono
	ha					
1927/28	3,38	9,99	7,72	3,38	4,34	2,24
1928/29	3,38	5,62	3,38	3,38	—	2,24
1929/30	3,38	5,62	3,38	3,38	—	2,24

W 1928/29 r. prócz normalnej poręby wynoszącej 3,38 ha uzyskano jeszcze pewną ilość drzewa z przeciętej przez lasy miejskie nowej drogi.

W r. 1929/30 wycięto $^1/_3$ normalnej poręby, pozostawiając dalszą eksploatację na 1930/31 r., dane o wydajności poręby są wobec tego orjentacyjne i obejmują ilość drzewa, jaka zostanie przypuszczalnie uzyskana z całej poręby na 1929/30 r.

Najważniejsze obowiązujące ustawy i rozporządzenia władz nadzorczych oraz miejskie przepisy prawne (oznaczone *)

1) * Regulamin dla Rzeźni Miejskiej zatwierdzony przez Wojewodę Warszawskiego w dn. 16.XI.1926 r. N. R. W. 3136/19/W.
   * Regulamin normujący ubój zwierząt i sprzedaż mięsa na terenie m. Włocławka oraz postępowanie przy wykryciu potajemnego uboju i sprzedaży względnie użytkowanie mięsa pochodzącego z potajemnego uboju, uchwalony przez Radę Miejską w dn. 11.VII.1927 r. zatwierdzony reskryptem Wojewody Warsz. z dn. 20.VIII.1927 r. L. R. W. 1832/184.
2) Rozporządzęnie Min. Rol. i Dóbr Państw. z dn. 29.I.1929 r. o urzędowem badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. Ust. Nr. 32 poz. 305).
3) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 16.III.1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. Ust. Nr. 32 poz. 311) Zarządzenie Wojewody Warsz. z dn. 12.IX.1928 r. Nr. 411/10/89.
4) Ustawa elektryczna z dn. 21.III.1922 r. (Dz. Ust. Nr. 34 poz. 277).
   * Statut organizacyjny Kujawskiej Elektrowni Okręgowej we Włocławku, uchwalony przez Radę Miejską m. Włocławka w 27.IX.1928 r.
5) * Plan gospodarczy lasów miejskich na lata 1921—1931, zatwierdzony przez Wojewódzką Komisję Ochrony Lasów w 1921 r.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI M. WŁOCŁAWKA

a) Akcja Oszczędnościowa

Podział wkładów według wysokości

Tabl. 158 — Stan na 31 grudnia każdego roku — 1928—1929

Rok	Ogółem	Grupy (zł.) do 50 włącznie	51—100	101—150	151—200	201—300	301—400	401—500	501—1000	1001—5000	powyżej 5000	Przeciętnie na 1 książeczkę
						Liczba książeczek						
1928	1793	1505	89	63	33	29	15	3	25	25	6	—
1929	4498	3928	187	127	61	58	21	15	38	49	6	—
						Suma wkładów w zł.*)						
1928	143132	9792	5567	6814	5266	6839	4877	1283	15033	43139	44519	79
1929	231993	22243	12570	14900	10074	13967	7167	6781	25818	82385	36084	51

Podział wkładów według zawodu ich właścicieli

Tabl. 159 — 1928—1929

Rok	Ogółem	Grupy: Rolnicy samodzielni	Kupcy samodz. i przemysłowcy	Rzemieślniczy samodzielni	Robotnicy i rzemieślniczy niesamodzielni	Wolne zawody	Urzędnicy i pracownicy prywatni	Urzędnicy publiczni, wojskowi, duchowni	Funkcjonarjusze niżsi, woźni, służba dom.	Emeryci, inwalidzi	Inne zawody	Bez zawodu	Dzieci, młodzież, studenci	Osoby publ.-pr. urzędy i organizacje społ., pryw. i inne
							Liczba książeczek							
1928	1793	5	88	51	432	21	51	107	47	6	31	5	930	19
1929	4498	9	177	207	870	17	115	249	48	11	20	62	2639	36
							Suma wkładów w zł.*)							
1928	143132	4883	16662	5259	15014	7775	18974	18888	2529	1848	25831	2246	6796	16421
1929	231993	1195	23913	20391	25239	8216	13424	53260	6890	3453	8463	21792	28109	17643

Ruch wkładów oszczędnoóciowych*)

Tabl. 160 — 1928—1929

Rok	Liczba książeczek: Stan na początku roku	w ciągu roku: wydano nowych	w ciągu roku: umorzono	Stan w końcu roku	Wkłady dokonane w ciągu roku: Wpłaty: Liczba	Wpłaty: suma zł.	Wypłaty: Liczba	Wypłaty: suma zł.	Stan w końcu roku zł.
1928	—	1793	—	1793	3116	258,039.39	269	66,015.35	192,024.04
1929	1793	2783	86	4490	14754	537,139.72	2285	355,291.00	373,872.76

*) W zestawieniach opuszczono grosze.

W r. sprawozdawczym prowadzono energiczną propagandę na rzecz akcji oszczędnościowej, dzięki czemu liczba oszczędzających wzrosła o 150% w porównaniu z rokiem 1928. Rezultatem tej propagandy było:

1) Wydanie książeczek oszczędnościowych z jednozłotowym wkładem zawiązkowym dzieciom pierwszego oddziału wszystkich szkół średnich i zawodowych.

2) Zorganizowanie we wszystkich miejscowych szkołach kas szkolnych.

3) Zorganizowanie kilku kas fabrycznych.

4) Pozyskanie na wkładców robotników przedsiębiorstw miejskich oraz prywatnych zakładów przemysłowych, którym przy każdotygodniowej wypłacie potrąca się drobne sumy.

5) Pozyskanie na wkładców pracowników Pow. Kasy Chorych we Włocławku, kt. 1½% miesięcznych poborów wszystkich pracowników wpłaca na ich konto oszczędnościowe do K. K. O.

6) Ponadto Zarząd K. K. O. zwrócił się w końcu r. sprawozdawczego do miejscowych związków rzemieślniczych i kupieckich z propozycją rozpoczęcia systematycznej akcji oszczędnościowej celem powiększenia kapitału rezerwowego dla każdego przedsiębiorstwa i uzależnił od wyniku tej akcji dalsze udzielanie kredytów. K. K. O. wypłaca od przyjętych wkładów następujące odsetki: na każde żądanie wypłaty wkładu 8%, z 3 mies. 9%, z 6 mies. 10%.

b) Akcja kredytowa

Pożyczki udzielano głównie na cele gospodarcze, w pierwszym rzędzie na kupno maszyn, narzędzi, surowców, a w handlu — na kapitał obrotowy. Pożyczki spłacane są z reguły w ratach miesięcznych. Na pokrycie pożyczek Kasa przyjmuje weksle opatrzone w podpisy 2-ch żyrantów. Przeciętne terminy udzielanych pożyczek wynoszą: dla handlu 3 mies., dla rzemiosła i przemysłu 6 mies. Pozatem udziela się pożyczek budowlanych (na dokończenie małych, przeważnie jednomieszkaniowych domów) w formie kredytów krótkoterminowych, spłacalnych w ratach kwartalnych w ciągu 1 i pół do 3 lat.

Wszelkie operacje K. K. O. oparte były głównie na kapitałach własnych: kapitale zakładowym i wkładach. Z kredytów Kasa korzystała w małym stopniu: kredyty redyskontowe wynosiły w końcu roku sprawozd. 135000 zł., z czego w dniu 31 grudnia 1929 r. wyzyskano 105649,72 zł., resztę traktując jako rezerwę. Prócz tego kasa korzystała z wkładów Banku państw. wynoszących 68000.— zł.

Udzielone pożyczki

Tabl. 161 — 1929

Rok	Pożyczki: Ogółem udzielone pożyczki	Rolnikom	Rzemieślnikom	Drobnym przemysłowcom	Kupcom	Budowlane	Instytucjom publiczn. i społeczn.	Osobom różnym*)	Kredyt dyskontowy
Ilość pożyczek									
1929	714	3	139	38	123	57	7	241	106
Suma w zł.									
1929	1285021,42	2100	97800	25260	144500	168100	67500	109800	669971,42

Najważniejsze obowiązujące ustawy i rozporządzenia władz nadzorczych oraz miejskie przepisy prawne (oznaczone *).

1) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczp. z dn. 13.IV.1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 39).
Rozporządzenie wykonawcze wraz ze statutem wzorowym (Dz. Ust. Nr. 44 poz. 424 z 19 r.

2) * Statut Komun. Kasy Oszczędn. m. Włocławka z 1928 r. uchwalony przez Radę Miejską miasta Włocławka w dn. 19.IV.1928 r. i zatwierdzony przez Wojewodę Warsz. reskryptem z dn. 10.V.1928 roku R. L. S. M. 1892/1.

*) przeważnie na cele konsumpcyjne.

X. FINANSE

Porównanie stanu majątkowego m. Włocławka

Tabl. 162

a) Stan

Rok	Ogółem	Nieruchomości	Urządzenia kanalizacyjne	Inwestycje w budowie	Ruchomości	Aktywa przedsiębiorstw	Aktywa fundacyj
			Liczby bezwzględne (zł.)				
31.III. 1927	**6484870**	3487346	441797	314130	130514	1153829	—
31.III. 1928*)	**14101307**	4912044	441797	4086920	186914	2402160	—
31.III. 1929	**18007350**	5552528	441797	389207	245108	9748681	—
31.III. 1930	**18874608**	5618752	441797	484807	265718	10001668	—
			Liczby względne (rok 1927 = 100,0)				
31.III. 1927	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	—
31.III. 1928*)	217,4	140,8	100,0	1301,5	143,7	121,6	—
31.III. 1929	277,6	159,5	100,0	123,8	188,5	845,4	—
31.III. 1930	291,1	161,1	100,0	154,1	203,5	906,7	—

Tabl. 163

b) Stan

Rok	Ogółem	Majątek **) gm. m. Włocławka	Nadwyżka budżetowa	Grupy: Razem	Grupy: Długi długoterminowe	Grupy: Passywa przedsiębiorstw
			Liczby bezwzględne (zł.)			
31.III. 1927	**6484870**	3894781	+ 141565	2448523	1527786	129369
31.III. 1928*)	**14101307**	4807940	+ 679257	8614110	7345729	184124
31.III. 1929	**18007450**	5841790	+ 95865	12165560	10189817	353225
31.III. 1930	**18874608**	5605757	+ 328231	12940618	9868741	513440
			Liczby względne (rok 1927 = 100,0)			
31.III. 1927	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
31.III. 1928*)	217,4	129,5	481,6	351,9	481,0	142,8
31.III. 1929	277,6	150,0	67,4	497,4	667,3	273,8
31.III. 1930	291,1	143,9	232,7	528,6	645,5	397,6

Wykonanie budżetów

Tabl. 164

a) Wydatki

Rok	Administracja ogólna	Majątek Komunalny	Przedsiębiorstwa komunalne	Spłata długów	Drogi i place publ.	Pomiary i plany rozbud.	Oświata: Ogółem	Oświata: w tem na szkoln. pow.	Kultura i sztuka	Zdrowie publiczne: Ogółem	Zdrowie publiczne: w tem na wszystkie szpitale
				Liczby bezwzględne (zł.)							
1927/28	513441	26986	42990	387132	314087	19448	270338	184237	23983	188791	14796
1928/29	606896	41459	71677	776297	157835	22074	291128	203103	19210	237971	13500
1929/30	641057	31718	7349	805881	78468	17140	282207	192954	30699	242391	10000
				Liczby względne (wydatki zw. = 100,0)							
1927/28	23,5	1,2	2,0	17,7	14,4	0,9	12,4	8,4	1,1	8,6	0,7
1928/29	21,0	1,4	2,5	26,9	5,5	0,8	10,0	7,0	0,7	8,2	0,6
1929/30	22,2	1,1	0,2	28,4	2,7	0,6	9,9	6,4	1,0	8,5	0,3

*) Znaczny wzrost aktywów w 1928 r. wynikł na skutek przeszacowania zgodnie z Rozporządz. Prezydenta Rzeczp. z dn. 13.X. 1927 r. o stabilizacji złotego i Rozporz. Prezydenta Rzeczp. z dn. 22.III. 1928 r. o przerachowaniu bilansów oraz Uchwałą Magistratu z dn. 31.I. 1928 r. Suma z przeszacowania wyniosła 2339601 zł. realne powiększenie aktywów 5276835 zł.

**) Bez nadwyżki budżetowej.

MIEJSKIE

z dn. 31.III. 1927 ze stanem z dn. 31.III. 1930 r.

czynny

Materjały i zapasy	Lokaty	Sumy komunalne	Zaległości czynne	R-ki bieżące w instytucjach kredyt.	Kasa	Inne aktywa	Depozyty walorowe
Liczby bezwzględne (zł.)							
—	22455	—	201930	542636	103	187963	2073
64031	755130	9699	509611	262671	19170	434073	17053
98392	93301	9489	637781	26692	145	747710	16514
106361	73148	—	745380	21588	11399	1083920	20064
Liczby względne (rok 1927 = 100,0)							
—	100,0	—	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
100,0	3432,4	100,0	253,2	48,4	18611,6	237,5	852,5
153,7	424,0	105,4	315,2	4,9	14,7	399,8	825,5
165,7	331,8	—	370,6	3,9	11066,9	579,1	955,4

bierny

p a s s y w ó w

Passywa fundacyj	Długi krótkoterminowe	Sumy przechodnie	Zaległości budżetowe	Fundusze specjalne	Inne passywa	Deponenci
Liczby bezwzględne (zł.)						
—	42740	584118	46590	99442	14312	4165
—	56024	19181	86171	845106	56795	20475
—	357242	169403	792086	184307	3841	19770
—	1810787	118971	217931	183428	205517	20800
Liczby względne (rok 1927 = 100,0)						
—	100,0	100,0	100,0	100,0	100,6	100,0
—	133,3	3,2	187,3	853,6	405,6	511,7
—	850,5	29,0	1721,7	186,1	27,3	494,2
—	4309,5	20,1	471,1	184,8	1407,1	495,2

w latach 1927/28, 1928/29, 1929/30

zwyczajne 1927/28—1929/30

Opieka społeczna			Popieranie rolnictwa		Popieranie przemysłu i handlu		Bezpieczeństwo publ.			Różne	Razem wydatki zwycz.
Ogółem	w tem na: Zakłady*) op. społ.	w tem na: Koszty leczenia ubogich	Ogółem	w tem na szkoły roln.	Ogółem	w tem na szkoły zawod.	Ogółem	w tem na: Straż pożarną	w tem na: Oświetlenie miasta		
Liczby bezwzględne (zł.)											
321315	60834	118113	10371	—	1000	500	29500	24100	2200	32805	**2181251**
463879	80365	159522	13619	—	2300	1500	124276	31400	90700	59529	**2888157**
499750	82693	202107	14272	—	196	—	157553	26559	128954	28914	**2837600**
Liczby względne (wydatki zw. = 100,0)											
14,7	2,8	5,4	0.5	—	0,04	0,02	1,4	1,1	0,9	1,6	**100,0**
16,9	2,9	5,7	0,5	—	0,1	0,07	4,3	1,1	3,1	2,1	**100,0**
17,5	2,7	7,1	0,5	—	0,008	—	5,5	0,9	4,5	1,0	**100,0**

*) Własne.

Tabl. 165 b) Wydatki

Rok	Administracja ogólna	Majątek Komunalny	Przedsiębiorstwa komunalne	Spłata długów	Drogi i place publ.	Pomiary i plany rozbud.	Oświata: Ogółem	Oświata: w tem na szkoln. pow.	Kultura i sztuka	Zdrowie publiczne: Ogółem	Zdrowie publiczne: w tem na wszystkie szpitale
					Liczby bezwzględne (zł.)						
1927/28	—	177327	3583593	—	311400	71580	92527	92527	—	189000	—
1928/29	—	350084	7520251	773667	311980	78195	33630	33630	—	198792	46912
1929/30	—	201750	152637	2029125	167776	208352	45027	40027	—	61665	10893
					Liczby względne (wydatki nadzw. = 100,0)						
1927/28	—	3,4	68,9	—	6,0	1,4	1,8	1,8	—	3,6	—
1928/29	—	3,8	80,9	8,3	3,4	0,8	0,4	1,4	—	2,1	0,5
1929/30	—	6,6	5,0	66,5	5,5	6,5	1,4	1,3	—	2,0	0,3

Tabl. 166 a) Dochody

Rok	Majątek komunalny	Przedsiębiorstwa komunalne: Suma ogólna	Przedsiębiorstwa komunalne: w tem przedsiębiorstw komunalnych	Subwencje i dotacje: Suma ogólna	Subwencje i dotacje: w tem subwencje i dotacje ze skarbu P.	Zwroty	Opłaty administracyjne
			Liczby bezwzględne (zł.)				
1927/28	77171	345143	345143	47193	47193	50519	34870
1928/29	91252	715003	715003	68521	68521	121463	34191
1929/30	124358	722277	722277	76684	76684	94657	39005
			Liczby względne (dochody zw. = 100,0)				
1927/28	3,3	14,9	14,9	2,0	2,0	2,2	1,4
1928/29	3,1	24,8	24,8	2,4	2.4	4,2	1,1
1929/30	4,5	26,2	26,2	2,6	2,6	3,4	1,4

Tabl. 167 b) Dochody

Rok	Ze sprzedaży i likwidacji majątku i przedsiębiorstw	Subwencje i dotacje: Suma dochodów całego działu	Subwencje i dotacje: w tem subwencje i dotacje ze skarbu państw.	Zwroty
		Liczby bezwzględne (zł.)		
1927/28	400	—	—	—
1928/29	3872773	84000	84000	—
1929/30	438733	120000	120000	4047
		Liczby względne (dochody nadzw. = 100,0)		
1927/28	0,07	—	—	—
1928/29	41,20	0,8	0,8	—
1929/30	12,7	3,5	3,5	0,1

nadzwyczajne

1927/28—1929/30

Opieka społeczna			Popieranie rolnictwa		Popieranie przemysłu i handlu		Bezpieczeństwo publ.			Różne	Razem wydatki nadzw.
Ogółem	w tem na: Zakłady op. społ.	w tem na: Koszty leczenia ubogich	Ogółem	w tem na szkoły roln.	Ogółem	w tem na szkoły zawod.	Ogółem	w tem na: Straż pożarną	w tem na: Oświetlenie miasta		
Liczby bezwzględne (zł.)											
—	—	—	2862	—	—	—	34000	34000	—	733657	**5195949**
—	—	—	—	—	—	—	725	—	—	33037	**9300366**
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	169604	**3035940**
Liczby względne (wydatki nadzw. = 100,0)											
—	—	—	0,2	—	—	—	0,7	0,7	—	14,1	**100,0**
—	—	—	—	—	—	—	0,07	—	—	0,3	**100,0**
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	**100,0**

zwyczajne

1927/28—1929/30

Opłaty za korzystanie z urządzeń dobra publicznego	Dopłaty	Udział w podatkach państwowych	Dodatki do podatków p-wych	Podatki samoistne	Rożne	Razem wszystkie dochody zwyczajne
Liczby bezwzględne (zł.)						
184880	74586	145322	782092	578185	6909	**2326876**
130337	49083	144386	890522	629484	11988	**2886235**
115630	41407	290726	763615	470622	10152	**2749138**
Liczby względne (dochody zw. = 100,0)						
7,9	3,2	6,2	33,7	24,8	0,3	**100,0**
4,5	1,7	4,9	30,9	21,9	0,5	**100,0**
3,9	1,5	10,5	27,7	17,0	0,3	**100,0**

nadzwyczajne

1927/28—1929/30

Pożyczki		Dopłaty (opłaty specjalne)	Podatki inwestycyjne	Różne	Razem wszystkie dochody nadzwyczajne
Suma dochodów całego działu	w tem pożyczki ze skarbu P. państw. inst. kred.				
Liczby bezwzględne (zł.)					
5288057	3666796	168897	137608	135618	**5130582**
4609755	1646640	89185	129422	613018	**9393154**
2713796	519100	—	136057	40000	**3452634**
Liczby względne (dochody nadzw. = 100,0)					
92,3	63,9	2,9	2,4	2,4	**100,0**
49,1	17,5	0,9	1,3	6,2	**100,0**
78,6	15,0	—	3.9	1,1	**100,0**

Tabl. 168

Rok	Podatki: od placów niezabudowanych	od zbytku mieszkaniowego	od wynajmu mieszkań na doby	od zabaw rozrywek i widowisk	od ładunków kolejowych	od plakatów szyldów i reklamy
Wpływy (sumy w zł.) wraz z zaległościami na 31.III każdego roku						
1927/28	22809	6116	9233	137833	63372	19592
1928/29	65964	8573	8953	100910	57626	18493
1929/30	33627	10106	12056	92019	55396	16149
Liczby względne (ogółem daniny miejskie = 100,0)						
1927/28	1,1	0,3	0,5	7,3	3,3	1,0
1928/29	3,4	0,4	0,5	5,2	3,0	0,9
1929/30	1,3	0,5	0,8	5,3	3,2	0,9

Tabl. 169

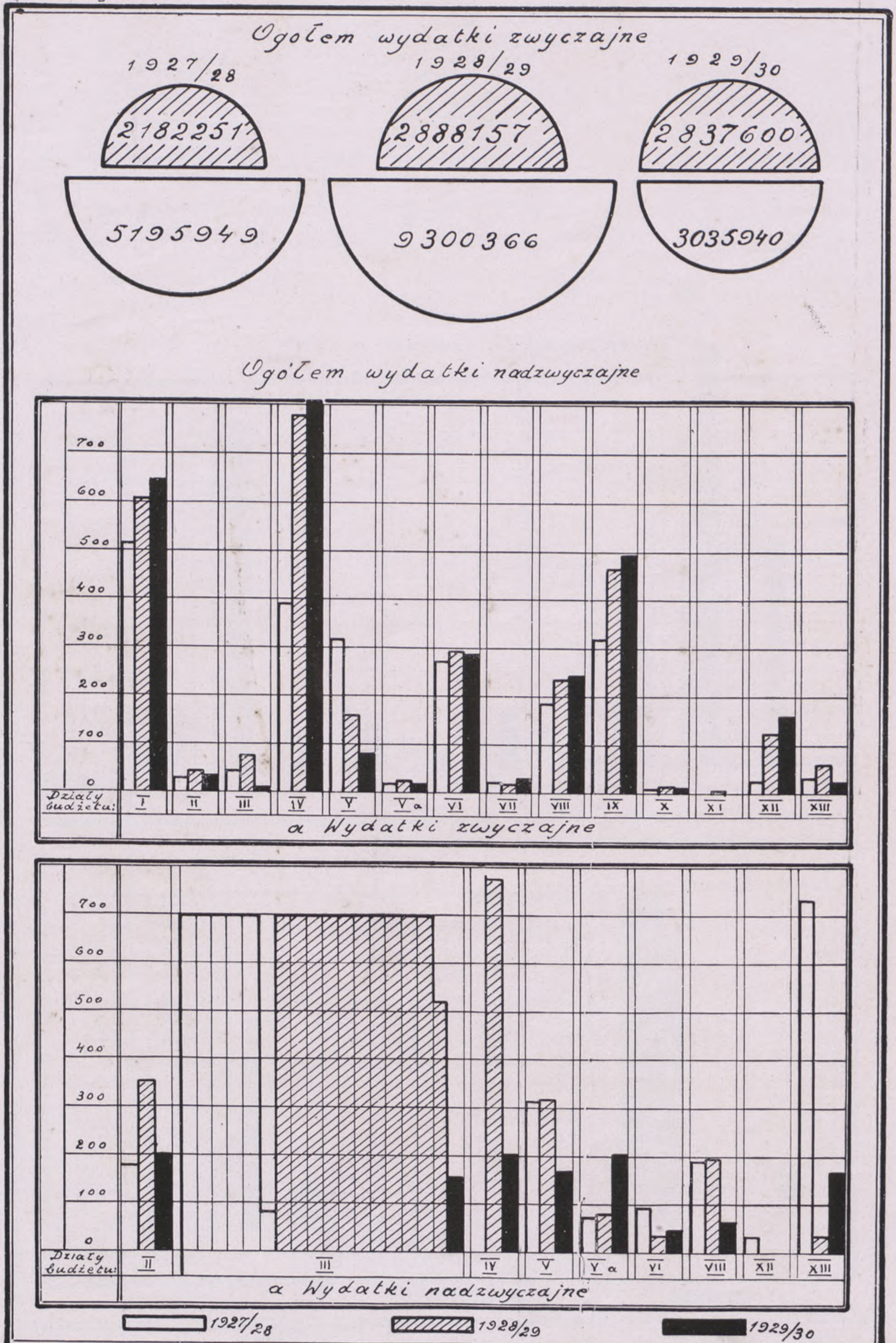
Rok	Opłaty specjalne (dopłaty): od nadmiernie zużywających drogi publiczne	Opłaty specjalne (dopłaty): na ułożenie i przebudowę chodnika	Udziały w podatkach państwowych: w państw. podatku dochodowym	Udziały w podatkach państwowych: w państw. podatku od lokali	Dodatki do: do państwow. podatku gruntowego	Dodatki do: do państwow. podatku od nieruchomości
Wpływy (sumy w zł.) wraz z zaległościami na 31.III każdego roku						
1927/28	7074	67512	145322	128168	1535	107903
1928/29	7792	41291	144386	107250	2969	114603
1929/30	28884	12522	164049	126677	2210	113228
Liczby względne (ogółem daniny miejskie = 100,0)						
1927/28	0,4	3,6	7,7	6,8	0,08	5,7
1928/29	0,4	2,1	7,4	5,6	0,1	5,9
1929/30	1,6	0,8	9,6	7,5	0,1	6,6

Daniny miejskie w/g grup

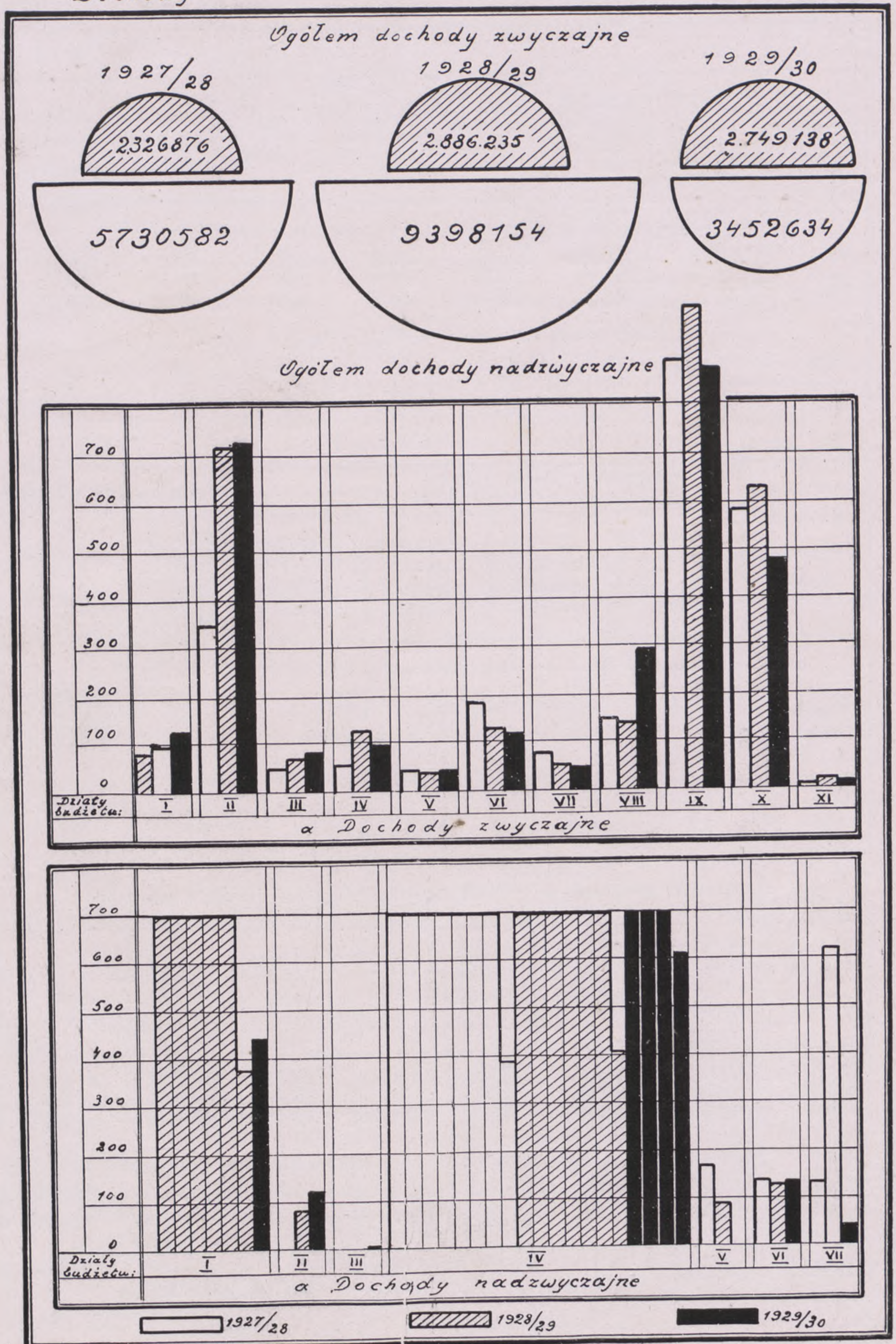
Tabl. 170 — 1927/28—1929/30

Rok	Ogółem daniny miejskie	w tem: Podatki samoistne	Opłaty specjalne (dopłaty) w dochodach zwycz.	Udziały w podatkach państw.	Dodatki do podatków państw.	Opłaty specjalne (dopłaty) w dochodach nadzwycz.	Podatki inwestycyjne (w doch. nadzw.)
Liczby bezwzględne (zł.)							
1927/28	1886693	450018	74586	273491	782092	168897	137608
1928/29	1932084	522234	49083	251636	890522	89185	129422
1929/30	1702729	470622	41407	290726	763615	—	136057
Liczby względne (ogółem daniny miejskie = 100,0)							
1927/28	100,0	23,3	4,0	14,5	42,0	9,0	7,2
1928/29	100,0	27,0	2,5	13,0	46,1	4,7	6,7
1929/30	100,0	27,5	2,4	17,6	44,7	—	7,8

Wykonanie budżetów według działów w ostatnim trzechleciu.
Wydatki



Wykonanie budżetów według działów w ostatnim trzechleciu.
Dochody



Proj. B. Loga.

źródeł podatkowych

1927/28—1929/30

s a m o i s t n e							
od przedmiotów zbytku	od spadków i darowizn	od psów	od umów o przeniesienie własności nieruchomej	od zaprotestowanych weksli	Składka na pokrycie kosztów kurac.	Podatek gminny wyrówn. z terenów wydzielon. z gmin: Łęgu i Szpetala	Podatek od gruntów państwowych z terenów wyłączonych z gm. Łęg
Wpływy (sumy w zł.) wraz z zaległościami za 31.III każdego roku							
2549	6223	7782	56204	15893	91211	10799	392
1942	31735	5893	49957	27323	144216	—	—
2399	14499	6948	43506	47377	136057	—	477
Liczby względne (ogółem daniny miejskie = 100,0)							
0,1	0,3	0,4	2,8	0,8	4,8	0,5	0,01
0,1	1,6	0,3	2,6	1,5	7,3	—	—
0,1	0,8	0,4	2,5	2,7	7,8	—	0,03

1927/28—1929/30

podatków państwowych			Opłaty specjalne (dopłaty) w dochodach nadzwyczajnych			Podatek inwestycyjny
do państwow. podatku przemysłowego	do państwowego podatku od spożycia zużycia i produkcji	do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków	na budowę mostu na rzece Zgłowiączce	na rozbudowę sieci kanalizacyjnej	dopłata do ceny prądu elektr na budowę nowej elektrowni	
Wpływy (sumy w zł.) wraz z zaległościami na 31.III każdego roku						
508202	151769	12682	30278	—	138619	137608
576368	183186	13395	37763	51521	—	129422
471083	149146	27947	—	—	—	136057
Liczby względne (ogółem daniny miejskie = 100,0)						
26,9	8,1	0,6	1,7	—	7,3	7,2
29,1	9,4	0,7	1,8	2,6	6,6	6,7
27,6	8,8	1,6	—	—	—	7,8

Kapitały i obroty miejskich przedsiębiorstw w ostatniem trzechleciu

Tabl. 171

1927/28—1929/30

Rok	Kapitały własne	Fundusze renowacyjne	Dochody eksploatacyjne (budż. zw.)	Wydatki eksploat. (budż. zw.)	Nadwyżka (+) lub niedobór (—) przelane na budż. adm.	Zyski (+) lub straty (—) faktyczne	Wydatki inwestycyjne
	zł.						
1927/28	2100489	117546	1621842	1319690	+ 302152	+ 343548	119125
1928/29	9251148	144307	2413362	1770037	+ 643325	+ 695654	7385268
1929/30	9306799	183428	2001242	1285314	+ 714927	+ 826851	63931

W ostatniem trzechleciu Miasto prowadziło następujące przedsiębiorstwa:

w 1927/28: 1) Rzeźnię, 2) Elektrownię (starą), 3) Cegielnię, 4) Lasy, 5) Warsztaty, 6) Tabor.

w 1928/29: 1) Rzeźnię, 2) Kujawską Elektrownię Okręgową, 3) Cegielnię, 4) Lasy, 5) Warsztaty i Tabor.

w 1929/30: 1) Rzeźnię, 2) Zakład Oczyszczania Miasta, 3) Kuj. Elektrownię Okręgową, 4) Cegielnię, 5) Lasy.

Najważniejsze obowiązujące ustawy i rozporządzenia władz nadzorczych oraz miejskie przepisy prawne (oznaczone *)

A. Gospodarka finansowa i budżet

1. Ustawa z dn. 3 czerwca 1921 r. o kontroli państwowej (Dz. Ustaw nr. 51 poz. 314)

W miarę uznania rządu kontrola państwowa może być powołaną do rewizji finansowej związków samorządowych.

2. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. Ustaw Nr. 51 poz. 522).

Rozporządzenie to zawiera ogólne przepisy, normujące gospodarkę budżetową oraz finansową związków samorządowych. Uprawniło Ministra Spraw Wewnętrznych do wydania szczegółowych przepisów o budżetach, zamknięciach rachunkowych oraz o prowadzeniu ksiąg inwentarzowych w związkach komunalnych.

Zmianę tego rozporządzenia wprowadziło rozporządzenie Prezydenta z dnia 1-go czerwca 1927 r. (Dz. Ustaw Nr. 5o poz. 488). Zmiana polega na zwiększeniu okresu czasu dla władzy nadzorczej przy zatwierdzaniu budżetu z 3o dni na 6o.

a) Rozporządzenie I. Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 22 stycznia 1925 r. do powyższego rozporządzenia Prezydenta (Dz. Ustaw Nr. 15 poz. 99 z 1925 r.).

Powyższem rozporządzeniem wykonawczem uprawnienia co do zatwierdzania budżetów komunalnych przekazane zostały wojewodom i prezesom izb skarbowych.

b) Rozporządzenie II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 3-go lutego 1926 r. do powyższego rozp. Prezydenta (Dz. Ustaw Nr. 18 poz. 104 z 1926 r.)

Rozporządzenie to stanowi rozwinięcie par. 1 rozporządzenia z dnia 17 czerwca 1924 roku. Częściowo zostało ono anulowane rozporządzeniem o instrukcji budżetowej.

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 3o listopada 1929 r. N. 272 w sprawie rozporządzenia o częściowej zmianie przepisów o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 20.I.193o r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie częściowej zmiany przepisów o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych (Dz. Ustaw R. P. z dn. 29 stycznia 193o roku N. 4).

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych N. 23 z dn. 21 lutego 193o r. N. S. F. 48o/1 w sprawie gospodarki finansowej związków komunalnych i postępowania władz nadzorczych w stosunku do związków komunalnych w zakresie tejże gospodarki.

c) Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28 czerwca 1926 r. do par. II Rozp. Prezydenta z dn. 17 czerwca 1924 r. (Dz. Ustaw Nr. 75 poz. 433).

d) Częściową zmianę, a mianowicie dostosowanie przepisów instrukcji do terminów zmienionego okresu budżetowego wprowadziło Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 24 września 1926 r. (Dz. Ustaw Nr. 201 poz. 586).

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych N. 70 z dn. 21.VII.1926 r. Nr. S. F. 5274/25, podający szczegółowe wyjaśnienia, względnie wskazówki, któremi posiłkować się powinny zarówno związki komunalne jak i władze nadzorcze przy stosowaniu przepisów poszczególnych paragrafów Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Rozporządzenie to zawiera szczegółową instrukcję budżetową dla związków komunalnych.

e) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28-go marca 1927 r. o kasowości i rachunkowości związków komunalnych Dz. Ustaw Nr. 38 poz. 345.

Rozporządzenie to zawiera instrukcję kasowo-rachunkową ogólną. Na jej podstawie związki samorządowe mają ułożyć swe instrukcje szczegółowe.

Okólnik N. 99 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1927 r. N. S. F. 2231/27 do wszystkich pp. Wojewodów (z wyjątkiem Wojewody Śląskiego).

Zmianę do powyższego rozporządzenia wprowadziło następne rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 13-go sierpnia 1927 r. (Dz. Ustaw N. 82 poz. 721). Przesunięte zostały terminy wejścia w życie przepisów rozporządzenia z dnia 28 marca.

f) *Okólnik Magistratu m. Włocławka N. 3oo z dnia 3o.III.1928 r. w sprawie organizacji rachunkowości.

3. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 grudnia 1924 r. o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach i innych związkach publiczno-prawnych (Dz. Ustaw Nr. 113 poz. 1002 z 1924 r.).

Rozporządzenie, wydane na podstawie ustawy o naprawie Skarbu Państwa, przewiduje możność ustanowienia przy poszczególnych związkach samorządowych komisarzy rządowych.

a) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 1-go czerwca 1927 r. o utworzeniu komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego (oraz o zmianach w ustawie o tym uregulowaniu finansów kom. i rozporządzeniu o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków. (Dz. Ustaw Nr. 50 poz. 448).

b) Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 września 1927 r. do powyższego rozporządzenia (Dz. Ustaw Nr. 97 poz. 783).

Na podstawie powyższych rozporządzeń utworzony został fundusz pożyczkowo - zapomogowy z 10% odliczeń od sum, należnych związkom samorządowym z tytułu dodatku do opłaty skarbowej od spirytusu. Funduszem administruje specjalna komisja. Fundusz ulokowany został w Polskim Banku Komunalnym.

4. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 15 lutego 1928 r. o sposobie lokowania funduszów przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasnowolne, oraz o sposobie lokowania kaucyj, składanych z tytułu obowiązku publicznego (Dz. Ustaw Nr. 17 poz. 141).

5. a) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 27 grudnia 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań związków samorządowych oraz obligacyj opartych na tych zobowiązaniach (Dz. Ustaw Nr. 115 poz. 1026).

b) Uzupełnienie tego rozporządzenia — Rozporządzenie Prezydenta z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ustaw Nr. 29 poz. 270).

6. Ustawa z dn. 31 października 1928 r. w sprawie zmiany przepisów ustawy postępowania cywilnego, dotyczących zabezpieczenia powództwa i egzekucji wyroków przeciwko związkom komunalnym w okręgach apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie (Dz. Ustaw Nr. 97 poz. 860).

W sprawach przeciwko związkom komunalnym nie jest dozwolone ani zabezpieczenie powództwa, ani tymczasowe wykonanie wyroków sądowych.

B. Dochody Związków Komunalnych.

Przepisy ustawowe o dochodach związków samorządowych zawarte zostały w ustawie z dnia 11 sierpnia 1930 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. Ustawa ta jednak powołuje się na szereg ustaw specjalnych, które zawierają również pewne przepisy o dochodach związków samorządowych, następnie ustawa ta uległa całemu szeregowi zmian. Z tego powodu tytuły ustaw i rozporządzeń podane poniżej utrzymane zostały w chronologicznym porządku ogłaszania w Dz. Ustaw w brzmieniu obecnie obowiązującem.

1. a) Ustawa z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ustaw Nr. 94 poz. 747).

b) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 1 czerwca 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 50 poz. 448)

(m. in. w sprawie zmiany terminów przewidzianych w ustępie 3 art. 39 ustawy o tym. ureg. fin. kom.) Rozporządzenie przedłużyło okres czasu, w którym władza nadzorcza obowiązana jest do zatwierdzenia uchwały finansowej z dni 30 na 60.

c) Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. o zmianie ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ustaw Nr. 36 poz. 335).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 31 października 1928 roku wydane celem wykonania Rozporządzenia Prezydenta z dnia 22 marca 1928 roku (Dz. Ustaw Nr. 4 poz. 38 z 1929 r.).

d) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 10 lutego 1927 r. o przekazaniu wojewodom oraz wydziałom powiatowym niektórych uprawnień z ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tym. ureg. fin. kom. (Dz. Ustaw Nr. 40 poz. 356 z 1927 r.).

Powyższem rozporządzeniem przekazane zostały uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych, działającego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, do zatwierdzenia uchwał finansowych wojewodom, działającym w porozumieniu z prezesami izb skarbowych, oraz niektóre—wydziałom powiatowym. Minister Spraw Wewnętrznych zastrzegł do swej decyzji uchwały o zaciąganiu pożyczek długoterminowych oraz wprowadzeniu podatków inwestycyjnych.

Rozporządzenie to zostało zmienione częściowo następującemi rozporządzeniami: z dnia 24 czerwca 1927 r. (Dz. Ustaw Nr. 62 poz. 546), oraz z dnia 17 września 1927 r. (Dz. Ustaw Nr. 86 poz. 772).

e) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 10 lutego 1927 r. o uprawnieniach wojewodów do rozstrzygania odwołań od wymiaru danin komunalnych (Dz. Ustaw Nr. 40 poz. 357 z r. 1927).

f) Rozporządzenie II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 18 marca 1924 r. (Dz. Ustaw Nr. 31 poz. 317).

Rozporządzenie to objęło 32 artykuły ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (bez art. 25).

Zmienione zostało następnie rozporządzeniami:

1) z dnia 4 sierpnia 1924 r. (Dz. Ustaw Nr. 78 poz. 759),
2) z dnia 20 października 1924 r. (Dz. Ustaw Nr. 94 poz. 875),
3) z dnia 4 lutego 1925 r. (Dz. Ustaw. Nr. 16 poz. 111),
4) z dnia 27 lutego 1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 27 poz. 194),
5) z dnia 16 grudnia 1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 131 poz. 939),
6) z dnia 27 lipca 1926 r. (Dz. Ustaw Nr. 119 poz. 689),
7) z dnia 19 listopada 1926 r. (Dz. Ustaw Nr. 119 poz 689),
8) z dnia 11 września 1928 r. (Dz. Ustaw Nr. 86 poz 759),
9) z dnia 23 września 1929 r. (Dz. Ustaw Nr. 67 poz. 521).

g) Rozporządzenie III. wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 sierpnia 1924 r. (Dz. Ustaw Nr. 82 poz. 790).

Rozporządzenie to objęło pozostałe artykuły ustawy z dn. 11-go sierpnia 1923 r. Zmienione zostało rozporządzeniem z dn. 16-go grudnia 1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 131 poz. 939).

C. Pobór podatków państwowych przez Magistrat.

1. Państwowy podatek od nieruchomości.

a) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.VI.1924 r. (Dz. Ust. Nr. 51 poz. 523) o wymiarze i poborze państwowego podatku nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich na 1924 r.

b) Ustawa z dn. 1.IV.1925 r. (Dz. Ust. Nr. 43) o przedłużenie mocy obowiązującej przepisów o wymiarze i poborze pańswowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.

c) Rozporządzenie Prezydenta z dnia 12 marca 1928 r. (Dz. Ust. Nr. 51 poz. 292) o przedłużeniu mocy obowiązującej i uzupełnieniu ustawy z dn. 1.IV.1925 w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.

d) Ustawa z dn. 30.XII.1929 r., zmieniająca niektóre postanowienia i Rozporządzenia Prezydenta Rrzeczypospolitej z dn. 12 marca 1928 r. w przedmiocie mocy obowiązującej ustawy z dnia 1 kwietnia 1925 r. w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich (Dz. Ust. R. P. Nr. 2 poz. 6 z r. 1930).

Podatek ten jest przelewany do Kasy Skarbowej za potrąceniem 5% kosztów wymiaru i poboru.

2. Ustawy, będące w związku z ustawą względnie rozporządzeniami o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości.

a) Ustawa o ochronie lokatorów z dn. 11.IV.1924 r. (Dz. Ust. Nr. 93 poz. 406).

b) Ustawa z dnia 22 września 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 88 poz. 786) o ulgach dla nowowznoszonych budowli oraz Rozporządzenie Min. Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dn. 9.I.1923 r. (Dz. Ust. Nr. 62 poz. 463) w przedmiocie wykonania ustawy o ulgach dla nowowznoszonych budowli.

c) Postanowienia karne z ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. Ustaw Nr. 58 poz. 411 z r. 1925).

3. Państwowy podatek od placów budowlanych.

a) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dn. 22.IV.1927 r. (Dz. Ust. N. 42 poz. 372) o rozbudowie miast.

Podatek ten jest pobierany i przeznaczony na Państw. Fundusz Rozbudowy Miast.
Za wymiar i pobór Magistrat otrzymuje 3% sum przelewanych do Kasy Skarbowej.

4) Podatek od lokali.

a) Ustawa podatku od lokali z dn. 2.VIII.1926 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 94 poz. 550).

b) Rozporządzenie Min. Skarbu z dnia 29.XII.1925 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych w celu wykonania ustawy z dn. 2.VIII. 1926 r. o podatku od lokali (Dz. Ust. R. P. Nr. 12 poz. 95 z 1927 r.).

Ustawa zjednoczyła pobór: podatku kwaterunkowego, podatku na rozbudowę miast i podatku samorządowego w gminach od lokali w jeden podatek od lokali wymierzany przez samorząd i dzielony na wyżej wymienione cele.

Za wymiar i pobór tego podatku z sum przelewanych do Kasy Skarbowej potrąca się 3% oraz 50% na rzecz Kasy Miejskiej, z czego połowa przypada na fundusz kwaterunkowy.

Instrukcje Ministra Skarbu z dn. 15 maja 1929 r. o ujednostajnieniu i uproszczenia postępowania przy wymiarze i poborze podatków bezpośrednich, stosowanego na zasadzie obowiązujących przepisów przez władze skarbowe pierwszej i drugiej instancji — obowiązuje w odniesieniu do podatków państw. od nieruchomości, od placów budowlanych i od lokali.

D. Daniny Komunalne

1. Podatek hotelowy.

Art. 7 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. Nr. 94 poz. 747 z 1930 r.).

*Statut uchwalony przez Radę Miejską w dn. 10.XII.25 r. i 18.II.26 r. zatwierdzony przez Wojewodę Warszawskiego reskryptem z dn. 15.I.1926 r. L. S. M. 379/1.

2. Podatek od towarów przywożonych drogami żelaznemi (od ładunków kolejowych).

Art. 12 ustawy o fin. kom. z dnia 11.VIII.28 r.

*Statut uchwalony przez Radę Miejską z dn. 24.II.1927 r., zatwierdzony reskryptem Wojewody Warszawskiego z dnia 4.III.1927 r. L. S. M. 874/I.

3. Opłata od umów o przeniesienie własności nieruchomej.

Art. 13 ust. o fin. kom. z dn 11.VIII.23 r.

*Statut uchwalony przez Radę Miejską z dnia 10.I.1924 r. zatwierdzony reskryptem Wojewody Warszawskiego z dnia 21.III.1924 r. L. S. M. 398/8 i uchwałą Rady Miejskiej z dn. 15.I.1925 r.).

4) Podatek od zaprotestowanych weksli.

Art. 14 ustawy o fin. kom. z dnia 11.VIII. 1923 r.

*Uchwała Rady Miejskiej z dnia 15.I.1925 r.

5) Podatek od plakatów, szyldów i anonsów.

Art. 17 ustawy o fin. kom z dn. 11.VIII.23 r.

*Statut uchwalony przez Radę Miejską w dniu 3.VII.24 r. zatw. reskryptem Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 11.IX.24 r. L. S. M. 4572/24 i uchwała Rady Miejskiej z dn. 30.X.24 r. oraz uchwała Rady Miejskiej z dnia 8.III.26 r. zatwierdzona reskryptem Wojew. Warszaw. z dn. 2.VII.26 r. L. S. M. 3130/4 i przepisy wykonawcze uchwalone przez Radę Miejską dn. 20.XII.24 r.

6. Podatek od psów.

Art. 20 i 21 ust. o fin. kom. ustawy z dn. 11.VIII.23 r.

*Statut uchwalony przez Radę Miejską w dn. 26.I.—5.V.—27.XI.1924 r. zatwierdzony reskryptem Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 17.III.24 r. L. S. M. 1143/2 i Woj. Warszaw. z dnia 10.II.25 r. L. S. M. 537/17.

7. Podatek od przedmiotów zbytku.

Art. 20 i 21 ustawy o fin. kom. z dnia 11.VIII.23 r.

*Statut uchwalony przez Radę Miejską z dnia 20.XII.23 r. zatwierdzony reskryptem Min. Spraw. Wewnętrznych z dnia 23.II.24 r. L. S. M. 786/24 i uchwała Rady Miejskiej z dn. 27.XI.24 r. zatwierdzona reskryptem Wojewody Warszawskiego z dnia 10.II.25 r. L. S. M. 538/6.

8. Opłata za prawo jazdy po mieście.

Art. 20 i 21 ust. o fin. kom. z dnia 11.VIII.23 r.

*Statut uchwalony przez Radę Miejską w dn. 7.IX.22 r. zatwierdzony reskryptem Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 13.X.22 r. L. S. M. 5332, uchwały Rady Miejskiej z dnia 20.XII.23 r. i z dn. 10.I.24 r. oraz uchwała z dnia 11.XII.24 r. podana do wiadomości władz nadzorczych.

9. Podatek od zbytku mieszkaniowego.

Art. 7 ustawy o fin. kom. kom. dn. 11.VIII.23 r.

*Statut uchwalony przez Radę Miejską dnia 24.III.1924 r. oraz 15.I.1925 r. zatwierdzony przez ministra Spraw Wewnętrznych reskryptem z dnia 19.III.1925 roku N. S. M. 1221/25.

10. Komunalny podatek od gruntów i placów budowlanych.

Art. 4 ustaw o fin. kom. z dn. 11.VIII.23 r.

*Statut podatku miejskiego od gruntów i placów budowlanych w m. Włocławku, uchwalony przez Radę Miejską w dniu 21 lutego 1924 r. i zatwierdzony reskryptem Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 9 kwietnia 1924 r. N. S. M. 1083/24.

11. Podatek inwentycyjny.

Art. 20 i 21 ustawy o fin. kom. z dn. 11.VII-23 r.

*Statut komunalnego podatku inwestycyjnego na rzecz gminy m. Włocławka, uchwalony przez Radę Miejską w dniu 3 i 15.IV.1930 r. przesłany przy piśmie w dniu 3.V.1930 r. N. F. 1306/30 do Urzędu Wojew. Warszawskiego celem zatwierdzenia.

12. Miejski podatek od spadków i darowizn.

Art. 16 ustawy o fin. kom z dn. 11.VII.23 r.

*Statut podatku miejskiego od przedmiotów spadków i darowizn na obszarze miasta Włocławka, uchwalony przez Radę Miejską w dniu 27 lutego i 5 maja 1927 roku zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1924 roku N. S. M. 1440/24.

13. Samoistny podatek komunalny od gruntów państwowych.

Art. 2 ust. 2 względnie art. 4 ust. 6 ustawy o fin. kom. z dn. 11.VIII.23 r.

*Statut o samoistnym podatku komunalnym od gruntów państwowych, uchwalony przez Radę Gminną gminy Łęg pow. Włocławskiego z dnia 2 marca 1925 r. zatwierdzonej pismem Wydziału Powiatowego Sejmiku Włocławskiego z dnia 7.VIII.1925 r. N. 2855/ i 4369, który obowiązuje dotąd dopóki nie zostanie zmieniony przez uchwały Rady Miejskiej m. Włocławka w myśl ust. 3 art. 4 Dekretu o samorządzie miejskim (Dz. Praw Nr. 13 poz. 140).

14. 50% dodatek komunalny do państwowego podatku od nieruchomości.

Art 6 ustawy o fin kom. z dn. 11.VIII.23 r.

*Uchwała Rady Miejskiej z dnia 3.IV.1930 r.

15. Dodatek komunalny do państwowego podatku przemysłowego.

Art. 119 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. Nr. 74 poz. 550) art. 1 ust, o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 94 poz. 747).

*Uchwała Rady Miejskiej z dn. 7.XI.1929 r.

16. Dodatek komunalny do państwowego podatku do spożycia, zużycia i produkcji.

Art. 10 ustawy o fin. kom. z dn. 2.VIII. 23 r. oraz § 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18.III.1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 31 poz. 317), zmieniony częściowo rozporządzeniem z dnia 27.II.1925 r. (Dz. Ust. Nr. 21 poz. 194) i art. 9 ustawy z dnia 20 lipca 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 85 poz. 580) w przedmiocie zmian i uzupełnień ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym.

17. Dodatek do państwowych opłat od patentów akcyzowych na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych w wysokości:

100% opłaty państwowej od patentów na wyrób i 200% opłaty od patentów na sprzedaż, pobierany przez Kasy Skarbowe na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 23.X.1922 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 95 poz. 879) i zwaloryzowanej rozporządzeniem z dn. 24.XII.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 137 poz. 1148) pobierany jest na podstawie art. 11 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów i uchwały Rady Miejskiej z dn. 7.XI.1929 r. zatwierdzonej przez Urząd Wojewódzki Warszawski reskryptem z dnia 10 lutego 1930 r. N. S. F. 1-25/12.

18. Dodatek do państwowego podatku gruntowego.

Ustawa z dnia 15 czerwca 1923 r. w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych i niektórych budynkowych (Dz. Ust. Nr. 65 poz. 505) z 1923 r. Rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu do tej ustawy z dnia 17 lipca 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 73 poz. 569). Ustawa określa maksymalne stawki dodatków na rzecz samorządów (art. 14). Uchwała Rady Miejskiej z dn. 7 listopada 1929r. przesłana do Urzędu Wojewódzkiego przy piśmie z dnia. 1XI.1929 r. celem zatwierdzenia. Magistrat miasta Włocławka pobiera 150% dodatku komunalnego zasadniczego państwowego podatku gruntowego.

19. Udział w państwowym podatku dochodowym.

Art. 9 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. N. 94 poz. 747). Pierwotny udział samorządu w państwowym podatku dochodowym wynosił 30% następnie został zmniejszony do wysokości 15% ustawą z dn. 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. Ust. N. 129 poz. 918 z roku 1925).

20. Dopłaty za ułożenie chodników i za nadmierne zużycie dróg w mieście.

Art. 18 i 23 ustawy z dnia 10.XII.1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych (Dz. Ust. N 6/21 poz. 32).

* Statut o dopłatach specjalnych na utrzymanie dróg publicznych we Włocławku, uchwalony pczez Radę Miejską w dniu 27.III.1929 r. zatwierdzony reskryptem Urzędu Wojewódzkiego z dnia 18 marca 1930 r. L. SF. 1.25.

21. Opłaty specjalne i dopłaty drogowe na rzecz Gminy m. Włocławka na r. 1930/31.

Art. 19 i 23 ustawy drogowej z dnia 10.XII.1920 r. (Dz. Ust. R. P. N. 6 poz. 32 z r. 1921).

* Statut o opłatach specjalnych i dopłatach drogowych na rzecz Gminy m. Włocławka, uchwalony przez Radę Miejską w dn. 3 kwietnia 1930 r. przesłany do Urzędu Wojew. Warszawskiego do zatwierdzenia w dn. 8.V.30 r. N. F. 1306/30*).

22. Opłaty specjalne na budowę mostu na rzece Zgłowiączce.

Art. 31 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

* Statut o opłatach specjalnych od adjacentów na budowę mostu na rzece Zgłowiączce i przeprowadzenie ulicy Kilińskiego na Zazamczu we Włocławku, uchwalony przez Radę Miejską w dniu 1.VII.1926 r.

23. Opłaty na budowę przyłączeń nieruchomości do sieci kanalizacyjnej.

Dokonywane są na podstawie zgłoszeń indywidualnych zainteresowanych właścicieli nieruchomości i umów z niemi zawieranych.

24. Opłaty za używalność sieci kanalizacyjnej.

Na mocy taryfy opłat kanalizacyjnych uchwalonej przez Radę Miejską w dniu 28.IV.1927 r. i art. 31 ust. o tym. uregulow. fin. kom.

25. Opłaty administracyjne.

Art. 27 ust. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

* Statut o opłatach administracyjnych na rzecz m. Włocławka, uchwalony przez Radę Miejską w dn. 22.VI. i 11VII.1927 r. uzupełniony uchwałą Rady Miejskiej z dnia 27.II.1930 roku.

26. Podatek od widowisk.

Art. 18 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

* Statut o podatku miejskim na rzecz Kasy Miejskiej miasta Włocławka od widowisk zabaw i rozrywek — uchwalony przez Radę Miejską w dn. 20.XII.1923 r. zatwierdzony przez Min. Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Skarbu reskryptem z dn. 17.III,1924 r. N. S. M. 1133/24 na mocy uchwały Rady z dn. 13.I.1927 roku zatwierdzonej reskryptem Pana Wojewody Warszawskiego z dnia 26 lutego 1927 r. L. SM. 392/2 oraz na mocy uchwały Rady Miejskiej z dnia 14.XI.1929 r., zatwierdzonej reskryptem Urzędu Wojewódzkiego z dnia 8 II.1930 r. N. SF. I. 25/13 Okólnik N. 131 Minist. Spraw Wewnętrznych z dnia 25.VI.1929 r. N. SF. 4944/3.

27. Przymusowy remont domów.

Art. 4 punkt 6 b. c. i punkt 8 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.IV.1927 roku o rozbudowie miast (Dz. Ust. N. 42 poz. 372) oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22.III.1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. Ust. N. 36 poz. 342 z r. 1928).

28. Kary porządkowe za uchybienie podatkowe.

Art. 67 ust. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. R. N. 94 poz. 757 z r. 1923) oraz uchwała Rady Miejskiej z dnia 6 marca 1924 r. zatwier-

---

*) Reskrypt Wojew. Warsz. z dn. 13.V.1930 roku, M. S. F. I. 45/69 w spr. realizowania budżetów drogowych Pow. Związków Komun.

dzona reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 kwietnia 1924 r. N. 2043/24 oraz art. art. 62—65 cytowanej wyżej ustawy za przekroczenia podatkowe w odniesieniu do danin komunalnych.

29. Przymusowa egzekucja danin i opłat państwowych i komunalnych oraz wszelkich innych należności publiczno-prawnych wraz z doliczeniem kar za zwłokę i kosztów egzekucyjnych odbywa się na następujących podstawach prawnych:

I. Art. art. 55 i 56 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

II. Ustawa z dn. 31 lipca 1924 r. o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należytościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 73 poz. 721) uzupełniona rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 roku (Dz. Ust. N. 46 poz. 401 z r. 1927).

III. Instrukcja o przymusowem ściąganiu państwowych podatków i opłat tudzież innych należności skarbowych (Dz. Urzęd. Min. Skrbu N. 15 z r. 1926 poz. 168) z dnia 30 maja 1926 r.

IV. Art. art. 27 i 54 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III.1928 roku (Dz. Ust. N. 36 poz. 342) o postępowaniu przymusowem w administracji.

V. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 21.II.1929 r. (Dz. Ust. N. 14 poz. 121). 1) Przepisy sądowe o wyłączeniach dla b. dzielnicy rosyjskiej art. 973 ust. post. cywilnego. 2) Przepisy w sprawie zajęcia, opisania i przetargu majątku ruchomego z tejże ustawy postępowania cywilnego od art. 980 do art. 1070.

30. Przymusowa egzekucja w drodze admin. należności dla instytucyj ściąganych z ich upoważnienia.

a) **na rzecz Stowarzyszenia Dozoru Kotłów** — opłaty na podstawie rozp. Min. Przemysłu i Handlu (art. 7) z dnia 2 grudnia 1921 r. (Dz. Ust. N. 103 poz. 746),

b) **na rzecz spółki wodnej** — datki udziałowe u członków spółek, jako też grzywny i koszta zastępcze wykonania — na podstawie ustawy wodnej z dn. 19 września 1929 r. (Dz. Ustaw N. 102 poz. 936 art. 159),

c) **na rzecz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych** — składki ogniowe art. 12 ustawy z dnia 13.VI.1921 r. o przymusie ubezpieczeń od ognia (Dz. N. 64 poz. 395 z r. 1921),

d) **na rzecz Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków** — opłaty na podstawie ustawy o obowiązku ubezpieczania robotników od wypadków (Dz. Ust. N. 16 poz. 148 z 1924 roku art. 8),

e) **na rzecz Szpitali publicznych** — koszta leczenia (art. 33) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. Ust. N. 38 poz. 382 z r. 1928),

f) **na rzecz Funduszu Bezrobocia** — składki zaległe na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.II.1928 r. o zmianie art. 7 i 36 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. Ust. N. 22 poz. 199 z r. 1928).

g) Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem w art. 54 postanawia, że w wypadku niewykonania orzeczenia lub nakazu w oznaczonym terminie nastąpić ma wykonanie przymusowe — wszelkie więc zarządzone z tego tytułu należności są ściągane w drodze administracyjnej również przez organa egzekucyjne samorządowe.

DZIAŁ B.

SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE GMINY MIASTA WŁOCŁAWKA

ZA OKRES CZASU

OD DNIA 1.IV.1929 ROKU DO DNIA 31.III.1930 ROKU

ZESTAWIENIE

L. p.	RACHUNEK	Obroty	
		Winien	Ma
1	Nieruchomości	5,741,653.48	122,901.—
2	Ruchomości	284,714.85	18.996.18
3	Aktywa przedsiębiorstw komunalnych	10,126,920.43	125,252.19
4	Materjały i zapasy	106,361.20	
5	Papiery wartościowe (lokaty)	139,148.75	66,000.—
6	Dłużnicy i Wierzyciele	9,108,934.36	8,621,182.06
7	Zaległości budżetowe czynne z lat ubiegłych	715,269.03	367,459.72
8	Zaległości budżetowe czynne	397,570.79	
9	Rachunki bieżące w instytucjach kredytowych	3,996,511.45	3,974,923.20
10	Urządzenia kanalizacyjne	441,797.93	
11	Inwestycje w budowie	491,609.64	6,801.80
12	Udziały miasta w związkach celowych i instytucjach społecznych	384,211.02	
13	Kasa	4,907,041.80	4,895,641.87
14	Weksle obce	180,400.51	173,961.51
15	Prawa i przywileje	1.—	
16	Depozyty walorowe	87,564.15	67,500.—
17	Długi długoterminowe	1,883,545.58	11,753,287.12
18	Pasywa przedsiębiorstw komunalnych	814.48	514,255.11
19	Pożyczki krótkoterminowe	7,273,528.56	9,084,316.29
20	Sumy przechodnie	2,261,855.20	2,380,826.33
21	Zaległości budżetowe bierne	978,338.22	1,196,269.62
22	Fundusze specjalne	40,000.—	223,428.19
23	Deponenci	70,214.74	91,015.44
24	Majątek Gminy m. Włocławka	3,128,324.71	8,734,082.35
25	Wydatki zwyczajne	2,925,314.57	87,714.06
26	Wydatki nadzwyczajne	3,084,385.32	48,445.16
27	Dochody zwyczajne	415,477.62	3,164,616.01
28	Dochody nadzwyczajne	6.170.—	3,458,804.18
29	Wyniki budżetowe z lat poprzedzających okres sprawozdawczy	249,654.67	249,654.67
		59,427,334.06	59,427,334:06

BILANSOWE

Salda		Bilans		Niedobory i Nadwyżki		Bilansu zamknięcia
Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma	
5,618,752.48		5,618,752.48				Grupa I
265,718.67		265,718.67				„ III
10,001,668.24		10,001,668.24				„ IV
106,361.20		106,361.20				„ VI
73,148.75		73,148.75				„ VII
693,269.89	205,517.59	693,269.89	205,517.59			„ XII poz. 6 i 7 oraz grupa VIII pasywów
347,809.31		347,809.31				Grupa IX poz. 1
397,570.79		397,570.79				„ IX poz. 2
21,588.25		21,588.25				„ X
441,797.93		441,797.93				„ I-a
484,807.84		484,807.84				„ II
384,211.02		384,211.02				„ XII poz. 1-4
11,399.93		11,399·93				„ XI
6.439.—		6,439.—				„ XII poz. 5
1.—		1.—				„ XII poz. 8
20,064.15		20,064.15				„ XIII
	9,869,741.54		9,869,741.54			„ I
	513,440.63		513,440.63			„ II
	1,810,787.73		1,810,787.73			„ IV
	118,971.13		118,971.13			„ V
	217,931.40		217,931.40			„ VI
	183,428.19		183,428.19			„ VII
	20,800.70		20,800.70			„ IX
	5,605,757.64		5,605,757.64			„ X
2,837,600.51				2,837,600.51		
3,035,940.16				3,035,940.16		
	2,749.138.39				2,749,138.39	
	3,452.634.18				3,452,634.18	
24,748,149.12	24,748,159.12	18,874,608.45	18,546,376.55	5,873,540.67	6,201,772.57	
Nadwyżka budżetowa			328,231.90	328,231.90		„ XI
		18,874,608.45	18,874,608.45	6,201,772.57	6,201,772.57	

BILANS ZAMKNIĘCIA GMINY
NA DZIEŃ 31

STAN CZYNNY

Grupa	Poz.	Aktywa	Wartość Sumy pozyc. Zł.	Wartość Sumy grup Zł.	Uwagi i objaśnienia
I		NIERUCHOMOŚCI			
	1	Budowle	2,370,300.56		Załącznik
	2	Place zabudowane	751,630.—		"
	3	Place budowlane niezabudowane . .	609,182.47		"
	4	Parki	393,291.44		"
	5	Inne grunty	1,389,361.96		"
	6	Przestrzenie wodne	3,000.—		"
	7	Różne urządzenia	101,986.05	5,618,752.48	"
I-a		URZĄDZENIA KANALIZACYJNE		441,797.93	P/g oddzielnego inwentarza w dziale „B"
II		INWESTYCJE W BUDOWIE			Koszty p/g rachunków budżetu wydatków nadzwyczajnych
	1	Wodociągi	109,141.81		
	2	Kanalizacja	234,155.70		
	3	Szkoła Powszechna na Zazamczu . .	116,939.97		
	4	Szkoła na Bularce	855.06		
	5	Barak robotniczy przy ul. Nowomiejskiej	1,894.33		
	6	Dom dla Kierown. Plantacyj Miejskich	21,820.97	484,807.84	
III		RUCHOMOŚCI		265,718.67	Załącznik
IV		AKTYWA PRZEDSIĘBIORSTW KOMUNALNYCH			P/g bilansów przedsiębiorstw miejskich
	1	Rzeźnia Miejska	131,966.56		
	2	Kujawska Elektrownia Okręgowa . .	7,623,466.87		
	3	Cegielnia Miejska	1,052,743.95		
	4	Lasy Miejskie	950,582.06		
	5	Zakład Oczyszczania Miasta	242,908.80	10,001,668.24	
V		AKTYWA FUNDACYJ			
VI		MATERJAŁY I ZAPASY		106,361.20	Załącznik
VII		LOKATY			"
	1	Obligacje	5,568.75		
	2	Akcje	40,480.—		
	3	Udziały	27,100.—	73,148.75	
		Do przeniesienia .		16,992,255,11	

MIASTA WŁOCŁAWKA
MARCA 1930 ROKU

STAN BIERNY

Grupa	Poz.	Pasywa	Wartość Sumy pozyc. Zł.	Wartość Sumy grup Zł.	Uwagi i objaśnienia
I		DŁUGI DŁUGOTERMINOWE			Załącznik
	1	Długi hipoteczne	6,864.858.52		
	2	Długi obligacyjne	175,083.38		
	3	Inne długi długoterminowe	2,829,799.64	9,869,741.54	
II		PASYWA PRZEDSIĘBIORSTW KOMUNALNYCH			P/g bilansów przedsiębiorstw miejskich
	1	Rzeźnia Miejska	933.67		
	2	Kujawska Elektrownia Okręgowa . .	184,714.36		
	3	Cegielnia Miejska	290,022.05		
	4	Lasy miejskie.	422.71		
	5	Zakład Oczyszczania Miasta	37,347.84	513,440.63	
III		PASYWA FUNDACYJ			
IV		DŁUGI KRÓTKOTERMINOWE			
	1	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie	65,000.—		Krótkoterminowa pożyczka wekslowa
	2	Weksle własne	1,745,787.73	1,810,787.73	P/g sald książkowych
V		SUMY PRZECHODNIE			Załącznik
	1	Sumy skarbowe	87,073.37		
	2	Sumy związków komunalnych . . .	409.64		
	3	Sumy innych instytucyj	31,488.12	118,971.13	
VI		ZALEGŁOŚCI BUDŻETOWE BIERNE			
	1	Z lat poprzedzających rok sprawozdawczy.	71,108.38		N. II. § 65 poz. a kupno placów
	2	Z roku sprawozdawczego	146,823.02	217,931.40	P/g sprawozdania z wykonania budżetu administracyjnego
VII		FUNDUSZE SPECJALNE			
	1	Fundusz renowacyjny Reźni Miejskiej	7,411.52		P/g bilansów przedsiębiorstw miejskich
	2	Fundusz renowacyjny Kujawskiej Elektrowni Okręgowej	75,180.18		
	3	Fundusz renowacyjny Cegielni Miejskiej	74,641.92		
		Do przeniesienia .	157,233,62	12,530,872,43	

STAN CZYNNY

Grupa	Poz.	Aktywa	Wartość Sumy pozyc. Zł.	Wartość Sumy grup Zł.	Uwagi i objaśnienia
		Z przeniesienia .		16,992,255.11	
VIII		SUMY W KASACH INNYCH ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH ORAZ W KASACH SKARBOWYCH			
IX		ZALEGŁOŚCI BUDŻETOWE CZYNNE			
	1	Z lat poprzedzających rok sprawozdawczy	347,809.31		Załącznik
	2	Z roku sprawozdawczego	397,570.79	745,380.10	P/g sprawozdania z wykonania budżetu administracyjnego
X		POZOSTAŁOŚCI CZYNNE NA RACHUNKACH BIEŻĄCYCH W INSTYTUCJACH FINANSOWYCH			P/g sald książkowych
	1	Komunalna Kasa Oszczędności miasta Włocławka	7,000.—		
	2	Bank Polski, Oddział we Włocławku	10,529.—		
	3	Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział we Włocławku	88.—		
	4	Polski Bank Komunalny S. A. w Warszawie	2,534.94		
	5	Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie	1,436.31	21,588.25	
XI		KASA		11,399.93	Gotowizna
XII		INNE AKTYWA			
	1	Udział miasta w wysokości połowy majątku Związku Szpitalnego we Włocławku	368,048.21		Załącznik
	2	Udział miasta w wysokości połowy majątku Komunalnego Seminarjum Nauczycielskiego we Włocławku.	15,112.81		Załącznik
	3	Udział miasta w wysokości 2/7 majątku Aresztu we Włocławku	500.—		P/g salda książkowego
	4	Udział miasta w budowie Szpitala dla chorych wenerycznych	550.—		P/g salda książkowego
		Do przeniesienia .	384,211.02	17,770,623.39	

Grupa	Poz.	Pasywa	Wartość Sumy pozyc. Zł.	Wartość Sumy grup Zł.	Uwagi i objaśnienia
		Z przeniesienia .	157,233.62	12,530,872.43	
	4	Fundusz renowacyjny Lasów Miejskich	792.35		
	5	Fundusz renowacyjny Zakładu Oczyszczania miasta	25,402.22	183,428.19	
VIII		INNE PASYWA			
	1	Wierzyciele		205,517.59	Załącznik
		Do przeniesienia .		12,919,818.21	

STAN CZYNNY

Grupa	Poz.	Aktywa	Wartość Sumy pozyc. Zł.	Wartość Sumy grup Zł.	Uwagi i objaśnienia
		Z przeniesienia .	384,211.02	17,770,623.39	
	5	Weksle obce	6,439.—		Załącznik
	6	Dłużnicy	643,006.62		„
	7	Wydatki budżetowe okresu przyszłego	50,263.27		P/g salda książkowego
	8	Prawo rybołówstwa na Wiśle . . .	1.—	1,083,920.91	Dla ewidencji
XIII		DEPOZYTY WALOROWE		20,064.15	Załącznik
				18,874,608.45	

Włocławek, dnia 24 lipca 1930 roku.

Księgowy: *(—) M. Lisocki*

Grupa	Poz.	Pasywa	Wartość Sumy pozyc. Zł.	Wartość Sumy grup Zł.	Uwagi i objaśnienia
		Z przeniesienia .		12,919,818.21	
IX		DEPONENCI		20,800.70	Załącznik
X		MAJĄTEK GMINY MIASTA WŁOCŁAWKA		5,605,757.64	
XI		NADWYŻKA BUDŻETOWA		328,231.90	P/g sprawozdania z wykonania budżetu administracyjnego i rachunku niedoborów i nadwyżek budżetowych
				18,874,608.45	

Kierownik W-łu Finansowego:
(—) Mystkowski

Prezydent:
(—) Pachnowski

SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE

Z WYKONANIA

BUDŻETU ADMINISTRACYJNEGO

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		WYDATKI ZWYCZAJNE	3,123,345.87
		DZIAŁ I. ADMINISTRACJA OGÓLNA	612,968.07
1		**Wydatki osobowe**	**497,982.04**
	a	Uposażenie członków Magistratu	61,653.12
	b	Uposażenie pracowników miejskich	377,661.60
	c	Składka na rzecz Kasy Chorych	14,400.—
	d	Składka na rzecz Z. U. P. U. (Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych)	3,765.—
	e	Wpisy szkolne	3,000.—
	f	Emerytury i odprawy pracowników miejskich	24,702.32
	g	Remuneracje	12,800.—
2		**Wydatki rzeczowe**	**114,986.03**
	a	Konserwacja i utrzymanie gmachu Magistratu	7,000.—
	b	Koszty utrzymania lokali biurowych	18,531.05
	c	Wydatki kancelaryjne	20,000.—
	d	Prenumerata pism, zakup książek dla bibljoteki miejskiej i utrzymanie czytelni dla pracowników	2,261.—
	e	Wydawnictwa	7,000.—
	f	Uzupełnienie i remont urządzeń biurowych	5,446.—
	g	Umundurowanie woźnych	1,650.—
	h	Środki lokomocji	6,000.—
	i	Djety i koszty podróży służbowych	13,000.—
	j	Wydatki reprezentacyjne	3,500.—
	k	Wyjazdy pracowników miejskich w sprawach naukowo-samorządowych	1,000.—
	l	Koszty utrzymania Urzędu Rozjemczego	2.664.98
	m	Koszty sądowe i porady prawne	3,760.—
	n	Manco kasowe dla kasjera miejskiego	120.—
	o	Wynajęcie lokalu dla Komisji Poborowej	400.—
	p	Opłaty stemplowe od rachunków i koszty bankowe	1,000.—
	r	Wynagrodzenie ekspertów Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej i koszty utrzymania kancelarji Rady Miejskiej	6,800.—
	s	Koszty poboru podatków	12,000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
2,735,224.26	**102,376.25**	**2,837,600.51**	**421,088.02**	**706,833.38**	
635,076.28	**5,981.46**	**641,057.74**	**35,454.97**	**7,365.30**	
509,168.48	**335.27**	**509,503.75**	**11,692.71**	**171.—**	
62,600.—	—	62,600.—	946.88		
384,063.46	304.40	384,367.86	6,706.26		
16,121.93	14,07	16,136.—	1,736.—		Patrz załącznik
5,133.—	16.80	5,149.80	1,384.80		Patrz załącznik
2,940.—		2,940.—		60.—	
25,621.09		25,621.09	918.77		Patrz załącznik
12.689.—		12,689.—		111.—	
125,907.80	**5,646.19**	**131,553.99**	**23,762.26**	**7,194.30**	Patrz załącznik
4,900.06	44.34	4,944.40		2,055.60	
23,640.50	2,601.43	26,241.93	7,710.88		
24,654.57		24,654.57	4,654.57		
2,442.12		2,442.12	181.12		
6,320.50		6,320.50		679.50	
5,415.15		5,415.15		30.85	
831.—		831.—		819.—	
6,185.33	662.85	6,848.18	848.18		
14,058.99		14,058.99	1,058.99		
3.040.03	1,000.—	4.040.03	540.03		
1,000.—		1.000.—			
1,495.11		1,495.11		1,169.87	
2,801.96	72.—	2,873.96		886.04	
120.—		120.—			
635.60		635.60	235.60		
2,738.11		2.738.11	1,738.11		
5,250.—		5,250.—		1,550.—	
17.529.21	1,265.57	18,794.78	6,794.78		

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	t	Spisy mężczyzn 18-letnich, rejestr. poborowych i ewidencja koni	1,200.—
	u	Koszty spisu statystycznego produkcji rolnej i zwierząt gospodarczych	1,653.—
		DZIAŁ II. MAJĄTEK KOMUNALNY	40,480.—
3		**Koszty utrzymania budynków**	**33,350.—**
	a	Utrzymanie i konserwacja domów przy ul. Łęgskiej 22 . . .	9,020.—
	b	Utrzymanie i konserwacja domów I i II Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej NN. 8, 17 i 19	9,000.—
	c	Utrzymanie i konserwacja baraków robotniczych przy ul. Południowej N. 1.	850.—
	d	Utrzymanie i konserwacja baraku robotniczego przy Al. Szopena (na przedmieściu Grzywno) . , ...	7,000.—
	e	Konserwacja domów i zabudowań przy ul. Biskupiej 8 . . .	600.—
	f	Utrzymanie i konserwacja Hal Targowych na pl. Gen. Dąbrowskiego	2,580.—
	g	Utrzymanie i konserwacja 4-ch kiosków handlowych, 5 budek rogatkowych i t. p.	300.—
	h	Utrzymanie i konserwacja słupów ogłoszeniowych	1,400.—
	i	Podatki i ubezpieczenia od ognia	2,600.—
4		**Utrzymanie gruntów i placów**	**7,130.—**
	a	Dozór i ogrodzenie placów	3,290.—
	b	Koszty sądowe, rejentalne, hipoteczne, dzierżawne, opłaty i podatki skarbowe	3,000.—
	c	Opłaty dzierżawne i czynsze wieczyste	840.—
		DZIAŁ III. PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNALNE	
4A		**Niedobory budżetowe z komunalnych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych**	
	a	Z Zakładu Oczyszczania Miasta	
		DZIAŁ IV. SPŁATA DŁUGÓW	1,020,483.22
5		**Raty amortyzacyjne**	**261,754.76**
		Długi hipoteczne:	
	a	4% pożyczka hipoteczna z Banku Budowlanego w Warszawie Mk. 40,000,000.— z r. 1922 na budowę Kolonji Robotniczej i Domu dla Administracji, zabezpieczona na hip. nieruchomości Nr. 443-a.	1,927.45

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
1,196.56		1,196.56		3.44	
1,653.—		1,653.--			
31,607.07	**110.94**	**31,718.01**	**546.22**	**9,308.21**	
25,607.58	**110.94**	**25,718.52**	**546.22**	**8,177.70**	
5,176.85	36.98	5,213.83		3,806.17	
9,372.36	36.98	9,409.34	409.34		
986.88		986.88	136.88		
4,453.31		4,453.31		2,546.69	
410.15		410.15		189.85	
2,149.78	36.98	2,186.76		393.24	
170.75		170.75		129.25	
1,358.32		1,358.32		41.68	
1.529.18		1,529.18		1,070.82	
5,999.49		**5,999.49**		**1,130.51**	
2,973.26		2,973.26		316.74	
2,534,94		2,534,94		465.06	
491.29		491.29		348.71	
7,349.08		**7,349.08**	**7,349.08**		
7,349.08		**7,349.08**	**7,349.08**		
7,349.08		7,349.08	7,349.08		Patrz załącznik
776,333.11	**29,548.18**	**805,881.29**	**275,380.36**	**489,982.29**	
105,641.49	**21.082.38**	**126,723.87**	**14,415.96**	**149,446.85**	
				1,927.45	

WYDATKI ZWYCZAJNE.

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	b	6% pożyczka hipoteczna z Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych zł. 50,000.— z r. 1925 na budowę Cegielni i dachówczarni, zabezpieczona na hip. nieruchomości Nr. 411 i 411-a	17,500.—
	c	8% pożyczka hipoteczna w listach zastawnych Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 38,500 — w złocie z r. 1925 na konwersję kredytu budowlanego zł. 35,000.— zabezpiecz. na hip. nieruchomości N. 743	449.81
	d	6% pożyczka hipoteczna z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 20,000.— z r. 1925 na budowę baraków przy ul. Południowej, zabezpieczona na hipotece nieruchomości N. 772 i 773	1.—
	e	6% pożyczka hipoteczna z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 100,000.— z r. 1925 na budowę Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej, zabezpieczona na hip. nieruchomości Nr. 773	1.—
	f	6% pożyczka hipoteczna z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 20,000.— z roku 1926 na budowę Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej, zabezpieczona na hip. nieruchomości Nr. 773	1.—
	g	6% pożyczka hipoteczna z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 85,000.— z roku 1927 na budowę Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej, zabezpieczona na hip. nieruchomości Nr. 1701	1.—
	h	6% pożyczka hipoteczna z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 17,00.— z roku 1927 na budowę baraków mieszkalnych przy ul. Południowej, zabezpieczona na hip. nieruchomości Nr. 1070	1.—
	i	8% pożyczka hipoteczna w obligacjach Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 100,000.— w złocie z roku 1927 na roboty inwestycyjne w związku z zatrudnieniem bezrobotnych, zabezpieczona na hip. nieruchomości Nr. 748 i 763 . . .	3,969.18
	j	8% pożyczka hipoteczna w obligacjach Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 1,950,000.— w złocie z roku 1927 na budowę Elektrowni i elektryfikację powiatu włocławskiego, zabezpieczona na hipotece nieruchomości Nr. Nr. 763, 773 i 748	77,398.80
	k	8% pożyczka hipoteczna w obligacjach Polskiego Banku Komunalnego zł. 600,000.— w złocie z roku 1927 na budowę Elektrowi Miejskiej	71,128.70
	l	7% pożyczka hipoteczna w oblig. gwarant. zł. amortyz. z Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z roku 1928 w kwocie dolarów U. S. A. 160,000.—	15,024.18
		Długi obligacyjne:	
	m	6% pożyczka obligacyjna miejska Rb. 350,000.— z roku 1916	1.—
	n	6% pożyczka obligacyjna miejska Mk. 142,000.— z roku 1918	83.38

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
17,500.—		17,500.—			
864.35		864.35	414.54		
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
1,944.08		1,944.08		2,025.10	
				77,398.80	
61,625.42	21,082.38	82,707.80	11,579.10		
7,378.28		7,378.28		7,645.90	
				1.—	
				83.38	

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		Inne długi długoterminowe:	
	o	2% pożyczka z Min. Zdrowia (Min. Spr. Wewn. Generalna Dyrekcja Służby Zdrowia) Mk. 2,000,000.— z roku 1920 na budowę domów robotniczych	346.20
	p	5% pożyczka z Min. Skarbu Mk. 28,000,000.— z lat 1920/21 na pokrycie niedoboru administracyjnego	1.—
	r	5% pożyczka z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego Mk. 1,500,000.— z roku 1921 na budowę publicznych szkół powszechnych	111.—
	s	5% pożyczka z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego Mk. 39,000,000.— z roku 1922 na budowę publicznych szkół powszechnych	681.79
	t	5% pożyczka z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego Mk. 753,000,000.— z roku 1923 na budowę publicznych szkół powszechnych	1,614.26
	u	5% pożyczka z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego zł. 50,000.— z roku 1924 na budowę publicznych szkół powszechnych	3,333.34
	w	5% pożyczka z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego zł. 40,000.— z roku 1925 na budowę publicznych szkół powszechnych	2,666.67
	z	5% pożyczka z Min. Robót Publicznych Mk. 2,500,000.— z roku 1919 na budowę szkoły i domów robotniczych . . .	1.—
	a¹	5% pożyczka z Min. Robót Publicznych Mk. 5,000,000.— z roku 1921 na budowę Cegielni Miejskiej	1.—
	b¹	5% pożyczka z Min. Robót Publicznych Mk. 5,000,000.— z roku 1921 na budowę kanalizacji	1.—
	c¹	5% pożyczka z Min. Robót Publicznych Mk. 5,000,000.— z roku 1921 na remont zniszczonych domów	1.—
	d¹	5% pożyczka z Min. Robót Publicznych Mk. 500,000.— z roku 1921 na pomiary miasta	1.—
	e¹	5% pożyczka z Min. Robót Publicznych Mk. 2,000,000.— z roku 1922 na przeprowadzenie konkursu na plan regulacyjny miasta	1.—
	f¹	5% pożyczka z Min. Robót Publicznych Mk. 15,000,000.— z roku 1922 na rozbudowę kanalizacji	1.—
	g¹	5% pożyczka z Min. Robót Publicznych Mk. 6,000,000.— z roku 1922 na budowę łaźni miejskiej	1.—
	h¹	6% pożyczka z Min. Robót Publicznych zł. 865,000.— z lat 1926/27 na roboty inwestycyjne celem zatrudnienia bezrobotnych	1.—
	i¹	6% pożyczka obligacyjna z Polskiego Banku Komunalnego Mk. 25,000,000.— z roku 1921 na budowę kanalizacji, szkoły powszechnej i Cegielni Miejskiej	500.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
				346.20	
				1.—	
111.—		111.—			
681.78		681.78		0.01	
1,614.27		1,614.27	0.01		
3,333.33		3,333.33		0.01	
2,666.67		2,666.67			
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
512.31		512.31	12.31		

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	j	6% pożyczka z Polskiego Banku Komunalnego Mk. 400,000,000.— Mk. 450,000,000.—, Mk. 314,000,000.—, Mk. 500,000.000.—, z r. 1923 oraz Mk. 1,000,000,000.—, z r. 1924 na budowę Kolonji Miejskiej, domów dla nauczycieli i administracji, mające być skonwertowane na 6% pożyczkę Banku Gospodarstwa Krajowego w sumie zł. 42,415.10	1.—
	k	8,5% pożyczka w sumie zł. 100,000.— z Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie za pośrednictwem Polskiego Banku Komunalnego z roku 1926 na wykończenie szkół powszechnych na placu Staszica i na budowę mieszkań	1.—
	l	6% pożyczka budowlana zł. 60,000.— z r. 1928 z Banku Gospodarstwa Krajowego	1.—
	m	9% pożyczka ceramiczna z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 120,000.— z r. 1928	60,000.—
	n	8,5% pożyczka z Polskiego Banku Komunalnego z funduszów Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie złotych 50,000.— z r. 1928 na inwestycje drogowe	1.—
	o	4% pożyczka z Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych zł. 15,000.— z roku 1928 na zakup beczkowozu . .	5,000.—
	p	6% pożyczka z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 24,100.— na remont i budowę domów	
6		**Procenty od pożyczek długoterminowych**	**718,727.46**
	a	6% od 4%-ej pożyczki hipotecznej z Banku Budowlanego Mk. 40,000,000.— z r. 1922	1,734.69
	b	6% od pożyczki hipotecznej z Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych zł. 50,000.— z r. 1925	787.50
	c	8% od pożyczki hipotecznej w listach zastawnych Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 38,500.— z r. 1925	6,473.62
	d	6% od pożyczki hipotecznej z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 20,000.— z r. 1925	1,200.—
	e	6% od pożyczki hipotecznej z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 100,000.— z r. 1925	6,000.—
	f	6% od pożyczki hipotecznej z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 20,000.— z r. 1926	1,200.—
	g	6% od pożyczki hipotecznej z Banku Gospodorstwa Krajowego zł. 85,000.— z r. 1927	5,100.—
	h	6% od pożyczki hipotecznej z Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 17,000.— z r. 1927	1,020.—
	i	8% od pożyczki hipotecznej w obligacjach Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 100,000.— w złocie z r. 1927 . . .	14,057.73
	j	8% od pożyczki hipotecznej w obligacjach Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 1,950,000.— w złocie z r. 1927. . .	274,126.27

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				60,000.—	
				1.—	
5,000.—		5,000.—			
2,410.—		2,410.—	2,410.—		
421,980.80	**8,465.80**	**430,446.60**	**52,253.58**	**340,534.44**	
2,601.93		2,601.93	867.24		
525.—		525.—		262.50	
2,896.50		2,896.50		3,577.12	
1,200.—		1,200.—			
6,000.—		6,000.—			
1,200.—		1,200.—			
5,100.—		5,100.—			
1,020.—		1,020.—			
7,071.92		7,071.92		6,985.81	
80,506.92		80,506.92		193,619.35	

WYDATKI ZWYCZAJNE.

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	k	8% od pożyczki hipotecznej w obligacjach Polskiego Banku Komunalnego zł. 600,000.— w złocie z roku 1927 . . .	68,372.51
	kk	7% od pożyczki w obligacjach Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 160,000.— dolarów St. Zjedn. A. P. . . .	105,959.84
	l	6% od pożyczki obligacyjnej miejskiej Rb. 350,000.— z roku 1916	10,500.—
	ł	6% od pożyczki obligacyjnej miejskiej Mk. 142,000.— z roku 1918	16.90
	m	2% od pożyczki z Min. Zdrowia Mk. 2,000,000.— z r. 1920 .	706.25
	n	5% od pożyczki Min. Skarbu Mk. 28,700,000.— z lat 1920/21	1.—
	o	5% od pożyczki z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego Mk. 1,500,000.— z roku 1921	44.40
	p	5% od pożyczki z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego Mk. 39,000,000.— z roku 1922	647.70
	r	5% od pożyczki z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego Mk. 753,000,000.— z roku 1923	887.85
	s	5% od pożyczki z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego zł. 50,000.— z roku 1924	2,000.—
	t	5% od pożyczki z Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego zł. 40,000.— z roku 1925	1,733.33
	u	5% od pożyczki z Min. Robót Publicznych Mk. 250,000.— z roku 1919	1.—
	w	5% od pożyczki z Min. Robót Publicznych Mk. 5,000,000.— z roku 1921	1.—
	x	5% od pożyczki z Min. Robót Publicznych Mk. 5,000,000.— z roku 1921	1.—
	y	5% oo pożyczki z Min. Robót Publicznych Mk. 5,000,000.— z roku 1921	1.—
	z	5% od pożyczki z Min. Robót Publicznych Mk. 500.000.— z roku 1921	1.—
	a[1]	5% od pożyczki z Min. Robót Publicznych Mk. 2,000,000.— z roku 1922	1.—
	b[1]	5% od pożyczki z Min. Robót Publicznych Mk. 15,000,000.— z roku 1922	1.—
	c[1]	5% od pożyczki z Min. Robót Publicznych Mk. 6,000,000.— z roku 1922	1.—
	d[1]	6% od pożyczki z Min. Robót Publicznych zł. 865,000.— z lat 1926/27	82,466.82
	e[1]	6% od pożyczki obligacyjnej z Polskiego Banku Komunalnego Mk. 25,000,000.— z roku 1921	1,568.74

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
71,019.12	8,465.80	79,484.92	11,112.41		
53,123.30		53,123.30		52,836.54	
10,468.50		10,468.50		31.50	
				16.90	
				706.25	
				1.—	
44.40		44.40			
647.70		647.70			
887.85		887.85			
2,000.—		2,000.—			
1,733.33		1,733.33			
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				1.—	
				82,466.82	
1.546.09		1,546.09		22.65	

WYDATKI ZWYCZAJNE.

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	f[1]	6% od pożyczki Polskiego Banku Komunalnego Mk. 400,000,000.—, Mk. 450,000,000.—, Mk. 314,000,000.— i Mk. 500,000,000.— z r. 1923 oraz Mk. 1,000,000,000.— z r. 1924	2,526.86
	g[1]	8,5% od pożyczki z Zakładów Ubezpieczeń we Lwowie złotych 100,000.— z r. 1926	11,435.—
	h[1]	6% od pożyczki budowlanej zł. 60,000.— z Banku Gospodarstwa Krajowego	3,600.—
	i[1]	Procenty od różnych pożyczek w ciągu roku zaciągniętych .	50,000.—
	k[1]	10,5% od pożyczki Polskiego Banku Komunalnego zł. 50,000.— z roku 1928	5,250.—
	l[1]	9% od pożyczki Banku Gospodarstwa Krajowego zł. 120,000.— z roku 1928	9,000.—
	ł[1]	4% od Pożyczki Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych zł. 15,000.— z r. 1928	450.—
	m[1]	10,5% od pożyczki Polskiego Banku Komunalnego zł. 200,000.— z r. 1928 i od zł. 100,000.—	31,500.—
	n[1]	6% od sumy zł. 305,873.92 wartości 79,285 mtr. kw. placów zapisanych miastu przez p. Jerzego Bojanczyka	18,352.45
	o[1]	6% od pożyczek z Polskiego Banku Komunalnego z funduszu pożyczkowo-zapomogowego M. S. W.	—
7		**Procenty od pożyczek krótkoterminowych oraz koszty realizacji, konwersji, prolongaty pożyczek i inne drobne koszty związane z uiszczeniem rat i procentów, a także różnica na kursie pożyczek w złocie . . . . . .**	**40,001.—**
	a	Procenty od pożyczek krótkoterminowych	20,000.—
	b	Koszty realizacji, konwersji i prolongaty pożyczek oraz inne drobne koszty związane z uiszczeniem rat i procentów .	20,000.—
	c	Różnica na kursie pożyczek w złocie	1.—
		DZIAŁ V. DROGI I PLACE PUBLICZNE	**128,300.—**
8		**Wydatki na utrzymanie dróg państwowych . . . . . .**	**7,500.—**
	a	Udział miasta w kosztach utrzymania szos państwowych . .	6,000.—
	b	Oczyszczanie szos	1,000.—
	c	Zadrzewienie szos	500.—
9		**Wydatki na utrzymanie dróg samorządowych miejskich i placów publicznych . . . .**	**116,800.—**
	a	Konserwacja dróg brukowanych.	30,000.—
	b	Konserwacja dróg gruntowych	3,000.—
	c	Konserwacja chodników i wjazdów	40,000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
3,790.35		3,790.35	1,263.49		
11,675.39		11,675.39	240.39		
3,600.—		3,600,—			
59,345.50		59,345.50	9,345.50		
5,839.19		5,839.19	589.19		
12,015.93		12,015.93	3,015.93		
450.—		450.—			
34,319.43		34,319.43	2,819.43		
18,352.45		18,352.45			
23,000.—		23,000.—	23,000.—		
248,710.82		**248,710.82**	**208,710.82**	1.—	Patrz załącznik
186,060.39		186,060.33	166,060.33		
62,650.49		62,650.49	42.650.49		
				1.—	
78,015.37	**453.36**	**78,468.73**	**598.29**	**50,429.56**	
581.71		**581.71**		**6,918.29**	
581.71		581.71		5,418.29	
				1,000.—	
				500.—	
73,742.88	**453.36**	**74,196.24**		**42,603.76**	
18,997.42		18,997.42		11,002.58	
575.04		575.04		2,424.96	
16,340.61		16,340.61		23,659.39	

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	d	Oczyszczanie rynków i placów publicznych	40,000.—
	e	Zadrzewienie ulic i placów, ustawianie ławek oraz umieszczenie tabliczek z nazwami ulic	3,000.—
	f	Kupno i konserwacja narzędzi	800.—
10		**Konserwacja i remont mostów, wiaduktów i przyczółków**	**4'000.—**
	a	Konserwacja i remont mostów	1,000.—
	b	Konserwacja skarpy nad Wisłą	3,000.—
		DZIAŁ Va. POMIARY I PLANY ROZBUDOWY MIASTA	**24,580.—**
11		**Wydatki na systematyczną regulację miasta (niwelacja i t. p.)**	**21,980.—**
	a	Regulacja i pomiary uzupełniające miasta	14,745.—
	b	Niwelacja ulic i reperów	7,235.—
12		**Sporządzanie planów**	**2,600.—**
	a	Sporządzanie planów miasta	2,600.—
		DZIAŁ VI. OŚWIATA	**295,681.—**
13		**Oświata przedszkolna**	**11,754.—**
	a	Komorne za lokale	1,735.—
	b	Opał	497.—
	c	Remonty i reperacje	300.—
	d	Wydatki gospodarcze	280.—
	e	Uzupełnienie umeblowania	300.—
	f	Pomoce naukowe	300.—
	g	Prenumerata pism	42.—
	h	Wydatki osobowe	7,640.—
	i	Dożywianie dzieci i wycieczki	660.—
14		**Szkolnictwo powszechne**	**196,483.—**
	a	Komorne za lokale szkolne	49,658.—
	b	Świadczenia dodatkowe	800.—
	c	Czyszczenie kominów	300.—
	d	Opał	17,430.—
	e	Światło	5,400.—
	f	Remont budynków i lokali szkolnych	13,000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
36,922.45	453.36	37,375.81		2,624.19	
907.36		907.36		2,092.64	
				800.—	
3,690.78		**3,690.78**	**598.29**	**907.51**	
1,598.29		1,598.29	598.29		
2,092.49		2,092.49		907.51	
17,140.70		**17,140.70**		**7,439.30**	
16,715.70		**16,715.70**		**5,264.30**	
11,355.28		11,355.28		3,389.72	
5,360.42		5,360.42		1,874.58	
425.—		**425.—**		**2,175.—**	
425.—		425.—		2,175.—	
277,182.27	**5,024.96**	**282,207.23**	**7,820.73**	**21,294.50**	
10,724.66		**10,724.66**		**1,029.34**	
1,732.88		1,732.88		2.12	
360.40		360.40		136.60	
210.80		210.80		89.20	
176.—		176.—		104.—	
243.75		243.75		56.25	
297.23		297.23		2.77	
41.—		41.—		1.—	
7,162.60		7,162.60		477.40	
500.—		500.—		160.—	
190,356.43	**2,597.96**	**192,954.39**	**6,442.94**	**9,971.55**	
49,219.10		49,219.10		438.90	
793.82		793.82		6.18	
246.—		246.—		54.—	
16,912.98		16,912.98		517.02	
7,687.41	795.71	8,483.12	3.083.12		
12,819.70		12,819.70		180.30	

WYDATKI ZWYCZAJNE.

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	g	Ubezpieczenie budynków i ruchomości szkolnych	950.—
	h	Uzupełnienie umeblowania i sprzętów gospodarczych	3,000.—
	i	Wydatki gospodarcze różne	3.830.—
	j	Materjały pisemne, prenumerata pism, druki i ogłoszenia . .	2,000.—
	k	Pomoce szkolne	1,500.—
	l	Narzędzia i materjały do robót ręcznych	1,000.—
	m	Bibljoteki szkolne	2,150.—
	n	Akcja dożywiania i pomocy dla biednych dzieci szkolnych .	22,000.—
	o	Środki lecznicze i inne	2,000.—
	p	Wynagrodzenie lekarzy, dentystki i higienistek	25,609.—
	r	Przejazdy lekarzy i higienistek do szkół	400.—
	s	Kształcenie fizyczne dzieci szkolnych	1,400.—
	t	Półkolonje dla dzieci szkolnych	6,000.—
	u	Wycieczki i choinki dla dzieci szkolnych	900.—
	w	Wynagrodzenie woźnych i sprzątaczy	34,716.—
	x	Stosowanie ustawy o obowiązku szkolnym	1,720.—
	y	Wydatki na biuro Rady Szkolnej Miejskiej	720.—
15		**Oświata pozaszkolna**	**3,700.—**
	a	Kursy dla dorosłych	3,500.—
	b	Pogadanki i odczyty	200.—
16		**Miejska szkoła zawodowa dokształcająca dla chłopców** . .	**44,024.—**
	a	Wydatki osobowe	42,144.—
	b	Wydatki rzeczowe	1,580.—
	c	Różne	300.—
17		**Na kształcenie dziewcząt zawodowo**	**1,200.—**
18		**Komunalne Seminarjum Nauczycielskie**	**25,820.—**
	a	Wydatki na utrzymanie Seminarjum w wysokości 30% . . .	25,320.—
	b	Różne	500.—
19		**Stypendja dla młodzieży zakładów ogólnokształcących i subsydja dla szkolnych instytucji opiekuńczych**	**12,700.—**
	a	Pomoc na wpisy dla niezamożnych uczni szkół średnich i stypendja	3,500.—
	b	Stypendja dla zakładów naukowych i instytucji opieki nad młodzieżą	6,200.—
	c	Dwa stypendja uchwalone przez Radę Miejską z okazji 10-lecia Niepodległości Polski	3.000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
498.05		498.05		451.95	
2,895.37		2,895.37		104.63	
3,354.85	472.75	3,827.60		2.40	
1,976.45		1,976.45		23.55	
97.10		97.10		1,402.90	
484.56	150.93	635.49		364.51	
870.—	205.35	1,075.35		1,704.65	
18,099.49		18,099.49		3,900.51	
1,762.53		1,762.53		237.47	
26,708.16		26,708.16	1,099.16		
104.39		104.39		295.61	
774.03		774.03		625.97	
6,000.—		6,000.—			
610.—		610.—		290.—	
36,003.44	973.22	36,976.66	2,260.66		
1,719.—		1,719.—		1.—	
720.—		720.—			
2,203.13		**2,203.13**		**1,496.87**	
2,114.11		2,114.11		1,385.89	
89.02		89.02		110.98	
45,211.34		**45,211.34**	**1,377.79**	**190.45**	
43,521.79		43,521.79	1,377.79		Patrz załącznik
1,488.75		1,488.75		91.25	
200.80		200.80		99.20	
1,182.35		**1,182.35**		**17.65**	
24,570.—	**327.—**	**24,897.—**		**923.—**	
24,570.—	327.—	24,897.—		423.—	
				500.—	
2,934.36	**2,100.—**	**5,034.36**		**7,665.64**	
903.—	100.—	1,003.—		2,497.—	
2,031.36		2,031.36		4,168.64	
	2,000.—	2,000.—		1,000.—	

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		DZIAŁ VII. KULTURA I SZTUKA	**30,711.—**
20		**Popieranie sztuki teatralnej i szerzenie kultury muzycznej**	**9,660.—**
	a	Zespoły muzyczne w szkołach	5,300.—
	b	Kinematograf szkolny	800.—
	c	Koncerty w ogrodach miejskich	400.—
	d	Popieranie sztuki teatralnej i muzycznej	3,160.—
21		**Utrzymanie pomników, muzeów, bibljotek i popieranie regjonalizmu i krajoznawstwa**	**13,001.—**
	a	Utrzymanie pomników	500.—
	b	Utrzymanie bibljotek	1.—
	c	Popieranie regjonalizmu i krajoznawstwa	2,500.—
	d	Subsydjum na budowę Kujawskiego Muzeum Krajoznawczego	10,000.—
22		**Subsydjum dla instytucji ogólno-kulturalnych i różne wydatki na kulturę**	**8,050.—**
	a	Subsydja	2,550.—
	b	Subsydjum na Międzynarodowe Regaty Wioślarskie w Bydgoszczy	5,000.—
	c	Urządzanie obchodów narodowych i wystaw sztuki	500.—
		DZIAŁ VIII. ZDROWIE PUBLICZNE	**265,329.61**
23		**Wydatki na dozór sanitarny**	**13,625.81**
	a	Koszty Komisji Sanitarnej	6,155.68
	b	Kontrola artykułów żywnościowych	7,370.13
	c	Utrzymanie grzebowiska zwierzęcego	100.—
24		**Wydatki na zapobieganie chorobom zakaźnym**	**22,987.89**
	a	Szczepienie ochronne	3,650.—
	b	Utrzymanie urzędu sanitarno-obyczajowego i profilaktyka przeciwweneryczna	7,090.—
	c	Przychodnia przeciwgruźlicza	5,000.—
	d	Walka z jaglicą	2,791.65
	e	Koszty dezynfekcji	3,456.24
	f	Przewóz chorych do szpitala	1,000.—
25		**Utrzymanie kolonji przeciwgruźliczej**	**7,500.—**
26		**Utrzymanie szpitali**	**10,000.—**

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
24,689 59	**6,010.—**	**30,699.59**	**4,632.17**	**4,643.58**	
5,937.42	**6,000.—**	**11,097.42**	**4,632.17**	**2,354.75**	Patrz załącznik
3,906.—		3,906.—		1,394.—	
39.25		39.25		760.75	
200.—		200.—		200.—	
1,792.17	6,000.—	7,792.17	4,632.17		
12 092.97	**10.—**	**12,102.97**		**898.03**	
177.97		177.97		322.03	
				1.—	
1,915.—	10.—	1,925.—		575.—	
10,000.—		10,000.—			
6,659.20		**6,659.20**		**1,390.80**	
1,159.20		1,159.20		1,390 80	
5,000.—		5,000.—			
500.—		500.—			
241,935.83	**455.70**	**242,391.53**	**9,911.01**	**32,849.09**	
13,290.72		**13,290.72**	**335.65**	**670.74**	
6,491.33		6,491.33	335.65		
6,709.39		6,709.39		660.74	
90.—		90.—		10.—	
13,642.94		**13,642.94**	**269.50**	**9'614.45**	
1,733.13		1,733.13		1,916.87	
5,155.65		5,155.65		1,934.35	
				5,000.—	
2,117.17		2,117.17		674.48	
3,367.49		3,367.49		88.75	
1,269.50		1,269.50	269.50		
7,495.11		**7,495.11**		**4.89**	
10,000.—		**10,000.—**			

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	a	Udział miasta w utrzymaniu szpitala św. Antoniego z tyt. przynależności do Celowego Związku Szpitalnego . . .	10,000.—
27		**Utrzymanie ambulatorjum miejskiego**	**53,515.83**
	a	Wydatki osobowe	26,815.83
	b	Wydatki na lokal	2,000.—
	c	Opał i światło	600.—
	d	Lekarstwa i środki opatrunkowe	20,000.—
	e	Konserwacja i uzupełnienie urządzeń i narzędzi	3,500.—
	f	Utrzymanie czystości	300.—
	g	Różne	300.—
28		**Utrzymanie Kolonji leczniczej w Ciechocinku**	**29,750.—**
29		**Utrzymanie kąpieliska Nr. 2 przy ul. Łaziennej**	**18,864.08**
	a	Pobory pracowników wraz ze świadczeniami socjalnemi . . .	9,864.08
	b	Opał i światło oraz prąd do motoru	4,500.—
	c	Remont, konserwacja i uzupełnienie urządzeń łaźni	3,000.—
	d	Różne	1,500.—
30		**Utrzymanie kąpieliska przy ul. Kapitulnej** . . . . . : : .	**14,340.—**
	a	Pobory pracowników wraz ze świadczeniami socjalnemi . .	9,180.—
	b	Opał, światło i prąd do motoru	3,260.—
	c	Remont, konserwacja i uzupełnienie urządzeń	600.—
	d	Różne	1,300.—
31		**Utrzymanie kąpieliska na rzece Wiśle**	**1,200.—**
32		**Utrzymanie kanalizacji miejskiej**	**18,000.—**
	a	Utrzymanie urządzeń kanalizacyjnych	4.000.—
	b	Koszty robocizny przy obsłudze kanałów wraz ze świadczeniami socjalnemi	10,000.—
	c	Czyszczenie sieci prowizorycznej	2,500.—
	d	Kupno materjałów kanalizacyjnych . . . . ,	1,000.—
	e	Uzupełnienie i remont narzędzi oraz asekuracja	500.—
33		**Utrzymanie studzien miejskich**	**7,100.—**
	a	Konserwacja studzien	2,160.—
	b	Remont większych uszkodzeń	4,850.—
	c	Drobne wydatki	90.—
34		**Utrzymanie parków i skwerów**	**63,446.—**

WYDATKI ZWYCZAJNE.

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
10,000.—		10,000.—			
50,091.14	**18.—**	**50,109.14**	**2.454.35**	**5,861,04**	
29,108.25		29,108.25	2,292.42		
1,032.85		1,032.85		967.15	
743.93	18.—	761.93	161.93		
17,286.15		17,286.15		2,713.85	
1,522.61		1,522.61		1,977.39	
222.15		222.15		77.85	
175.20		175.20		124.80	
30,371.03		**30,371.03**	**621.03**		Patrz załącznik
16,803.18	**116.80**	**16.919.98**	**718.07**	**2,662.17**	
9,520.44		9,520.44		343.64	
5,101.27	116.80	5,218.07	718.07		
1,285.44		1,285.44		1,714.56	
896.03		896.03		603.97	
14,745.90	**50.90**	**14,796.80**	**560.65**	**103.85**	Patrz załącznik
9,452.22		9,452.22	272.22		
3,407.05	50.90	3,457.95	197.95		
690.48		690.48	90.48		
1,196.15		1,196.15		103.85	
1,200.—		**1,200.—**			
17,864.60		**17.864.60**	**290.62**	**426 02**	
4,290.62		4,290.62	290.62		
9,825.82		9,825.82		174.18	
2,475.50		2,475.50		24.50	
822.66		822.66		177.34	
450.—		450.—		50.—	
8,204.19		**8,204.19**	**2,014.—**	**909.81**	Patrz załącznik
1,340.19		1,340.19		819.81	
6,864.—		6,864.—	2,014.—		
				90.—	
53,892.30	**125.—**	**54,017.30**	**2,647.14**	**12,075.84**	

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	a	Wydatki na personel techniczny	26,485.—
	b	Robocizna	15,000.—
	c	Świadczenia socjalne	2,500.—
	d	Przewozy i środki lokomocji	6,660.—
	e	Uzupełnienie i konserwacja narzędzi ogrodniczych	600.—
	f	Różne materjały	3,500.—
	g	Utrzymanie inspektów	1,000.—
	h	Konserwacja i uzupełnienie ławek ogrodowych	500.—
	i	Konserwacja cieplarni	300.—
	j	Nasiona traw i kwiatów	1,650.—
	k	Konserwacja mostka, studni i muszli koncertowej	500.—
	l	Szalety ogrodowe	2,250.—
	ł	Urządzenie ścieków przy drogach w parku Sienkiewicza	600.—
	m	Konserwacja zabudowań gospodarczych i urządzeń	300.—
	n	Urządzenie nowych skwerów	501.—
	p	Umundurowanie dozorców ogrodowych	500.—
	r	Delegacje służbowe	300.—
	s	Skrzynie do piasku dla dzieci	300.—
35		**Wydatki związane z wychowaniem fizycznem ludności**	**5,000.—**
		DZIAŁ IX. OPIEKA SPOŁECZNA	**501,805.65**
36		**Utrzymanie ochronki dla dzieci przy ul. Łęgskiej 22**	**23,622.64**
	a	Wynagrodzenie personelu wraz ze świadczeniami socjalnemi	5,962.64
	b	Opał i światło	1,000.—
	c	Remont lokalu	200.—
	d	Uzupełnienie urządzeń i sprzętów	500.—
	e	Koszty żywienia dzieci	15,360.—
	f	Utrzymanie czystości	600 —
37		**Utrzymanie ochronki dla dzieci przy ul. Słodowskiej**	**17,221.64**
	a	Wynagrodzenie personelu	4,797.64
	b	Opał i światło	700.—
	c	Remont lokalu	200.—
	d	Uzupełnienie sprzętów i urządzeń	500,—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
23,597.88		23,597.88		2,887.12	
17,459.06		17,459.06	2,459.06		
2,271.08		2,271.08		228.92	
3,687.78		3,687.78		2,972.22	
603.60		603.60	3.60		
2,185.85	67.—	2,252.85		1,247.15	
840.91		840.91		159.09	
18.85		18.85		481.15	
478.97		478,97	178.97		
1,366.61	58.—	1,424.61		225.39	
18.90		18.90		481.10	
244.—		244.—		2,006.—	
230.—		230.—		370.—	
305.51		305.51	5.51		
458.50		458.50		42.50	
27.50		27.50		472.50	
76.90		76.90		223.10	
20.40		20.40		279.60	
4,334.72	**145.—**	**4,479.72**		**520.28**	
485,865.32	**13,885.65**	**499,750.97**	**53,733.32**	**55,788.—**	
18,596.56	**164.52**	**18,761.08**	**311.65**	**5,173.21**	
5,863.91	152.47	6,016.38	53.74		
1,049.68	12.05	1,061.73	61.73		
170.10		170.10		29.90	
696.18		696.18	196.18		
10,218.22		10,218.22		5,141.78	
598.47		598.47		1.53	
17,161.48	**92.94**	**17,254.42**	**888.38**	**855.60**	
4,506.14	87.54	4,593.68		203.96	
761.14	5.40	766.54	66.54		
711.30		711,30	511,30		
664,47		664,47	164,47		

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	e	Koszty żywienia dzieci	9,360.—
	f	Utrzymanie czystośei	350.—
	g	Czynsz za lokal	1,314.—
37A		**Na założenie ochronki dla dzieci wyznania mojżeszowego**	**4,000.—**
38		**Opieka nad niemowlęciem i podrzutkiem**	**15,680.—**
	a	Koszty utrzymania u osób prywatnych	2,880.—
	b	Zakup odzieży i bielizny	800.—
	c	Utrzymanie żłóbka	12,000.—
38A		**Na wojewódzki dom dla podrzutków**	**1.—**
39		**Utrzymanie sierot w obcych zakładach wychowawczych i poprawczych**	**25,000.—**
	a	W zakładach wychowaczych	19,000.—
	b	W zakładach poprawczych	6,000.—
40		**Subsydja dla Towarzystw opiekujących się matką i sierotami**	**12,650.—**
	a	Dla Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem	2,000.—
	b	Dla Domu Sierot „Opatrzność"	2,500.—
	c	Dla ochronki przy klasztorze OO. Reformatów	600.—
	d	Dla ochronki przy zborze ewangielickim	750.—
	e	Na ognisko dla dzieci robotniczych na dalsze uruchomienie ognisk	2,000.—
	f	Na ochronkę i dom sierot im. Szenfelda	4,000.—
	g	Subsydja doraźne (specjalne)	800.—
41		**Utrzymanie starców i kalek w przytułku miejskim**	**28,036.12**
	a	Wynagrodzenie personelu wraz ze świadczeniami socjalnemi	3,336.12
	b	Opał i oświetlenie	1,300.—
		Wydatki na nieruchomości i lokal	400.—
	d	Uzupełnienie urządzeń, sprzętów i odzieży	1,000.—
	e	Koszty żywienia pensjonarzy	21,000.—
	f	Utrzymanie czystości	1,000.—
42		**Utrzymanie starców i kalek w przytułkach obcych**	**6,000.—**
43		**Subsydja dla Towarzystw opiekujących się starcami i kalekami**	**8,150.—**
	a	Dla Włocławskiego Towarzystwa Wspomagania Biednych	2,500.—
	b	Dla przytułku przy zborze ewangielickim	450.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
8,708.36		8,708.36		651.64	
446.07		446.07	96.07		
1,364.—		1,364.—	50.—		
				4,000.—	
3,920.20		**3,920.20**	**243.—**	**12,002.80**	
3,123.—		3,123.—	243.—		
797.20		797.20		2.80	
				12,000.—	
				1.—	
24,498.85		**24,498.85**	**660.10**	**1,161.25**	
19,660.10		19,660.10	660.10		
4,838.75		4,838.75		1.161.25	
6,315.—		**6,315.—**		**6,335.—**	
1,000.—		1,000.—		1,000.—	
2,066.—		2,066.—		434.—	
				600.—	
				750.—	
1,000.—		1,000.—		1,000.—	
2,000.—		2,000.—		2,000.—	
249.—		249.—		551.—	
24,670.88	**162.74**	**24,833,62**	**1,100.38**	**4,302.88**	
3,230.90	117.54	3,348.44	12.32		
1,827.98	45.20	1,873.18	573.18		
400.—		400.—			
1,158.45		1,158.45	158.45		
16,697.12		16,697.12		4,302.88	
1,356.43		1,356.43	356.43		
5,568.40		**5,568.40**		431.60	
2,113.50		**2,113.50**		**6,036.50**	
1,551.—		1,551.—		949.—	
112.50		112.50		337.50	

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	c	Dla przytułku dla starców żydów	4,000.—
	d	Dla Tow. Wspomagania biednych żydów	600.—
	e	Subsydja doraźne (specjalne)	600.—
44		**Walka z żebractwem, włóczęgostwem, nierządem, opieka nad więźniami oraz ochrona kobiet**	**2,700.—**
	a	Koszty odstawiania żebraków i włóczęgów do ich miejsca zamieszkania względnie pomoc tymże	600.—
	b	Koszty zwalczania nierządu, alkoholizmu i gruźlicy	300.—
	c	Dla patronatu nad więźniami	600.—
	d	Subsydjum dla Tow. Ochrony Kobiet	1,200.—
45		**Utrzymanie kuchni dla ubogich**	**22,541.25**
	a	Utrzymanie lokalu	2,100.—
	b	Uzupełnienie sprzętów i naczyń	300.—
	c	Wynagrodzenie personelu	1,391.25
	d	Opał i światło oraz różne	750.—
	e	Artykuły spożywcze	18,000.—
46		**Dożywianie dzieci bezrobotnych**	**6,000.—**
47		**Koszty leczenia niezamożnych mieszkańców**	**209,184.—**
	a	W szpitalu miejscowym	90,000.—
	b	W spitalach i klinikach obcych	20,000.—
	c	W szpitalach dla umysłowo chorych	83,584.—
	d	Leczenie specjalne promieniami Roentgena, lampą kwarcową oraz kąpiele w Wieńcu i Ciechocinku	3,000.—
	e	Leczenie ubogich chorych w domu	12,600.—
48		**Dopłata do opłat za leczenie członków Kasy Chorych**	**40,000.—**
49		**Zapomogi dla ubogich**	**33,600.—**
	a	Zapomogi stałe miesięczne	18,000.—
	b	Zapomogi doraźne	3,600.—
	c	Zapomogi pogrzebowe	5,000.—
	d	Zapomogi na podróż	2,000.—
	e	Zapomogi na mieszkania (komorne) i na opłacania %% od pożyczek w K. K. O.	5,000.—
50		**Świadczenia na pomoc społeczną**	**45,919.—**
	a	Pomoc dla bezrobotnych	25,000.—
	b	Koszty prowadzenia wypłat z Funduszu Bezrobocia	5,479.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
300.—		300.—		3,700.—	
150.—		150.—		450.—	
				600.—	
1,578.66		**1,578.66**		**1,121.34**	
578.66		578.66		21.34	
				300.—	
500.—		500.—		100.—	
500.—		500.—		700.—	
21,749.72	**94.49**	**21,844.21**	**911.09**	**1,608.13**	
2,398.—		2,398.—	298.—		
337.—		337.—	37.—		
1,638.73	87.54	1,726.27	335.02		
984.12	6.95	991.07	241.07		
16,391.87		16,391.87		1,608.13	
5,996.90		**5,996.90**		**3.10**	
202,107.94		**202,107.94**	**690.93**	**7,766.99**	
89,582.10		89,582.10		417.90	
19,748.11		19,748.11		251.89	
76,486.80		76,486.80		7,097.20	
3,590.08		3,590.08	590.08		
12,700.85		12,700.85	100.85		
50,889.10	**8,134.80**	**59,023.90**	**19,023.90**		Patrz załącznik
35,505.35		**35,505.35**	**2,439.25**	**533.90**	Patrz załącznik
17,762.—		17,762.—		238.—	
3,599.15		3,599.15		0.85	
4,704.95		4,704.95		295.05	
2,000.—		2,000.—			
7,439.25		7,439.25	2,439.25		
65,192.78	**4,486.16**	**69,678.94**	**27,464.64**	**3,704.70**	Patrz załącznik
45,406.26	4,000.—	49,406.26	24,406.26		
8,051.22	486.16	8,537.38	3,058.38		

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	c	Subsydja dla instytucyj społecznych	6,200.—
	d	Zapomogi świąteczne	4,500.—
	e	Porady prawne dla ubogich	4,140.—
	f	Na organizację opieki społecznej	600.—
50A		**Na wojewódzki Fundusz Opiekuńczy . . . .**	**1,500.—**
		DZIAŁ X. POPIERANIE ROLNICTWA	**16,487.—**
51		**Koszty utrzymania targowicy miejskiej . . . .**	**3,500.—**
	a	Nadzór weterynaryjny	1,300.—
	b	Konserwacja zabudowań, ogrodzenia, studzien i wagi	500.—
	c	Oczyszczanie targowiska	200.—
	d	Konserwacja i uzupełnienie bruku	1,200.—
	e	Poborcy opłat na manco	300.—
52		**Na Wojewódzki Fundusz Meljoracyjny . . . .**	**11,787.—**
53		**Na walkę z epidemją wśród koni, bydła i trzody . . . .**	**600.—**
54		**Na walkę ze szkodliwemi owadami. . . . .**	**600.—**
		DZIAŁ XI. POPIERANIE PRZEMYSŁU I HANDLU	**2,750.—**
55		**Stypendja dla uczniów szkół zawodowych . . . .**	**2,750.—**
	a	Dla uczniów Państwowej Szkoły Rzemiosł (Technicznej) . .	500.—
	b	Dla uczniów Państwowej Szkoły Handlowej	1,250.—
	c	Subsydjum dla popierania przemysłu ludowego	1,000.—
		DZIAŁ XII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	**143,733.—**
56		**Wydatki na akcję przeciwpożarniczą . . . .**	**36,000.—**
	a	Dopłata do utrzymania Włocławskiej Straży Ogniowej . . .	36,000.—
57		**Oświetlenie ulic i placów publicznych . . . .**	**104,400.—**
	a	Za oświetlenie ulic i placów publicznych	104,400.—
58		**Pomoc dla miejscowego Komisarjatu Policji Państwowej .**	**2,333.—**
	a	Instalacja i utrzymanie na krańcach miasta 5-ciu aparatów telefonicznych dla celów bezpieczeństwa	333.—
	b	Pomoc dla Policji	2,000.—
58A		**Sądowi Grodzkiemu we Włocławku na remont pomieszczeń**	**1,000.—**

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
3,040.50		3,040.50		3,159.50	
4,434.—		4,434.—		66.—	
4,140.—		4,140.—			
120.80		120.80		479.20	
	750.—	**750.—**		**750.—**	
2,381.09	**11,891.—**	**14,272.09**	**431.98**	**2,646.89**	
2,331.09	**104.—**	**2,435.09**	**431.98**	**1,496.89**	
1.144.—	104.—	1,248.—		52.—	
407.55		407.55		92.45	
631.98		631.98	431.98		
97.14		97.14		1,102.86	
50.42		50.42		249.58	
	11,787.—	**11,787.—**			
50.—		**50 —**		**550.—**	
				600.—	
196.—		**196.—**		**2,554.—**	
196.—		**196.—**		**2,554.—**	
66.—		66.—		434.—	
130.—		130.—		1,120.—	
				1,000.—	
132,088.12	**25,465.32**	**157,553.44**	**24,554.38**	**10,733.94**	
26,559.21		**26,559.21**		**9,440.79**	
26,559.21		26,559.21		9,440.79	
103,489.06	**25,465.32**	**128,954.38**	**24,554.38**		Patrz załącznik
103,489.06	25,465.32	128,954.38	24,554.38		
1,039.85		**1,039.85**		**1,293.15**	
279 85		279.85		53.15	
760.0—		760.—		1,240.—	
1,00. —		**1,000.—**			

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		DZIAŁ XIII. RÓŻNE	**40,037.32**
59		**Różne składki i subsydja**	**8,336.32**
	a	Składka roczna dla Związku Miast Polskich	2,736.32
	a	Inne składki	300.—
	b	Subsydja	5,300.—
60		**Przymusowy remont domów**	**25,000.—**
61		**Zakwaterowanie wojska**	**5,500.—**
	a	Za kwatery stałe dla wojska	5,000.—
	b	Za kwatery przejściowe dla oficerów	500.—
61A		**Na Wydział Wojewódzki**	**1,200.—**
61B		**Wydatki na zastępcze wykonanie świadczeń w naturze (szarwarki)**	**1.—**

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
25,364.43	**3,549.68**	**28.914.11**	**675.51**	**11,798.72**	
6,900.13	**180.15**	**7,080.28**		**1,256.04**	
1,900.13	180.15	2,080.28		656.04	
				300.—	
5,000 —		5,000.—		300.—	
11,588.79	**3,369.53**	**14,958.32**		**10,041.68**	
5,675.51		**5,675.51**	**675.51**	**500.—**	Patrz załącznik
5,675.51		5,675.51	675.51		
				500.—	
1,200.—		1,200.—			
				1.—	

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		WYDATKI NADZWYCZAJNE	3,459,652.—
		DZIAŁ II. MAJĄTEK KOMUNALNY	185,001.—
62		**Budowa mieszkań**	35,000.—
	a	Budowa schroniska dla bezdomnych na ul. Południowej i oparkanienie	35,000.—
63		**Popieranie budowy mieszkań prywatnych**	50,000.—
	a	Udzielanie pożyczek na budowę mieszkań prywatnych	50,000.—
65		**Kupno nieruchomości**	1.—
	a	Kupno placów	1.—
66		**Mechanizacja piekarń**	100,000.—
67		**Kupno udziałów i akcyj**	
		DZIAŁ III. PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNALNE	1,593,000.—
68		**Budowa przedsiębiorstw użyteczności publicznej**	1,515,000.—
	a	Budowa wodociągów	1,500,000.—
	b	Budowa gazowni	15,000.—
68A		**Budowa przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych**	78,000.—
	a	Dotacja na rozbudowę Cegielni Miejskiej	78,000.—
	b	Dotacja na zakup taboru asenizacyjnego dla Zakładu Oczyszczania Miasta	
68A[1]		**Dotacja na pokrycie strat w związku z likwidacją i sprzedażą urządzeń przedsiębiorstw**	
	a	Koszty likwidacji Warsztatów i Magazynów Miejskich	
	b	Dotacja na pokrycie straty związanej ze sprzedażą maneża w Cegielni Miejskiej	
		DZIAŁ IV.	
68B		SPŁATA DŁUGÓW	260,000.—
	a	Na spłatę weksli za nabyte w roku 1928/29 place	60,000.—
	b	Spłata ulgowej pożyczki	200,000.—
	c	Spłata kredytu wekslowego	
		DZIAŁ V. DROGI I PLACE PUBLICZNE	170,150.—
69		**Budowa dróg i ulic samorządowych**	155,000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
2,991,493.39	**44,446.77**	**3,035,940.16**	**2,399,571.11**	**2,823,282.95**	
191,707.53	**10,042.89**	**201,750.42**	**184,747.67**	**167,998.25**	
14,853.09	**2,148.66**	**17,001.75**		**17,998.25**	
14,853.09	2,148.66	17,001.75		17,998.25	
				50,000.—	
				50,000.—	
158,458.06	**7,894.23**	**166,352.29**	**166,351.29**		Patrz załącznik
158,458.06	7,894.23	166,352.29	166,351.29		
				100,000.—	
18,396.38		**18,396.38**	**18,396.38**		Patrz załącznik
152,563.20	**73.88**	**152,637.08**	**37,891.44**	**1,478,254.36**	
50,739.90	**73.88**	**50,813.78**		**1,464,186.22**	
40,552.—		40,552.—		1,459,448.—	
10,187.90	73.88	10,261.78		4,738.22	
69,358.32		**69,358.32**	**5,426.46**	**14,068.14**	
63,931.86		63,931.86		14,068.14	
5,426.46		5,426.46	5,426.46		
32,464.98		**32,464.98**	**32,464.98**		Patrz załącznik
32,436.98		32,436.98	32,436.98		
28.—		28.—	28.—		
2,029,125.11		**2,029,125.11**	**1,929,125.11**	**160,000.—**	Patrz załącznik
				60,000.—	
100,000.—		100,000.—		100,000.—	
1,929,125.11		1,929,125.11	1,929,125.11		
164,841.99	**2,935.—**	**167,776.99**	**15,598.74**	**17,971.75**	
155,836.15	**285.—**	**156,121.15**	**15,598.74**	**14,477.59**	

WYDATKI NADZWYCZAJNE.

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	a	Budowa względnie brukowanie ulic	140,000.—
	b	Budowa dróg gruntowych	15,000.—
70		**Budowa i kapitalne remonty mostów oraz regulacja pobrzeży . . . .**	**15,150.—**
	a	Wykończenie mostu na rzece Zgłowiączce na ul. Kilińskiego	12,650.—
	b	Regulacja pobrzeża Wisły	2,500.—
		DZIAŁ Va. POMIARY I PLANY ROZBUDOWY	**74,500.—**
71		**Pomiary przyłączonych do miasta terenów . . . .**	**62,500.—**
71A		**Wykup gruntów pod ulice . . . .**	**12,000.—**
		DZIAŁ VI. OŚWIATA	**195,000.—**
72		**Budowa szkół powszechnych . . . .**	**195,000.—**
	a	Budowa szkoły na Zazamczu	190,000.—
	b	Zakup urządzeń do nowych szkół	5,000.—
		DZIAŁ VIII. ZDROWIE PUBLICZNE.	**762,000.—**
73		**Rozbudowa kanalizacji . . . .**	**550,000.—**
	a	Budowa kanału	500,000.—
	b	Budowa przyłączeń kanalizacyjnych	50,000.—
74		**Urządzenie boiska sportowego . . . .**	**40,000.—**
75		**Budowa studzien artezyjskich . . . .**	**15,000.—**
75A		**Koszty powiększenia parku Sienkiewicza i regulacja Zgłowiączki . . . .**	**60,000.—**
76		**Budowa ustępu na kolonji w Ciechocinku . . . . . .**	**5,000.—**
77		**Subsydjum na budowę szpitala psychjatrycznego w Gostyninie . . . .**	**12,000.—**
77A		**Na zakup Taboru Asenizacyjnego i do wywózki śmieci . .**	**80,000.—**
		DZIAŁ IX. OPIEKA SPOŁECZNA	**1.—**
77B		**Na budowę 3-ch przychodni dla dzieci i podrzutków . . .**	**1.—**

WYDATKI NADZWYCZAJNE.

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
155,313.74	285.—	155,598.74	15,598.74		
522.41		522.41		14,477.59	
9,005.84	**2,650.—**	**11,655.84**		**3.494.16**	
9,005.84	2,650.—	11,655.84		994.16	
				2,500.—	
208,192.78	**160.—**	**208,352.78**	**150,108.55**	**16,255.77**	
46,084.23	**160.—**	**46,244.23**		**16,255.77**	
162,108.55		**162,108.55**	**150,108.55**		Patrz załącznik
44,467.44	**560.—**	**45,027.44**		**149,972.56**	
44,467.44	**560.—**	**45,027.44**		**149,972.56**	
39,467.44	560.—	40,027.44		149,972.56	
5,000.—		5,000.—			
36,005.53	**25,660.—**	**61,665.53**		**700,334.47**	
637.01		**637.01**		**549,362.99**	
				500,000.—	
637.01		637.01		49,362.99	
719.09	**25,660.—**	**26,379.09**		**13,620.91**	
				15,000.—	
19,114.22		**19,114.22**		**40,885.78**	
4,641.71		**4,641.71**		**358.29**	
10,893.50		**10,893.50**		**1,106.50**	
				80,000.—	
				1.—	
				1.—	

WYDATKI NADZWYCZAJNE.

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		DZIAŁ XII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	125,000.—
77C		**Automobilizacja Straży Ogniowej**	125,000.—
		DZIAŁ XIII. R Ó Ż N E	95,000.—
78		**Udział miasta w Powszechnej Wystawie Krajowej**	20,000.—
79		**Kapitał Zakładowy K. K. O.**	75,000.—
80		**Niedobór budżetowy z lat poprzedzających rok sprawozdawczy**	

WYDATKI NADZWYCZAJNE.

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
				125,000.—	
				125,000.—	
164,589.81	5,015.—	169,604.81	82,099.60	7,494.79	
7,490.21	5,015.—	12,505.21		7,494.79	
75,000.—		75,000.—			
82,099.60		82,099.60	82,099.60		

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		DOCHODY ZWYCZAJNE	3,123,345.87
		DZIAŁ I. MAJĄTEK KOMUNALNY	122,706.—
1		**Czynsze z budynków miejskich**	56,574.—
	a	Z domu przy ul. Łęgskiej 22	4,700.—
	b	Z I-ej Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej 8	7,650.—
	c	Z II-ej Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej	15,792.—
	d	Z baraków robotniczych przy ul. Południowej	2,700.—
	e	Z baraku robotniczego na przedmieściu Grzywno	2,250.—
	f	Z domu przy ul. Łazienej	100.—
	g	Z gmachu Magistratu przy ul. Kościuszki 12	120.—
	h	Z hal targowych przy pl. Dąbrowskiego	8,000.—
	i	Z kiosków handlowych	810.—
	j	Z dzierżawy słupów ogłoszeniowych	5,251.—
	k	Z dzierżawy magazynów przy ul. Św. Antoniego i Zdrowej	1,200.—
	l	Z oficyn szkolnych przy ul. Łęgskiej 20	1,440.—
	m	Z domu dla nauczycieli przy ul. Rolińskiego	3,820.—
	n	Z domu szkolnego przy ul. Brzeskiej	210.—
	o	Z domu szkolnego przy ul. Toruńskiej 14	350.—
	p	Z gmachu szkolnego przy pl. Staszica	790.—
	r	Z domu szkolnego w Dolnym Szpetalu	399.—
	s	Z domu szkolnego przy ul. Łęgskiej Nr. 53	528.—
	t	Z domu szkolnego przy ul. Wiejskiej	200.—
	u	Z domu szkolnego przy ul. Starodębskiej Nr. 38	264.—
	w	Różne	
2		**Dochody z gruntów, placów, jezior i rzek**	57,772.—
	a	Czynsze wieczyste	300.—
	b	Czynsze za dzierżawę i użytkowanie gruntów	2,350.—
	c	Czynsze za dzierżawę i użytkowanie placów	39.408.—
	d	Czynsze za dzierżawę rybołówstwa	914.—
	e	Z dzierżawy terenów na Łanieszczyźnie	1,800.—
	f	Różne	13,000.—
3		**Odsetki od kapitałów i papierów procentowych**	5,300.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
2,412,490.14	**336,648.25**	**2,749.138.39**	**194,238.06**	**568,445.54**	
112,181.29	**12,177.15**	**124,358.44**	**6,659.56**	**5,007.12**	
44,969.98	11,586.40	56,556.38	1,067.42	1,085.04	
4,223.10	482.50	4,705.60	5.60		
6,356.40	1,467.15	7,823.55	173.55		
14,386.38	2,176.—	15,562.38		229.62	
1,617.50	1,185.—	2,802.50	102.50		
704.—	1,628.—	2,332.—	82.—		
183.15		183.15	83.15		
120.—		120.—			
6,687.68	1,682.10	8,369.78	369.78		
839.74	115.02	954.76	144.76		
3,951.53	725.—	4·676,53		574.47	
1,100.—	100.—	1,200.—			
1,220.—	220.—	1,440.—			
2,475.20	1.356.80	3,832.—	12.—		
212.88		212.88	2.88		
262.53	87.51	350.04	0.04		
532.16	66.52	598.68		191.32	
315.97	83.15	399.12	0.12		
310.31	211.65	521.96		6.04	
116.41		116 41		83.59	
266.04		266,04	2.04		
89.—		89.—	89.—		
59,466.08	**563.—**	**60,029.08**	**3,456.56**	**1,199.48**	
132.—		132.—		168.—	
2,262.60	178.50	2,441.10	91.10		
41,891.76	61.50	41,953.26	2,545.26		
462.52		462.52		451.48	
940.—	280.—	1,220.—		580.—	
13,777.20	43.—	13,820.20	820.20		
7,407.83	**27.75**	**7,435.58**	**2,135.58**		

DOCHODY ZWYCZAJNE.

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	a	Odsetki od kapitałów wieczystych	100.—
	b	Odsetki od kapitałów bieżących i wpłat wekslowych i różnice na kursie walut obcych	4,000.—
	c	Odsetki i dywidendy od papierów procentowych	1,200.—
4		**Ze sprzedaży ruchomości i odpadków**	**3,060.—**
	a	Ze sprzedaży zużytych ruchomości biurowych	50.—
	b	Ze sprzedaży makulatury	10.—
	c	Ze sprzedaży zużytych narzędzi i odpadków	3,000.—
		DZIAŁ II. PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNALNE	**1,153,039 26**
5		**Zyski budżetowe z komunalnych przedsiębiorstw użyteczności publicznej**	**1,026,982 26**
	a	Z Rzeźni Miejskiej	92,102.26
	b	Z Elektrowni Okręgowej	714,320 —
	c	Przelew z budżetu Elektrowni odpisów renowacyjnych na oprocentowanie i amortyzację, pożyczek zaciągniętych na budowę elektrowni okręgowej	220,560.—
6		**Zyski budżetowe z komunalnych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych**	**126,057.—**
	a	Z Cegielni Miejskiej	104,900.—
	b	Z Gospodarstwa leśnego	21,156.—
	c	Z Warsztatów i Taboru Miejskiego	1.—
		DZIAŁ III. SUBWENCJE I DOTACJE	**61,602.—**
8		**Subwencje**	**61,602.—**
	a	Od Min. W.R. i O.P. na utrzymanie szkoły dokształcającej dla chłopców	10,200.—
	b	Od Min. W.R. i O.P. na utrzymanie szkoły zawodowej dla dziewcząt	1.—
	c	Od Urzędu Wojewódzkiego na Kolonję Leczniczą w Ciechocinku i Włocławku	3,000.—
	d	Od Urzędu Wojewódzkiego na prowadzenie półkolonji wakacyjnej	1,000.—
	e	Od Urzędu Wojewódzkiego na prowadzenie taniej kuchni dla ubogich	5,000 —
	f	Od Urzędu Wojewódzkiego na akcję dożywiania dzieci	4,000.—
	g	Od Urzędu Wojewódzkiego na akcję pomocy bezrobotnym	20,000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
100.—		100.—			
5,189.21		5,189.21	1,189.21		
2,118.62	27.75	2,146 37	946.37		
337.40		**337 40**		**2,722 60**	
				50.—	
				10.—	
337.40		337.40		2,662.60	
722,277.03		**722,277.03**		**430,762.23**	
666,376.04		**666,376 04**		**360,606.22**	
92,039.48		92,039,48		62.78	
353,776.56		353,776.56		360,543.44	
220,560.—		220,560.—			
55,900 99		**55,900.99**		**70,156.01**	
36,968.19		36,968.19		67,931.81	
18,932.80		18,932.80		2,223 20	
				1.—	
76,684.20		**76,684.20**	**36,999.—**	**21,916.80**	
76,684.20		**76,684.20**	**36,999 —**	**21,916.80**	
7,984.20		7,984 20		2,215.80	
				1.—	
4,500.—		4,500.—	1,500.—		
1,000.—		1,000.—			
				5,000.—	
1,000.—		1,000.—		3,000.—	
49,500.—		49,500.—	29,500.—		

DOCHODY ZWYCZAJNE.

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	h	Różne drobne	1.—
	i	Od Urzędu Wojewódzkiego na walkę z gruźlicą	5,000.—
	j	Od Urzędu Wojewódzkiego na walkę z jaglicą	3,000.—
	k	Od Urzędu Wojewódzkiego na prowadzenie żłobka	3.000.—
	l	Od Urzędu Wojewódzkiego na utrzymanie policjantki . . .	2,400.—
	m	Dotacja na regaty w Bydgoszczy	5,000.—
		DZIAŁ IV. ZWROTY	93,101.61
9		**Zwroty od Skarbu Państwa**	**19,001.—**
	a	Zwroty kosztów poboru państwowego podatku od nieruchomości	10,000.—
	b	Zwrot kosztów poboru państwowego podatku od lokali . . .	3,500.—
	c	Zwrot od Gł. Zarządu Funduszu Bezrobocia kosztów wypłacania zasiłków bezrobotnym	5,500.—
	d	Zwroty od Skarbu Państwa	1.—
10		**Zwroty od korporacyj Samorządowych**	**15,481.—**
	a	Zwroty od różnych korporacyj samorządowych kosztów utrzymania dzieci na kolonji leczniczej w Ciechocinku . . .	12,700.—
	b	Zwroty od różnych gmin kosztów kuracyjnych	1,000.—
	c	Zwroty od różnych gmin zapomóg, kosztów pogrzebowych i kosztów utrzymania biednych w przytułku	500.—
	d	Zwrot Gminy Żydowskiej miasta Włocławka kosztów poboru składki gminnej	500.—
	e	Zwrot od P. Z. U. W. kosztów poboru składki ogniowej . . .	780.—
	f	Zwroty różne	1.—
11		**Zwroty od własnych przedsiębiorstw**	**8,931.—**
	a	Od Rzeźni Miejskiej zwrot 20% kosztów utrzymania personelu biura W-łu Majątków Miejskich	3,620.—
	b	Od Gospodarstwa Leśnego zwrot 10% kosztów utrzymania personelu biura W-łu Majątków Miejskich	1,810.—
	c	Zwrot od przedsiębiorstw miejskich kosztów utrzymania żłobka dla niemowląt	3,500.—
	d	Zwroty różne	1.—
12		**Zwroty od osób prywatnych**	**49,688.61**
	a	Zwroty od przedsiębiorstw prywatnych części kosztów utrzymania żłobka	3,000.—

DOCHODY ZWYCZAJNE.

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
6,000.—		6,000.—	5,999.—		
400.--		400.—		4,600.—	
800.—		800 —		2,200.—	
				3,000.—	
500.—		500.—		1,900.—	
5,000.—		5,000.—			
72,589 52	**22,068.30**	**94,657.82**	**25,105.71**	**23,549.50**	
18,190.23	**3,681 30**	**21,871.53**	**4,954.36**	**2,083.83**	
8,804 98		8,804.98		1,195.02	
2,612.19		2,612.19		887.81	
6,773 06	3,681.30	10,454.36	4,954.36		
				1.—	
18,194.33	**2,295.—**	**20,489.33**	**5,025.83**	**17.50**	
14,873.—		14,873.—	2,173.—		
1,217.20	1,774,50	2,991.70	1,991.70		
137.—	520.50	657.50	157.50		
483.50		483.50		16 50	
1,483.63		1,483.63	703.63		
				1.—	
5,430.—		**5,430.—**		**3,501.—**	
3,620.—		3,620.—			
1,810.—		1,810.—			
				3,500.—	
				1.—	
30,774 96	**16,092.—**	**46,866.96**	**15,125.52**	**17,947.17**	
				3,000.—	

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	b	Zwrot kosztów utrzymania dzieci na kolonji w Ciechocinku	300.—
	c	Zwrot kosztów kuracyjnych	500.—
	d	Zwrot pożyczek, zapomóg, kosztów pogrzebowych i t. p. . .	3,300.—
	e	Zwrot za wydane materjały ubraniowe dzieciom szkół powszechnych	500.—
	f	Zwrot kosztów znaczków na psy i różnych druków	750.—
	g	Zwrot za dostarczenie i osadzenie kamieni granicznych . . .	3,000.—
	h	Zwrot za remont kolektora, użytkowanego przez fabrykę Celulozy „R. Saenger"	2,000.—
	i	Zwrot za remont domów prywatnych	18,000.—
	j	Zwroty kosztów sekwestru danin państwowych i obcych związków komunalnych	10,500.—
	k	Zwroty zapomóg na mieszkanie.	5,000.—
	l	Zwroty różne.	1,838.61
	m	Ze sprzedaży planów	1,000.—
		DZIAŁ V. OPŁATY ADMINISTRACYJNE	34,857.—
13		**Opłaty za czynności i poświadczenia urzędowe organów administracyjnych . . . .**	**34,857.—**
	a	Opłaty ogólno-kancelaryjne	7,000.—
	b	Opłaty meldunkowe i ksiąg ludności	1,969.—
	c	Opłaty za czynności Urzędu Stanu Cywilnego	2,838.—
	d	Opłaty za czynności Urzędu Rozjemczego	800.—
	e	Opłaty za analizy artykułów żywnościowych	750.—
	f	Opłaty za inspekcję kanalizacyjną	500.—
	g	Opłaty za inspekcję budowlaną.	10,000.—
	h	Opłaty Komitetu Rozbudowy	1,000.—
	i	Opłaty miernicze	10,000.—
		DZIAŁ VI. OPŁATY ZA KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ZAKŁADÓW DOBRA PUBLICZNEGO	120,634.—
14		**Opłaty placowe . . . .**	**11,513.—**
	a	Opłaty rynkowe (targowe)	11,113.—
	b	Opłaty za handel uliczny	400.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
753.—		753.—	453.—		
1,667.50	1,203.75	2,871.25	2,371.25		
237.—	33.—	270.—		3,030.—	
				500.—	
57.50		57.50		692.50	
2,404.62		2.404.62		595.38	
2,720.16		2,720.16	720.16		
103.07	14,855.25	14,958.32		3,041.68	
22,081.11		22,081.11	11,581.11		
				5,000.—	
751.—		751.—		1,087.61	
				1,000.—	
39,005.84		**39,005.84**	**6,768.39**	**2,619.55**	
39,005.84		**39,005.84**	**6,768.39**	**2,619.55**	
10,566.74		10,566.74	3,566.74		
1,192.40		1,192.40		776.60	
2,720.35		2,720.35		117.65	
771.20		771.20		28.80	
915.—		915.—	165.—		
576.01		576.01	76.01		
9,291.—		9,291.—		709.—	
12.50		12.50		987.50	
12,960.64		12,960.64	2,960.64		
103,422.33	**12,208.52**	**115,630.85**	**8,673.75**	**13,676.90**	
9,713.30		**9,713.30**	**236.80**	**2,036.50**	
9,076.50		9,076.50		2,036.50	
636.80		636.80	236.80		

DOCHODY ZWYCZAJNE.

Budżet §	Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
15		**Opłaty lądowe**	**9,000.—**
16		**Opłaty za prawo jazdy**	**14,000.—**
17		**Opłaty za korzystanie z urządzeń i usług miejskiej targowicy zwierzęcej**	**10,250.—**
18		**Opłaty kanalizacyjne**	**55,570.—**
	a	Opłaty od różnych abonentów	34,903.—
	b	Opłaty od fabr. Celulozy „R. Saenger" za użytkowanie górnego kolektora na ul. Łęgskiej	20,666.—
	c	Opłaty za dołączenie prywatnych nieruchomości i zatwierdzanie projektów kanalizacyjnych	1.—
19		**Opłaty za porady ambulatoryjne**	**500.—**
20		**Opłaty za korzystanie z kąpieliska i zakładu dezynfekcyjnego przy ul. Łaziennej**	**10,500.—**
	a	Za natryski	3,000.—
	b	Za wanny	6,000.—
	c	Za kąpiel robotników od przedsiębiorstw miejskich oraz członków Kasy Chorych i od fabryk	1,000.—
	d	Za użycie ręczników i prześcieradeł	300.—
	e	Za dezynfekcję mieszkań, wywożonych szmat i t. p.	200.—
21		**Opłaty za korzystanie z kąpieliska przy ul. Kapitulnej** . .	**9,300.—**
	a	Za natryski	4,000.—
	b	Za wanny	3,000.—
	c	Za kąpiel robotników od przedsiębiorstw miejskich, fabryk prywatnych oraz członków Kasy Chorych	2,000.—
	d	Za użycie prześcieradeł i ręczników	300.—
22		**Opłaty za korzystanie z boiska sportowego**	**1.—**
		DZIAŁ VII. OPŁATY SPECJALNE (DOPŁATY)	**54,400.—**
23		**Dopłaty na utrzymanie dróg publicznych**	**54,400.—**
	a	Dopłata od zużywających w większym stopniu drogi publiczne (przedsiębiorstw przemysłowych)	28,000.—
	b	Dopłata na przebudowę i ułożenie chodników	26,400.—
		DZIAŁ VIII. UDZIAŁ MIASTA WŁOCŁAWKA W PODATKACH PAŃSTWOWYCH	**255,000.—**
24		**Udział w państwowym podatku dochodowym**	**160,000.—**

DOCHODY ZWYCZAJNE.

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
2,276.85		**2,276.85**		**6,723.15**	
10,281.57	**7,841.—**	**18,122.57**	**4,122.57**		
8,815.40		**8,815.40**		**1,434.60**	
56,003.06	**3,264.32**	**59,267.38**	**3,697.38**		
35,307.32	3,264.32	38,571.64	3,668.64		
20,666.—		20,666.—			
29.74		29.74	28.74		
226.—		**226.—**		**274.—**	
8,825.35	**551.10**	**9,376.45**	**580.40**	**1,703.95**	
2,694.15		2,694.15		305.85	
4,660.—		4,660.—		1,340.—	
1,029.30	551.10	1,580.40	580.40		
270.90		270.90		29.10	
171.—		171.—		29.—	
7,280.80	**552.10**	**7,832.90**	**36.60**	**1,503.70**	
3,726.—		3,726.—		274.—	
1,807.50		1,807.50		1,192.50	
1,484.50	552.10	2,036.60	36.60		
262.80		262.80		37.20	
				1.—	
23,772.62	**17,635.08**	**41,407.70**	**884.88**	**13,877.18**	
23,772.62	**17,635.08**	**41,407.70**	**884.88**	**13,874.18**	
18,991.38	9,893.50	28,884.88	884.88		
4,781.24	7,741.58	12,522.82		13,877.18	
200,921.23	**89,805.40**	**290,726.63**	**35,726.63**		
149,056.20	**14,993.26**	**164,049.46**	**4,049.46**		

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
25		**Udział w państwowym podatku od lokali**	95,000.—
		DZIAŁ IX. DODATKI DO PODATKÓW PAŃSTWOWYCH	781,500.—
26		**Dodatek do państwowego podatku gruntowego**	4,500.—
27		**Dodatek do państwowego podatku od nieruchomości**	105,000.—
28		**Dodatek do państwowego podatku przemysłowego**	505,000.—
29		**Dodatek do państwowego podatku od spożycia, zużycia i produkcji**	155,000.—
30		**Dodatek do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków**	12,000.—
		DZIAŁ X. PODATKI SAMOISTNE	437,401.—
31		**Podatek od placów niezabudowanych**	32,000.—
32		**Podatek od gruntów państwowych (na terenach wydzielonych z gm. Łęg)**	400.—
33		**Podatek od zbytku mieszkaniowego**	10,000.—
34		**Podatek hotelowy**	11,000.—
35		**Podatek od zabaw, rozrywek i widowisk**	100,000.—
36		**Podatek od ładunków kolejowych**	55,000.—
37		**Podatek od plakatów, szyldów i reklam**	15,000.—
38		**Podatek od przedmiotów zbytku i broni myśliwskiej**	2,500.—
39		**Podatek od prawa polowania na terenach wydzielonych z gminy Łęg i Szpetal**	1.—
40		**Podatek od spadków i darowizn**	10,000.—
41		**Podatek od psów**	6,500.—
42		**Opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomej**	50,000.—
43		**Podatek od zaprotestowanych weksli**	35,000.—
44		**Składka na koszty kuracyjne**	110,000.—
		DZIAŁ XI. RÓŻNE	9,105.—
45		**Kary administracyjne**	1,102.—
	a	Kary za niestosowanie się do obowiązków posyłania dzieci do szkół powszechnych	300.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
51,865.03	74,812.14	126,677.17	31,677.17		
700,164.41	63,450.92	763,615.33	24,175.52	42,060.19	
2,112.62	97.95	2,210.57		2,289.43	
89,685.14	23,543.28	113,228.42	8,228.42		
443,875.45	27,207.59	471,083.04		33,916.96	
136,634.10	12,512.10	149,146.20		5,853.80	
27,857.10	90.—	27,947.10	15,947.10		
351,319.58	119,302.88	470,622.46	47,796.48	14,575.02	
9,732.30	23,895.66	33.627.96	1,627.96		
282.65	194.59	477.24	77.24		
4,755.09	5,351.04	10,106.13	106.13		
11,193.42	863.—	12,056.42	1,056.42		
91,804.77	214.59	92,019.36		7,980.64	
51,203.68	4,122.60	55,396.28	396.28		
11,528.77	4,620.35	16,149.12	1,149.12		
1,422.80	976.88	2,399.68		100.32	
				1.—	
5,612.20	8,886.92	14,499.12	4,499.12		
4,654 39	2,294.55	6,948.94	448.94		
34,672.59	8,834.35	43,506.94		6,493.06	
47,377.67		47,377.67	12,377.67		
77,079.25	58,978.35	136,057.60	26,057.60		
10,152.09		10,152.09	1,448.14	401.05	
1,181.50		1,181.50	480.50	401.—	
360.—		360.—	60.—		

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	b	Kary za niestosowanie się do obowiązku posyłania pracowników do szkoły dokształcającej	400.—
	c	Kary z art. 62—67 Ustawy z dnia 11.8.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64 poz. 747)	400.—
	d	Kary za przekroczenie przepisów sanitarnych	1.—
	e	Różne	1.—
46		**Kary porządkowe i dyscyplinarne . . . .**	**2.—**
	a	Kary z § 35 Statutu Służbowego Pracowników Miejskich miasta Włocławka	1.—
	b	Kary z art. 30 i 31 Dekretu z dnia 4.II.1919 r.	1.—
47		**Składka emerytalna od poborów pracowników stałych i emerytowanych . . . .**	**8,000.—**
47A		**Wpływy od osób na rachunek których gmina wykonała świadczenia w naturze . . . .**	**1.—**

DOCHODY ZWYCZAJNE.

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
675.—		675.—	275.—		
				400.—	
				1.—	
146.50		146.50	145.50		
403.90		403.90	401.90		
95.—		95.—	94.—		
308.90		308.90	307.90		
8,565.74		8,565.74	565.74		
0.95		0.95		0.05	

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		DOCHODY NADZWYCZAJNE	3,459.652.—
		DZIAŁ I. ZE SPRZEDAŻY I LIKWIDACJI MAJĄTKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW	80,000.—
47B		**Ze sprzedaży materjałów Magazynu Warsztatów Miejskich**	80,000.—
47C		**Zwrot części kapitału inwentarzem Betoniarni Miejskiej przejętej przez Administrację Ogólną**	
47D		**Ze sprzedaży maneża przez Cegielnię Miejską**	
47E		**Ze sprzedaży placów**	
47F		**Ze sprzedaży ruchomości**	
47G		**Ze sprzedaży materjałów z Magazynu Kujawskiej Elektrowni Okręgowej**	
		DZIAŁ II. SUBWENCJE I DOTACJE	217,500.—
48		**Subwencja z Urzędu Wojewódzkiego z Funduszu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego na urządzenie boiska sportowego**	20,000.—
49		**Subwencja z Min. Pracy i Opieki Społecznej na roboty publiczne**	60,000.—
50		**Subwencja z Min. W. R. i Ośw. Publ. na budowę szkoły powszechnej na Zazamczu**	75,000.—
50A		**Subwencja z P. Z. U. W. na automobilizację Straży** . . .	62,500.—
		DZIAŁ III. ZWROTY	50,000.—
51		**Zwroty za przyłączenia kanalizacyjne**	50,000.—
		DZIAŁ IV. POŻYCZKI	2,632,152.—
52		**Różne pożyczki**	2,632.152.—
	a	Na budowę wodociągów	1,192,649.—
	b	Na budowę kanalizacji	400,000.—
	c	Na budowę mieszkań i remonty	300,000.—
	d	Na budowę szkół powszechnych	85,000.—
	e	Na budowę szkół i schroniska	75,000.—
	f	Na zmechanizowanie piekarń	100,000.—
	g	Na zatrudnienie bezrobotnych	44,000.—

DOCHODY NADZWYCZAJNE.

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 — W stosunku do budżetu wykonano		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
3,391,711.64	**60,922.54**	**3,452,634.18**	**2,794,483.74**	**2,801.501.56**	
438,733.01		**438,733.01**	**358,733.01**		
131,431.88		131,431,88	51,431.88		
12,054.40		12,054.40	12,054.40		
178.—		178.—	178.—		
114,737.—		114,737.—	114,737.—		
6,800.—		6,800.—	6,800.—		
173,531.73		173,531.73	173,531.73		
120,000.—		**120,000.—**	**60,000.—**	**157,500.—**	
				20,000.—	
120,000.—		120,000.—	60,000.—		
				75,000.—	
				62,500.—	
2,103.25	**1.944.19**	**4,047.44**		**45,952.56**	
2,103.25	1,944.19	4,047.44		45,592.56	
2,713,796.13		**2,713,796.13**	**2,349,693.13**	**2,268,049.—**	
2,713.796.13		2,713,796.13	2,349,693.13	2,268,049.—	
				1,192,649.—	
				400,000.—	
24,100.—		24,100.—		275,900.—	
45,000.—		45,000.—		40,000.—	
				75,000.—	
				100,000.—	
				44,000.—	

DOCHODY NADZWYCZAJNE.

Budżet §	Budżet Poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	h	Na automobilizację Straży Ogniowej	62,500.—
	i	Na spłatę długów	260,003.—
	j	Pożyczka ceramiczna	78,000.—
	k	Na powiększenie kapitału zakładowego K. K. O.	35,000.—
	l	Na zakup placów i gruntów od J. Bojanczyka w/m.	
	ł	Kredyt wekslowy w związku z budową Kujawskiej Elektrowni Okręgowej	
		DZIAŁ V DOPŁATY (OPŁATY SPECJALNE)	**330,000.—**
53		**Na dokończenie mostu na rzece Zgłowiączce . . . . . .**	**30,000.—**
54		**Na rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej . . .**	**200,000.—**
55		**Na pierwsze urządzenie nowych ulic . . . .**	**100,000.—**
		DZIAŁ VI. PODATKI INWESTYCYJNE	**110,000.—**
56		**Podatek inwestycyjny . . . .**	**110,000.—**
		DZIAŁ VII. R Ó Ż N E	**40,000.—**
57		**Zwrot funduszu budowlano-remontowego z K. K. O. m. Włocławka . . . .**	**40,000.—**

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
				62,500.—	
1,100,000.—		1,100,000.—	839,997.—		
35,000.—		35,000.—		78,000.—	
305,597.—		305,597.—	305,597.—		
1,204,099.13		1,204,099.13	1,204,099.13		
				330,000—	
				30,000.—	
				200,000.—	
				100,000.—	
77,079.25	58,978.35	136,057.60	26,057.60		
77,079.25	58,978.35	136,057.60	26,057.60		
40,000.—		40,000.—			
40,000.—		40,000.—			

Dział budżetu	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3
	WYDATKI BUDŻETOWE	6,582,997.87
	WYDATKI ZWYCZAJNE	3.123,345.87
I	Administracja Ogólna	612,968.07
II	Majątek Komunalny	40,480.—
III	Przedsiębiorstwa Komunalne	
IV	Spłata długów	1,020,483.22
V	Drogi i place publiczne	128,300.—
Va	Pomiary i plany rozbudowy miasta	24,580.—
VI	Oświata	295,681.—
VII	Kultura i sztuka	30,711.—
VIII	Zdrowie publiczne	265,329,61
IX	Opieka Społeczna	501,805.65
X	Popieranie rolnictwa	16,487.—
XI	Popieranie przemysłu i handlu	2,750.—
XII	Bezpieczeństwo publiczne	143,733.—
XIII	Różne	40,037.32
	WYDATKI NADZWYCZAJNE	3,459,652.—
II	Majątek Komunalny	185.001.—
III	Przedsiębiorstwa komunalne	1,593,000.—
IV	Spłata długów	260,000 —
V	Drogi i place publiczne	170,150.—
Va	Pomiary i plany rozbudowy	74,500.—
VI	Oświata	195,000.—
VIII	Zdrowie publiczne	762,000.—
IX	Opieka Społeczna	1.—
XII	Bezpieczeństwo publiczne	125.000.—
XIII	Różne	95,000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 3 i 6	
			W stosunku do budżetu wykonano	
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej
4	5	6	7	8
5,726,717.65	**146,823.02**	**5,873,540 67**	**2,820,659.13**	**3,530,116.33**
2,735,224.26	**102,376.25**	**2,837,600.51**	421.088.02	**706,833.38**
635,076.28	5,981.46	641,057.74	35,454.97	7,365.30
31,607.07	110.94	31,718.01	546.22	9,308.21
7,349.08		7,349.08	7,349.08	
776,333.11	29,548.18	805,881.29	275,380.36	489.982.29
78,015.37	453.36	78,468.73	598.29	50,429,56
17,140.70		17,140.70		7,439.30
277,182.27	5,024.96	282,207.23	7,820.73	21,294.50
24,689.59	6.010.—	30,699.59	4.632.17	4,643.58
241,935.83	455.70	242,391.53	9,911.01	32,849.09
485,865.32	13,885.65	499,750.97	53,733.32	55,788.—
2 381.09	11,891.—	14,272.09	431.98	2,646.89
196.—		196.—		2,554.—
132,088.12	25,465.32	157,553.44	24,554.38	10.733.94
25,364.43	3,549.68	28,914.11	675.51	11.798.72
2,991,493.39	**44,446.77**	**3,035,940.16**	**2,399,571.11**	**2,823,282.95**
191,707.53	10,042.89	201,750.42	184,747.67	167,998.25
152,563.20	73.88	152,637.08	37,891.44	1,478,254.36
2,029,125.11		2,029,125.11	1,929,125.11	160,000.—
164,841.99	2,935.—	167,776.99	15,598.74	17,971.75
208,192.78	160.—	208,352.78	150,108.55	16,255.77
44,467.44	560.—	45,027.45		149,972.56
36,005.53	25,660.—	61,665.53		700,334.47
				1.—
				125.000.—
164,589.81	5,015.—	169,604.81	82,099.60	7,494.79

ZESTAWIENIE DOCHO

Dział budżetu	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3
	DOCHODY BUDŻETOWE	6,582,997.87
	DOCHODY ZWYCZAJNE	3,123,345.87
I	Majątek Komunalny	122,706.—
II	Przedsiębiorstwa Komunalne	1,153,039.26
III	Subwencje i dotacje	61,602.—
IV	Zwroty	93,101.61
V	Opłaty administracyjne	34,857.—
VI	Opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego	120,634 —
VII	Opłaty specjalne (dopłaty)	54,400.—
VIII	Udział m. Włocławka w podatkach państwowych	255,000.—
IX	Dodatki do podatków państwowych	781,500.—
X	Podatki samoistne	437,401.—
XI	Różne	9,105.—
	DOCHODY NADZWYCZAJNE	3,459.652.—
I	Ze sprzedaży i likwidacji Majątków i Przedsiębiorstw . .	80,000.—
II	Subwencje i dotacje	217,500.—
III	Zwroty	50,000.—
IV	Pożyczki	2,632.152.—
V	Dopłaty (opłaty specjalne)	330,000.—
VI	Podatki inwestycyjne	110,000.—
VII	Różne	40,000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 3 i 6	
			W stosunku do budżetu wykonano	
Otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej
4	5	6	7	8
5,804,201.78	**397,570.79**	**6,201,772.57**	**2,988,721 80**	**3.369,947.10**
2,412,490.14	**336,648.25**	**2,749,138.39**	**194,238,06**	**568,445,54**
112,181.29	12,177.15	124,358.44	6,659.56	5.007.12
722,277.03		722,277.03		430,762.23
76,684.20		76,684.20	36,999.—	21,916.80
72,589.52	22,068.30	94,657.82	25,105.71	23,549.50
39,005.84		39,005.84	6,768.39	2,619.55
103,422.33	12,208.52	115,630.85	8,673.75	13,676.90
23,772.62	17,635.08	41,407.70	884.88	13,877.90
200,921.23	89,805.40	290,726.63	35,726.63	
700,164.41	63.450.92	763,615.33	24,175.52	42,060.19
351,319.58	119,302.88	470,622.46	47,796.48	14,575.02
10,152.09		10,152.09	1,448.14	401.05
3,391,711.64	**60,922.54**	**3,452,634.18**	**2,794,483.74**	**2,801,501,56**
438,733.01		438,733.01	358,733.01	
120,000.—		120,000.—	60,000.—	157,500.—
2,103.25	1,944.19	4,047.44		45,952.56
2,713,796.13		2,713,796.13	2,349,693.13	2,268,049.—
				330,000.—
77,079.25	58,978.35	136,057.60	26,057.60	
40,000.—		40,000.—		

WINIEN

RACHUNEK WYKO

L. p.	Niedobory	Sumy poszczególne	Sumy ogólne
1	Sumy wykonania mniejsze niż sumy preliminowane w budżecie dochodów . .	3,369,947.10	
2	Sumy wykonania większe niż sumy preliminowane w budżecie wydatków .	2,820,659.13	6,190,606.23
3	Nadwyżka w okresie budżetowym 1929/30 r.		328,231.90
			6,518,838.13

PORÓWNANIE

Dochody według zestawienia	6,201,772.57
Wydatki według zestawienia	5,873,540.67
Nadwyżka w okresie budżetowym 1929/30 r.	328,231.90

RACHUNEK WYNI

Z LAT POPRZEDZAJĄCYCH

WINIEN

L. p.	Niedobory	Sumy poszczególne	Sumy ogólne
1	Nadpłaty zaległości biernych z lat ubiegłych w okresie sprawozdawczym .	189,664.94	
2	Umorzone zaległości czynne z lat ubiegłych w okresie sprawozdawczym .	59,989.73	249,654.67
			249,654.67

NANIA BUDŻETU

MA

L. p.	Nadwyżki	Sumy poszczególne	Sumy ogólne
1	Sumy wykonania większe niż sumy preliminowane w budżecie dochodów . .	2,988,721.80	
2	Sumy wykonania mniejsze niż sumy preliminowane w budżecie wydatków .	3,530,116.33	6,518,838.13
			6,518,838.13

KÓW BUDŻETOWYCH

OKRES SPRAWOZDAWCZY

MA

L. p.	Nadwyżki	Sumy poszczególne	Sumy ogólne
1	Nadwyżka budżetowa z dnia 31 marca 1929 r.		95,865.55
2	Umorzone zaległości bierne z lat ubiegłych w okresie sprawozdawczym	10,113.72	
3	Nadpłata zaległości czynnych z lat ubiegłych w okresie sprawozdawczym .	61,575.80	71,689.52
4	Pozostałość niedoboru budżetowego z lat poprzedzających okres sprawozdawczy, przelana na wydatki nadzwyczajne budżetu 1929/30 r.		82,099.60
			249,654.67

WYKAZ SUM UMORZONYCH PODATKOW I OPŁAT ZA ROK SPRAWOZDAWCZY 1929/30

Dział	§	poz.	PODATEK LUB OPŁATA	Umorzono
			BUDŻET ZWYCZAJNY	
VI	16		Opłaty za prawo jazdy	2.252.40
	18	a	Opłaty kanalizacyjne od różnych abonentów .	4,758.35
VII	23	a	Opłaty od nadmiernie zużywających drogi publiczne	951.70
	23	b	Dopłaty za przebudowę i ułożenie chodników .	2,367.44
VIII	25		Udział w podatku od lokali	15,601.24
IX	27		Dodatek do państwowego podatku od nieruchomości	2,151.06
X	31		Podatek od placów niezabudowanych	32,124.17
	33		Podatek od zbytku mieszkaniowego	3,454.43
	35		Podatki od zabaw, rozrywek i widowisk . . .	844.89
	37		Podatek od plakatów, szyldów i reklam . . .	1,783.91
	38		Podatek od przedmiotów zbytku i broni myśliwskiej	155.50
	40		Podatek od spadków i darowizn	124.50
	41		Podatek od psów	2,169.59
	44		Składka na koszty kuracyjne	31,012.68
			BUDŻET NADZWYCZAJNY	
III	51		Zwroty za przyłączenia kanalizacyjne	951.71
V	56		Podatek inwestycyjny	31,012.68
			Razem . .	131,716.25

SPRAWOZDANIE O STANIE ZALEGŁOŚCI CZYNNYCH

Budżet			Podatki i inne dochody	Zaległość na początku roku
Dział	§	poz.		
			a) **Podatki samoistne, dodatki do podatków państwowych, udział w tych podatkach, opłaty i dopłaty**	
VI	17		Opłaty za prawo jazdy	8,588.85
	19	a	Opłaty kanalizacyjne od różnych abonentów	9,447.15
		c	Opłaty kanalizacyjne za dołączenia prywatnych nieruchomości i zatwierdzenie projektów kanalizacyjnych . . .	9,003.96
VII	24	a	Dopłaty od zużywających w większym stopniu drogi publiczne (przedsiębiorstw przemysłowych)	1,145.70
		b	Dopłaty na przebudowę i ułożenie chodników	29,866 73
VIII	25		Udział w państwowym podatku dochodowym	10.836.31
IX	26		Dodatek do państwowego podatku gruntowego	215.80
	27		Dodatek do państwowego podatku od nieruchomości	24,875.64
	28		Dodatek do państwowego podatku przemysłowego	28,284.63
	29		Dodatek do państwowego podatku od spożycia, zużycia i produkcji	12,490.—
	30		Dodatek do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków	74.—
X	31		Podatek od placów niezabudowanych . .	53,838.09
	32		Podatek od gruntów państwowych (terenów wydzielonych z gm. Łęg) . . .	344.10
	33		Podatek od lokali	108,832.37
	34		Podatek od zbytku mieszkaniowego . . .	2,291.01
	35		Podatek od wynajmu mieszkań na doby .	388.37
	36		Podatek od zabaw, rozrywek i widowisk	1,061.58
	37		Podatek od ładunków kolejowych . . .	5,482.93
	38		Podatek od plakatów, szyldów i reklam .	8,935.78
	39		Podatek od przedmiotów zbytku i broni myśliwskiej	792.50
	41		Podatek od spadków i darowizn	18,119.80
	42		Podatek od psów	3,891.41
	43		Opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości	3,742.53

Z LAT POPRZEDZAJĄCYCH ROK SPRAWOZDAWCZY

Pobrano	Umorzono	Nadpłata	Pozostaje do pobrania na rok następny
4,474 37	39.50		4,074.98
4,308.04	41.06		5,098.05
			9,003.96
421.58			724.12
19,850.90	1,268.17		8,747.66
10,836.31			
215.80			
17,611.85	4,005.14		3,258.65
28,284.63			
12,490.45		0.45	
74.—			
4,205.32	8,888.07		40,744.70
			344.10
31,396.38	29,381.65		48,054.34
1,430.12			860.89
388.37			
1,061.58			
5,482.93			
4,427.16	1,135.67		3,372.95
588.77	19.—		184.73
4,848.60	6,589.83	0.10	6,681.47
964.70	57.50		2,869.21
2,312.73			1,429.80

SPRAWOZDANIE O STANIE ZALEGŁOSCI CZYNNYCH

Budżet Dział	§	poz.	Podatki i inne dochody	Zaległość na początku roku
	44		Podatek od zaprotestowanych weksli . .	2,972.66
	45		Składka na koszty kuracyjne	65,005.45
			Podatek gminny wyrównawczy	4,926.77
			Podatek drogowy	3,527.36
N. V.	57		Dopłata na budowę mostu na rz. Zgłowiączce przy ul. Kilińskiego i przedłużenie ul. Kilińskiego na Zazamczu . .	43,830.41
	58		Dopłaty na rozbudowę sieci kanalizacyjnej	28,858.90
VI	59		Podatek inwestycyjny	58,873.09
				550,543.88
			b) **inne zaległości**	
I	1		Czynsze z budynków miejskich	
		a	Z domu przy ul. Łęgskiej Nr. 22	802.10
		b	Z I-ej Kolonji Miejskiej przy ulicy Nowomiejskiej Nr. 8	804.40
		c	Z II-ej Kolonji Miejskiej przy ulicy Nowomiejskiej Nr. Nr. 17 i 19	1,722.—
		d	Z baraków robotniczych przy ul. Południowej Nr. 1	865.—
		e	Z baraków robotniczych na przedmieściu Grzywno	980.—
		f	Z domu przy ul. Łaziennej	100.—
		g	Z hal targowych na Pl. Dąbrowskiego .	1,961.22
		h	Z kiosków handlowych	46.52
		i	Z dzierżawy słupów ogłoszeniowych . .	363.59
		k	Z oficyn szkolnych przy ul. Łęgskiej 20 .	126.35
		l	Z domu dla nauczycieli przy ul. Rolińskiego	579.68
		m	Z domu szkolnego przy ul. Brzeskiej . .	
		o	Z domu szkolnego przy Pl. Staszica . .	83.15
		p	Z domu szkolnego w Szpetalu Dolnym .	249.45
		s	Z lokalu szkolnego przy ul. Łęgskiej N. 63	44.33
	2	b	Czynsze za dzierżawę i użytkowanie gruntów	401.—
		c	Czynsze za dzierżawę i użytkowanie placów	193.90
	4	c	Ze sprzedaży zużytych narzędzi i odpadków	8,859.39
III	8	f	Od Urzędu Wojewódzkiego na akcję dożywiania dzieci	3,000.—

Z LAT POPRZEDZAJĄCYCH ROK SPRAWOZDAWCZY

Pobrano	Umorzono	Nadpłata	Pozostaje do pobrania na rok następny
2,972.66			
32,882.46		16,551.44	48,684.43
3,604.10	907.20	2,755.38	3,170.85
1,155.36	717.57	2,522.09	4,176.52
9,959.09	2,723.06	5,044.87	36,193.13
25,235.55		11,037.44	14,660.79
32,884.70		22,683.80	48,672.19
264,358.51	55,773.42	60,595.57	291,007.52
152.10			650.—
655.20			149.20
1,561.—			161.—
680.—			185.—
697.50			282.50
201.01		101.01	
1,886.35			74.87
40.02			6.50
438.18		74.59	
126.35			
579.68			
24.66		24.66	
83.15			
252.12		2.67	
44.33			
401.—			
314.65		120.75	
4,970.—			3,889.39
	3,000.—		

SPRAWOZDANIE O STANIE ZALEGŁOSCI CZYNNYCH

Budżet Dział	§	poz.	Podatki i inne dochody	Zaległość na początku roku
IV	9	a	Zwroty kosztów poboru państwowego podatku od nieruchomości	1,351.16
		c	Zwroty różne od Skarbu Państwa . . .	21.95
	10	a	Zwroty od różnych korporacyj samorządowych kosztów utrzymania dzieci na kolonji leczniczej w Ciechocinku . .	120.—
		b	Zwroty od różnych gmin kosztów kuracyjnych	3,847.99
		c	Zwroty od różnych gmin zapomóg, kosztów pogrzebowych i kosztów utrzymania biednych w przytułku i t. p. . . .	4,546.30
	12	b	Zwrot kosztów kuracyjnych	236.—
		c	Zwrot zapomóg, kosztów pogrzebowych i t.p.	1,635.—
		d	Zwrot za wydane materjały ubrankowe dzieciom szkół powszechnych . . .	35.40
		h	Zwrot za remont domów prywatnych . .	53.009.07
VI	21		Opłaty za korzystanie z łaźni i Zakładu Dezynfekcyjnego przy ul. Łaziennej	
		a	Za natryski.	
		b	Za wanny	62.50
		c	Za kąpiele robotników od przedsiębiorstw miejskich oraz członków Kasy Chorych i od fabryk.	254.30
		d	Za użycie ręczników i prześcieradeł . .	
	22		Opłaty za korzystanie z Łaźni przy ulicy Kapitulnej	
		a	Za natryski	
		b	Za wanny	50.—
		c	Za kąpiele robotników od przedsiębiorstw miejskich, fabryk prywatnych oraz członków Kasy Chorych	255.50
		d	Za użycie prześcieradeł i ręczników . .	
XI	46		Kary administracyjne	
		b	Kary za niestosowanie się do obowiązku posyłania pracowników do szkoły dokształcającej	630.—
				87,237.25
			Razem . .	637,781.13

Z LAT POPRZEDZAJĄCYCH ROK SPRAWOZDAWCZY

Pobrano	Umorzono	Nadpłata	Pozostaje do pobrania na rok następny
1,351.16			
21.95			
120.—			
1,131.25	462.--		2,254.74
388.10			4,158.20
323.25		87.25	
468.—			1,167.—
35.40			
8,974.12	500.01		43,534.94
63.30		63.30	
124.—		61.50	
	254.30		
5.10		5.10	
165.60		165.60	
62.—		12.—	
513.20		257.70	
4.10		4.10	
341.55			288.45
27,199.38	4,216.31	980.23	56,801.79
291,557.89	59.989.73	61,575.80	347,809.31

USPRAWIEDLIWIENIE POWAŻNIEJSZYCH PRZEKROCZEŃ BUDŻETOWYCH.

Rada Miejska uchwałą swą z dnia 28 marca 1929 r. uprawniła Magistrat do przenoszenia kredytów z pozycji na pozycję w granicach wszystkich paragrafów wydatków budżetowych za wyjątkiem wydatków personalnych.

Wobec powyższego usprawiedliwia się te przekroczenia wydatków rzeczowych budżetowych, które spowodowały przekroczenia netto w sumie preliminowanej paragrafów. Uwzględnia się różnice poważniejsze, wynoszące przynajmniej 2% sumy preliminowanej.

do § 1 poz. c. d. Przekroczenie spowodowane mylnem obliczeniem sum preliminowanych.

do § 1 poz. f. Przekroczenie wynikło wskutek wypłaty emerytom zeległego dodatku mieszkaniowego.

do § 2. Przekroczenie wydatków rzeczowych administracji ogólnej spowodowane zostało: 1) zakupem większej ilości węgla po niższych cenach, 2) nieprzewidzianym wydatkiem w pozycji kosztów utrzymania lokali biurowych na komorne za lokal Biura Meldunkowego i remonty w związku z reorganizacją biur Magistratu, 3) koniecznością zakupu większej ilości materjałów do kreślenia dla Sekcji Pomiarów, 4) zakupem maszyn i druków w związku z przejściem na system buchalterji przebitkowej (przekroczenie w pozycji wydatków kancelaryjnych), 5) wydatkowaniem poważniejszych sum na prowizje dla czasowych sekwestratorów i zakup druków w związku ze wzmożoną egzekucją. Ostatnie przekroczenie w pozycji kosztów poboru podatków znajduje całkowite pokrycie w dochodowej pozycji wzrostu kosztów sekwestru.

do § 4 A. Niedobór budżetowy Zakładu Oczyszczania Miasta nie mógł być ustalony wobec przeprowadzonej likwidacji Warsztatów i reorganizacji całego przedsiębiorstwa.

do § 7. Znaczne przekroczenie kredytu na procenty od pożyczek krótkoterminowych i koszty związane z prolongatą tych pożyczek — wynikło wskutek tego, że zaciągnięcie pożyczki długoterminowej na spłatę zobowiązań wekslowych z tytułu budowy K. E. O. przewidywane w okresie sprawozdawczym nie doszło do skutku.

do § 16 poz. a. Przekroczenie spowodowane wypłatą dodatku mieszkaniowego i różnicy w związku z przyznaniem wyższej grupy uposażenia Kierownikowi W-łu Szkolnego.

do § 20. Przekroczenie wydatków na popieranie sztuki teatralnej i muzycznej znajduje pokrycie w uzyskaniu nieprzewidzianego w preliminarzu budżetowym subsydjum od Urzędu Wojewódzkiego na zakup rekwizytów teatralnych.

do § 28. Przekroczenie usprawiedliwia otrzymanie większego niż preliminowano subsydjum na ten cel od Urzędu Wojewódzkiego.

do § 30. Drobne przekroczenie znajduje całkowite pokrycie w oszczędnościach na kosztach utrzymania kąpieliska Nr. 2, przewidzianych w § 29 budżetu.

do § 33. Przekroczenie spowodowane koniecznością dokonania niedających się odłożyć remontów studzien miejskich na placu Gen. Dąbrowskiego i pl. Wolności.

do § 48. Wysokości ustawowych dopłat do opłat za leczenie członków Kasy Chorych nie można dokładnie przewidzieć.

do § 49. Przekroczenie kredytu na zapomogi na pokrycie komornego dla ubogich usprawiedliwia się ogólną sytuacją mieszkaniową w związku z zastojem w budownictwie i kryzysem gospodarczym.

do § 50. Przekroczenie kredytów na świadczenia na pomoc społeczną znajduje całkowite pokrycie w otrzymaniu większego niż preliminowano subsydjum na akcję pomocy dla bezrobotnych od Urzędu Wojewódzkiego.

do § 57. Przekroczenie nie wpływa na ostateczny wynik budżetowy, ponieważ dotyczy rozrachunku z własnem przedsiębiorstwem a spowodowane zostało rozszerzeniem sieci miejskiej.

do § 61. Drobne przekroczenie spowodowane większem zapotrzebowaniem kwater stałych dla wojska.

do § 65. Przekroczenie ma charakter buchalteryjny i znajduje całkowite pokrycie w przewyżce wpływów w porównaniu z preliminarzem w § 52 poz. 1 oraz w § 47 E. dochodów nadzwyczajnych. Jest to wynik zarachowania na budżet tranzakcji bezgotówkowej zawartej z p. Bojańczykiem, mocą której miasto otrzymało bezpłatnie place i grunty pod ulice ocenione na sumę zł. 305,597.— i zobowiązało się wzamian do wypłacenia renty dożywotniej w wysokości 6% rocznie od powyższej sumy. Ponadto przeksięgowano obrachunki administracji ogólnej z K.E.O. w związku z przyjęciem placów.

do § 67. Nieprzewidziany budżetem zakup akcyj Polskiego Banku Komunalnego Sp. Akc. w Warszawie usprawiedliwia się warunkami pożyczek uzyskanych z tego Banku.

do § 68 A. Nieprzewidziany w budżecie wydatek ma wyłącznie charakter buchalteryjny i powstał przez zarachowanie na budżet wyników brutto obrachunku administracji ogólnej z Zakładem Oczyszczania Miasta i Cegielnią Miejską w związku ze sprzedażą materjałów b. Warsztatów i ruchomości Cegielni. Przekroczenie to stanowi tylko zmniejszenie niepreliminowanego wpływu w §§ 47B i 47D dochodów nadzwyczajnych.

do § 68 B. Zarachowanie na budżet wydatku na spłatę kredytu wekslowego jest konsekwencją preliminowania w ubiegłym okresie budżetowym w dochodach nadzwyczajnych wpływu z wystawy akceptów i zarachowania go na dochody budżetowe w tej samej sumie zł. 1,929,125.11.

Pozycję tę równoważy częściowo suma zł. 1,204,099.13 wykazana a niepreliminowana w § 52 poz. 1. dochodów nadzwyczajnych i stanowiąca sumę akceptów w/g stanu z dnia 31.III.1930 r. wystawionych z tytułu budowy K. E. O. Różnica między temi sumami wykazuje sumę faktycznie spłaconych akceptów w okresie sprawozdawczym. Odnośnych kredytów w wydatkach i wpływu w dochodach nie preliminowano, spodziewając się spłaty całej pozostałości akceptów z pożyczki od firmy Electro-Invest, co nie doszło jeszcze do skutku w tym okresie.

do § 71 A. Usprawiedliwienie przekroczenia, posiadającego charakter buchalteryjny, umieszczone zostało w wyjaśnieniach do § 65.

SPRAWOZDANIA RACHUNKOWE, BILANSE ORAZ RACHUNKI STRAT I ZYSKÓW PRZEDSIĘBIORSTW MIEJSKICH

I. RZEŹNIA MIEJSKA WE WŁOCŁAWKU

1. SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE Z WYKONANIA BUDŻETU

Budżet §	Budżet poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Suma wykonania budżetu
		WYDATKI ZWYCZAJNE	**140,278.26**	**137,887.75**
		DZIAŁ I. WYDATKI NA NIERUCHOMOŚCI I URZĄDZENIA WEWNĘTRZNE	**11,044.—**	**6,607.63**
1		**Konserwacja i remont budynków oraz urządzeń wewnętrznych**	**7,500.—**	**2,898.43**
	a	Niezbędna konserwacja budynków	2,000.—	1,643.38
	b	Konserwacja i utrzymanie urządzeń Rzeźni . . .	1,500.—	1,255.05
	c	Uzupełnienie urządzeń	4,000.—	
2		**Asekuracja od ognia**	**70.—**	**65.45**
3		**Odpisy na kapitał renowacyjny**	**3,474.—**	**3,643.75**
	a	Od budynków	1,974.—	2,143.75
	b	Od urządzeń	1,500.—	1,500.—
		DZIAŁ II. KOSZT UBOJU I BADANIA MIĘSA	**21,565.—**	**24,111.35**
4		**Pobory personelu technicznego wraz ze świadczeniami socjalnemi**	**13,765.—**	**15,705.93**
	a	Pobory pracowników	13,155.—	14,991.66
	b	Świadczenia socjalne	610.—	714.27
5		**Wydatki rzeczowe**	**7,300.—**	**7,605.92**
	a	Opał	3,300.—	3,600.—
	b	Światło i woda	1,400.—	1,773.16
	c	Wydatki kancelaryjne	750.—	1,073.25
	d	Uzupełnienie ruchomości	800.—	813.87
	e	Konserwacja ruchomości	800.—	99.09
	f	Utrzymanie czystości	250.—	246.55
6		**Premja za wykrycie trychin i potajemnych ubojów bydła**	**500.—**	**799.50**
		DZIAŁ III. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	**15,567.—**	**15,129.29**
7		**Wydatki osobowe**	**15,567.—**	**15,129.29**
	a	20% kosztów utrzymania biura Wydziału Majątków Miejskich	3,620.—	3,620.—
	b	Pensja poborcy opłat	3,430.—	3,938.89
	c	Utrzymanie 2-ch uprzątaczy	4,752.—	4,227.86

Budżet §	Budżet poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	d	Odźwierny przy bramie	2,145.—	1,530.—
	e	Prowadzenie rachunkowości	520.—	520.—
	f	Manco dla poborcy opłat	50.—	50.—
	g	Świadczenia socjalne	600.—	942.53
	h	Delegacje służbowe	250.—	250.—
	i	Przejazdy dozoru weterynaryjnego	200.—	50.01
		DZIAŁ IV. NADWYŻKA — ZYSK BUDŻETOWY	92,102.26	92,039.48
8		**Czysty zysk budżetowy**	92,102.26	92.039.48
		DOCHODY ZWYCZAJNE	140,278.26	137,887.75
		DZIAŁ I. DOCHÓD Z UBOJU I BADANIA MIĘSA	139,178.26	136,064.25
1		**Dochód z opłat za badanie mięsa**	139,178.26	136,047.25
2		**Dochód z opłat za oględziny mięsa przywożonego**	100.—	17.—
		DZIAŁ II. RÓŻNE	1,100.—	1,823.50
3		**Różne inne wpływy**	1,100.—	1,823.50
	a	Postój	300.—	511.50
	b	Kary za tajny ubój	800.—	610.25
	c	Ze sprzedaży zużytych ruchomości		532.—
	d	Różne		169.75

STAN CZYNNY — 2. BILANS ZAMKNIĘCIA W

T R E Ś Ć	Zł.
Nieruchomości	113,700.—
Ruchomości i urządzenia wewnętrzne	9,921.37
Lokata Funduszu Renowacyjnego	7,411.52
Magistrat m. Włocławka	933.67
Nadwyżka budżetowa wpłacona do Magistratu na dochód budżetu administracyjnego	92,039.48
	224,006.04

STRATY — 3. RACHUNEK STRAT I

Utrzymanie nieruchomości i urządzeń wewnętrznych	6,615.13
Koszty uboju i badania mięsa	25,613.92
Koszty administracyjne	12,805.35
Odpisy za zużyte ruchomości	1,316.95
Zysk	91,536.40
	137,887.75

4. UZASADNIENIE NAD

Nadwyżka budżetowa wpłacona do Magistratu na dochód budżetu administracyjnego	92,039.48
Zmniejszenie kapitału	503.08
Zysk	91,536.40

Włocławek, dnia 20 maja 1930 roku.

Buchalter: *(—) J. Skowroński.*

DNIU 31 MARCA 1930 ROKU

STAN BIERNY

TREŚĆ	Zł.
Kapitał	124,124.45
Fundusz Renowacyjny	7,411.52
Wierzyciele	933.67
Zysk	91,536.40
	224,006.04

ZYSKÓW ZA ROK 1929/30

ZYSKI

Dochody z uboju, badania mięsa i inne	137,887.75
	137,887.75

WYŻKI BUDŻETOWEJ

Kierownik Wydziału Majątków Miejskich:
(—) L. Kowalewski.

II. KUJAWSKA ELEKTROWNIA OKRĘGOWA WE WŁOCŁAWKU

1. SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE Z WYKONANIA BUDŻETU

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
		WYDATKI ZWYCZAJNE	1,532,750.—	1,231,114.56
		DZIAŁ I. WYDATKI NA NIERUCHOMOŚCI I URZĄDZENIA WEWNĘTRZNE	136,551.—	52,293,97
1		**Konserwacja i utrzymanie budynków i urządzeń wewnętrznych**	**19,000.—**	**14,645.48**
	a	Utrzymanie i konserwacja budynków i kanału wodnego	4,000.—	4,634.89
	b	Utrzymanie i konserwacja turbogeneratorów . .	5,000.—	925.08
	c	Utrzymanie i konserwacja kotłów parowych . .	7,500.—	3,761.70
	d	Utrzymanie i konserwacja maszyn pomocniczych, narzędzi i różnych urządzeń wewnętrznych	2,500.—	5,323.81
2		**Uzupełnienie narzędzi, ruchomości biurowych i urządzeń wewnętrznych**	**5,301.—**	**28,308.55**
	a	Kupno narzędzi drobniejszych	1,000.—	462.55
	b	Kupno ruchomości	4,300.—	26,225.10
	c	Kupno urządzeń wewnętrznych	1.—	1,620.90
3		**Ubezpieczenie od ognia**	**8,000.—**	**7.265.61**
	a	Ubezpieczenie budynków.	2,800.—	1,517.59
	b	Ubezpieczenie maszyn, kotłów, narzędzi i urządzeń wewnętrznych.	5,200.—	5,748.02
4		**Odpisy na fundusz renowacyjny budynków i urządzeń wewnętrznych**	**104,250.—**	**2,074.33**
	a	Amortyzacja budynków	25,000.—	2,074.33
	b	Amortyzacja maszyn, narzędzi i urządzeń wewnętrznych	79,250.—	
		DZIAŁ II. URZĄDZENIA ZEWNĘTRZNE	227,813.—	113,029.82
5		**Konserwacja sieci miejskiej oraz urządzenia ulicznego**	**20,250.—**	**15,221.33**
	a	Konserwacja sieci miejskiej wysokiego i niskiego napięcia	14,500.—	7,424.50
	b	Konserwacja liczników	1,750.—	741.44
	c	Konserwacja urządzeń do oświetlenia ulicznego .	4,000.—	7,055.39
6		**Obsługa sieci ulicznej**	**54,548.—**	**61,511.36**
	a	Płace obsługi sieci ulicznej i dozoru technicznego	48,913.—	53,735.05
	b	Świadczenia socjalne, umundurowania i naturalja	5,635.—	7,776.31
7		**Konserwacja i obsługa sieci dalekonośnej** . .	**15,305.—**	**19,513.08**

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	a	Konserwacja sieci dalekonośnej	10,625.—	19.513.08
	b	Płace obsługi sieci dalekonośnej	4,320.—	
	c	Świadczenia socjalne, umundurowania i naturalja	360.—	
8		**Ubezpieczenie podstacji transformatorowej od ognia**	**1,400.—**	**697.52**
9		**Odpisy na fundusz renowacyjny sieci miejskiej i dalekonośnej**	**116,310.—**	
	a	Odpisy na sieć miejską	76,500.—	
	b	Odpisy na sieć dalekonośną	39,810.—	
10		**Uzupełnienie urządzeń zewnętrznych**	**20,000.—**	**16,086.53**
	a	Sieci miejskiej wysokiego i niskiego napięcia . .	15,000.—	14.779.28
	b	Sieci dalekonośnej	5,000.—	1,307.25
		DZIAŁ III. KOSZTY PRODUKCJI	**313,968.—**	**309,450.26**
11		**Koszty robocizny**	**79,008.—**	**100,961.53**
	a	Płace robotników i dozoru technicznego	69,524.—	92,122.79
	b	Świadczenia socjalne, umundurowanie i naturalja	7,384.—	8,838.74
	c	Premja dla personelu	2,100. -	
12		**Wydatki rzeczowe**	**234,960.—**	**208,488.73**
	a	Węgiel	220,339.—	203,319.58
	b	Smary	10,800.—	723.95
	c	Czyściwo i różne drobne artykuły	1,820.—	166.65
	d	Kupno artykułów technicznych	2,000.—	4,278.55
	e	Koszt konserwacji instalacji elektrycznej w centrali	1.—	
		DZIAŁ IV. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	**140,098.—**	**171,185.21**
13		**Wydatki osobowe**	**109.428.—**	**122,958.46**
	a	Pobory dyrektora elektrowni, jego zastępcy i personelu biur	99,988.—	113,095.82
	b	Świadczenia socjalne i naturalja	9,440.—	9,862.64
14		**Utrzymanie lokalu biurowego**	**7,920 —**	**6,943.86**
	a	Komorne, opał i światło	6,000.—	4,956.11
	b	Utrzymanie porządku i remont lokalu	1,920.—	1,987.75
15		**Wydatki kancelaryjne**	**12,250.—**	**22,110.67**
	a	Materjały pisemne, ksiegi biurowe i rachunkowe	3,000.—	9,183.83
	b	Porto, depesze, telefony i opłata stemplowa . .	3,000.—	5,689.45

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	c	Ogłoszenia	500.—	2,181.05
	d	Prenumerata pism i podręczna bibljoteka	500.—	207.10
	e	Manco dla kasjera i premje dla 4 inkasentów	750.—	785.—
	f	Połowa kosztów utrzymania auta	4,500.—	4,064.24
16		**Różne**	**10,500.—**	**19,172.22**
	a	Djety i koszty podróży	2,000.—	4,552.76
	b	Podatki	1,500.—	3,994.03
	c	Składki	5,000.—	1,857.65
	e	Odsetki od krótkoterminowych pożyczek i koszty dyskonta weksli	1,000.—	6,576.42
	f	Różne drobne wydatki	1,000.—	2,191.36
		DZIAŁ V. RÓŻNE		**10,818.74**
17		**Za wykonane piony u abonentów**		10,818.74
		DZIAŁ VI. NADWYŻKA BUDŻETOWA	**714,320.—**	**574,336.56**
18		**Wpłata nadwyżki budżetowej do budżetu administracyjnego**	**714,320.—**	**574,336.56**
		WYDATKI NADZWYCZAJNE		**173,531.73**
19		**Zwrot Magistratowi za sprzedane materjały z magazynu**		**173,521.73**
		DOCHODY ZWYCZAJNE	**1,532,750.—**	**1,231,114.56**
		DZIAŁ I. WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY ENERGJI ELEKTRYCZNEJ	**1,474,169.—**	**1,059,612.33**
1		**Za prąd do oświetlenia dostarczony dla miasta Włocławka**	**1,081,419.—**	**781,892.62**
	a	Za oświetlenie ulic i placów publicznych	104,400.—	128,901.27
	b	Za oświetlenie biur Magistratu i Komunalnych Zakładów dobra publicznego	19,125.—	24,571.08
	c	Za światło dla przedsiębiorstw miejskich	9,180.—	2,824.75
	d	Za światło od innych abonentów	948,714.—	625,595.52
2		**Za prąd do siły dostarczany dla m. Włocławka**	**244.150.—**	**204,392.58**

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	a	Ze sprzedaży miejskim zakładom użyteczności publicznej	1,350.—	1,987.91
	b	Ze sprzedaży przedsiębiorstwom miejskim . . .	30,000.—	28,187.50
	c	Ze sprzedaży innym abonentom	212,800.—	174,217.17
3		**Za prąd do światła i siły dostarczany poza granice m. Włocławka . . . .**	**148,600.—**	**73,327.13**
	a	Za prąd do światła i siły w powiecie włocławskim	40,600.—	26,103.93
	b	Kutno za prąd do światła i siły	87,000.—	39,901.61
	c	Kłodawa za prąd do światła i siły	21,000.—	7.321.59
		DZIAŁ II. RÓŻNE WPŁYWY	**58,581.—**	**110,382.32**
4		**Opłata za inspekcję elektryczną . . . . . .**	**1,500.—**	**5,942.54**
	a	Za powtórne sprawdzanie instalacji elektrycznej .	1,000.—	5,942.54
	b	Za sprawdzanie liczników	500.—	
5		**Opłaty za wynajem liczników . . . .**	**52,080.—**	**63,150.83**
	a	Za dzierżawę liczników	52,080.—	63,150.83
6		**Za wykonanie i konserwację instalacji . . . .**	**1,501.—**	**621.96**
	a	Za konserwację i wykonanie instalacji oświetlenia ulicznego	1.—	
	b	Za wykonanie i konserwację instalacji dla biur Magistratu, zakładów i przedsiębiorstw miejskich	1,500.—	621.96
7		**Odsetki od gotówki czasowo lokowanej w bankach i zwrot odsetek za dyskonto weksli**	**3,000.—**	**7,278.40**
	a	Odsetki od gotówki lokowanej w bankach . . .	1,000.—	239.16
	b	Zwrot odsetek za dyskonto weksli	2,000.—	7,039.24
8		**Ze sprzedaży odpadków i resztek oraz różne wpływy . . . .**	**500.—**	**33,388.59**
		DZIAŁ III. RÓŻNE		**61,119.91**
9		**Za wykonane piony . . . .**		**61,119.91**
		DOCHODY NADZWYCZAJNE		**173,531.73**
10		**Za sprzedane materjały z magazynu . . . .**		**173,531.73**

STAN CZYNNY | 2. BILANS ZAMKNIĘCIA W

T R E Ś Ć		Zł.
Nieruchomości		1,424,515.76
Maszyny i urządzenia wewnętrzne		1,630,720.05
Sieć miejska i urządzenia zewnętrzne	zł. 2,202,265.99	
Sieć dalekonośna i urządzenia zewnętrzne	„ 1,322,784.78	3,525,050,77
Ruchomości		361,204.97
Magazyn		420,868.71
Lokaty		76,392.25
Kasa		6,312.10
Rachunki bieżące w instytucjach kredytowych		13,227.22
Weksle		3.800.—
Odbiorcy		138,279.48
Sumy przechodnie		663.91
Korespondenci różni		9,145.33
Weksle gwarancyjne		13,286.32
Nadwyżka budżetowa wpłacona do Magistratu na dochód budżetu administracyjnego		574,336.56
		8,197,803.43

STRATY | 3. RACHUNEK

Rzeczowa produkcja prądu	zł. 137,855,82	
Robocizna	„ 162,472.89	301,328.71
Koszty administracyjne		171,185.21
Konserwacja maszyn	zł. 15,758.61	
Konserwacja budynków	„ 8,924.33	
Koserwacja sieci	„ 38,497.77	
Konserwacja oświetlenia ulic	„ 7,055.39	70,236.09
Zniszczone ruchomości i narzędzia		695.05
Zysk		687,669.50
		1,231,114.56

4. PODZIAŁ

Nadwyżka budżetowa za rok 1929/30 wpłacona do Magistratu na dochód budżetu administracyjnego	574,336.56
Powiększenie kapitału	113,332.94
Zysk	687,669.50

Włocławek, dn. 16.VII.1930 r.

Buchalter: (—) ***R. Kowalewicz.***

DNIU 31 MARCA 1930 ROKU STAN BIERNY

T R E Ś Ć		Zł.
Kapitał:		
Z dnia 1 kwietnia 1920 r.	zł. 7,423,771.12	
Zwrot Magistratowi kapitału w związku ze sprzedażą materjałów	„ 173,531.73	7,250,239.39
Fundusz Renowacyjny		75,180.18
Dostawcy		48,131.23
Magistrat m. Włocławka		116.102.08
Sumy przechodnie		6,990.15
Korespondenci różni.		204.58
Różni za złożone weksle gwarancyjne		13,286.32
Zysk		687,669.50
		8.197,803.43

STRAT I ZYSKÓW ZYSKI

Wpływy ze sprzedaży energji elektrycznej	1,059,612.33
Wpływy różne	171,502.23
	1,231,114.56

ZYSKU

Vice-Dyrektor (—) *T. Hajdo.* Dyrektor: (—) *Inż. Z. Kozanecki.*

III. CEGIELNIA MIEJSKA W WŁOCŁAWKU

1. SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE Z WYKONANIA BUDŻETU

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
		WYDATKI ZWYCZAJNE	609,000.—	505,730.46
		DZIAŁ I. NIERUCHOMOŚCI I URZĄDZENIA	43,660.—	68,608.37
1		**Wydatki na konserwację nieruchomości i urządzeń wewnętrznych**	**8,560.—**	**28,013.97**
	a	Smołowanie i reperacja dachów	1,000.—	1,460.19
	b	Konserwacja budynków	500.—	43.60
	c	Normalny remont pieca	2,500.—	2,914.06
	d	Remont maszyn roboczych, tarcz obrotowych, wózków piętrowych, zastąpienie części zużytych nowemi (remont lokomobili)	2,500.—	23,289.82
	e	Kupno nowych łożysk i t. p.	2,000—	270.30
	f	Czyszczenie kominów	60.—	36.—
2		**Uzupełnienie urządzeń**	**500.—**	**3,929.29**
3		**Czynsz dzierżawny**	**4,200.—**	**4,200.—**
	a	Magistratowi za plac pod budynki	4,200.—	4,200.—
4		**Asekuracja budynków**	**3,400.—**	**3,374.28**
	a	Asekuracja od ognia w P. Z. U. W.	3,400.—	3,374.28
5		**Odpisy na Fundusz Renowacyjny**	**27,000.—**	**29,090.83**
	a	Odpisy z zabudowań	9,000.—	9,000.—
	b	Odpisy z urządzeń	18,000.—	18,000.—
	c	Odsetki z Funduszu Renowacyjnego		2,090.83
		DZIAŁ II. KOSZTY PRODUKCJI	397,036.—	341,190.68
6		**Koszty robocizny i świadczenia socjalne**	**316,291.—**	**248,810.11**
	a	Skrywka	4,631.—	4,472.09
	b	Kopanie gliny	60,000.—	39,852.83
	c	Odprowadzenie wody z kopalni	1,900.—	1,785.43
	d	Przekładanie szyn	600.—	1,064.52
	e	Wyrób surówki maszynowej	70,000.—	47,645.76
		Wyrób dachówki	1,300.—	3,196.11
		Wyrób sączków	2,400.—	12,970.43
		Wyrób dziurawek	6,300.—	5,519.83
	f	Wyrób surówki ręcznej	25,500.—	25,500.—

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	g	Obsługa pieca	98,000.—	59,427.16
	h	Roboty różne	7,700,—	12,757.65
	i	Świadczenia socjalne	18,500.—	17,154.27
	j	Urlopy robotników	3,000.—	4,384.92
	k	Wynagrodzenie służby	11,960.—	12,393.01
	l	Żłobek dla dzieci	2,000.—	
	m	Ubrania dla robotników	2,000.—	478.20
	n	Kąpiele robotników	500.—	207.90
7		**Wydatki rzeczowe**	**80,745.—**	**92,380.57**
	a	Za glinę Magistratowi	11,800.—	11,800.—
	b	Za węgiel — miał do wypalania cegły	30,000.—	26,630.44
	c	Za węgiel gruby do rozpalania pieca	720.—	465.77
	d	Prąd elektryczny (siła)	28,125.—	28,826.05
	e	Smary i czyściwo	1,000.—	1,450.35
	f	Utrzymanie maszyn	1,000.—	2,175.38
	g	Papier szybrowy	800.—	812,31
	h	Tantjema od cegły	6,000.—	4,800.—
	i	Zużycie desek na jezdnię i pokrycie stogów . .	1,000.—	6,515.87
	j	Dzierżawa bocznicy	300.—	1,284.49
	k	Materjały pomocnicze		7,619.91
		DZIAŁ III. KOSZTY ADMINISTRACJI	**63,404.—**	**58,963.22**
8		**Wydatki osobowe**	**36,604.—**	**36,421.16**
	a	Pobory pracowników	30,960.—	31,151.50
	b	Manco dla kasjera	100.—	100.—
	c	Komorne za lokale	744.—	744.—
	d	Remuneracja dla pracowników	1,800.—	1,750.—
	e	Świadczenia socjalne	3,000.—	2,675.66
9		**Utrzymanie lokalu biura**	**700.—**	**729.70**
	a	Opał i światło	500.—	500.—
	b	Utrzymanie czystości i remont lokalu	200.—	229.70
10		**Wydatki kancelaryjne**	**3,600.—**	**4,221.05**
	a	Materjały pisemne i księgi rachunkowe	1,200.—	1,892.07
	b	Porto i depesze	900.—	171.93
	c	Ogłoszenia i reklamy	500.—	1,488.—
	d	Prenumerata pism	500.—	78.—

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	e	Abonament telefonu	500.—	591.05
11		**Różne**	**22,500.—**	**17,591.31**
	a	Wyjazdy służbowe	800.—	627.50
	b	Podatki, stemple i świadectwo przemysłowe	20,000.—	15,220.59
	c	Składki członkowskie	500.—	126.—
	d	Oświetlenie i opał jadalni robotniczej	300.—	300.—
	e	Środki opatrunkowe i dezynfekcyjne	200.—	151.36
	f	Procenty od pożyczek krótkoterminowych	500.—	1.044.26
	g	Utrzymanie psów	200.—	121.60
		DZIAŁ IV.		
12		NADWYŻKA (ZYSK BUDŻETOWY)	**104,900.—**	**36,968.19**
	a	**Przelew nadwyżki do budżetu administracyjnego**	104,900.—	36,968.19
		WYDATKI NADZWYCZAJNE	**78,000.—**	**64,109.86**
13		**Budowa bocznicy kolejowej**	**78,000.—**	**63,931.86**
14		**Zwrot Magistratowi kapitału w związku ze sprzedażą maneża**		**178.—**
		DOCHODY ZWYCZAJNE	**609,000,—**	**505,730.46**
		DZIAŁ I.		
		ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW	**608,900.—**	**503,354.22**
1		**Ze sprzedaży cegły, dachówki i dren**	**608,900.—**	**503,354.22**
		DZIAŁ II.		
		RÓŻNE	**100.—**	**2,376.24**
2		**Ze sprzedaży odpadków i gliny**	**100.—**	**192.—**
3		**Zwrot spisanych wątpliwych należności**		**3.41**
4		**Ze sprzedaży łomu żelaznego**		**90.—**
5		**Odsetki z lokaty Funduszu Renowacyjnego**		**2,090.83**
		DOCHODY NADZWYCZAJNE	**78,000.—**	**64,109.86**
1		**Dotacja z budżetu administracyjnego na budowę bocznicy kolejowej**	**78,000.—**	**63,931.86**
2		**Ze sprzedaży maneża**		**150.—**
3		**Strata na sprzedaży maneża pokryta przez Magistrat**		**28.—**

STAN CZYNNY

2. BILANS ZAMKNIĘCIA W

T R E Ś Ć		Zł.
Nieruchomości	zł. 401,373.02	
Urządzenia, maszyny i ruchomości	„ 287,418.77	688,791.79
Surowiec (glina)	„ 45,024.—	
Surówka (półfabrykat)	„ 31,347.90	
Towar gotowy	„ 67,026.28	143.398.18
Materjały		9,700.95
Kasa		69.48
Rachunki bieżące w instytucjach kredytowych		2,492.46
Weksle		4,950.—
Dostawcy		2,622.36
Odbiorcy		69,760.08
Zaliczki zwrotne		10,716.73
Lokata Funduszu Renowacyjnego		74,641.92
Nadwyżka budżetowa za r. 1929/30 wpłacona do Magistratu na dochód budżetu administracyjnego		36,968.19
		1,044,112.14
Weksle gwarancyjne		45,600.—
		1,089,712.14

STRATY

3. RACHUNEK

Koszty produkcji i robocizny	zł. 336.697 41	
Koszty konserwacji	„ 355,88 25	
Koszty administracji	„ 58.963.22	431,248.88
Odpisy na Fundusz Renowacyjny		29,090.83
Odpisy za skradziony rower		290.—
Zysk		45,100.75
		505,730.46

4. PODZIAŁ

Nadwyżka budżetowa wpłacona do Magistratu na dochód budżetu administracyjnego	36,968.19
Powiększenie kapitału	8,132.56
Zysk	45,100.75

Włocławek, dnia 7 lipca 1930 roku.

Buchalter: (—) *W. Marynowski.*

DNIU 31 MARCA 1930 ROKU

STAN BIERNY

T R E Ś Ć		Zł.
Kapitał:		
z dnia 1 kwietnia 1929 r.	zł. 616,193.56	
dotacja Magistratu w r. 1929/30	„ 63.931 86	
	„ 680,125 42	
Zwrot Magistratowi kapitału w związku ze sprzedażą maneża.	„ 178.—	679,947.42
Fundusz Renowacyjny		74,641.92
Magistrat m. Włocławka		101,936.88
Dostawcy		17,337.35
Odbiorcy		9,417.13
Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka		48,857.10
Sumy przechodnie		66,873.59
Zysk		45.100.75
		1,044,112.14
Różni za weksle gwarancyjne		45,600.—
		1,089,712.14

STRAT I ZYSKÓW

ZYSKI

Wpływy ze sprzedaży towaru	503,354.22
Inne wpływy	2,376.24
	505,730.46

ZYSKU

Kierownik Cegielni Miejskiej:
(—) *Skierkowski.*

IV. LASY MIEJSKIE M. WŁOCŁAWKA

1. SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE Z WYKONANIA BUDŻETU

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
		WYDATKI ZWYCZAJNE	40,688.—	36,775.75
		DZIAŁ I. WYDATKI NA ZALESIENIE, UTRZYMANIE DRÓG I BUDYNKÓW	3,889.—	3,077.49
1		**Sadzenie zagajników, szkółek leśnych i tępienie owadów-szkodników**	2,337.—	1,432.17
	a	Sadzenie zagajników	1,392.—	1,258.42
	b	Utrzymanie szkółek leśnych	405.—	44.—
	c	Tępienie owadów-szkodników leśnych	540.—	129.75
2		**Kupno nasion leśnych**	272.—	149.—
3		**Utrzymanie dróg i rowów**	400.—	208.—
4		**Konserwacja leśniczówek**	800.—	810.—
5		**Asekuracja od ognia**	80.—	82.32
5A		**Odpisy na kapitał renowacyjny**		396.—
		DZIAŁ II. KOSZTY EKSPLOATACJI LASU	13,673.—	12,895.46
6		**Pobory służby leśnej wraz z fachową lustracją**	7,400.—	8,630.35
	a	Pobory gajowych	7,100.—	8,297.10
	b	Fachowa lustracja lasów miejskich	300.—	333.25
7		**Eksploatacja poręby o powierzchni 3,38 ha**	1,541.—	2,562.70
8		**Przecięcie zagajników i wyrąb posuszu**	3.371.—	292.80
	a	Przecięcie zagajników	2,466.—	260.80
	b	Wycięcie posuszu i powałów	905.—	32.—
9		**Sprzątanie siana**	600.—	391.—
10		**Świadczenia socjalne**	700.—	921.16
11		**Różne narzędzia i materjały**	61.—	97.45
	a	Kupno różnych narzędzi i sprzętów	1.—	.
	b	Różne potrzebne materjały	60.—	97.45
		DZIAŁ III. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	1,970.—	1,870.—
12		**Udział w kosztach utrzymania biura Wydziału Majątków Miejskich**	1,870.—	1,870.—
13		**Podatki**	100.—	

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
		DZIAŁ IV. NADWYŻKA (ZYSK BUDŻETOWY)	21,156.—	18,932.80
14		**Nadwyżka (czysty zysk budżetowy)**	21,156.—	18,932 80
		DOCHODY ZWYCZAJNE	40.688.—	36,775.75
		DZIAŁ I. ZE SPRZEDAŻY PRZETARTEGO BUDULCU I PRODUKTÓW LEŚNYCH	38,728.—	35,503.73
1		**Ze sprzedaży przetartego budulcu**	29,120.—	27,056.30
	a	Ze sprzedaży	29,120.—	27,056.30
2		**Za opał z poręby i drobnego posuszu oraz materjał z trzebieży zagajników**	9,608.—	8 447.43
	a	Ze sprzedaży opału	4,070.—	4,076.23
	b	Za materjał porządkowy z trzebieży zagajników	5,538.—	4,371.20
		DZIAŁ II. RÓŻNE DOCHODY	1,960.—	1,272.02
3		**Dochody z pastwisk i łąk**	1,800.—	1,082.02
	a	Z pastwisk leśnych	300.—	294.—
	b	Z łąk	1.500.—	788.02
4		**Z kar za nieprawne korzystanie z lasu** . . .	100.—	40.—
5		**Różne**	60.—	150.—

STAN CZYNNY — 2. BILANS ZAMKNIĘCIA W

T R E Ś Ć		Zł.
Nieruchomości:		
a) lasy	zł. 935,703.—	
b) budynki	„ 13,029.—	948,732.—
Ruchomości		635.—
Lokata Funduszu Renowacyjnego		792.35
Magistrat m. Włocławka		422.71
Nadwyżka budżetowa wpłacona do Magistratu na dochód budżetu administracyjnego		18,932.80
		969,514.86

STRATY — 3. RACHUNEK

Przewyżka wartości zapasu materjałów drzewnych na początku roku w porównaniu z końcem roku sprawozdawczego . . .	8,466.50
Wydatki na zalesienie, utrzymanie dróg i budynków	2,681.49
Koszty eksploatacji lasu	12,895.46
Koszty administracyjne	1,870.—
Odpisy na Fundusz Renowacyjny	396.—
Zysk.	10,466.30
	36,775.75

4. UZASADNIENIE NAD

Nadwyżka budżetowa wpłacona do Magistratu na dochód budżetu administracyjnego	18,932.80
Zmniejszenie kapitału	8,466.50
Zysk	10,466.30

Włocławek, dnia 26 maja 1930 roku

Buchalter: *(—) Michał Bajak.*

DNIU 31 MARCA 1930 ROKU

STAN BIERNY

TREŚĆ	Zł.
Kapitał w dniu 1 kwietnia 1929 r.	957,833.50
Fundusz Renowacyjny	792.35
Wierzyciele	422.71
Zysk	10,466.30
	969,514.86

STRAT I ZYSKÓW

ZYSKI

Dochody z eksploatacji lasów	36,775.75
	36,775.75

WYŻKI BUDŻETOWEJ

Kierownik W-łu Majątków Miejskich:

(—) L. Kowalewski.

V. ZAKŁAD OCZYSZCZANIA MIASTA WE WŁOCŁAWKU

1. SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE Z WYKONANIA BUDŻETU

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
		WYDATKI ZWYCZAJNE	116,388.—	97,082.61
		DZIAŁ I. UTRZYMANIE NIERUCHOMOŚCI I URZĄDZEŃ	7,093.—	7,262.69
1		**Konserwacja i remonty**	**700.—**	**91.50**
	a	Konserwacja nieruchomości	700.—	91.50
2		**Czynsze dzierżawne**	**1,200.—**	**1,200.—**
	a	Dierżawa placu zajętego przez Zakład	1,200.—	1,200.—
3		**Ubezpieczenie od ognia**	**2,300.—**	**2,055.50**
	a	Ubezpieczenie budynków	2,300.—	2.055.50
4		**Odpisy na fundusz renowacyjny**	**2,893.—**	**3,915.69**
	a	Od budynków i ruchomości	1,283.—	1,283.—
	b	Od nieruchomości	1,610.—	1,610.—
	c	Odsetki od lokaty kapitału renowacyjnego za czas od 25.VI.28 r. do 31.XII.29 r.		1,022.69
		DZIAŁ II. UZUPEŁNIENIE ŚRODKÓW PRZEWOZOWYCH I URZĄDZEŃ TABORU	175.—	
5		**Uzupełnienie urządzeń**	**175.—**	
	a	Zakup aparatu „Minimax"	175.—	
		DZIAŁ III. KOSZTY PRZEWOZÓW	71,130.—	70,493.69
6		**Robocizna**	**30,190.—**	**38,998.50**
	a	Płace woźniców i robotników	27,690.—	37,269,28
	b	Świadczenia socjalne	2,500.—	1,729.22
7		**Wydatki rzeczowe**	**40,940.—**	**31,495.19**
	a	Zakup paszy	32,704.—	23,513.62
	b	Podkowy	1,536.—	1,412.84
	c	Leczenie koni	300.—	337.24
	d	Konserwacja wozów i bryczek	6,000.—	5,561.90
	e	Reperacja uprzęży	400.—	669.59
		DZIAŁ IV. KOSZTY PRODUKCJI BETONIARNI	16,714.—	575.29
8		**Robocizna**	**4,200.—**	**222.79**

Budżet §	poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	a	Płace betoniarzy i pomocy . . , ...	3,880.-—	222.79
	b	Świadczenia socjalne . . . . , .	320.—	
9		**Wydatki rzeczowe**	**12,514.—**	**352.50**
	a	Zakup materjałów . . . , ...	10,614.—	352.50
	b	Zwózka materjałów	1,200.—	
	c	Prąd do motorów	450.—	
	d	Smary i czyściwo	50.—	
	e	Remont i konserwacja narzędzi i urządzeń . . .	200.—	
		DZIAŁ V. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	**21.276.—**	**18,750.94**
10		**Wydatki personalne**	**19,026.—**	**15,578.—**
	a	Wynagrodzenie personelu	17,100.—	14,812.39
	b	Świadczenia socjalne	1,926.—	765.61
11		**Wydatki rzeczowe**	**2,250.—**	**3,172.94**
	a	Opał i światło	630.—	1.717.42
	b	Telefon	500.—	322.70
	c	Wyjazdy służbowe	200.—	
	d	Porto, depesze i stemple	360.—	472.58
	e	Księgi, druki i materjały pisemne	500.—	598.24
	f	Prenumerata pism	60.—	62.—
		DZIAŁ VI. CZYSTY ZYSK (NADWYŻKA BUDŻETOWA)		
		WYDATKI NADZWYCZAJNE		**162,342.97**
12		**Zakup taboru asenizacyjnego**		**5,426.46**
13		**Zwrot Magistratowi częśoi kapitału w związku z likwidacją magazynu Warsztatów Miejskich**		**131,431.88**
14		**Zwrot Magistratowi części kapitału w inwentarzu Betoniarni Miejskiej**		**12,054.40**
15		**Koszty likwidacji Warsztatów Miejskich** . . .		**13,430.23**
		DOCHODY ZWYCZAJNE	**116,388.—**	**97,082.61**
		DZIAŁ I. TABOR MIEJSKI	**99,388.—**	**87,984.59**
1		**Za przewozy**	**99,388.—**	**87,984.59**

Budżet §	Budżet poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
		DZIAŁ II. BETONIARNIA MIEJSKA	17,000.—	726.25
2		Ze sprzedaży wyrobów betonowych	17,000.—	726.25
		DZIAŁ III. RÓŻNE		1,022.69
3		Za odsetki kapitału renowacyjnego za czas od 25.VI.28 r. do 31.XII 29 r.		1,022.69
		DZIAŁ IV. NIEDOBÓR BUDŻETOWY		7,349.08
4		Nadwyżka wydatków budżetowych nad dochodami budżetowemi pokryta z budżetu administracyjnego Magistratu		7.349.08
		DOCHODY NADZWYCZAJNE		162,342.97
5		Dotacje z budżetu administracyjnego na zakup taboru asenizacyjnego		5,426.46
6		Za zlikwidowany magazyn		112,425.13
7		Za przekazany Magistratowi inwentarz betoniarni		12,054.40
8		Dotacje z Magistratu na pokrycie straty w związku z likwidacją Warsztatów Miejskich i strat na sprzedaży Magazynu		32,436.98

STAN CZYNNY

2. BILANS ZAMKNIĘCIA W

T R E Ś Ć	Zł.
Budynki	92,792.45
Ruchomości i konie	86,420.34
Magazyn	945.95
Lokata Funduszu Renowacyjnego	17,202.22
Kasa	475.90
Rachunki bieżące w instytucjach kredytowych	10.—
Weksle obce	487.—
Odbiorcy	43,446.53
Sumy przechodnie	1,128.41
Strata	7,921.43
	250,830.23

STRATY

3. RACHUNEK

Koszty przewozów Taboru	70,091.69
Koszty produkcji w Betoniarni	575.29
Koszty administracji	18,750.94
Konserwacja nieruchomości i urządzeń	7,262.69
Straty na padłych koniach	500.—
Odpisy za zużyte ruchomości	474.35
	97,654.96

4. UZASADNIENIE NIEDO

Strata	7,921.43
Zmniejszenie kapitału	572.35
Niedobór budżetowy pokryty przez Magistrat z wydatków budżetu administracyjnego	7,349.08

Włocławek, dnia 7 czerwca 1930 roku.

DNIU 31 MARCA 1930 ROKU — STAN BIERNY

TREŚĆ			Zł.
Kapitał z dnia 1 kwietnia 1929 r.		318,790.91	
Dotacja Magistratu w r. 1929/30		5,426.46	
		324,217.37	
Zmniejszenie kapitału:			
a) o wartość oddanego Wydziałowi Technicznemu inwentarza Betoniarni Miejskiej	12,054.40		
b) o wartość zlikwidowanego magazynu b. Warsztatów Miejskich	131,431,88	143,486.28	180,731.09
Fundusz Renowacyjny			25,402.22
Dostawcy			4,537.13
Akcepty			2,000.—
Magistrat m, Włocławka			25,036.22
Sumy przechodnie			5,774.49
Niedobór budżetowy pokryty przez Magistrat z wydatków budżetu administracyjnego			7,349.08
			250,830.23

STRAT I ZYSKÓW — ZYSKI

Wpływy za przewozy Taboru	87,984.59
Wpływy za wyroby betonowe	726.25
Za odsetki od Funduszu Renowacyjnego	1,022.69
Strata	7,921.43
	97,654.96

BORU BUDŻETOWEGO

Kierownik-Buchalter: *(—) Ludwik Mrożewski.*

INNE ZAŁĄCZNIKI
DO BILANSU ZAMKNIĘCIA

NIERUCHOMOŚCI

(do grupy I-ej pozycyj 1 — 7 stanu czynnego)

Nr. porz. i foljo według Ks. Inw.	Oznaczenie	Położenie	Wartość w d. 31 marca 1930 r. Zł.
	BUDOWLE (do pozycji 1)		
1/3	Gmach Magistratu	ul. Kościuszki Nr. 12	219,000.—
2/4	Dom dla Administracji Miejskiej i Przytułek dla starców	„ Łęgska Nr. 22	252,000.—
3/5	Skoła Powszechna Nr. 3 i 7 i dom dla Nauczycieli.	„ Łęgska Nr. 20	373,000.—
4/6	Dom Sierot „Opatrzność"	„ Łazienna róg Biskupiej	60,000.—
5/7	Kąpiele Ludowe	„ Łazienna Nr. 6a	30,000.—
7/9	Łaźnia Miejska	„ Kapitulna Nr. 18	35,000.—
8/10	I-sza Kolonja Miejska.	„ Nowomiejska Nr. 8	175,000.—
9/11	I-szy blok II-ej Kolonji Miejskiej . . .	„ Nowomiejska 17	181,904.18
10/12	II-gi blok II-ej Kolonji Miejskiej . . .	„ Nowomiejska 19	181,904.19
11/13	2 Baraki Robotnicze	„ Południowa Nr. 1	95,000.—
12/14	2 Baraki Robotnicze na Grzywnie . . .	„ Al. Szopena Nr. 2 i 4	51,117.21
13/15	Szkoła Powszechna.	„ Pl. Staszica	623,215.66
14/16	Oranżerja Miejska	„ Polna Nr. 94, 95 i 96	34,517.61
15/17	Hale Targowe	„ Pl. Dąbrowskiego	26,000.—
16/18	Zabudowania gospodarcze po b. Wydziale Zaopatrywania	„ Św. Antoniego róg Zdrowej	3,000.—
17/19	Kolonja Lecznicza dla dzieci szkolnych .	w Ciechocinku	29,641.71
			2,370,300.56
	PLACE ZABUDOWANE (do pozycji 2)		
1/50	Plac pod gmachem Magistratu	ul. Kościuszki Nr. 12	48,000.—
2/51	Plac pod domem Administracji Miejskiej	„ Łęgska Nr. 22	134,000.—
3/52	Plac pod Szkołą Powszechną Nr. 3 i 7 .	„ Łęgska Nr. 20	94,000.—
4/53	Plac pod domem Sierot „Opatrzność". .	„ Łazienna róg Biskupiej	8,000.—
5/54	Plac pod Kąpielami Ludowemi	„ Łazienna Nr. 6a	12,000.—
7/56	Plac pod Łaźnią Miejską	„ Kapitulna Nr. 18	4,384.—
8/57	Plac pod I-szą Kolonją Miejską	„ Nowomiejska Nr. 8	16,000.—
9/58	Plac pod I-ym blokiem II-ej Kolonji Miejskiej	„ Nowomiejska Nr. 17	9,000.—
10/59	Plac pod II-im blokiem II-ej Kolonji Miejskiej	„ Nowomiejska Nr. 19	9,000.—
11/60	Plac pod Barakami Robotniczemi . . .	„ Południowa Nr. 1	18,000.—

Nr. porz. i foljo według Ks. Inw.	Oznaczenie	Położenie	Wartość w d. 31 marca 1930 r. Zl.
12/61	Plac pod Barakami Robotniczemi na Grzywnie	ul. Al. Szopena Nr. 2 i 4	9,000.—
13/62	Plac pod Szkołą Powszechną	„ Stodólna Nr. 21/23 plac Staszica	78,000.—
14/63	Plac pod Oranżerją Miejską	„ Polna N. 94, 95 i 96	39,000.—
15/64	Plac pod zabudowaniami gospodarczemi po b. W-le Zaopatrywania. . . .	„ Św. Antoniego róg Zdrowej	15,000.—
16/65	Plac pod Kolonją Leczniczą dla dzieci szkolnych	w Ciechocinku	25,000.—
17/66	Plac pod Cegielnią Miejską	ul. Al. Szopena	184,246.—
18/67	Plac pod Warsztatami i Taborem Miejskim	„ Al. Szopena	30,000.—
20/69	Plac pod Rzeźnią Miejską	„ Toruńska Nr. 34	19,000.—
			751,630.—
	PLACE BUDOWLANE NIEZABUDOWANE (do pozycji 3)		
2/100	Plac pod Ogródkiem dziecięcym	ul. Słowackiego Nr. 1	4,000.—
3/101	Plac pod przystanią wioślarską	„ Piwna Nr. 3	22,127.—
4/102	Plac pod ul. Pułaskiego	„ Kościuszki Nr. 22	26,620.—
5/103	Plac strażacki (do ćwiczeń)	„ Ogniowa Nr. 2	58,000.—
6/104	Plac Kolarzy (sportowy)	„ Św. Antoniego od Wolności	3,000.—
7/105	Plac pod budową szkoły.	„ Wiejska róg Smolnej	55,000.—
8/106	Plac pod powiększenie parku i ulicę . .	„ Szpitalna	15,000.—
9/107	Plac pod powiększenie parku i budowę mostu	„ Kilińskiego róg Lunewil	45,000.—
10/108	Plac pod powiększenie parku i regulację ulicy	nad rz. Zgłowiączką od ul. Łaziennej	12,000.—
11/109	Plac pod osadnikami kanalizacyjnemi . .	ul. Toruńska Nr. 32	17,000.—
12/110	Plac pod Letniem Kasynem Oficerskiem	„ Bulwarowa Nr. 21 róg Towarowej Nr. 2	21,000.—
13/111	Plac pod regulację ulicy	„ Zimna Nr. 7	1,800.—
14/112	Plac pod budowę Szkoły Powszechnej .	przy przedłużeniu ul. Kilińskiego za rzeką Zgłowiączką	45,579.20
15/113	Plac pod skwerem nad Wisłą	pomiędzy ul. Towarową Nr. 1 a Bechiego	75,000.—
16/114	Plac niezabudowany pod regulację ulicy	ul. Al. Szopena Nr. 37 róg Cichej	6,740.—
17/115	9 parceli z byłego folwarku Zazamcze .	pomiędzy ul. Szpitalną a Wieniecką	1,000.—

Nr. porz. i foljo według Ks. Inw.	Oznaczenie	Położenie	Wartość w d. 31 marca 1930 r. Zł.
18/116	Plac budowlany od Związku Ziemian . .	Al. Szopena Nr. 52 róg Botanicznej Nr. 16	40,926.—
19/117	Dwie działki pod rozszerzenie parku nabyte od Luboradzkiego	pomiędzy ul. Kilińskiego i Lunewil	15,909.40
20/118	Plac-ogród pod powiększenie parku (nabyty od Bohmów)	ul. Rzeczna nad Zgłowiączką	15,000.—
24/123	Plac pod Gimnazjum Żydowskie (nabyty od Nowakowskich)	przy projektowanem przedłużeniu ul. Reymonta	48,606.16
25/124	Plac pod regulację ulicy (nabyty od Mühsama)	przy projektowanem przedłużeniu ul. Reymonta	30,818.66
23/122	Plac pod powiększenie parku im. Sienkiewicza (nabyty od małż. Przybyłowskich)	od strony ul. Szpitalnej nad rz. Zgłowiączką	23,474.05
26/125	Plac pod budowę przedszkola Związku Obywatelskiej Pracy Kobiet	ul. Nowomiejska Nr. 23 róg Koziej i nowoprojektowanej	6,000.—
27/126	Plac utworzony z części ulicy Leśnej i gruntów miejskich	Al. Szopena róg Leśnej	6,309.—
22a/121	Plac pod urządzenie ul. Obożnej . . .	ul. Bracka Nr. 12	3,004.—
21/119	Plac nabyty od Jerzego Bojańczyka . .	ul. Dziewińska róg Kruszyńskiej	8,261.50
22/120	Plac nabyty od Jerzego Bojańczyka . .	ul. Planty przy zbiegu ul. Łaziennej i Łubnej	2,007.50
			609,182.47
	PARKI (do pozycji 4)		
1/177	Park Miejski im. H. Sienkiewicza . . .	ul. Toruńska Nr. 3	85,000.—
2/178	Park Miejski im. H. Sienkiewicza (nowa część)	„ Toruńska Nr. 1	55,000.—
3/179	Miejski Stadjon Sportowy	„ Al. Szopena	253,291.44
			393,291.44
	INNE GRUNTY (do pozycji 5)		
1/190	Osada czyściciela miejskiego	ul. Kruszyńska	95,000.—
2/191	Grunty miejskie otaczające Zakład Oczyszczania Miasta	przy ul. Al. Szopena pomiędzy cmentarzem a bocznicą kolejową	390,000.—
	Grunty miejskie „Grzywno“ łącznie ze Strzelnicą	przy jeziorze Grzywno	180,000.—
	Grunty miejskie za kolejką wąskotorową	ul. Kruszyńska	285,000.—
2/191	Grunty miejskie pomiędzy ulicą Sportową a Cegielnią Miejską	„ Sportowa	36,000.—
	Grunty miejskie pomiędzy ulicą Nowomiejską a bocznicą kolejową . . .	„ Al. Szopena i Nowomiejska	157,863.—

Nr. porz. i foljo według Ks. Inw.	Oznaczenie	Położenie	Wartość w d. 31 marca 1930 r. Zl.
8/197	Tereny nabyte od J. Bojańczyka pod Planty Miejskie	ul. Planty	138,142.96
3/192	Grunty orne i łąki (po Hauku)	ul. Żytnia Nr. 65/67 i Leśna Nr. 14	91,996.—
4/193	Kępa na Wiśle	rzeka Wisła	750.—
5/194	Plac pod bocznicą kolejową do Elektrowni	ul. Płocka Nr. 139	12,610.—
6/195	Majątek rolny „Łąki na Korabnikach" .	osada Korabniki przy szosie Nieszawskiej	2,000.—
			1,389,361.96
	PRZESTRZENIE WODNE (do pozycji 6)		
1/207	Jezioro „Grzywno"	pod lasem miejskim	3,000.—
	RÓŻNE URZĄDZENIA (do pozycji 7)		
1/213	Estrada dla orkiestry (muszla).	Park im. H. Sienkiewicza	4,708.58
2, 3, i 4/214	3 kioski handlowe (budki)	Park Sienkiewicza, ul. Gdańska i Al. Szopena	1,200.—
5-11/217	6 budek porogatkowych	Na terenie miasta	2,100.—
1-7, 10-11 13-29/218 219	26 słupów ogłoszeniowych	Na terenie miasta	3,955.57
1/220	Targowisko Zwierzęce	ul. Toruńska	90,021.90
			101,986.05

R U C H O

(do grupy III

Nr. bieżący	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Wydział Główny Zł.
1	Przedszkola miejskie	
2	Szkoły powszechne	
3	Szkoła Zawodowa Dokształcająca	
4	Bibljoteka im. 3.go Maja	
5	Kolonja w Ciechocinku	
6	Szkolne zespoły muzyczne	
7	Muszla koncertowa w Parku im. Sienkiewicza	
8	Miejski Komitet P. W. i W. F.	
9	Teatr Miejski	
10	Inwentarz biurowy Administracji Ogólnej	44,255.67
11	Bibljoteka Miejska	10,139.67
12	Stacja kontroli artykułów żywnościowych	
13	Zakład dezynfekcyjny	
14	Ambulatorjum Miejskie	
15	Łaźnia Miejska Nr. 2	
16	Łaźnia Miejska Nr. 1	
17	Przytułek dla starców	
18	Przychodnia dla dzieci Nr. 1	
19	Przychodnia dla dzieci Nr. 2	
20	Kuchnia dla biednych	
21	Kolonja przeciwgruźlicza	
22	Biuro wypłat F. B.	
23	Dział gospodarczy (podwórze i skład)	
24	Dom Administracji Miejskiej	
25	Rogatki Miejskie	
26	Hale Targowe	
27	Kolonje Miejskie i Baraki przy ul. Południowej	
28	Targowisko Zwierzęce	
29	Plac przy ul. Zdrowej (po Aprowizacji)	
30	Ogrody, parki i skwery miejskie	
31	Przybory miernicze i kreślarskie Oddz. Architektoniczno-Budowlanego	
32	Przybory miernicze i kreślarskie Oddz. Komunikacyjno-Kanalizacyjnego	
33	Inwentarz Sekcji Pomiarów	
34	Inwentarz biurowy Zarządu Budowy Wodociągów i Kanalizacji	
		54,395.34

M O Ś C I

stanu czynnego)

Wydz. Majątków Miejskich	Wydział Szkolny	Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej	Wydział Techniczny	Razem w dniu 31 marca 1930 r.
Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.
	1,306.10			
	102,307.39			
	4,110.01			
	4,731.79			
	5,798.50			
	5,874.10			
	324.—			
	290.70			
	380.—			125,122.59
				54,395.34
		495.—		
		666.—		
		3,066.—		
		2,351.30		
		1.832.10		
		3,381.39		
		3,191.05		
		1,963.62		
		1,431.13		
		1,740.30		
		45.—		20,162.89
1,644.10				
1,263.20				
253.80				
252.—				
148.05				
1,574.11				
15.—				
13,447.75				18,598.01
			660.06	
			31,210.52	
			14,871.18	
			698.08	47,439.84
18,598.01	125,122.59	20,162.89	47,439.84	265,718.67

MATERJAŁY
(do grupy VI

Nr. bieżący	Wyszczególnienie	Wydział Główny Zł.
1	Materjały drogowe	
2	Materjały kanalizacyjno-wodociągowe	
3	Materjały architektoniczno-budowlane	
4	Materjały różne przejęte z Magazynu miejskiego . . .	
5	Materjały lecznicze	
6	Materjały pisemne.	1,913.40
7	Materjały opałowe	1,210.—
8	Materjały drzewne	
		3,123.40

LOKATY
(do grupy VII pozycji 1—3 stanu czynnego)

Sztuk	Wyszczególnienie	Wartość w dniu 31 marca 1930 roku Zł.	Zł.
	1. OBLIGACJE		
25	Obligacje Państwowej Premjowej Pożyczki Dolarowej Serja II-ga	668.75	
1525	Obligacje Polskiego Banku Komunalnego Sp. Akc. w Warszawie	4,900.—	5,568.75
	2. AKCJE		
402	Akcje Polskiego Banku Komunalnego Sp. Akc. w Warszawie.	40,200.—	
	Zaliczka na 50 sztuk akcyj T-wa Popierania Budowy Dróg i Budowli Wodnych w Polsce .	100.—	
18	Akcje I-ej emisji T-wa Aprowizacji Miast Polskich Sp. Akc.	180.—	40,480.—
	3. UDZIAŁY		
271	Udziałów Włocławskiego zdrojowiska Siarczanego „Wieniec" Sp. z Ogr. Odp.		27,100.—
			73,148.75

I ZAPASY

stanu czynnego)

Wydział Techniczny	Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej	Wydział Majątków Miejskich	Razem w dniu 31 marca 1930
Zł.	Zł.	Zł.	Zł.
7,706.26			7,706.26
42,514.02			42.514.02
41,942.18			41,942.18
4,119.40			4,119.40
	6,831.94		6,831.94
			1,913.40
			1,210.—
		124.—	124.—
96.281.86	6,831.94	124.—	106,361.20

WEKSLE OBCE

(do grupy XII pozycji 5 stanu czynnego)

Nr. bieżący	Wystawca	Stan w dniu 31 marca 1930 r.
1	Ludwig Florentyna w miejscu	4,000.—
2	Postolski Zenon w miejscu.	1,182.—
3	Fryszkowski Edward w miejscu płatny 14.IV.30 r.	30.—
4	Miciński Antoni w miejscu płatny 2.IV.30 r..	50.—
5	„ „ „ „ 2.IV.30 r..	50.—
6	Piekarski Aleksander w miejscu płatny 31.V.30 r..	50.—
7	„ „ „ „ 31.VI.30 r.	50.—
8	„ „ „ „ 31.VII 30 r. . . .	50.—
9	„ „ „ „ 31.VIII.30 r.. . . .	40.—
10	Tęsiorowski Franciszek w miejscu płatny 25.V.30 r.	150.—
11	Ks. Leonard Lipka w miejscu płatny 7.VI.30 r.	100.—
12	Wajserfisz J. w miejscu płatny 26.VI.30 r.	87.—
13	Nienałtowski St. w miejscu płatny 26.VI.30 r.	500.—
14	Poncz M. w miejscu płatny 21.VI.30 r..	100.—
		6,439.—

Nr. bieżący	DŁUŻNICY I WIERZYCIELE	Do grupy XII poz. 6 stanu czynnego	Do grupy VIII poz. 1 stanu biernego
	I. PRZEDSIĘBIORSTWA MIEJSKIE:		
1	Rzeźnia Miejska		933.67
2	Kujawska Elektrownia Okręgowa	116,010.23	
3	Cegielnia Miejska	101,262.11	
4	Lasy Miejskie		422.71
5	Zakład Oczyszczania Miasta	25,037.22	
	II. CZŁONKOWIE MAGISTRATU I PRACOWNICY:		
	Za zaliczki na pensje, koszty podróży, opał i t. p. . .	32,967.14	
	III. ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW MIEJSKICH:	300.—	
	IV. KASA POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWA PRACOWNIKÓW MIEJSKICH.	5,000.—	
	V. INSTYTUCJE KREDYTOWE:		
1	Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie, Oddział we Włocławku	19.65	
2	Powszechny Bank Związkowy w Polsce w Warszawie		2,209.—
3	Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka		115,438.79
4	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie		2.69
	VI. RÓŻNI Z TYTUŁU BUDOWY KUJAWSKIEJ ELEKTROWNI OKRĘGOWEJ:		
1	Paszkowski, Próchnicki i S-ka w Warszawie		10,145.50
2	H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu	24,850.—	
3	T-wo Elektryczne A. S. E. A. w Warszawie		61,267.63
4	T-wo Elektryczne „Stal" w Finspong	34,079.80	
5	Fabryka Kabli Sp. Akc. w Krakowie	121,000.23	
6	Krajowe T-wo Elektrotechniczne w Warszawie . . .	48,321.47	
7	Powszechne T-wo Elektryczne A. E. G. w Warszawie	17,540.70	
8	Polskie T-wo Elektryczne w Warszawie	33,121.10	
9	Pomorska Elektrownia Krajowa „Gródek" w Toruniu .		3,374.99
10	Firma „Skoda" w Pradze Czeskiej		1,404.—
11	Nadleśnictwo Włocławek we Włocławku		3,994.61
12	Brandel, Witoszyński i S-ka w Warszawie		420.—
13	„Compensator" w Warszawie		1,521.30
14	Inne firmy	8,982.14	

Nr. bieżący	DŁUŻNICY I WIERZYCIELE	Do grupy XII poz. 6 stanu czynnego	Do grupy VIII poz. 1 stanu biernego
	VII. RÓŻNI		
1	Spinadel Artur we Włocławku	122.64	
2	Katowickie T-wo Węglowe „Silmontana" w Katowicach	17,500.—	
3	Komitet Wystawy Regionalnej we Włocławku . . .	3,243.86	
4	Humięcki Teodor we Włocławku.	2,530.—	
5	Rosołowski J. we Włocławku	775.50	
6	Szpryngier we Włocławku	126.15	
7	Dolęgowska A. we Włocławku	180.—	
8	Szczepiński Walenty we Włocławku	3,037.77	
9	Krzewski Ryszard we Włocławku	744.90	
10	Szereszewski D. M. w Warszawie	2,918.25	
11	Pietrzak W. we Włocławku	716.46	
12	Fenster I. we Włocławku	106.25	
13	Wolsztein J. we Włocławku	822.56	
14	Lipszyc Eljasz we Włocławku.	52.—	
15	Bretes we wsi Józefowo	2,591.54	
16	Rozenberg we Włocławku	98.48	
17	Strzelecki we Włocławku	149.60	
18	Wydawnictwo „Rozwój Samorządu m. Włocławka". .	3,168.—	
19	Szturcel Władysław we Włocławku	196.47	
20	Spółka Drogowa „Wieniec" we Włocławku	20,000.—	
21	Osiński Mieczysław we Włocławku.	553.05	
22	Kaniewski Roman we Włocławku	873.08	
23	Dyzner Alfons we Włocławku.	99.60	
24	Reich Dawid we Włocławku	656.25	
25	Osowski Józef we Włocławku	1,162.82	
26	Kleczewski A. we Włocławku	214.50	
27	Czarnobroda M. we Włocławku	114.17	
28	Dalkowski Franciszek we Włocławku	8.79	
29	Lesman L. we Włocławku	13.85	
30	Binecki Franciszek we Włocławku	746.90	
31	Zdrojowisko Siarczane „Wieniec" Sp. z ogr. odpow. we Włocławku	408.—	
32	Gogolinówna K. we Włocławku	248.—	
33	Szpiro M. we Włocławku		1,376.70
34	Paweł Kin w Łodzi.	500.—	

Nr. bieżący	DŁUŻNICY I WIERZYCIELE	Do grupy XII poz. 6 stanu czynnego	Do grupy VIII poz. 1 stanu biernego
35	Lilpop, Rau i Loewenstein w Warszawie . , ...	9,500.—	
36	Szczerbiak J. we Włocławku	210.—	
37	Gąsiorowski Witold we Włocławku . . , ...	120.90	
38	Tomaszewski Zygmunt we Włocławku	4.49	
39	Fryszkowski Edward we Włocławku		6.—
40	Gimazjum im. Długosza we Włocławku		3,000.—
		643,006.62	205,517.59

DEPOZYTY WALOROWE

(do grupy XIII stanu czynnego)

Sztuk	Wyszczególnienie	Stan w dniu 31 marca 1930 r.
4	Obligacyj Premjowej Pożyczki Dolarowej złożonych przez Hillera Szlamę w/m.	159.—
4	Akcyj Banku Polskiego złożonych przez Hillera Szlamę w/m.	400.—
6	4% Listów Zastawnych Konwersyjnych T-wa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie złożonych przez Hillera Szlamę w/m.	660.—
25	Obligacyj 5% Państwowej Pożyczki Konwersyjnej z 1924 r. złożonych przez Hillera Szlamę w/m	250.—
1	Weksel gwarancyjny złożony przez firmę „Paszkowski Próchnicki i S-ka" w Warszawie	3,495.15
3	Weksle gwarancyjne à 1000 zł. złożone przez Zausznicę Jakóba	3,000.—
1	Weksel gwarancyjny złożony przez Birmana M. w/m	50.—
1	Weksel gwarancyjny złożony przez Musiałka St. i Debską J. w/m	6,000.—
5	Weksli gwarancyjnych po 150 zł. złożonych przez Jakuba Krzętowskiego w/m	750.—
1	Weksel gwarancyjny złożony przez Artura Spinadla w/m	4,000.—
1	Weksel gwarancyjny złożony przez Michela Jakubowskiego w/m	100.—
1	Weksel gwarancyjny złożony przez Leona Marczewskiego w/m.	200.—
1	Weksel gwarancyjny złożony przez Edwarda Fryszkowskiego w/m	1,000.—
		20,064.15

1. DŁUGI DŁU

(do grupy I pozycyj

Nr. kolejny długu według Ks. Inwent.	Wierzyciel	Cel zaciągnięcia długu	Pierwotna wysokość długu
	DŁUGI HIPOTECZNE (do pozycji 1)		
1	Bank Budowlany w Warszawie . . .	Na budowę Kolonji Robotniczej i Domu dla Administracji	Mk. 40,000,000
3	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na konwersję kredytu budowlanego	Zl. 38,500 w złocie
4	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na budowę baraku przy ul. Południowej	„ 20,000
5	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na budowę Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej	„ 100,000
6	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na budowę Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej	„ 20,000
7	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na budowę Kolonji Miejskiej przy ul. Nowomiejskiej	„ 85,000
8	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na budowę Baraków mieszkaniowych przy ul. Południowej	„ 17,000
9	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na roboty inwestycyjne w związku z zatrudnieniem bezrobotnych	„ 100,000 w złocie
10	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na budowę Elektrowni i elektryfikację powiatu Włocławskiego	„ 1,950,000 w złocie
11	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie	Na budowę Elektrowni Miejskiej	„ 600,000 w złocie
34	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie Oddział we Włocławku .	Na rozbudowę Cegielni Miejskiej	„ 120,000
36	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na rozszerzenie sieci elektrycznej i inne inwestycje	S 160,000
43	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie z funduszu Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Warszawie	Na inwestycje miejskie	Zl. 200,000
44	Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Warszawie	Na spłatę zobowiązań krótkoterminowych	„ 300,000

GOTERMINOWE
1—3 stanu biernego)

Data zaciągnięcia długu	Oprocentowanie	Na lat	Termin umorzenia	Pozostałość długu w dniu 31 marca 1930 r. Zł.	Zł.
6.XII.1922 r.	6%		Nie został ustalony.	28,910.36	
14.IV.1926 r.	8%	35	W ratach amortyzacyjnych półrocznych do r. 1953	59,334.09	
7.XI.1925 r.	6%		Nie został ustalony	20,000.—	
25.XII.1925 r.	6%		Nie został ustalony.	100,000.—	
29.X.1926 r.	6%		Nie został ustalony.	20,000.—	
4.VI.1927 r.	6%		Nie został ustalony.	85,000.—	
25.VII.1927 r.	6%		Nie został ustalony.	17,000.—	
30.VIII.1927 r.	8%	20	W ratach amortyzacyjnych półrocznych do r. 1947	166.397.93	
22.IX.1927 r.	8%	20	W ratach amortyzacyjnych półrocznych do r. 1947	3,282,669.28	
14.II.1927 r.	8%	10	W ratach amortyzacyjnych półrocznych do r. 1937	802,125.14	
31.III.1928 r.	9%	2	W ratach amortyzacyjnych półrocznych od r. 1929 do r 1930	120,000.—	
29.VIII.1928 r.	7%	30	W ratach amortyzacyjnych półrocznych do r. 1958	1,413,421.72	
31.VII.1929 r.	9%	2	Jednorazowo w dniu 24.VII.1931 r.	200,000.—	
8.I.1930 r.	10%	12	W ratach amortyzacyjnych półrocznych od r. 1930 do r. 1941	300,000.—	

Nr. kolejny długu według Ks. Inwent.	Wierzyciel	Cel zaciągnięcia długu	Pierwotna wysokość długu
46	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na spłatę zobowiązań krótkoterminowych	Zł. 250,000 w złocie
	DŁUGI OBLIGACYJNE (do pozycji 2)		
13	Różni za pierwszą miejską pożyczkę obligacyjną z r. 1915	Na budowę starej elektrowni i na wydatki zwyczajne	Rb. 350,000
12	Różni za drugą miejską pożyczkę obligacyjnę z r. 1918	Na wydatki zwyczajne	Mk. 142,000
	INNE DŁUGI DŁUGOTERMINOWE (do pozycji 3)		
14	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Generalna Dyrekcja Służby Zdrowia	Na budowę domów robotniczych	„ 2,000,000
15	Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego	Na budowę publicznych szkół powszechnych	„ 1,500,000
16	Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego	Na budowę publicznych szkół powszechnych	„ 39,000.000
17	Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego	Na budowę publicznych szkół powszechnych	„ 753,000,000
18	Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego	Na budowę publicznych szkół powszechnych	Zł. 50,000
19	Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego	Na budowę publicznych szkół powszechnych	„ 40,000
20	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na budowę szkoły i domów robotniczych	Mk. 2,500,000
21	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na budowę Cegielni Miejskiej	„ 5,000,000
22	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na budowę kanalizacji	„ 5,000,000
23	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na remont zniszczonych domów	„ 5,000,000
24	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na pomiary miasta	„ 500,000
25	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na przeprowadzenie konkursu na plan regulacyjny miasta	„ 2,000,000
26	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na rozbudowę kanalizacji	„ 15,000,000
27	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na rozbudowę Łaźni Miejskiej	„ 6,000,000

Data zaciągnięcia długu	Oprocentowanie	Na lat	Termin umorzenia	Pozostałość długu w dniu 31 marca 1930 r. Zł.	Zł.
22.III.1930 r.	7%	29½	W ratach amortyzacyjnych półrocznych od r. 1930 do r. 1959	250,000.—	6,864,858.52
29.IV.1917 r.	6%	33	Amortyzacja od r. 1930 do r. 1949	175,000.—	
20.XII.1918 r.	6%	35	Przedterminowa spłata	83.38	175,083.38
30.IV.1920 r.	2%		Nie został ustalony	5,885.40	
28.X.1921 r.	5%	15	W równych ratach rocznych do r. 1936	777.—	
23.IX.1922 r.	5%	25	W równych ratach rocznych do r. 1947	12,272.16	
16.IV.1923 r.	5%	16	W równych ratach rocznych do r. 1939	16,142.67	
3.IX.1924 r.	5%	16	W równych ratach rocznych do r. 1940	36,666.67	
25.VI.1925 r.	5%	16	W równych ratach rocznych do r. 1941	31,999.99	
25.I.1919 r.	5%		Nie został ustalony	83,688.65	
1921 r.	5%		Nie został ustalony	5,555.55	
2.VII.1921 r.	5%		Nie został ustalony	9,722.22	
5.XII.1921 r.	5%		Nie został ustalony	5,555.55	
30.XII.1921 r.	5%		Nie został ustalony	222.22	
28.VIII.1922 r.	5%		Nie został ustalony	500.—	
24.V.1922 r.	5%		Nie został ustalony	15,100.—	
14.VII.1922 r.	5%		Nie został ustalony	5,294.11	

Nr. kolejny długu według Ks. Inwent.	Wierzyciel	Cel zaciągnięcia długu	Pierwotna wysokość długu
28	Ministerstwo Robót Publicznych . . .	Na roboty publiczne celem zatrudnienia bezrobotnych	Zł. 865,000
29	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie	Na budowę Kolonji Miejskiej oraz domów dla nauczycieli i administracji	Mk. 2,264,000,000
30	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie	Na budowę kanalizacji, szkoły powszechnej i Cegielni Miejskiej	„ 25,000,000
31	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie	Na budowę domów robotniczych i domów dla administracji	„ 400,000,000
32	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie z funduszu Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie .	Na wykończenie szkoły powszechnej na placu Staszica i na budowę mieszkań	Zł. 100,000
33	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie z funduszu Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie .	Na inwestycje drogowe	„ 50,000
35	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie	Na kupno beczkowozu z motopompą dla Straży Pożarnej we Włocławku	„ 15,000
37	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie z funduszu Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie .	Na roboty inwestycyjne	„ 300,000
38	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie z funduszu pożyczkowo-zapomogowego	Na inwestycje drogowe i inne	„ 200,000
39	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na budowę mieszkań	„ 60,000
41	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie z funduszu pożyczkowo-zapomogowego	Na pokrycie zobowiązań wekslowych	„ 150,000
42	Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla właścicieli nieruchomości i na remonty domów	„ 24,100
45	Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego	Na budowę szkoły powszechnej na Zazamczu	„ 45,000
47	Ministerstwo Skarbu	Na pokrycie zobowiązań wekslowych	„ 400,000
48	Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka	Na podwyższenie kapitłu zakładowego Kasy	„ 35,000
49	Jerzy Bojańczyk w miejscu	Na zakup placów i gruntów	„ 305,597

Data zaciągnięcia długu	Oprocentowanie	Na lat	Termin umorzenia	Pozostałość długu w dniu 31 marca 1930 r. Zł.	Zł.
1926 i 1927 r.	6%		Nie został ustalony	865,000.—	
1923 i 1924 r.	6%		Nie został ustalony	9,554.30	
2.VIII.1921 r.	6%	28	W ratach amortyzacyjnych półrocznych do r. 1949	18,515.35	
2.V.1923 r.	6%		Nie został ustalony	32,560.80	
18.VIII.1926 r.	8½%	5	W dniu 8.VIII. 1931 r.	100,000.—	
23.II.1928 r.	8½%	4	W dniu 30.I.1932 r.	50,000.—	
31.III.1928 r.	4%	3	W równych ratach półrocznych od r. 1929 do r. 1931 . . .	7,500.—	
23.X i 5.XII. 1928 r.	8½%	4	W dn. 23.X.1932 r. zł. 200.000.— i 5.XII.1931 r. zł. 100,000.—	300,000.—	
15.I.1929 r.	6%	1	W dniu 1.III.1930 r. spodziewana prolongata	200,000.—	
7.XI.1928 r.	6%		Nie został ustalony	60,000.—	
11.III.1929 r.	6%	2	W dniu 11.III.1930 r. spodziewana prolongata	150,000.—	
31.V.1929 r.	6%	5	W równych ratach półrocznych do r. 1934	21,690.—	
6.II.1930 r.	5%	30	W równych ratach rocznych do r. 1960	45,000.—	
19.XI.1929 r.	7%		W dniu 30.IX. 1930 r.	400,000.—	
31.VIII.1929 r.	11%		31.VIII.1931 r.	35,000.—	
1.IV.1929 r.	6%		W formie renty dożywotniej w wysokości 6% od sumy długu rocznie t. j. zł. 18,335.82	305,597.—	2,829,799.64
					9,869,741.54

SUMY PRZECHODNIE

(do grupy V pozycji 1—3 stanu biernego)

Nr. pozycji	Nr. bieżący	Wyszczególnienie	Stan w dniu 31 marca 1930 r. Zł.	Zł.
1		SUMY SKARBOWE		
	1	Kasa Skarbowa za państwowy podatek gruntowo-dworski	240.30	
	2	Kasa Skarbowa za podatek dochodowy	98.63	
	3	Kasa Skarbowa za państwowy podatek od placów niezabudowanych	3,341.70	
	4	Kasa Skarbowa za państwowy podatek od lokali	29,506.80	
	5	Kasa Skarbowa za państwowy podatek od nieruchomości	43,312.18	
	6	Kasa Skarbowa za państwowy podatek gruntowy	1,209.45	
	7	Konsulat R. P. w w Berlinie	50.—	
	8	Konsulat R. P. w Chicago	27.85	
	9	Konsulat R. P. w Paryżu	15.60	
	10	Konsulat R. P. w Strassburgu	23.75	
	11	Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Warszawie	13.35	
	12	Powszechny Szpital Państwowy we Lwowie . .	10.—	
	13	Starostwo Włocławskie	565.71	
	14	Starostwo Będzińskie	5.—	
	15	Starostwo Równeńskie	24.50	
	16	Sąd Apelacyjny w Toruniu	124.—	
	17	Urząd Celny w Toruniu	6.45	
	18	Urząd Poczt i Telegrafów we Włocławku . . .	237.91	
	19	Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia w Warszawie za inkaso	2,644.91	
	20	Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia w Warszawie za składki	5.07	
	21	Zakład Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie .	5,610.21	87,073.37
2		SUMY ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH		
	1	Szpital Przemienienia Pańskiego w Warszawie .	121.44	
	2	Szpital Św. Antoniego we Włocławku	188.20	
	3	Zakład Psychjatryczny w Kocborowie	100.—	409.64
3		SUMY INNYCH INSTYTUCYJ, FIRM I OSÓB		
	1	Gmina Żydowska w Brodnicy	47.25	
	2	Gmina Żydowska w Przedczu	10.—	
	3	Gmina Żydowska we Włocławku	213.27	

Nr. pozycji	Nr. bieżący	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Stan w dniu 31 marca 1930 r. Zł.	Zł.
	4	Krajowe T-wo Elektrotechniczne w Warszawie .	369.30	
	5	Powiatowa Kasa Chorych we Włocławku . . .	10,772.07	
	6	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie	11,331.22	
	7	Towarzystwo Dozoru Kotłów w Warszawie . .	80.38	
	8	Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Warszawie	5,524.21	
	9	Różni za inkaso	3,140.42	31,488.12
				118,971.13

D E P O N E N C I

(do grupy IX stanu biernego)

Nr. bieżący	D E P O N E N T	Stan w dniu 31 marca 1930 r.
1	Zawicki A.	55.55
2	Hiller Szlama w/m	1,469.—
3	Krygier R.	45.—
4	Paszkowski, Próchnicki i S-ka w Warszawie	3,495.15
5	Birman M. w/m.	50.—
6	Zausznica Jakób w/m	3,000.—
7	Musiałek St. i Dębska J. w/m	6,000.—
8	Cech Piekarzy w/m	316.73
9	Cech Zdunów w/m	2.01
10	Cech Rzeźników w/m.	2.—
11	Cech Murarzy w/m	60.—
12	B-cia Jabczyńscy w/m	50.26
13	Dobrzańska Franciszka w/m	30.—
14	Krzętowski Jakób	750.—
15	Kowalewicz Antoni	30.—
16	Krygier R.	20.—
17	Szpinadel Artur w/m	4,000.—
18	Jakubowski Michel w/m	100.—
19	Marczewski Leon w/m	200.—
20	Morawska	25.—
21	Rosołowski J.	100.—
22	Fryszkowski Edward w/m	1,000.—
		20,800.70

1. SPRAWOZDANIE RACHUNKO

Budżet §	Budżet poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
		WYDATKI	**406,270.—**
1		**Administracyjne-osobowe**	103,410.—
	a	Pobory personelu lekarskiego	24,800.—
	b	Dodatek za kierownictwo dla dyrektora Szpitala	3,000.—
	c	Pobory personelu biurowego	15,100.—
	d	Pobory personelu pomocniczego lekarskiego	18,000.—
	e	Pobory personelu niższego	16,100.—
	f	Pobory personelu gospodarczego	12,300.—
	g	Remuneracja	4,480.—
	h	Świadczenia osobiste dla pracowników Szpitala	3,000.—
	i	Świadczenia socjalne dla pracowników Szpitala	6,630.—
2		**Administracyjne-rzeczowe**	**29,820.—**
	a	Wydatki kancelaryjne	3,650.—
	b	Podatki	3,900.—
	c	Spłata pożyczek	20,000.—
	d	Przyrządy do utrzymania czystości	1,700.—
	e	Umundurowanie woźnych	370.—
	f	Djety i koszty podróży członków Zarządu Kom. Rew. Związku Szpitalnego i pracowników Szpitala	200.—
3		**Utrzymanie budynków**	**64,650.—**
	a	Remont zwyczajny budynków	14,500.—
	b	Remont parkanów	6,000.—
	c	Remont zwyczajny urządzeń wewnętrznych	6,800.—
	d	Opał	17,300.—
	e	Prąd elektryczny do światła i motorów	9,000.—
	f	Ogrody, oranżerja, trawniki, nasiona, nawóz i t. p.	3,750.—
	g	Czynsz dzierżawny do Skarbu Państwa	7,300.—
4		**Inwentarz: uzupełnienie i utrzymanie**	**36,090.—**
	a	Meble	2,650.—
	b	Aparaty i urządzenia lekarskie	7,440.—
	c	Pościel i bielizna	22,000.—
	d	Naczynia kuchenne i stołowe	4,000.—

NIEGO WE WŁOCŁAWKU
XII poz. 1)
WE Z WYKONANIA BUDŻETU

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
366,754.64	**10,137.59**	**376,892.23**	**4,914.01**	**34,291.78**	
100,685.80	**1,356.59**	**102,042.39**	**3,301.46**	**4,669.07**	
27,284.64		27,284.64	2,484.64		
3,000.—		3,000.—			
15,632.82		15,632.82	532.82		
18,284.—		18,284.—	284.—		
16,081.50		16,081.50		18.50	
10,963.75		10,963.75		1,336.25	
4,480.—		4,480.—			
281.73		281.73		2,718.27	
4,677.36	1,356.59	6,033.95		596.05	
26,969.82		**26,969.82**	**179.90**	**3,030.08**	
3,648 38		3,648.38		1.62	
2,118.—		2,118.—		1,782.—	
18,800.—		18,800.—		1,200.—	
1,676.54		1,676.54		23.46	
347. -		347.—		23.—	
379.90		379.90	179.90		
57,354.94	**7,135.20**	**64,490.14**	**422.65**	**582.51**	
14,402.69		14,402.69		97.31	
5,873.88		5,873.88		126.12	
6,796.54		6,796.54		3.46	
17,299.33		17,299.33		0,67	
9,422.65		9,422.65	422.65		
3,559.85		3,559.85		190.15	
	7,135.20	7.135.20		164.80	
34.201.91		**34,201.91**		**1,888.09**	
2,638.42		2,638.42		11.58	
6,730.36		6,730.36		709.64	
21,941.89		21,941.89		58.11	
2,891.24		2,891.24		1,108.76	

Budżet §	Budżet poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
5		**Utrzymanie chorych**	**146,500.—**
	a	Żywienie chorych	109,500.—
	b	Środki lekarskie	32,900.—
	c	Kulturalne	150.—
	d	Sekcje, pogrzeby i dezynfekcje	1,450.—
	e	Prześwietlanie aparatem Rentgena	1,000.—
	f	Honorarjum lekarzy przychodnich, niebędących na etacie Szpitala	1,000.—
	g	Wynagrodzenie praktykanta-studenta medycyny	200.—
	h	Wino, opłatki, świece i t. p. do obrzędów religijnych . . .	300.—
6		**Wydatki na gospodarstwo**	**5,800.—**
	a	Utrzymanie inwentarza żywego	3,800.—
	b	Utrzymanie inwentarza martwego	2,000.—
7		WYDATKI NADZWYCZAJNE	**20,000.—**
	a	Na spłatę w Polskim Banku Komunalnym Sp. Akc. w Warszawie	10,000.—
	b	Na spłatę długu firmie „Łącznik" we Włocławku	10,000.—
		DOCHODY	**406,270.—**
1		**Dochody z majątku Szpitala**	**16,600.—**
	a	Z gospodarstwa	7,400.—
	b	Z ogrodnictwa i pól	5,500.—
	c	Czynsz dzierżawny z posesji szpitalnej	2,500.—
	d	Procenty od legatów	1,200.—
2		**Zwroty**	**6,000.—**
3		**Opłaty za koszty leczenia**	**363,070.—**
	a	Od chorych samopłacących	35,000.—
	b	Od Kasy Chorych we Włocławku 50% kosztów leczenia. . .	65,000.—
	c	Od Magistratu m. Włocławka 50% kosztów leczenia za członków Kasy Chorych we Włocławku	48,000.—
	d	Od Wydziału Powiatowego Sejmiku Włocławskiego 50% kosztów leczenia za członków Kasy Chorych we Włocławku	13,000.—
	e	Od Magistratu m. Włocławka za leczenie ubogich	85,000.—
	f	Od Wydziału Powiatowego Sejmiku Włocławskiego za leczenie ubogich	88,000.—

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
			W stosunku do budżetu wykonano		
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
122,187.60	**1,645.80**	**123,833.40**	**1,010.—**	**23,676.60**	
86,755.74		86,755.74		22,744.26	
30,482.16	1,645.80	32,127.96		772.04	
16.50		16.50		133.50	
1,552.—		1,552.—	102.—		
1,058.—		1,058.—	58.—		
1,850.—		1,850.—	850.—		
200.—		200.—			
273.20		273.20		26.80	
5.354.57		**5,354.57**		**445.43**	
3,795.82		3,795.82		4.18	
1,558.75		1,558.75		441.25	
20,000.—		**20,000.—**			
10,000.—		10,000.—			
10,000.—		10,000.—			
374,179.83	**19,339.88**	**393,519.71**	**26,115.59**	**38,865.88**	
10,931.20		**10,931.20**		**5,668.80**	
5,236.23		5,236.23		2,163.77	
3,758.40		3,758.40		1,741.60	
1.841.05		1,841.05		658.95	
95.52		95.52		1,104.48	
5,018.04		**5,018.04**		**981.96**	
337,748.82	**19,339.88**	**357,088.70**	**26,115.59**	**32,096.89**	
21,867.40	1,135.51	23,002.91		11,997.09	
68,224.40		68,224.40	3,224.40		
53,779.38	1,578.22	55,357.60	7,357.60		
11,869.30		11,869.30		1,130.70	
88,207.35	5,018.—	93,225.35	8,225.35		
73,765.95		73,765.95		14,234.05	

Budżet §	Budżet poz.	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane
1	2	3	4
	g	Od obcych Związków Komunalnych za leczenie chorych, należących do innych Związków	7,000.—
	h	Od Kas Chorych obcych powiatów 100% kosztów leczenia .	3,000.—
	i	Od Skarbu Państwa 75% kosztów leczenia za funkcjonarjuszów państwowych	4,000.—
	k	Od pracodawców prywatnych za pracowników, niepodlegających ubezpieczeniom w Kasach Chorych	4,070.—
	l	Od chorych na klasach wyższych	7,000.—
	m	Od chorych przychodnich za opatrunki	4,000.—
4		**Różne własne dochody Szpitala**	**600.—**
2		DOCHODY NADZWYCZAJNE	**20,000.—**
	a	Od Magistratu m. Włocławka	10,000.—
	b	Od Wydziału Powiatowego Sejmiku Włocławskiego	10,000.—

ZESTA

Dochody	406,270.—
Wydatki	406,270.—
Nadwyżka budżetowa	

SUMY WYKONANIA BUDŻETU			Różnice pomiędzy sumami rubryk 4 i 7 (W stosunku do budżetu wykonano)		Wyjaśnienia do poważniejszych różnic
Wypłacono	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej	
5	6	7	8	9	10
2,405.40	6,787.90	9,193.30	2,193.30		
2,211.20	87.30	2,298.50		701.50	
2,278.58	4,430.35	6,708.93	2,708.93		
2,122.40	302.60	2,425.—		1,645.—	
9,406.01		9,406.01	2,406.01		
1,611.45		1,611.45		2,388.55	
481.77		**481.77**		**118.23**	
20,000.—		**20,000.—**			
10,000.—		10,000.—			
10,000.—		10,000.—			

WIENIE

374,179.83	19,399.88	393,519.71
366,754.64	10,137.59	376,892.23
		16,627.48

STAN CZYNNY

Grupa	Poz.	Aktywa	Wartość Sumy pozyc. Zł.	Wartość Sumy grup Zł.	Uwagi i objaśnienia
I		NIERUCHOMOŚCI			w/g spisu Komisji Szacunkowej z dn. 9.IV.1927 r.
	1	Budowle i urządzenia	436,359.37		
	2	Place zabudowane i niezabudowane. .	184,001.—	620,360.37	
II		RUCHOMOŚCI			w/g stanu z dn. 1.IV.1930 r.
	1	Inwentarz żywy	5,610.—		
	2	Inwentarz martwy-ruchomości	40,983.50		
	3	Naczynia kuchenne i stołowe	4,377.90		
	4	Pościel i bielizna	39,905.—		
	5	Przyrządy lekarskie i narzędzia chirurgiczne	12,708.—	103,584.40	
III		MATERJAŁY I ZAPASY			w/g stanu z dn. 1.IV.1930 r.
	1	Artykuły żywnościowe	1,710.36		
	2	Medykamenty i materjały opatrunkowe	7,946.15		
	3	Węgiel i drzewo opałowe	995.13	10,651.64	
IV		PAPIERY WARTOŚCIOWE		1,500.—	w/g stanu z dn. 1.IV.1930 r.
V		ZALEGŁOŚCI BUŻETOWE CZYNNE			w/g sprawozdania z wykonania budżetu
	1	Z lat poprzedzających okres sprawozdawczy	7,962.04		
	2	Z roku sprawozdawczego	19,339.88	27,301.92	
VI		POZOSTAŁOŚCI CZYNNE NA RACHUNKACH BIEŻĄCYCH W INSTYTUCJACH FINANSOWYCH			w/g sald książkowych
	1	P. K. O. Warszawie	175.84	175.84	
VII		KASA		319.11	gotowizna
VIII		INNE AKTYWA		7,612.70	w/g sald książkowych
IX		NIEDOBÓR BUDŻETOWY Z LAT UBIEGŁYCH		36,387.22	
				807,893.20	

Włocławek, dn. 12 lipca 1930 roku.

Rachmistrz: (—) *A. Wiese.*

DNIU 31 MARCA 1930 ROKU

STAN BIERNY

Grupa	Poz.	Pasywa	Wartość Sumy pozyc. Zł.	Wartość Sumy grup Zł.	Uwagi i objaśnienia
I		ZALEGŁOŚCI BUDŻETOWE BIERNE			w/g sprawozdania z wykonania budżetu
	1	Z lat poprzedzających okres sprawozdawczy	1,931.59		
	2	Z roku sprawozdawczego	10,137.59	12,069.18	
II		SUMY PRZECHODNIE		1,054.41	w/g sald książkowych
III		INNE PASYWA			w/g sald książkowych
	1	Zaliczki na koszty leczenia	50.—		
	2	Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka	0.22		
	3	Fundusz rezerwowy Szpitala	1,195.50	1,245.72	
IV		NADWYŻKA BUDŻETOWA ZA 1929/30 ROK		16,627.48	w/g wykonania budżetu
V		MAJĄTEK SZPITALA		776,896.41	
				807,893.20	

Intendent: (—) *H. Dyko.* Dyrektor: (—) *Dr. Barcikowski.*

KOMUNALNE KOEDUKACYJNE SEMINAR

(do grupy

1. SPRAWOZDANIE RACHUNKO

Budżet §	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	WYDATKI		
1	Uposażenie personelu	73,096.56	68,676.26
2	Składka na rzecz Kasy Chorych	1,348.08	977.80
3	Składka na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych	806.40	1,225.63
4	Wynagrodzenie za lekcje praktyczne	1,304.—	1,514.60
5	Opał	1,450.—	1,560.—
6	Światło	1,600.—	1,550.65
7	Materjały kancelaryjne	500.—	614.18
8	Uzupełnienie ruchomości	1,500.—	402.05
9	Pomoce naukowe		835.35
10	Uzupełnienie bibljoteki	500.—	1,136.10
11	Wydatki gospodarcze	300.—	508.69
12	Wyjazdy służbowe i djety	250.—	262.—
13	Remont	800.—	
14	Subsydjum na wycieczki	1,500.—	1,317.75
15	Projekt budowy gmachu Seminarjum		1,000.—
16	Różne	544.96	238.64
		85,500.—	81,819.70
	Nadwyżka budżetowa za rok 1929/30		1,097.30
		85,500.—	82,917.—

STAN CZYNNY

2. BILANS ZAMKNIĘCIA W

TREŚĆ	Zł.
Kasa	4,962.59
Ruchomości	5,138.54
Bibljoteka	6,391.08
Papiery wartościowe	18,696.—
	35,188.21

Dyrektor Seminarjum: *(—) Z. Błędowski.*

JUM NAUCZYCIELSKIE WE WŁOCŁAWKU

XII poz. 2)

WE Z WYKONANIA BUDŻETU

Budżet §	TREŚĆ WEDŁUG BUDŻETU	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu
	DOCHODY		
1	Subsydjum z Wydziału Powiatowego Włocławskiego	25,650.—	24,570.—
2	Subsydjum z Magistratu m. Włocławka	25,650.—	24,570.—
3	Opłaty szkolne	34,200.—	32,132.—
4	Procenty od obligacyj Pożyczki Konwersyjnej m. st. Warszawy		1,605.—
5	Różne		40.—
		85,500.—	82,917.—

DNIU 31 MARCA 1930 ROKU

STAN BIERNY

TREŚĆ	Zł.
Majątek . , ...	30,225.62
Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	3,865.29
Nadwyżka budżetowa za rok 1929/30	1,097,30
	35,188.21

Przewodniczący Zarządu: *(—) Stefan Pachnowski.*

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI
M. WŁOCŁAWKA

BILANS ZAMKNIĘCIA
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA
1929 ROKU.

STAN CZYNNY

Wyszczególnienie	Zł.	Zł.
1. **Kasa:**		9,371.74
2. **R-ki bieżące w instytucjach kredytowych:**		
a) w Banku Polskim	537.68	
b) w Banku Gospodarstwa Krajowego	3,852.—	
c) w Pocztowej Kasie Oszczędności	1,937.21	
d) w Polskim Banku Komunalnym	1,231.80	7,558.69
3. **Weksle zdyskontowane:**		488,420.58
4. **Pożyczki w R-kach bieżących na zastaw:**		
a) książeczek oszczędnościowych		113,653.48
5. **Pożyczki terminowe na zastaw:**		
a) książeczek oszczędnościowych		1,650.—
6. **Pożyczki hipoteczne:**		
a) na nieruchomości miejskie		41,750.—
7. **Pożyczki komunalne udzielone:**		
a) gminom miejskim		35,000.—
8. **Weksle protestowane:**		22.127.24
9. **Papiery wartościowe z funduszów zasobowych**		
a) komunalne		6,915.—
10. **Korespondenci „Loro"**		697.60
11. **Ruchomości**		
wartość początkowa	7,138.05	
amortyzacja dawna	54.38	
10% amortyzacji w roku obrachunkowym	713.80	6.369.87
12. **Różne**		8,059.25
13. **Koszty handlowe okresu przyszłego**		413.—
		741,986.45
Weksle do inkasa		75.572.74
Depozyty		299.250.—
RAZEM		1,116.809.19

Włocławek, dnia 22 marca 1930 r.

Buchalter: *(—) Stanisław Grochowski.*

(—) J. Bojańczyk

(—) J. Kozłowski
(—) E. Jurgo

(—) Praszkier
(—) Gąsiorowski
(—) Sztolcman

31 GRUDNIA 1929 ROKU

STAN BIERNY.

Wyszczególnienie	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		100,000.—
2. Fundusz zasobowy		5,226.58
3. Wkłady inst. państw. samorz. i innych prawno-publicznych:		
a) bezterminowe na książ. oszczędnościowe	402.63	
b) terminowe na książ oszczędnościowe	141,476.54	
c) na rachunki czekowe	34,982.85	176,862.02
4. Wkłady osób fizycznych i firm prywatnych:		
a) bezterminowe na książ. oszczędnościowe	161,977.33	
b) terminowe do 3-ch mies. na książ. oszczędnościowe	6,146.81	
c) terminowe ponad 3 mies. na książ. oszczędnościowe	63,869.45	
d) na rachunki czekowe	13,903.58	245,897.17
5. Salda kredyt. r-ków bież. inst. państw. samorz. i innych prawno-publicznych		3,222.50
6. Salda kredyt. r-ków bież., osób fizycz. i firm prywatnych		726.32
7. Redyskonto weksli		105,649.82
8. Kredyty udzielone Kasie:		
a) przez Bank Gospodarstwa Krajowego	43,000.—	
b) przez Polski Bank Komunalny	25,000.—	68,000.—
9. Zobowiązania Inkasowe		11,245.81
10. Różne		3,489.32
11. Procenty pobrane na rok 1930		8,278.07
12. Podatki skarbowe		1,995.13
13. Czysty zysk		11,393.71
		741,986.45
Różni za inkaso		75,572.74
Deponenci		299,250.—
RAZEM . .		1,116,809.19

ZARZĄD:

(—) Przybyłowski

Członek Zarządu
(—) Gutowski

Naczelnik Zarządu
(—) Mystkowski

Członek Zarządu
i Dyrektor
(—) W. Gąszczyński

STRATY

W y s z c z e g ó l n i e n i e	Zł.	Zł.
1. Procenty i prowizje:		
a) procenty od wkładów oszczędnościowych	20,030.87	
b) procenty od rachunków	1,630.63	
c) procenty od zredyskontowanych weksli	8,291.29	
d) procenty od udzielonych kredytów Kasie	6,585.45	
e) prowizje przekazowe, inkasowe i inne	633.12	37,171.36
2. Koszty administracji:		
a) o s o b o w e:		
uposażenie pracowników Kasy	19,161.—	
wynagrodzenie Członków Zarządu	3,650.—	
świadczenia socjalne	2,220.97	25,031.97
b) r z e c z o w e:		
utrzymanie lokalu	178.60	
księgi, druki i materjały piśmienne	2,436.32	
pisma i ogłoszenia	651.11	
porto, depesze i telefon	1,837.30	
djety i koszty podróży	494.24	
różne: ubezpiecz. got. składka związk. i inne. . . .	1,457.36	7,054.93
3. Podatki i opłaty skarbowe		963.33
4. Propaganda oszczędności		2,487.34
5. Odpisy amortyzacyjne od ruchomości		713.80
6. Czysty zysk		11,393.71
RAZEM . .		84,816.44

Włocławek, dnia 22 marca 1930 r.

Buchalter: *(—) Stanisław Grochowski*

(—) J. Bojańczyk
(—) J. Kozłowski
(—) E. Jurgo
(—) Praszkier
(—) B. Przybyłowski

(—) Sztolcman
(—) J. Gąsiorowski

ZYSKI

Wyszczególnienie	Zł.	Zł.
1 Procenty i prowizje:		
a) procenty od weksli zdyskontowanych i pożyczek wekslowych	63,877.31	
b) procenty od rachunków bież. w instytucjach kredytowych	1,061.93	
c) procenty od rachunków czekowych i pożyczek w rachunkach bieżących	6,701.17	
d) prowizje inkasowe, przekazowe i inne	13,176.03	84,816.44
RAZEM . .		84,816.44

ZARZĄD:

Naczelnik Zarządu: *(—) Mystkowski*

Członek Zarządu: *(—) Gutowski*

Członek Zarządu i Dyrektor: *(—) W. Gąszczyński.*

PRZEGLĄD STATYSTYCZNY
M. WŁOCŁAWKA

ZA 1929 ROK.

I. DEMOGRAFJA

Przyrost ludności *)

Przyrost rzeczywisty, napływowy i naturalny w/g miesięcy

Tabl. 1 — 1928—1929

Rok i miesiące	Stan w końcu roku lub miesiąca	Przyrost ludności: Przyrost rzeczywisty	Przyrost naturalny: urodzenia żywe	Przyrost naturalny: zgony bez urodzeń martw	Przyrost naturalny: różnica	Przyrost napływowy: przyjazdy	Przyrost napływowy: wyjazdy	Przyrost napływowy: różnica
1928	52173	+3090	1662	959	+703	5608	3221	+2387
1929	**56703**	**+4530**	**1597**	**825**	**+772**	**6927**	**3169**	**+3758**
w tem:								
Styczeń	52513	+ 340	145	64	+ 81	609	350	+ 259
Luty	52786	+ 273	97	84	+ 13	541	281	+ 260
Marzec	53020	+ 234	123	74	+ 49	413	228	+ 185
Kwiecień	53359	+ 339	167	81	+ 86	534	281	+ 253
Maj	53628	+ 269	148	76	+ 72	412	215	+ 197
Czerwiec	53964	+ 336	118	69	+ 49	531	244	+ 287
Lipiec	54440	+ 476	108	62	+ 46	784	354	+ 430
Sierpień	54872	+ 432	124	79	+ 45	654	267	+ 387
Wrzesień	55121	+ 249	123	61	+ 62	444	257	+ 187
Październik . . .	55646	+ 525	137	67	+ 70	744	289	+ 455
Listopad	56204	+ 558	106	43	+ 63	725	230	+ 495
Grudzień	56703	+ 499	201	65	+136	536	173	+ 363

Przyrost rzeczywisty, napływowy i naturalny w/g płci i wyznania

Tabl. 2 — 1929

Wyszczególnienie	Stan w końcu roku lub miesiąca	Przyrost ludności: Przyrost rzeczywisty	Przyrost naturalny: urodzenia żywe	Przyrost naturalny: zgony bez urodzeń martwych	Przyrost naturalny: różnica	Przyrost napływowy: przyjazdy	Przyrost napływowy: wyjazdy	Przyrost napływowy: różnica
Chrześcijanie								
Razem . .	.	**+3691**	**1439**	**728**	**+711**	**5352**	**2372**	**+2980**
w tem:								
Mężczyźni	.	+2180	731	367	+364	3138	1322	+1816
Kobiety	.	+1511	708	361	+347	2214	1050	+1164
Starozakonni								
Razem . .	.	**+ 839**	**158**	**97**	**+ 61**	**1575**	**797**	**+ 778**
w tem:								
Mężczyźni	.	+ 489	73	51	+ 22	887	420	+ 467
Kobiety	.	+ 350	85	46	+ 39	688	377	+ 311

*) Urodzenia i małżeństwa obliczono na podstawie danych dostarczonych przez miejscowe parafje rz.-katol. i ewang.-augsb. oraz Oddział Administrac. W-łu Ogólnego Magistratu. Zgony — na podstawie świadectw zgonów, składanych w Biurze Statystycznem Magistratu. Ruch napływowy — w/g danych Biura Meldunkowo-Adresowego Magistratu. Liczba ludności wobec braku przepisów wykonawczych o meldowaniu wyjazdów i przyjazdów jest orjentacyjna.

Ruch naturalny ludności

Małżeństwa, urodzenia oraz zgony w/g płci i wyznania w poszczególnych miesiącach

Tabl. 3 1928—1929

Rok i miesiące	Małżeństwa		Urodzenia (żywe i martwe)							Zgony (bez urodzeń martwych)						
	Ogółem	w tem starozakonnych	Ogółem urodzenia	w tem		chrześcijan		starozakon.		Ogółem zgony	w tem		chrześcijan		starozakon.	
				m.	k.	m.	k.	m.	k.		m.	k.	m.	k.	m.	k.
1928	289	88	1662	841	821	762	753	79	68	938	471	467	415	418	56	49
1929	**536**	**85**	**1611**	**813**	**798**	**740**	**713**	**73**	**85**	**825**	**418**	**407**	**367**	**361**	**51**	**46**
w tem:																
Styczeń . .	43	3	146	67	79	60	71	7	8	64	31	33	26	28	5	5
Luty . . .	56	7	100	48	52	41	46	7	6	84	37	47	32	40	5	7
Marzec . .	13	4	125	67	58	61	56	6	2	74	36	38	33	34	3	4
Kwiecień .	68	7	168	85	83	80	80	5	3	81	44	37	38	33	6	4
Maj . . .	49	6	148	76	72	68	64	8	8	76	36	40	33	35	3	5
Czerwiec .	35	9	119	58	61	54	56	4	5	69	40	29	34	22	6	7
Lipiec . .	39	8	108	61	47	56	37	5	10	62	30	32	24	32	6	—
Sierpień . .	46	10	124	60	64	52	50	8	14	79	39	40	31	38	8	2
Wrzesień .	65	12	124	64	60	59	56	5	4	61	33	28	32	28	1	—
Październik.	40	—	138	72	66	69	62	3	4	67	37	30	35	27	2	3
Listopad. .	51	6	107	50	57	45	48	5	9	43	21	22	19	19	2	3
Grudzień .	31	13	204	105	99	95	87	10	12	65	34	31	30	25	4	6

Małżeństwa

Małżeństwa w/g wyznań w poszczególnych miesiącach

Tabl. 4 1929

Wyszczególnienie	Razem	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1929	**549**	**43**	**56**	**13**	**68**	**49**	**35**	**39**	**46**	**65**	**40**	**51**	**44**
w tem:													
Rz.-katolickie . .	448	38	47	9	59	42	25	31	32	52	39	44	30
Ewangielickie . .	16	2	2	—	2	1	1	—	4	1	1	1	1
Mojżeszowe . .	85	3	7	4	7	6	9	8	10	12	—	6	13
Inne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Urodzenia

Urodzenia żywe i martwe, ślubne i nieślubne w/g miesięcy

Tabl. 5 1928—1929

Wyszczególnienie	Razem	Miesiące I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
						Ogółem urodzenia							
1928	1662	88	117	77	210	126	113	138	132	152	147	118	244
1929	**1611**	**146**	**100**	**125**	**168**	**148**	**119**	**108**	**124**	**124**	**138**	**107**	**204**
w tem:													
Ślubne . .	1563	141	99	122	164	141	115	104	123	118	134	102	200
Nieślubne .	48	5	1	3	4	7	4	4	1	6	4	5	4
						Urodzenia żywe							
1928	1641	86	114	76	208	124	113	134	131	151	145	118	241
1929	**1597**	**145**	**97**	**123**	**167**	**148**	**118**	**108**	**124**	**123**	**137**	**106**	**201**
w tem:													
Ślubne . .	1550	140	96	120	164	141	114	104	123	117	133	101	197
Nieślubne .	47	5	1	3	3	7	4	4	1	6	4	5	4
						Urodzenia martwe							
1928	21	2	3	1	2	2	—	4	1	1	2	—	3
1929	**14**	**1**	3	**2**	**1**	—	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**3**
w tem:													
Ślubne . .	13	1	3	2	—	—	1	—	—	1	1	1	3
Nieślubne .	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

Urodzenia żywe i martwe, ślubne i nieślubne w/g płci

Tabl. 6 1928—1929

Wyszczególnienie	Razem	Płeć chł.	dz.
1928	1662	841	821
1929	**1611**	**813**	**798**
w tem:			
Żywe	1597	804	793
Martwe . . .	14	9	5
Ślubne	**1563**	**790**	**773**
w tem:			
Żywe	1550	782	768
Martwe. . . .	13	8	5
Nieślubne. . . .	**48**	**23**	**25**
w tem:			
Żywe.	47	22	25
Martwe. . . .	1	1	—

Urodzenia żywe i martwe, ślubne i nieślubne w/g płci i wyznania

Tabl. 7 1928—1929

Wyszczególnienie	Razem	Wyznanie rz.-kat.	ewang.	mojż.	inne
1928	1662	1448	67	147	—
1929	**1611**	**1422**	**31**	**158**	—
w tem:					
Chłopcy . .	813	722	18	73	—
Dziewczęta .	798	700	13	85	—
Ślubne	**1563**	**1375**	**30**	**158**	—
w tem:					
Chłopcy . .	790	700	17	73	—
Dziewczęta .	773	675	13	85	—
Nieślubne . . .	**48**	**47**	**1**	—	—
w tem:					
Chłopcy . .	23	22	1	—	—
Dziewczęta .	25	25	—	—	—

Żywe urodzenia ślubne i nieślubne w/g płci

Tabl. 8 — 1928—1929

Wyszczególnienie	Razem	Wyznanie rz.-kat.	ewang.	mojż.	inne
1928	1641	1428	67	146	—
1929	**1597**	**1408**	**31**	**158**	—
w tem:					
Chłopcy . .	804	713	18	73	—
Dziewczęta .	793	695	13	85	—
Ślubne	**1550**	**1362**	**30**	**158**	—
w tem:					
Chłopcy . .	782	692	17	73	—
Dziewczęta .	768	670	13	85	—
Nieślubne . . .	**47**	**46**	**1**	—	—
w tem:					
Chłopcy . .	22	21	1	—	—
Dziewczęta .	25	25	—	—	—

Martwe urodzenia ślubne i nieślubne w/g płci

Tabl. 9 — 1928—1929

Wyszczególnienie	Razem	Wyznanie rz.-kat.	ewang.	mojż.	inne
1928	21	20	—	1	—
1929	**14**	**14**	—	—	—
w tem:					
Chłopcy . .	9	9	—	—	—
Dziewczęta .	5	5	—	—	—
Ślubne	**13**	**13**	—	—	—
w tem:					
Chłopcy . .	8	8	—	—	—
Dziewczęta .	5	5	—	—	—
Nieślubne . . .	**1**	**1**	—	—	—
w tem:					
Chłopcy.. .	1	1	—	—	—
Dziewczęta .	—	1	—	—	—

Zgony

Zgony w/g wyznania, płci i wieku

Tabl. 10 — 1928—1929

Wyszczególnienie	Razem	Grupy wieku: poniżej 1 r.	1—4	5—19	20—39	40—59	60 i wyżej	niewiad.
1928	959	248	171	49	130	98	236	27
1929	**825**	**210**	**78**	53	**118**	**101**	**245**	**20**
w tem:								
Chrześcijanie	728	205	73	47	104	86	197	16
Starozakonni	97	5	5	6	14	15	48	4
Mężczyźni	**418**	**116**	**34**	**30**	**54**	**59**	**108**	**17**
w tem:								
Chrześcijanie	367	111	34	27	49	50	82	14
Starozakonni	51	5	—	3	5	9	26	3
Kobiety.	**407**	**94**	44	**23**	64	**42**	**137**	**3**
w tem:								
Chrześcijanie	361	94	39	20	55	36	115	2
Starozakonni	46	—	5	3	9	6	22	1

Tabl. 11

Zgony w/g stanu cywilnego, płci i wieku

1928—1929

Wiek	Ogółem	Mężczyźni						Kobiety					
		Razem	kawal.	żonaci	wdowcy	rozw.	niewiad.	Razem	panny	zamężne	wdowy	rozwódki	niewiad.
1928	959	480	279	141	34	—	26	479	260	93	98	1	27
1929	**825**	**418**	**208**	**147**	**24**	—	**39**	**407**	**189**	**90**	**108**	—	**20**
w tem:													
poniżej 1 r.	210	116	116	—	—	—	—	94	94	—	—	—	—
1—4	78	34	34	—	—	—	—	44	44	—	—	—	—
5—19	53	30	29	—	—	—	1	23	22	—	—	—	1
20—39	118	54	22	25	1	—	6	64	16	38	5	—	5
40—59	101	59	5	46	1	—	7	42	5	23	10	—	4
60 i wyżej	245	108	2	73	22	—	11	137	7	29	92	—	9
niewiadomy	20	17	—	3	—	—	14	3	1	—	1	—	1

Tabl. 12

Zgony dzieci do 1 roku w/g płci, wieku i charakteru prawnego

1928—1929

Wyszczególnienie	Grupy wieku						
	Razem	do 1 tyg.	od 1 tyg. — 1 m.	1 m.—2 m.	2 m.—3 m.	3 m.—6 m.	6 m. — 12 m.
1928	248	22	35	26	32	51	82
1929	**210**	**24**	**34**	**27**	**23**	**45**	**57**
w tem:							
Chłopcy.	116	11	16	21	12	31	25
Dziewczęta	94	13	19	6	11	14	32
Ślubne	**190**	**23**	**32**	**23**	**15**	**43**	**54**
w tem:							
Chłopcy	109	11	16	19	11	29	23
Dziewczęta	81	12	16	4	4	14	31
Nieślubne.	**12**	**1**	**1**	**4**	**3**	**2**	**1**
w tem:							
Chłopcy.	6	—	—	2	1	2	1
Dziewczęta	6	1	1	2	2	—	—
Charakter prawny nieznany .	**8**	—	**1**	—	**5**	—	**2**
w tem:							
Chłopcy.	1	—	—	—	—	—	1
Dziewczęta	7	—	1	—	5	—	1

Umieralność w poszczególnych blokach Miasta

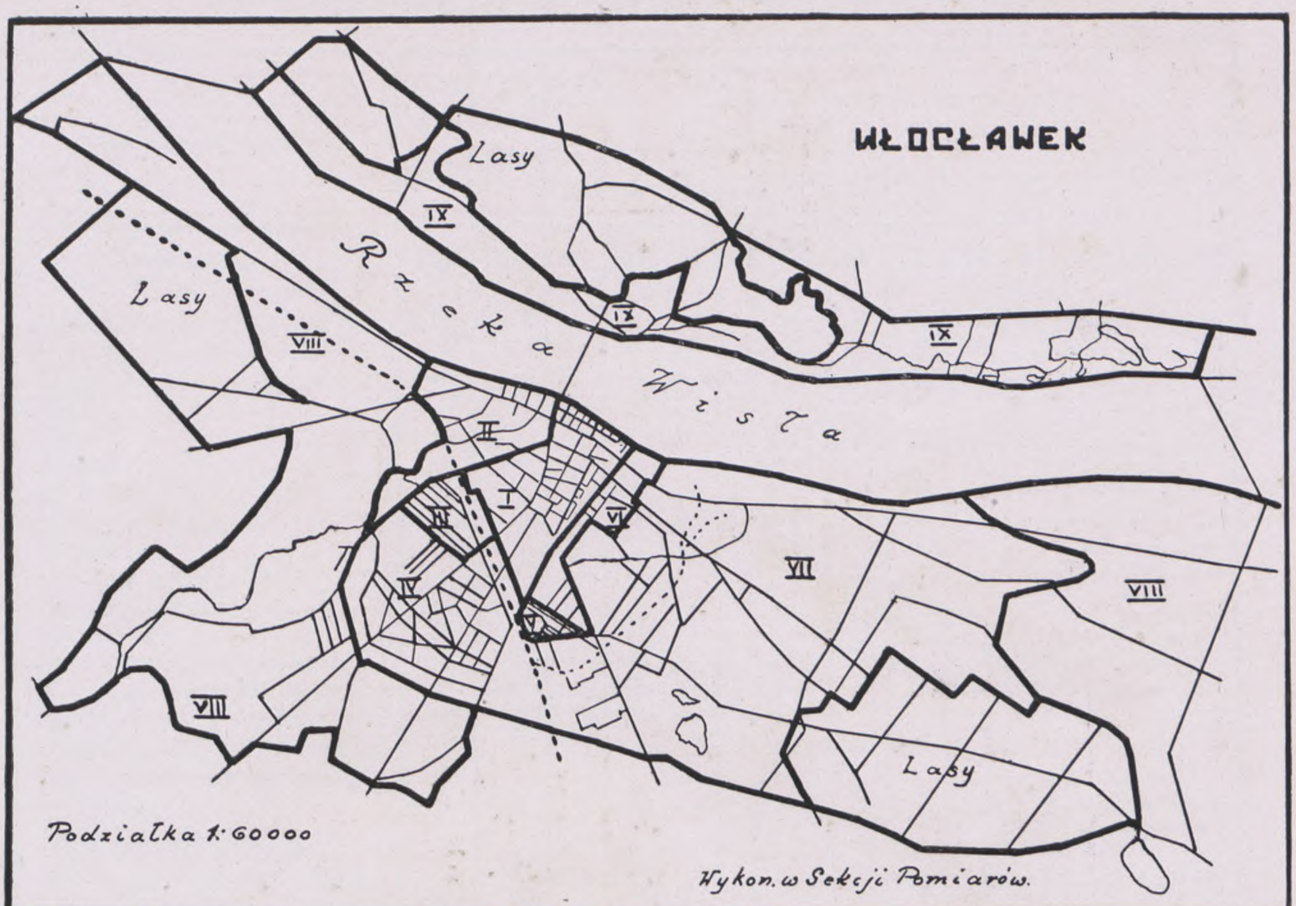
Dla celów statystycznych i in. obszar Miasta podzielono na następujące bloki: I. *Śródmieście,* zabudowa zwarta o charakterze wybitnie miejskim; budynki przeważnie dwupiętrowe, największe skupienie handlu i przemysłu. II. *Przedmieście Zazamcze,* zabudowa średnio zwarta, budynki przeważnie 1-o piętrowe. III. *Przedmieścia Kokoszka, Bularka,* zabudowa zwarta. budynki parterowe, ludność robotnicza. IV. *Południowe przedmieście,* powstałe głównie w ostatnich latach po rozparcelowaniu folwarku Łanieszczyzna, domki przeważnie dopiero w budowie. V. *Dzielnica Rakutówek i Czerwonka,* posiada cechy bloku III. VI. *Dzielnice* powstałe w ostatniem 20-leciu, zabudowa zwarta, domy przeważnie 2-u piętrowe. VII. *Wschodnie przedmieście* o charakterze wsi. VIII. *Wsie,* włączone do miasta w 1927 r. IX. *Wsie,* włączone do miasta w 1927 roku.

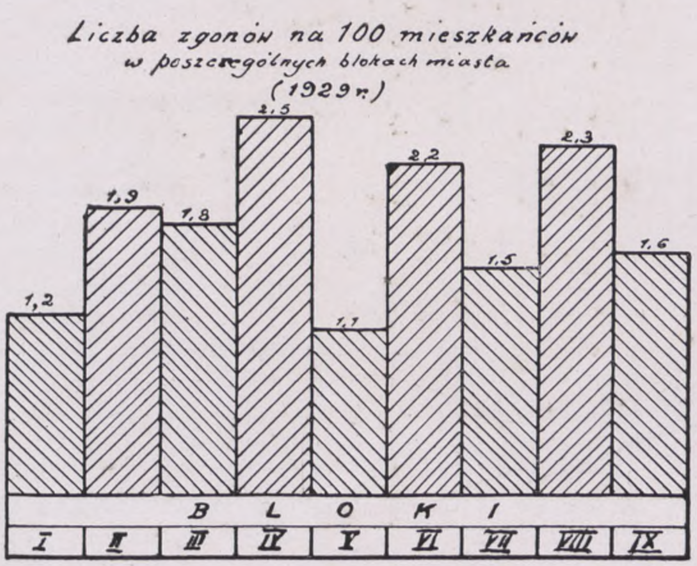
Tablicę 13 ilustruje załączony wykres.

Zgony w/g przyczyny w poszczególnych blokach Miasta

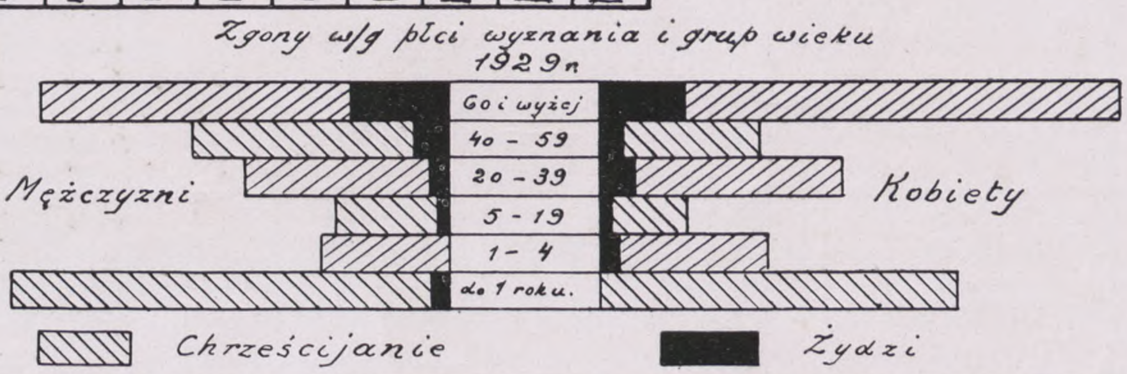
Tabl. 13 — 1929

Przyczyna zgonu	Razem	Bloki I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Niewiad.
1929	**825**	**235**	**90**	**102**	**42**	**40**	**54**	**148**	**53**	**24**	**37**
w tem:											
Dur brzuszny i rzekomy	9	3	—	—	1	—	1	2	1	—	1
Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Odra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Płonica	4	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—
Krztusiec	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Błonica i dławiec	9	3	—	2	2	—	—	2	—	—	—
Grypa	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Cholera azjatycka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholera swojska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwonka	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Inne choroby nagminne	14	4	1	1	1	—	1	2	1	—	3
Gruźlica narządu oddech.	124	33	15	14	5	7	10	22	8	4	6
Gruźlica opon mózgowych	13	1	2	4	1	1	1	2	—	—	1
Gruźlica innych narządów	7	3	1	1	—	—	—	1	1	—	—
Rak i inne nowotwory złośliwe	31	18	1	2	2	1	1	3	—	1	2
Zapalenie opon mózgowych	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Udar i rozmiękczenie mózgu	24	8	4	1	1	—	4	5	1	—	—
Choroby serca	76	33	10	5	5	1	3	11	6	1	1
Ostry i przewlekły nieżyt oskrzeli	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Zapalenie płuc	90	21	8	13	5	4	9	15	8	7	—
Inne choroby narządu oddech.	21	2	5	3	1	3	—	2	4	—	1
Choroby żołądka z wyłączeniem raka	3	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Nieżyt kiszek i żołądka u dzieci do lat 2	78	10	8	18	4	4	6	18	6	2	2
Zapalenie wyrostka robaczkowego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przepuklina i niedrożność jelit	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Marskość wątroby	3	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—
Zapalenie nerek ostre i przewlekłe	12	4	1	1	—	1	—	4	1	—	—
Guzy nierakowe i inne choroby narządów płciowych u kobiet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorączka połogowa	5	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—
Inne choroby ciąży i porodu	3	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Wątłość wrodzona	20	3	2	2	—	—	1	8	3	1	—
Uwiąd starczy	108	41	10	13	6	7	10	12	5	3	1
Śmierć gwałtowna	22	7	2	3	—	1	1	4	—	—	4
Samobójstwo	4	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Inne choroby	109	27	14	12	7	5	5	29	4	2	4
Choroby niewiadome albo źle określone	28	8	3	3	1	—	—	—	1	3	9


WŁOCŁAWEK
Lasy
Rzeka Wisła
IX
VIII
III
I
II
IV
V
VI
VII
Podziałka 1:60000
Wykon. w Sekcji Pomiarów.


Liczba zgonów na 100 mieszkańców
w poszczególnych blokach miasta
(1929 r.)
1,2
1,9
1,8
2,5
1,1
2,2
1,5
2,3
1,6
BLOKI
I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX


Zgony na gruźlicę
(1929 r.)
W tem na gruźlicę 144
Ogółem
825 zgonów.


Zgony w/g płci wyznania i grup wieku
1929 r.
60 i wyżej
40 - 59
20 - 39
5 - 19
1 - 4
do 1 roku.
Mężczyźni
Kobiety
Chrześcijanie
Żydzi

Zgony w/g przyczyny zgonu w poszczególnych miesiącach

Tabl. 14 — 1928—1929

Przyczyna zgonu	Rok 1928	Rok 1929	Miesiące I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Razem:	**959**	**825**	**64**	**84**	**74**	**81**	**76**	**69**	**62**	**79**	**61**	**67**	**43**	**65**
w tem:														
Dur brzuszny i rzekomy	12	9	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3	3	1
Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Odra	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Płonica	2	4	1	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—
Krztusiec	26	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Błonica i dławiec	6	9	2	—	—	1	—	2	1	—	—	1	—	2
Grypa	4	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholera azjatycka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholera swojska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwonka	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Inne choroby nagminne	2	14	—	—	—	4	4	3	—	2	—	—	1	—
Gruźlica narządu oddech.	123	124	6	10	11	14	18	13	7	11	11	11	5	7
Gruźlica opon mózgowych.	10	13	1	—	—	—	1	1	—	—	1	6	2	1
Gruźlica innych narządów	14	7	—	—	1	1	1	—	2	1	—	—	1	—
Rak i inne nowotwory złośliwe	36	31	4	2	—	2	3	5	2	2	4	—	—	7
Zapalenie opon mózgowych	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Udar i rozmiękczenie mózgu	9	24	—	6	1	2	2	2	2	3	1	—	—	5
Choroby serca	83	76	5	4	11	6	5	7	4	7	2	8	7	10
Ostry i przewlekły nieżyt oskrzeli	6	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Zapalenie płuc	41	90	8	19	5	9	6	4	10	7	5	4	5	8
Inne choroby narządu oddechowego	181	21	1	5	4	2	1	3	1	1	2	—	—	1
Choroby żołądka z wyłączeniem raka	4	3	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1
Nieżyt kiszek i żołądka u dzieci do 2 lat	62	78	3	3	6	8	2	3	11	14	14	7	4	3
Zapalenie wyrostka robaczkowego	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przepuklina i niedrożność jelit	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marskość wątroby	—	3	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Zapalenie nerek ostre i przewlekłe	11	12	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Guzy nierakowe i in. choroby narządów płciowych u kobiet	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorączka połogowa	5	5	—	1	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Inne choroby ciąży i porodu	10	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wątłość wrodzona	41	20	4	—	—	1	4	1	—	—	3	3	3	1
Uwiąd starczy	66	108	8	17	9	10	10	5	5	9	8	16	6	5
Śmierć gwałtowna	21	22	2	1	1	—	2	4	1	5	2	—	—	4
Samobójstwo	3	4	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—
Inne choroby niewiadome.	140	109	8	9	12	14	9	12	10	13	4	4	6	8
Choroby niewiadome albo źle określone	30	28	5	2	8	4	1 1	3	2	—	2	1	—	—

Zgony dzieci do lat 5-ciu w/g przyczyny i grup wieku

Tabl. 15 1928—1929

Przyczyna zgonu	Razem	poniżej 1 roku	w tem: do 1 tyg.	od 1 tyg. do 1 mies.	od 1 mies. do 2 mies.	od 2 mies. do 3 mies.	od 3 mies. do 6 mies.	od 6 mies. do 12 mies.	1 rok i wyżej do 5 lat nieskończonych	w tem: od 1 do 2 lat	od 2 do 3 lat	od 3 do 4 lat	od 4 do 5 lat
1928	418	248	22	35	27	32	51	81	170	95	40	22	13
1929	**288**	**210**	**24**	**37**	**27**	**23**	**44**	**55**	**78**	**39**	**22**	**8**	**9**
w tem:													
Dur brzuszny i rzekomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Odra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Płonica	3	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	2	—
Krztusiec	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Błonica i dławiec	7	3	—	—	—	—	1	2	4	4	—	—	—
Grypa	2	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1
Cholera azjatycka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholera swojska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwonka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inne choroby nagminne	3	3	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Gruźlica narządu oddech.	19	7	—	1	—	—	4	2	12	6	5	1	—
Gruźlica opon mózgowych	8	3	—	—	—	—	—	3	5	4	—	1	—
Gruźlica innych narządów	3	1	—	—	—	—	—	1	2	—	1	1	—
Rak i inne nowotwory złośliwe	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Zapalenie opon mózgowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Udar i rozmiękczenie mózgu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Choroby serca	2	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Ostry i przewlekły nieżyt oskrzeli	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Zapalenie płuc	61	43	—	4	5	5	13	16	18	11	3	2	2
Inne choroby narządu oddechowego	3	3	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Choroby żołądka z wyłączeniem raka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieżyt kiszek i żołądka u dzieci do lat 2	78	69	—	9	13	16	14	17	9	7	2	—	—
Zapalenie wyrostka robaczkowego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przepuklina i niedrożność jelit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marskość wątroby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zapalenie nerek ostre i przewlekłe	3	1	—	1	—	—	—	—	2	—	1	—	1
Guzy nierakowe i in. choroby narząd płciowych u kobiet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorączka połogowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inne choroby ciąży i porodu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wątłość wrodzona	20	20	8	5	4	—	2	1	—	—	—	—	—
Uwiąd starczy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Śmierć gwałtowna	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Samobójstwo	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Inne choroby	58	43	13	15	3	—	5	7	15	3	7	1	4
Choroby niewiad. albo źle określone	13	9	1	1	1	—	4	2	4	3	1	—	—

Tabl. 16

Zgony w/g przyczyny, płci i wieku

1928—1929

Przyczyna zgonu	Razem	Poniżej 1 r.		1—19		20—39		40—50		60 i wyżej		Niewiadomy	
		m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.
1928	959	136	112	101	119	65	65	52	46	116	120	10	17
1929	**825**	**116**	**94**	**64**	**67**	**54**	**64**	**59**	**42**	**108**	**137**	**17**	**3**
w tem:													
Dur brzuszny i rzekomy	9	—	—	2	2	1	2	1	1	—	—	—	—
Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Odra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Płonica	4	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krztusiec	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Błonica i dławiec	9	1	2	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Grypa	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholera azjatycka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholera swojska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwonka	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Inne choroby nagminne	14	—	3	2	1	3	—	1	2	1	—	1	—
Gruźlica narządu oddech.	124	5	2	13	15	20	31	15	9	10	3	—	1
Gruźlica opon mózgowych	13	1	2	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Gruźlica innych narządów	7	1	—	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—
Rak i inne nowotwory złośliwe	31	1	—	—	—	2	3	3	4	8	8	1	1
Zapalenie opon mózgowych	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Udar i rozmiękczenie mózgu	24	—	—	—	—	2	1	3	5	3	10	—	—
Choroby serca	76	1	—	1	1	5	4	14	8	24	15	3	—
Ostry i przewlekły nieżyt oskrzeli	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Zapalenie płuc	90	27	16	11	13	4	2	2	2	8	3	2	—
Inne choroby narządu oddechowego	21	2	1	—	—	2	—	2	—	10	4	—	—
Choroby żołądka z wyłączeniem raka	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—
Nieżyt kiszek i żołądka u dzieci do 2 lat	78	39	30	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Zapalenie wyrostka robaczkowego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przepuklina i niedrożność jelit	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Marskość wątroby	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—
Zapalenie nerek ostre i przewlekłe	12	—	1	1	1	—	—	2	2	2	3	—	—
Guzy nierakowe i in. choroby narządów płciowych u kobiet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorączka połogowa	5	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
Inne choroby ciąży i porodu	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—
Wątłość wrodzona	20	12	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uwiąd starczy	108	—	—	—	—	—	1	1	1	32	73	—	—
Śmierć gwałtowna	22	—	—	3	1	10	2	5	—	—	—	1	—
Samobójstwo	4	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Inne choroby	109	22	21	12	12	2	8	6	7	9	9	1	—
Choroby niewiadome albo źle określone	28	4	5	—	4	1	—	2	—	1	4	7	—

Zgony w/g przyczyny, płci i wyznania

Tabl. 17 1928—1929

Przyczyna zgonu	Razem	w tem: mężcz.	w tem: kob.	Chrześcijanie Razem	Chrześcijanie w tem: m.	Chrześcijanie w tem: kob.	Starozakonni Razem	Starozakonni w tem: m.	Starozakonni w tem: kob.
1928	959	480	479	853	424	429	106	56	50
1929	**825**	**418**	**407**	**728**	**367**	**361**	**97**	**51**	**46**
w tem:									
Dur brzuszny i rzekomy	9	4	5	9	4	5	—	—	—
Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Odra	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Płonica	4	3	1	4	3	1	—	—	—
Krztusiec	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Błonica i dławiec	9	4	5	9	4	5	—	—	—
Grypa	2	—	2	2	—	2	—	—	—
Cholera azjatycka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholera swojska	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwonka	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Inne choroby nagminne	14	8	6	12	7	5	2	1	1
Gruźlica narządu oddech.	124	63	61	110	54	56	14	9	5
Gruźlica opon mózgowych	13	7	6	13	7	6	—	—	—
Gruźlica innych narządów	7	3	4	5	1	4	2	2	—
Rak i inne nowotwory złośliwe	31	15	16	26	11	15	5	4	1
Zapalenie opon mózgowych	1	1	—	1	1	—	—	—	—
Udar i rozmiękczenie mózgu	24	8	16	21	7	14	3	1	2
Choroby serca	76	48	28	58	36	22	18	12	6
Ostry i przewlekły nieżyt oskrzeli	2	—	2	1	—	1	1	—	1
Zapalenie płuc	90	54	36	80	46	34	10	8	2
Inne choroby narządu oddechowego	21	16	5	20	15	5	1	1	—
Choroby żołądka z wyłączeniem raka	3	1	2	3	1	2	—	—	—
Nieżyt kiszek i żołądka u dzieci do 2 lat	78	43	35	77	42	35	1	1	—
Zapalenie wyrostka robaczkowego	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przepuklina i niedrożność jelit	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Marskość wątroby	3	1	2	3	1	2	—	—	—
Zapalenie nerek ostre i przewlekłe	12	5	7	10	4	6	2	1	1
Guzy nierakowe i in. choroby narządów płciowych u kobiet	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorączka połogowa	5	—	5	5	—	5	—	—	—
Inne choroby ciąży i porodu	3	—	3	3	—	3	—	—	—
Wątłość wrodzona	20	12	8	20	12	8	—	—	—
Uwiąd starczy	108	33	75	92	32	60	16	1	15
Śmierć gwałtowna	22	19	3	20	19	1	2	—	2
Samobójstwo	4	3	1	4	3	1	—	—	—
Inne choroby	109	52	57	96	46	50	13	6	7
Choroby niewiadome albo źle określone	28	15	13	21	11	10	7	4	3

Zgony w/g przyczyny i warunków mieszkaniowych

Tabl. 18 1828—1929

Liczba izb w mieszkaniu oraz liczba osób w nich zamieszkałych	Razem	Przyczyna zgonu (Liczba skróconej nomenklatury międzynarodowej)											
		1—12b 31	13—15	16	17	18*)	19	22	23	25	33	34	
		ostro zakaźne	gruźlica	rak i in nowotw złośl.	Zapalenie opon mózg.	udar i rozmiękczenie mózgu	choroby serca	zapalenie płuc	inne chor narząd oddech.	niezyt kiszek i żołądka u dzieci do lat 2	wątłość urodzona	uwiąd starczy	Inne choroby wiadome i niewiadome
1928	959	60	147	36	31	—	83	41	181	62	41	66	241
1929	**825**	**45**	**144**	**31**	**1**	**24**	**76**	**90**	**21**	**78**	**20**	**108**	**187**
w tem:													
W 1-o izb. zamieszk.	376	14	78	6	1	9	23	47	16	51	14	42	75
przez 1 os.	11	—	2	—	—	1	2	—	—	—	—	4	2
„ 2 „	36	1	8	2	—	1	2	2	4	2	—	7	7
„ 3 „	59	—	18	—	—	1	4	4	1	9	1	7	14
„ 4 „	90	6	16	—	—	2	4	11	5	15	3	7	21
„ 5 „	64	—	14	2	1	4	4	12	1	7	5	6	12
„ 6 i więcej	116	7	20	2	—	4	7	18	5	18	5	11	19
W 2-u izb. zamieszk.	129	2	26	5	—	7	11	15	1	18	5	18	21
przez 1 os.	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
„ 2 „	12	—	3	2	—	2	1	—	—	—	—	3	1
„ 3 „	21	—	4	1	—	—	—	3	—	2	2	6	3
„ 4 „	32	—	3	2	—	2	5	2	—	8	—	4	6
„ 5 „	21	—	8	—	—	2	—	3	1	3	—	1	1
„ 6 i więcej	41	—	8	—	—	1	4	7	—	5	3	3	10
W 3-y izb. zamieszk.	23	1	4	1	—	1	2	3	—	1	1	4	5
przez 1 os.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 2 „	3	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
„ 3 „	5	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	2
„ 4 „	6	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
„ 5 „	5	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—
„ 6 i więcej	4	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—
W 4-o izb. zamieszk.	4	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1
przez 1 os.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 2 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 3 „	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 4 „	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 5 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 6 i więcej	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Niewiadomo	293	28	35	18	—	7	39	25	4	8	—	44	85

*) W roku 1928 wypadki zgonów na udar i rozmiękczenie mózgu włączono do innych chorób wiadomych i niewiadomych.

Tabl. 19

Zgony w/g warunków mieszkaniowych i wieku zmarłych

1928—1929

Liczba izb w mieszkaniu oraz liczba osób w nich zamieszkałych	Razem	Grupy wieku						
		poniżej 1 roku	1 — 4	5 — 19	20 — 39	40 — 59	60 i wyżej	niewiadomy
1928	959	248	171	49	130	98	236	27
1929	**825**	**210**	**78**	**53**	**118**	**101**	**245**	**20**
w tem:								
W 1-o izbow. zamieszkanych	376	136	49	26	33	41	89	2
przez 1 os.	11	—	—	—	2	2	7	—
„ 2 „	36	3	3	1	3	6	20	—
„ 3 „	59	24	4	2	10	6	13	—
„ 4 „	90	39	13	6	4	12	15	1
„ 5 „	64	28	11	7	2	8	7	1
„ 6 i więcej	116	42	18	10	12	7	27	—
W 2-u izbow. zamieszkanych	129	44	11	5	15	14	40	—
przez 1 os.	2	—	—	—	—	—	2	—
„ 2 „	12	—	—	—	—	—	12	—
„ 3 „	21	8	1	—	2	2	8	—
„ 4 „	32	13	1	—	4	5	9	—
„ 5 „	21	7	2	2	3	4	3	—
„ 6 i więcej	41	16	7	3	6	3	6	—
W 3-y izbow. zamieszkanych	23	4	—	1	3	5	10	—
przez 1 os.	—	—	—	—	—	—	3	—
„ 2 „	3	—	—	—	—	—	—	—
„ 3 „	5	—	—	—	—	3	2	—
„ 4 „	6	1	—	—	3	1	1	—
„ 5 „	5	1	—	1	—	1	2	—
„ 6 i więcej	4	2	—	—	—	—	2	—
W 4-o izbow. zamieszkanych	4	—	—	—	1	1	2	—
przez 1 os.	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 2 „	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 3 „	1	—	—	—	—	—	1	—
„ 4 „	1	—	—	—	1	—	—	—
„ 5 „	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 6 i więcej	2	—	—	—	—	1	1	—
Niewiadomo	293	26	18	21	66	40	104	18

Wędrówki *)

a) Ruch wędrówkowy zewnętrzny

Ruch wędrówkowy zewnętrzny w/g płci i wyznania w poszczególnych miesiącach

Tabl. 20 — 1928—1929

Rok i miesiące	Przyjazdy: Ogółem przyjazdy	Przyjazdy: Chrześcijanie Razem	Chrześcijanie w tem: M.	Chrześcijanie w tem: K.	Przyjazdy: Starozakonni Razem	Starozakonni w tem: M.	Starozakonni w tem: K.	Wyjazdy: Ogółem wyjazdy	Wyjazdy: Chrześcijanie Razem	Chrześcijanie w tem: M.	Chrześcijanie w tem: K.	Wyjazdy: Starozakonni Razem	Starozakonni w tem: M.	Starozakonni w tem: K.
1928	5608	4889	2508	2381	719	416	303	3221	2619	1317	1302	602	364	238
1929	**6927**	**5352**	**3138**	**2214**	**1575**	**887**	**688**	**3169**	**2372**	**1322**	**1050**	**797**	**420**	**377**
w tem:														
Styczeń	609	503	304	199	106	57	49	350	317	169	148	33	18	15
Luty	541	409	238	171	132	66	66	281	208	107	101	73	29	44
Marzec	413	336	213	123	77	46	31	228	162	127	35	66	35	31
Kwiecień	534	448	235	213	86	50	36	281	227	131	96	54	26	28
Maj	412	297	184	113	115	62	53	215	136	72	64	79	40	39
Czerwiec	531	408	206	202	123	69	54	244	185	88	97	59	30	29
Lipiec	784	616	370	246	168	101	67	354	273	150	123	81	48	33
Sierpień.	654	487	308	179	167	88	79	267	202	111	91	65	34	31
Wrzesień	444	362	169	193	82	42	40	257	199	101	98	58	30	28
Październik	744	553	334	219	191	118	73	289	191	103	88	98	50	48
Listopad	725	536	328	208	189	102	87	230	156	95	61	74	48	26
Grudzień	536	397	249	148	139	86	53	173	116	68	48	57	32	25

b) Ruch wędrówkowy wewnętrzny

Przeprowadzki w mieście w/g płci i wyznania w poszczególnych miesiącach

Tabl. 21 — 1928—1929

Rok i miesiące	Ogółem przeprowadzek	w tem: Mężczyźni	w tem: Kobiety	Chrześcijanie Razem	Chrześcijanie w tem: Mężczyźni	Chrześcijanie w tem: Kobiety	Starozakonni Razem	Starozakonni w tem: Mężczyźni	Starozakonni w tem: Kobiety
1928	8940	4084	4856	7656	3459	4197	1284	625	659
1929	**11684**	**6403**	**5281**	**8055**	**4516**	**3539**	**3629**	**1887**	**1742**
w tem:									
Styczeń	939	519	420	747	427	320	192	92	100
Luty	1160	626	534	822	469	353	338	157	181
Marzec	879	491	388	679	403	276	200	88	112
Kwiecień	927	505	422	704	393	311	223	112	111
Maj	659	381	278	430	262	168	229	119	110
Czerwiec	501	270	231	377	208	169	124	62	62
Lipiec	890	483	407	620	347	273	270	136	134
Sierpień.	711	402	309	457	259	198	254	143	111
Wrzesień	833	424	409	660	324	336	173	100	73
Październik	1443	823	620	928	550	378	515	273	242
Listopad	1437	754	683	863	447	416	574	207	267
Grudzień	1305	725	580	768	427	341	537	298	239

*) Na podstawie danych Biura Meldunkowo-Adresowego Magistratu

II. ZDROWOTNOŚĆ PUBLICZNA

Personel lekarski oraz zakłady i urządzenia zdrowotne

Ogólny stan sanitarny Miasta

Tabl. 22 — 1929

Budynki			Mieszkania		Izby		Urządzenia sanitarne								
Ogółem mieszkalnych	w tem: skanalizowanych	w tem: z wodociągami lokalnemi	Ogółem mieszkań	w tem: 1-o izbowych	Ilość	kubatura (w tysiącach m^3)	studnie prywatne	studnie miejskie	wanny	umywalnie	zlewy	zlewy podwórzowe	ustępy (w podwórzach)	klozety (w mieszkaniach)	pisuary
2404	358	230	10370	4900	19240	770	404	12	297	300	1490	307	2200	1245	56

Zakłady zdrowotności publicznej*)

Tabl. 23 — 1928 1928

Wyszczególnienie	Razem	Rodzaj zakładu: Szpitale	Lecznice	Przychodnie	Zakłady kąpielowe
1928	12	1	2	4	5
1929	**13**	**1**	**2**	**5**	**5**
w tem:					
Miejskie . .	4	1	—	1	2
Kasy Chor. .	2	—	—	2	—
Kolejowe . .	2	—	—	1	1
Inne . . .	5	—	2	1	2

Personel sanitarny w/g płci

Tabl. 24 — 1928—1929

Wyszczególnienie	Liczba personelu: Razem	Mężczyzn	Kobiet
1928	96	44	52
1929	**96**	**47**	**49**
w tem:			
Lekarzy . . .	30	28	2
Dentystów . .	17	8	9
Weterynarzy	3	3	—
Felczerów . .	8	8	—
Akuszerek . .	38	—	38

Personel lekarski praktykujący w m. Włocławku w/g płci, wyznania i wieku

Tabl. 25 — 1929

Specjalność lekarska	Razem	Płeć: Mężczyźni	Kobiety	Wyznanie: Rz.-kat.	Ewang.	Staroz.	Wiek: do 30 lat	30—39	40—49	50 i wyżej
Ogółem .	**47**	**36**	**11**	**23**	**1**	**23**	**2**	**15**	**15**	**15**
Wewnętrzne . . .	13	12	1	7	1	5	—	3	6	4
Chirurgiczne . . .	2	2	1	2	—	—	—	—	—	2
Kobiece akuszeryjne	8	7	—	5	—	3	—	3	3	2
Dziecięce	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1
Gardła i nosa . .	1	1	—	1	—	—	—	—	1	—
Skórne i weneryczne	2	2	—	1	—	1	—	2	—	—
Oczu	2	2	—	1	—	1	—	—	1	1
Homeopatja . . .	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—
Dentyści	17	8	9	4	—	13	1	7	4	5

*) *Szpitale:* Szpital Miejski i Sejmiku pow. włocł. św. Antoniego ul. Toruńska. *Przychodnie:* Ambulatorjum Miejskie, ul. Botaniczna, Przychodnia Kasy Chorych, ul. Botaniczna, Przychodnia Kasy Chorych, ul. Pusta, Przychodnia kolejowa, Ambulatorjum Żydowskie, ul. Stodólna. *Zakłady kąpielowe:* Łaźnia Miejska Nr. 1, ul. Kapitulna, Łaźnia Miejska Nr. 2, ul. Łazienna, Łaźnia kolejowa, Zakład kąpielowy Górzyńskiego, ul. Seminaryjska, Mykwa, ul. Królewiecka. *Lecznice:* Zakład fizykalny Dr. Lesińskiego i st. felczera Filipiaka, ul. Kościuszki 9, Zakład rentgenowski Dr. Gołębiowskiego. ul. Łęgska 42.

Choroby zakaźne*)

Tabl. 26 — Zamieldowane wypadki chorób zakaźnych w/g miesięcy**) — 1928—1929

Rok i miesiące	Razem	Ospa (wietrzna)	Dur plamisty	Dur brzuszny i rzekomy	Dur powrotny	Czerwonka	Płonica	Błonica	Zapalenie opon mózg.-rdz.	Odra	Róża	Krztusiec	Zimnica	Gorączka połogowa	Gruźlica	Zapalenie nagminne mózgowia	Jaglica	Nosacizna	Wąglik	Włośnica	Zatrucie mięsne	Wodowstręt	Heine-Medina
		Rodzaj choroby																					
1928	682	6	—	59	—	1	64	33	.	415	7	81	—	15	.	—	—	—	—	—	—	1	—
1929	**239**	**1**	—	**77**	—	—	**52**	**27**	**2**	**17**	**7**	**4**	—	**23**	.	—	**12**	—	**1**	**7**	**1**	**8**	—
w tem:																							
I	53	—	—	1	—	—	16	5	—	9	3	3	—	7	.	—	—	—	—	7	1	8	—
II	38	—	—	1	—	—	7	1	—	4	2	—	—	4	.	—	12	—	—	—	—	—	—
III	7	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	3	.	—	—	—	1	—	—	—	—
IV	17	—	—	4	—	—	8	1	—	—	1	—	—	2	.	—	—	—	—	—	—	—	—
V	15	—	—	3	—	—	10	—	—	1	1	—	—	—	.	—	—	—	—	—	—	—	—
VI	7	—	—	2	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	.	—	—	—	—	—	—	—	—
VII	4	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	.	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	15	—	—	2	—	—	4	6	—	2	—	—	—	1	.	—	—	—	—	—	—	—	—
IX	26	1	—	19	—	—	2	—	1	—	—	—		3	.	—	—	—	—	—	—	—	—
X	26	—	—	22	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	.	—	—	—	—	—	—	—	—
XI	21	—	—	15	—	—	2	3	—	1	—	—	—	—	.	—	—	—	—	—	—	—	—
XII	10	—	—	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	.	—	—	—	—	—	—	—	—

Tabl. 27 — Zameldowane wypadki chorób zakaźnych w/g płci i wieku — 1928—1929

Nazwa choroby	Ogółem			Grupy wieku: poniżej 1 roku		1—4		5—19		20—39		40—59		60 i wyżej		niewiadomy	
	razem	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.	m.	k.
1928	682	345	337	22	14	160	156	141	126	14	31	2	6	6	4	—	—
1929	**239**	**125**	**114**	**4**	**9**	**28**	**11**	**62**	**47**	**17**	**32**	**7**	**4**	**4**	**3**	**3**	**8**
w tem:																	
Ospa (wietrzna)	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dur plamisty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dur brzuszny i rzekomy	77	41	36	—	—	2	—	27	24	7	9	3	1	1	12	1	—
Dur powrotny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwonka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Płonica	52	31	21	—	2	10	6	21	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Błonica	27	19	8	2	2	11	3	5	3	—	—	—	—	—	—	1	—
Zapalenie opon mózg.-rdz.	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Odra	17	11	6	—	—	5	2	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Róża	7	5	2	—	1	—	—	1	1	2	—	—	—	2	—	—	—
Krztusiec	4	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorączka połogowa	23	—	23	—	—	—	—	—	—	—	19	—	3	—	1	—	—
Gruźlica	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zapalenie nagminne mózgowia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jaglica	12	10	2	—	—	—	—	—	1	7	1	2	—	1	—	—	—
Nosacizna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wąglik	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Włośnica	7	3	4	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	1	2
Zatrucie mięsne	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Wodowstręt	8	2	6	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	5
Heine-Medina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Na podstawie meldunków składanych w Oddziale Zdrowia W-łu Społecznego Magistratu.
**) Choroby oznaczone kropką nie były meldowane.

Zameldowane wypadki chorób zakaźnych oraz zgony na choroby zakaźne w/g płci i wyznania

Tabl. 28 1928—1929

Nazwa choroby	Ogółem		Chrześcijanie						Starozakonni					
			Razem		Mężcz.		Kobiety		Razem		Mężcz.		Kobiety	
	Zach.	Zg.	Zach.	Zg.	Zach.	Zg.	Zach.	Zg.	Zach.	Zg.	Zach.	Zg.	Zach.	Zg.
1928	682	54	631	46	315	23	316	23	51	8	30	2	21	6
1929	**239**	**175**	**226**	**159**	**115**	**75**	**111**	**84**	**13**	**16**	**10**	**11**	**3**	**5**
w tem:														
Ospa (wietrzna) . .	1	–	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	–	—
Dur plamisty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	–	—	—
Dur brzuszny i rzekomy	77	8	69	8	36	4	33	4	8	—	5	—	3	—
Dur powrotny . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwonka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Płonica	52	4	49	4	28	3	21	1	3	—	3	—		—
Błonica	27	9	26	9	18	4	8	5	1	—	1	—	—	—
Zapalenie opon mózg.-rdzeniowych . .	2	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Odra	17	—	17	—	11	—	6	—	—	—	—	—	—	—
Róża	7	2	7	2	5	1	2	1	—	—	—	—	—	—
Krztusiec	4	1	4	1	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—
Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorączka połogowa .	23	5	23	5	—	—	23	5	—	—	—	—	—	—
Gruźlica	.	145	.	129	.	62	.	67	.	16	.	11	.	5
Zapalenie nagminne mózgowia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jaglica	12	—	11	—	9	—	2	—	1	—	1	—	—	—
Nosacizna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wąglik	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Włośnica	7	—	7	—	3	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Zatrucie mięsne . . .	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Wodowstręt	8	—	8	—	2	—	6	—	—	—	—	—	—	—
Heine-Medina . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Zameldowane wypadki zachorowań na choroby zakaźne w poszczególnych blokach miejskich

Tabl. 29 1929

Bloki*) Miasta	Razem	Rodzaj choroby																				
		Ospa (wietrzna)	Dur plamisty	Dur brzuszny i rzekomy	Dur powrotny	Czerwonka	Płonica	Błonica	Zapalenie opon mózg.-rdzen.	Odra	Róża	Krztusiec	Zimnica	Gorączka połogowa	Gruźlica	Zapalenie nagminne mózgowia	Jaglica	Nosacizna	Wąglik	Włośnica	Zatrucie mięsne	Wodowstręt	Heine-Medina
Miasto	**239**	**1**	—	**77**	—	—	**52**	**27**	**2**	**17**	**7**	**4**	—	**23**	.	—	**12**	—	**1**	**7**	**1**	**8**	—
w tem:																							
Blok I	69	—	—	26	—	—	13	7	—	2	2	1	—	4	.	—	7	—	1	5	1	—	—
„ II	26	—	—	11	—	—	4	7	—	1	2	—	—	—	.	—	—	—	—	—	—	1	—
„ III	35	—	—	11	—	—	6	4	1	3	1	—	—	5	.	—	4	—	—	—	—	—	—
„ IV	8	—	—	4	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	.	—	—	—	—	—	—	—	—
„ V	25	—	—	4	—	—	12	2	1	1	—	1	—	4	.	—	—	—	—	—	—	—	—
„ VI	13	1	—	5	—	—	2	—	—	1	1	—	—	2	.	—	1	—	—	—	—	—	—
„ VII	37	—	—	10	—	—	11	4	—	1	1	2	—	6	.	—	—	—	—	2	—	—	—
„ VIII	11	—	—	3	—	—	2	—	—	5	—	—	—	1	.	—	—	—	—	—	—	—	—
„ IX	13	—	—	1	—	—	2	1	—	2	—	—	—	—	.	—	—	—	—	—	—	7	—
Niewiad.	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	.	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Vide objaśnienie i wykres na str. 7.

Powiatowa Kasa Chorych we Włocławku

Liczba ubezpieczonych w/g płci z podziałem na Członków Kasy i Członków Rodzin

Tabl. 30 m. Włocławek 1928—1929

Rok	Ogółem			Członkowie Kasy			Członkowie Rodzin		
	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.
1928	31026	14796	16230	12831	8936	3895	18195	5860	12335
1929	**28165*)**	**12766**	**15399**	**10795**	**6973**	**3822**	**17370**	**5795**	**11577**

Personel lekarski

Tabl. 31 m. Włocławek 1928—1929

Wyszczególnienie	Razem			Lekarze			Dentyści			Farmaceuci			Personel pomocn.
	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	
1928	37	25	12	17	16	1	6	1	5	14	8	2	4
1929	**46**	**32**	**14**	**25**	**24**	**1**	**6**	**1**	**5**	**15**	**7**	**3**	**5**
w tem:													
W Powiat. Kasie Chorych	41	27	14	20	19	1	6	1	5	15	7	3	5
„ Przychodni Przeciwgruźliczej	2	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 2-ch Przychodn. fabrycz.	2	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Na Kolonji letniej w Przyrudziu	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—

Ruch chorych w/g przyczyn

Tabl. 32 m. Włocławek 1928—1929

Rok	Przyczyna								
	Zakaźne epidemicz.	w tem gruźlica	Wenerycz. i skórne	Ukł. nerw. i narządu zmysł.	Narządu krążenia	Narządu oddychania	Narządu trawienia	Narządu moczo-płc.	Ciąży i porodu
1928	51596	2633	7472	8772	1028	6218	16412	2979	893
1929	**42039**	**3736**	**4200**	**5930**	**1515**	**5695**	**11871**	**2068**	**1049**

Tabl. 32 (dalszy ciąg) 1928—1929

Rok	Przyczyna						
	Skóry i tkanki łącznej	Kości i narządów ruchu	wady rozwojowe	Niemowlęctwa	Starość	Zaburzenia wywołane przez bodźce zewnętrzne	Choroby niedostatecznie określone
1928	2476	1309	34	156	11	718	485
1929	2148	1366	38	60	19	2145	249

Ogólna pomoc ubezpieczeniowa Pow. Kasy Chorych

Tabl. 33 m. Włocławek 1928—1929

Rok	Porady				Skierowano do:		
	w przychodni	w tem: pierwsze	w tem: następne	w domu chorego	Szpitala św. Anton.	Szpitala psychjatr.	Kolonji leczniczej
1928	117767	72590	45177	28816	943	5	141
1929	128764	33194	95570	23999	1021	9	114

*) Zmniejszenie się liczby ubezpieczonych, głównie robotników zatrudnionych w przemyśle fabrycznym, spowodowane zostało kryzysem gospodarczym.

Pomoc akuszeryjna i felczerska

Tabl. 34 — 1928—1929

Rok	Wizyty akuszerek przy porodach			Pomoc felczerska			
	Ogółem	w tem: pierwsze	w tem: następne	Ogółem	w tem: zastrzyki	w tem: opatrunki	w tem: bańki
1928	11584	1448	10136	11658	5446	2125	4087
1929	8672	1084	7588	16329	7129	3076	6124

Analizy, wydane recepty i protezy, oraz opieka nad matką i dzieckiem

Tabl. 35 — 1928—1929

Rok	Analizy			Wykonano recept			Wydano protez		Opieka nad matką i dzieckiem		
	Ogółem	w tem: własne	w tem: obce	Ogółem	w aptece: własnej	w aptece: innych	Ogółem	w tem okularów	Liczba zasiłk. pokarm.	Liczba dni pozost. pod opieką	Liczba odwiedzin pielęgn.
1928	2417	2143	328	141744	122575	19169	565	221	2554	1213	8624
1929	3052	2875	177	189718	189158	566	709	522	1504	2158	10229

Świadczenia pieniężne

Tabl. 36 — 1928—1929

Rok	Zasiłki pieniężne w czasie choroby			Zasiłki połogowe i pokarmowe				Liczba zasiłków pogrzebowych
	Liczba niezdolnych do pracy	Liczba dni niezdolności do pracy	Suma wypłacona zasiłków zł.	Liczba zasiłków	Liczba dni zasiłku połogow.	Liczba dni zasiłku pokarm.	Suma wypłacona zasił. poł. i pokar. zł.	
1928	1588	74804	194,346.03	69	4602	64908	20,686.26	543
1929	2469	79771	272,360.11	77	6097	78083	41,906.10	421

III. CENY*)

Wskaźnik miesięczny cen hurtowych w Polsce

Tabl. 37 — 1929

Wskaźnik	Miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	Styczeń 1914 r. = 100,0											
Ogólny . .	**115,5**	**117,1**	**117,3**	**116,5**	**113,0**	**112,9**	**113,2**	**112,7**	**111,3**	**110,3**	**112,2**	**109,0**
Artykuły rolne .	106,8	120,5	119,6	117,9	109,9	110,0	111,1	110,0	107,0	105,2	110,3	104,7
Artykuły przem. .	116,6	116,5	117,4	116,9	116,7	116,1	115,9	115,7	115,4	115,1	114,5	113,8
	Rok 1927 = 100,0											
Ogólny . .	**97,5**	**98,8**	**99,0**	**98,3**	**95,4**	**95,2**	**95,5**	**95,1**	**93,9**	**93,1**	**94,7**	**92,0**
Artykuły rolne .	89,5	92,3	91,6	90,3	84,2	84,3	85,1	84,3	82,0	80,6	84,5	80,2
Artykuły przem. .	104,0	103,9	104,7	104,3	104,1	103,6	103,4	103,2	102,9	102,7	102,1	101,1

Porównanie kosztów żywności w większych miastach

Tabl. 38 — Warszawa = 100,0 — 1929

Miasta	Przeciętna roczna			Miesiące											
	1927	1928	1929	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Włocławek.	83,9	83,6	80,7	80,1	76,1	80,7	78,3	80,3	84,2	83,1	81,3	81,3	80,3	81,6	81,0
Płock . . .	78,9	78,6	76,1	73,6	72,2	74,3	72,2	73,6	77,2	79,2	79,5	79,0	78,2	77,6	76,6
Kalisz. . .	85,7	83,5	81,2	83,4	82,6	82,8	81,2	79,0	79,1	81,0	80,8	81,2	80,8	80,5	81,4
Toruń . . .	88,0	89,9	86,7	87,1	87,5	85,8	83,1	83,8	85,5	87,3	87,3	89,6	88,4	87,6	86,9
Łódź . . .	92,9	92,7	91,1	90,5	91,9	92,8	90,9	93,8	92,4	92,1	91,2	91,1	89,8	88,2	88,5

Wskaźnik kosztów żywności w/g miast

Tabl. 39 — 1929

Miasta	Miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	Styczeń 1914 r. = 100,0											
Włocławek . . .	134,7	134,2	136,0	130,1	133,0	134,7	133,0	128,9	129,1	129,1	133,2	134,2
Warszawa. . . .	145,6	152,9	145,9	143,9	143,6	138,6	138,7	137,3	137,4	139,3	141,5	143,5
Płock	131,5	135,3	133,0	127,5	129,6	131,2	134,7	133,9	133,3	133,6	134,7	134,9
Kutno	133,7	135,0	130,8	127,0	124,0	125,4	120,9	120,8	121,6	124,9	128,0	129,3
Kalisz	141,2	146,8	140,4	135,9	131,7	127,4	130,4	129,0	129,7	130,9	132,3	135,6
Toruń	127,3	134,2	125,7	119,9	120,7	118,8	121,4	120,3	123,5	123,5	124,4	125,0
Łódź	141,3	150,6	145,2	140,3	144,2	137,3	136,9	134,1	134,3	134,1	133,7	136,0
	Rok 1927 = 100,0											
Włocławek . . .	96,5	96,1	97,4	93,2	95,3	96,5	95,3	92,3	92,5	92,5	95,4	96,1
Warszawa. . . .	101,0	106,0	101,2	99,8	99,6	96,1	96,2	95,2	95,3	96,6	98,1	99,5
Płock.	94,2	96,9	95,3	91,3	92,8	94,0	96,5	95,9	95,5	95,7	96,5	96,6
Kutno	95,8	96,7	93,7	91,0	88,8	89,8	86,6	86,5	87,1	89,5	91,7	92,6
Kalisz	98,3	102,2	97,8	94,6	91,7	88,7	90,8	89,8	90,3	91,1	92,1	94,4
Toruń	100,0	105,4	98,7	94,2	94,8	93,3	95,4	94,5	97,0	97,0	97,7	98,2
Łódź	98,4	104,9	101,1	97,7	100,4	95,6	95,3	93,4	93,5	93,4	93,1	94,7

*) Na podstawie tygodniowych notowań Biura Statystycznego Magistratu uzgodnionych z danemi Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Ceny artykułów pierwszej

Tabl. 40 Grosze (0,01 złoty) m. Wło

Rok	Chleb żytni przemiał 70%	Chleb żytni przemiał 65%	Chleb razowy	Chleb pszenny	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Kasza jęczmienna	Kasza jaglana	Kasza gryczana	Kasza manna	Strączkowe groch polny	Strączkowe fasola biała	Mięso wołowe	Mięso cielęce	Mięso baranie	Mięso wieprzowe	Kiełbasa
	za kg.																
Styczeń																	
1928	—	56	39	72	76	59	65	110	100	100	60	70	230	230	230	250	350
1929	**44**	—	**36**	**62**	**67**	**47**	**56**	**102**	**92**	**102**	**65**	**107**	**210**	**200**	**200**	**245**	**340**
Luty																	
1928	—	56	39	72	80	59	65	100	100	110	60	70	230	230	230	250	350
1929	**47**	—	**39**	**64**	**68**	**50**	**62**	**103**	**91**	**100**	**56**	**96**	**210**	**200**	**200**	**245**	**340**
Marzec																	
1928	—	56	40	79	79	65	70	100	100	110	63	70	230	230	230	250	340
1929	**48**	—	**40**	**68**	**73**	**51**	**60**	**120**	**95**	**100**	**60**	**115**	**220**	**200**	**210**	**250**	350
Kwiecień																	
1928	—	75	54	86	90	78	75	100	100	110	65	80	230	230	230	250	340
1929	**48**	—	**40**	**63**	**73**	**50**	**60**	**120**	**95**	**100**	**55**	**115**	**220**	**200**	**210**	**260**	**370**
Maj																	
1928	—	73	52	81	85	76	75	110	110	110	70	75	230	230	230	260	350
1929	**38**	—	**30**	**66**	**69**	**39**	**60**	**100**	**110**	**100**	**80**	**100**	**230**	**220**	**230**	**270**	380
Czerwiec																	
1928	—	65	48	76	80	68	75	110	110	100	70	80	230	230	230	260	350
1929	**40**	—	**32**	**70**	**70**	**38**	**60**	**100**	**120**	**110**	**80**	**160**	**230**	**220**	**230**	**270**	**380**
Lipiec																	
1928	—	60	48	70	80	63	75	110	109	105	65	80	230	230	230	280	380
1929	**42**	—	**34**	**77**	**82**	**43**	**55**	**105**	**90**	**100**	**65**	**110**	**230**	**220**	**230**	**270**	**380**
Sierpień																	
1928	—	55	38	75	79	53	70	110	105	105	70	80	210	200	200	280	360
1929	**40**	—	**32**	**70**	**75**	**41**	**50**	**100**	**100**	**100**	**50**	**97**	**230**	**230**	**220**	**290**	**380**
Wrzesień																	
1928	—	49	35	68	70	52	68	106	101	101	72	75	210	200	200	280	360
1929	**39**	—	**30**	**60**	**65**	**39**	**48**	**100**	**90**	**99**	**55**	**97**	**230**	**220**	**220**	**290**	**380**
Październik																	
1928	—	46	33	61	66	49	64	106	104	95	57	76	210	200	200	280	360
1929	**35**	—	**30**	**56**	**61**	**36**	**45**	**100**	**110**	**100**	**52**	**92**	**230**	**220**	**220**	**290**	**380**
Listopad																	
1928	—	46	33	65	70	49	60	110	105	100	67	80	210	200	200	245	340
1929	—	**42**	**30**	**61**	**66**	**42**	**48**	**110**	**110**	**100**	**60**	**92**	**230**	**220**	**220**	**290**	380
Grudzień																	
1928	—	46	32	61	66	46	65	106	97	96	60	94	210	200	200	245	340
1929	—	—	**30**	**65**	**62**	**39**	**50**	**105**	**107**	**100**	**54**	**92**	**230**	**220**	**220**	290	**380**

potrzeby w handlu detalicznym

cławek 1928—1929

Rok	Tłuszcze zwierzęce: słonina solona	Tłuszcze zwierzęce: szmalec wieprzowy	Tłuszcze zwierzęce: sadło	Nabiał: mleko	Nabiał: masło	Nabiał: ser	Nabiał: jaja	śledź	cukier	Kolonjalne: ryż	Kolonjalne: kawa	Kolonjalne: herbata	ziemniaki	cebula	Opał i różne: węgiel	Opał i różne: nafta	Opał i różne: mydło do prania	Opał i różne: soda do prania
	za kg.			za litr	za kg.		za szt.		za kg.						za 10 kg.	za kg.		
								Styczeń										
1928	360	500	360	38	525	150	30	25	140	100	800	2200	14	45	55	70	190	40
1929	**320**	**450**	**330**	**48**	**580**	**150**	**25**	**23**	**150**	**88**	**1000**	**2500**	**20**	**60**	**66**	**74**	**200**	**33**
								Luty										
1928	360	500	360	36	600	135	20	23	140	100	1000	2000	14	45	55	70	200	40
1929	**320**	**450**	330	**45**	**700**	**135**	**22**	**22**	**150**	**90**	**900**	**2300**	**20**	**60**	67	**70**	**190**	**34**
								Marzec										
1928	330	440	330	36	650	150	17	23	140	100	1000	2000	14	50	55	70	200	40
1929	**340**	**340**	**460**	**45**	**800**	**130**	**19**	**22**	**150**	**95**	**1200**	**2000**	**15**	**55**	**72**	**78**	**200**	**36**
								Kwiecień										
1928	340	460	340	38	550	150	16	25	148	100	1000	2200	15	50	60	70	200	30
1929	**360**	**480**	**360**	**40**	**700**	**130**	14	**22**	**150**	**95**	**1200**	**2000**	**13**	**55**	**69**	78	**200**	**36**
								Maj										
1928	360	480	360	39	600	135	16	25	150	100	1000	2200	19	100	59	70	190	22
1929	**370**	**480**	**370**	**40**	**780**	**140**	**17**	**25**	**150**	**100**	**1200**	**2000**	**20**	**80**	**72**	**77**	**200**	**30**
								Czerwiec										
1928	360	480	360	38	500	150	17	20	150	100	1000	2500	20	100	58	70	190	25
1929	**370**	**480**	**370**	**40**	**680**	**150**	**20**	**25**	**150**	**100**	**1200**	**2500**	**19**	**100**	**70**	**76**	**178**	**30**
								Lipiec										
1928	400	500	390	40	500	150	17	20	150	95	1100	2500	25	100	58	70	190	30
1929	**370**	**480**	**370**	**40**	**680**	**175**	**20**	**25**	**160**	**95**	**1200**	**2500**	**12**	**100**	**71**	**73**	**180**	**30**
								Sierpień										
1928	380	480	360	43	660	160	17	21	149	94	1000	2200	25	60	58	71	200	34
1929	**380**	**500**	**400**	**40**	**660**	**155**	**16**	**25**	**160**	**92**	**1200**	**2500**	**12**	**30**	**70**	**73**	**180**	**30**
								Wrzesień										
1928	380	480	360	45	740	150	20	22	152	90	1000	2200	16	50	64	76	190	35
1929	**380**	**500**	**400**	**40**	**660**	**180**	**20**	**20**	160	**90**	**1200**	**2200**	**10**	**50**	**70**	**76**	**188**	**30**
								Październik										
1928	380	480	360	45	600	150	24	22	154	82	900	2200	10	60	64	73	200	35
1929	**380**	**500**	**400**	**40**	**670**	**170**	**23**	**25**	**160**	**99**	**1000**	**2200**	**10**	**40**	**70**	**79**	**200**	**30**
								Listopad										
1928	320	450	330	48	700	160	26	25	150	90	1000	2500	12	50	65	81	190	36
1929	**380**	**500**	**400**	**40**	**650**	**162**	**25**	**25**	**162**	**100**	**1000**	**2200**	**10**	**40**	**73**	**79**	**200**	**30**
								Grudzień										
1928	320	450	330	48	725	150	27	25	150	90	1300	2500	16	50	65	73	195	35
1928	**380**	**500**	**400**	**42**	**695**	**168**	**26**	**26**	**160**	**100**	**1000**	**2500**	**9**	**36**	**71**	**81**	**200**	**30**

Tabl. 41

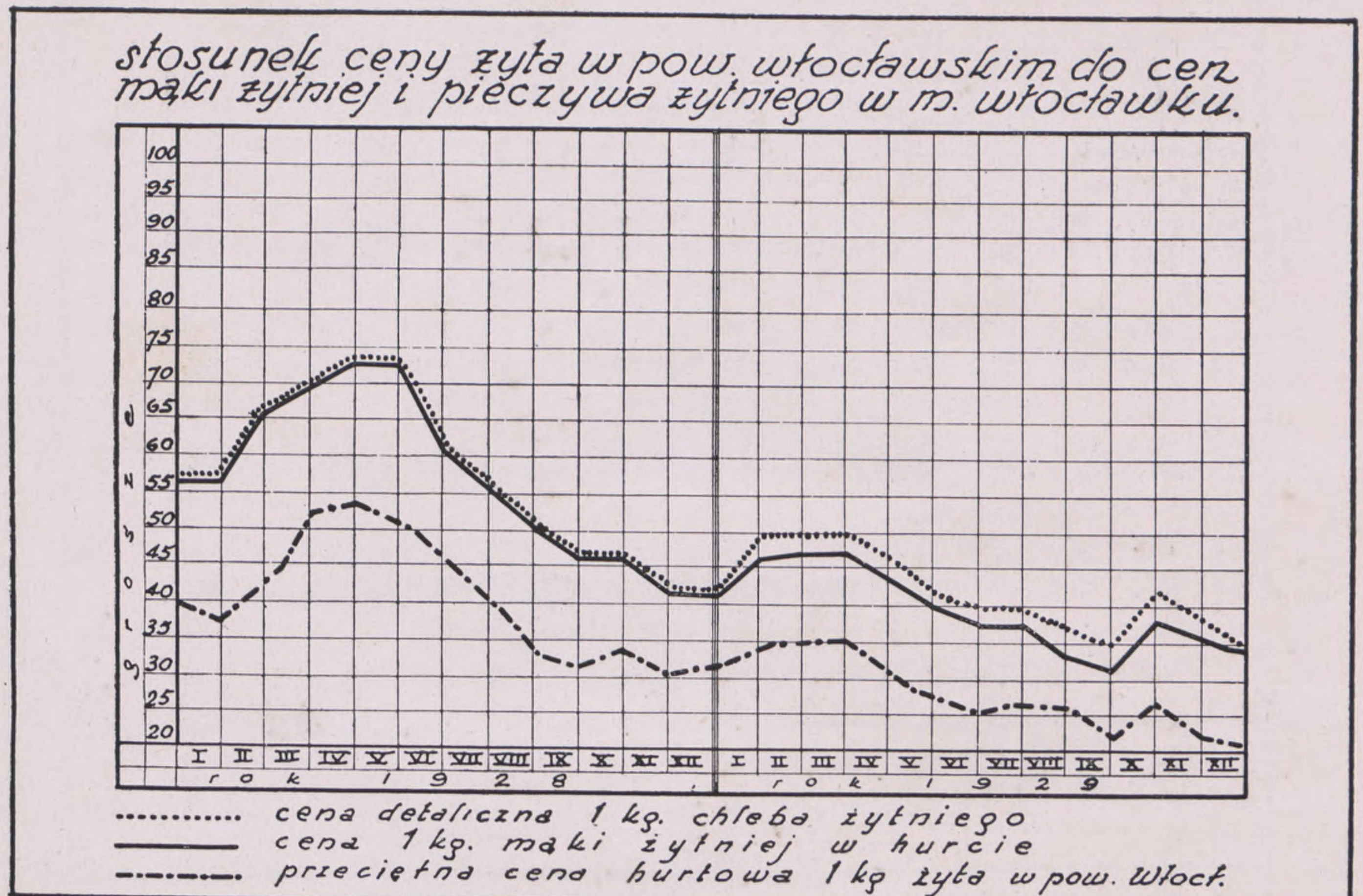
Ceny miejscowe płacone producentom w pow. Włocławskim

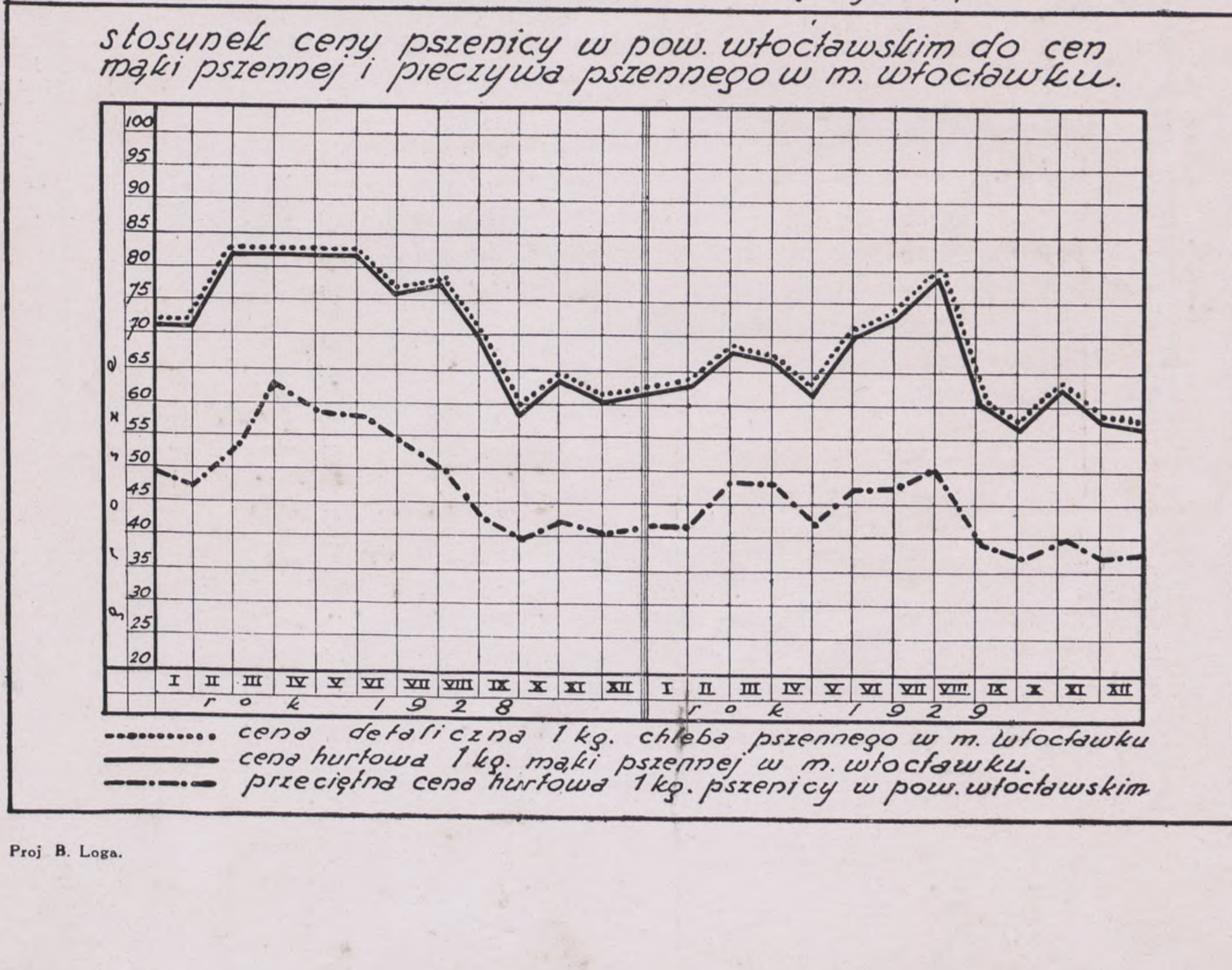
Powiat Włocławski

1928—1929

Rok	Główne ziemiopłody i pasza: Pszenica	Żyto	Jęczmień: browarny	Jęczmień: in. gat.	Owies	Gryka	Groch	Ziemniaki: jadalne	Ziemniaki: fabryczne	Siano koniczyny	Siano	Słoma	Inwentarz żywy: Koń roboczy od	Koń roboczy do	Krowa dojna od	Krowa dojna do	Produkty żywnościowe zwierzące: Wieprz żywej wagi	Mleko	Jaja
	zł. za 100 kg.												zł. za szt.				zł. za kg.	zł. za l.	zł. za 10 szt.
STYCZEŃ																			
1928	48,73	39,12	37,50	.	36,58	.	64,57	7,75	6,55	8,31	6,17	4,17	373	600	396	685	1,94	0,29	2,55
1929	**41,30**	**31,30**	**31,89**	**30,20**	**31,06**	**42,50**	**44,00**	**9,07**	**7,02**	**25,32**	**15,77**	**8,68**	**293**	**539**	**337**	**661**	**1,61**	**0,31**	**2,55**
LUTY																			
1928	47,80	38,27	37,73	.	34,86	42,50	50,71	7,61	6,39	8,67	6,60	4,30	360	683	396	740	1,64	0,26	1,89
1929	**40,55**	**30,50**	**31,50**	**30,18**	**30,75**	**42,00**	**43,25**	**9,87**	**7,08**	**19,21**	**14,64**	**7,41**	**276**	**550**	**353**	**622**	**1,67**	**0,33**	**2,67**
MARZEC																			
1928	52,54	42,36	39,73	.	38,27	48,00	54,00	7,73	6,90	7,30	5,42	3,50	377	739	421	746	1,68	0,26	1,45
1929	**47,25**	**33,90**	**34,00**	**31,45**	**33,11**	**45,00**	**52,25**	**11,21**	**6,17**	**18,14**	**13,18**	**8,39**	**319**	**608**	**353**	**671**	**1,66**	**0,30**	**2,35**
KWIECIEŃ																			
1928	61,00	50,75	48,00	.	46,42	.	66,17	7,92	6,58	9,50	8,00	4,20	461	829	436	789	1,71	0,26	1,20
1929	**46,10**	**32,81**	**33,35**	**31,94**	**32,90**	**47,50**	**48,25**	**10,45**	**7,71**	**18,13**	**14,29**	**8,32**	**335**	**640**	**340**	**586**	**1,76**	**0,29**	**1,49**
MAJ																			
1928	59,30	52,55	48,27	.	47,82	.	64,33	9,83	8,70	12,00	12,00	5,17	423	733	387	662	1,67	0,28	1,26
1929	**44,39**	**29,11**	**30,89**	**29,57**	**30,79**	**50,00**	**41,78**	**9,50**	**7,50**	**18,75**	**14,25**	**8,83**	**362**	**592**	**364**	**608**	**2,13**	**0,26**	**1,19**
CZERWIEC																			
1928	57,50	51,29	47,83	.	44,71	.	.	8,92	7,75	.	7,50	3,60	386	679	371	650	1,86	0,28	1,20
1929	**41,90**	**25,05**	**26,75**	**25,21**	**25,74**	**36,00**	**42,50**	**6,93**	**5,86**	**17,17**	**10,63**	**6,50**	**307**	**634**	**388**	**648**	**2,02**	**0,26**	**1,48**
LIPIEC																			
1928	54,70	46,20	45,75	.	44,70	.	60,00	11,80	8,00	9,50	7,80	4,70	414	755	441	786	1,85	0,25	1,40
1929	**47,28**	**25,11**	**26,06**	**24,80**	**26,50**	**45,00**	**42,00**	**7,88**	**7,00**	**13,89**	**10,80**	**6,71**	**357**	**658**	**361**	**658**	**1,97**	**0,25**	**1,55**
SIERPIEŃ																			
1928	51,00	40,83	39,36	.	39,75	50,00	68,75	16,13	.	11,71	10,29	6,00	337	667	416	717	1,89	0,26	1,39
1929	**46,89**	**25,21**	**27,87**	**25,77**	**25,36**	.	**45,00**	**7,81**	**6,00**	**13,17**	**11,00**	**6,10**	**328**	**675**	**375**	**647**	**2,07**	**0,26**	**1,62**
WRZESIEŃ																			
1928	44,31	34,00	34,96	.	34,08	.	57,00	12,58	11,75	14,25	10,88	6,11	407	729	375	682	1,92	0,27	1,59
1929	**37,70**	**23,15**	**25,08**	**23,23**	**22,00**	.	**40,71**	**5,56**	**5,00**	**11,89**	**8,44**	**6,18**	**350**	**658**	**385**	**680**	**2,02**	**0,27**	**1,50**
PAŹDZIERNIK																			
1928	39,88	32,00	32,00	.	32,86	.	60,00	8,14	6,86	15,60	11,80	6,55	395	630	353	600	1,85	0,29	2,03
1929	**36,65**	**21,55**	**24,28**	**22,33**	**20,95**	**30,00**	**41,86**	**4,15**	**3,48**	**9,33**	**9,62**	**6,57**	**343**	**623**	**368**	**663**	**2,14**	**0,26**	**1,93**
LISTOPAD																			
1928	43,33	33,77	32,14	.	33,45	.	46,67	7,73	6,39	14,44	11,81	7,27	294	600	338	596	1,67	0,30	2,28
1929	**37,10**	**22,20**	**24,75**	**22,87**	**21,84**	**21,00**	**41,33**	**4,36**	**3,45**	**9,50**	**7,64**	**5,07**	**290**	**548**	**350**	**598**	**2,18**	**0,28**	**2,27**
GRUDZIEŃ																			
1928	41,50	31,00	30,00	.	30,87	.	48,86	7,59	6,32	17,10	14,12	7,97	263	531	350	629	1,72	0,34	2,48
1929	**36,90**	**22,65**	**24,63**	**22,18**	**21,95**	.	**39,00**	**4,79**	**3,86**	**10,38**	**7,94**	**5,40**	**290**	**552**	**390**	**635**	**2,14**	**0,29**	**2,38**

Tabl. VI. 1928 — 1929 r.





Proj. B. Loga.

Ceny bydła na targowisku miejskiem

Tabl. 42 — 1928—1929

Rok	Miesiące I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	zł. za kg. żywej wagi											
Wół												
1928	1,10	1,10	1,10	1,15	1,20	0,95	1,35	1,15	1,15	1,15	1,05	1,05
1929	**1,05**	**1,05**	**1,05**	**1,05**	**1,00**	**1,10**	**1,20**	**1,20**	**1,15**	**1,15**	**1,00**	**1,10**
Wieprz												
1928	1,60	1,60	1,58	1,80	1,88	1,90	1,70	1,70	1,78	1,67	1,63	1,55
1929	**1,55**	**1,63**	**1,73**	**2,28**	**2,27**	**2,10**	**2,10**	**2,20**	**2,00**	**2,00**	**2,20**	**2,30**
Cielę												
1928	1,10	1,05	1,10	1,30	1,15	0,95	1,35	1,45	1,20	1,20	1,05	1,05
1929	**1,05**	**1,05**	**1,05**	**1,05**	**1,05**	**1,05**	**1,10**	**1,20**	**1,25**	**1,25**	**1,10**	**1,10**
Baran												
1928	0,95	0,95	0,95	0,95	1,00	0,85	1,10	1,05	1,10	1,00	1,00	1,95
1929	**0,95**	**0,95**	**0,95**	**0,95**	**0,95**	**1,00**	**1,00**	**1,10**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**

Ceny ryb notowane na targu miejskim m. Włocławka

Tabl. 43 — 1929

Miesiące	Miętusy	Szczupaki	Leszcze	Liny	Karasie	Okonie	Płotki	Drobne ryby	Karpie	Łososie	Sandacze	Brzany	Cyrty	Świnki	Jazie	Sumy	Jazgarze	Węgorze	Raki
	zł. za kg.																		zł. za kopę
I	—	6,75	5,75	5,75	5,75	3,75	1,50	0,75	6,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II	—	6,75	5,75	5,75	5,75	3,75	1,50	—	4,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III	2,25	5,75	4,25	4,75	4,75	2,50	2,00	1,50	—	8,25	5,25	4,75	3,75	—	—	2,25	—	—	—
IV	—	5,75	5,75	—	—	3,75	2,75	1,75	—	6,75	6,00	6,75	4,75	4,25	4,25	—	4,25	—	—
V	2,25	4,75	3,25	3,75	3,75	2,75	1,75	0,80	4,25	5,75	5,25	4,75	3,75	3,25	3,25	2,75	3,25	4,75	3,50
VI	2,50	4,25	2,75	3,25	2,75	2,75	1.75	0,80	5,25	7,25	5,25	4,75	3,75	3.25	3,25	2,75	3,25	4,25	3,25
VII	1,75	5,75	5,25	5,25	5,25	3,25	1,75	1,25	—	10,25	6,25	6,25	5,25	4,25	4,25	3,75	3,25	6,25	6,25
VIII	—	4,75	4,75	4,25	4,25	2,75	2,75	1,75	—	9,25	5,25	5,25	3,75	3,75	3,75	2,75	2,25	5,25	5,25
IX	2,25	5,25	4,75	4,75	5,25	2,75	1,75	1,75	—	10,25	5,25	5,25	4,25	3,75	3,75	3,75	3,75	5,25	5,25
X	2,25	5,25	4,75	5,25	5,25	3,25	1,75	1,25	5,25	8,25	—	5,25	4,75	3,75	3,75	3,25	3,75	—	3,25
XI	2,25	5,25	5,25	5,25	4,25	3,25	2,25	1,25	5,25	10.25	6,25	6,50	5,25	4,25	4,25	3,25	4,25	—	4,25
XII	2,25	5,25	5,00	5,00	4,00	3,00	2,25	1,25	5,25	10.25	5,75	6,00	4,75	3,75	3,75	3,25	3,75	—	3,25

IV. ŻYCIE GOSPODARCZE

Przemysł i Handel*)

Zakłady przemysłowe w/g kategoryj świadectw wykupowanych

Tabl. 44 1927—1929

Rok	Kategorje świadectw								
	Ogółem	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	Ogółem zakładów przemysłowych								
1927	796	—	1	3	18	12	20	54	688
1928	695	—	1	3	19	14	17	67	574
1929	**587**	—	**1**	**4**	**17**	**16**	**21**	**59**	**470**
	Zakłady przemysłowe wykupujące świadectwa roczne								
1927	629	—	1	3	18	11	17	47	532
1928	615	—	1	3	19	14	16	57	505
1929	**544**	—	**1**	**4**	**17**	**14**	**20**	**55**	**433**
	Zakłady przemysłowe wykupujące świadectwa półroczne								
1927	167	—	—	—	—	1	3	7	156
1928	80	—	—	—	—	—	1	10	69
1929	**43**	—	—	—	—	**2**	—	**4**	**37**

Zakłady handlowe w/g kategoryj świadectw wykupowanych

Tabl. 45 1927—1929

Rok	Kategorje świadectw										
	Ogółem	I	II	IIb	III	III osób. zajęć	IV	IV osób. zajęć	Va	Vb	Karty rejestr. na składy
	Ogółem zakładów handlowych										
1927	1762	6	168	7	674	3	741	23	11	28	101
1928	1753	1	187	8	702	3	676	33	15	24	104
1929	**1697**	**3**	**195**	**10**	**754**	**3**	**546**	**28**	**15**	**24**	**119**
	Zakłady handlowe wykupujące świadectwa roczne										
1927	1531	6	160	7	630	2	584	17	8	20	97
1928	1554	5	168	8	666	3	547	28	8	19	102
1929	**1538**	**3**	**182**	**10**	**726**	**3**	**443**	**26**	**9**	**19**	**117**
	Zakłady handlowe wykupujące świadectwa półroczne										
1927	231	—	8	—	44	1	157	6	3	8	4
1928	204	1	19	—	36	—	129	5	7	5	2
1929	**159**	—	**13**	—	**28**	—	**103**	**2**	**6**	**5**	**2**

*) Według danych miejscowego Urzędu Skarbowego.

Bezrobocie*)

Zakłady zarejestrowane oraz zatrudnieni i ubezpieczeni w/g rodzaju przemysłu

Tabl. 46 m. Włocławek 1928—1929

Rok	Ogółem	Rodzaj przemysłu: Drzewny	Papierniczy	Chemiczny	Garbarski i skórzany	Spożywczy	Maszynowy	Pozostałe
Zarejestrowane zakłady pracy								
Stan na 31.XII 1928	195	16	3	11	2	23	18	122
Stan na 31.XII **1929**	**151**	**18**	**3**	**4**	**1**	**20**	**19**	**86**
Zatrudnieni								
Stan na 31.XII 1928	6593	297	792	1403	68	645	576	2812
Stan na 31.XII **1929**	**5050**	**240**	**895**	**725**	**35**	**520**	**385**	**2250**
Ubezpieczeni								
Stan na 31.XII 1928	6336	292	736	1361	61	546	545	2795
Stan na 31.XII **1929**	**4803**	**232**	**881**	**658**	**35**	**495**	**368**	**2134**

Zakłady zarejestrowane oraz zatrudnieni i ubezpieczeni w poszczególnych miesiącach

Tabl. 47 m. Włocławek 1928—1929

Rok	Miesiące: I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane zakłady pracy												
1928	154	160	162	163	169	169	171	171	182	185	191	195
1929	**190**	**165**	**158**	**172**	**175**	**178**	**171**	**179**	**181**	**168**	**159**	**156**
Zatrudnieni												
1928	6239	6304	6327	6333	6378	6378	6402	6402	6495	6528	6568	6593
1929	**6238**	**5940**	**5865**	**6240**	**6258**	**6260**	**6257**	**6327**	**6251**	**5311**	**5125**	**5055**
Ubezpieczeni												
1928	6033	6092	6114	6118	6148	6148	6172	6172	6243	6277	6314	6336
1929	**6025**	**5658**	**5625**	**6035**	**6118**	**6138**	**6075**	**6121**	**6045**	**5126**	**4986**	**4825**

Pobierający zasiłki oraz kwoty wypłacone

Tabl. 48 m. Włocławek 1928—1929

Rok	Miesiące: I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Pobierający zasiłki												
1928	1621	1542	1892	719	537	317	451	438	811	992	1263	2150
1929	**661**	**1054**	**760**	**516**	**387**	**282**	**322**	**249**	**179**	**219**	**279**	**421**
w tem pracownicy umysłowi												
1928	42	41	62	59	59	34	28	7	—	—	—	—
1929	**7**	**6**	**5**	**5**	**7**	**5**	**3**	**4**	**1**	**2**	**1**	—
Wypłacone zapomogi w zł.												
1928	29622	20804	19621	8156	6500	3545	4307	5033	8790	11610	14860	27390
1929	**34514**	**54493**	**42153**	**27623**	**19783**	**14842**	**16167**	**14072**	**10691**	**12025**	**11704**	**21945**
w tem pracownikom umysłowym (zł.)												
1928	352	554	691	746	940	535	357	33	—	—	—	—
1929	**388**	**322**	**258**	**258**	**388**	**311**	**190**	**266**	**56**	**151**	**65**	—

*) Według danych Ziemskiego Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Warszawie

Rynek Pracy*)

Tabl. 49 m. Włocławek 1929

Miesiące	Wolne miejsca: Pozostało z poprzedniego miesiąca	Zgłoszono w ciągu miesiąca	Obsadzono i zdjęto z ewidencji	Pozostało wolnych miejsc na miesiąc następny: M.	K.	Razem	Poszukujący pracy: Pozostało z poprzedniego miesiąca	Zgłoszono w ciągu miesiąca	Obsadzono i zdjęto z ewidencji	Pozostało nieumieszczonych na miesiąc następny: M.	K.	Razem
I	15	185	155	7	39	46	2240	790	272	1669	395	2064
II	46	149	144	6	41	47	2064	1463	275	2671	536	3207
III	47	92	96	9	34	43	3207	377	234	2820	540	3360
IV	43	138	141	3	37	40	3360	267	487	2662	468	3130
V	40	138	161	2	15	17	3130	404	542	2486	506	2992
VI	17	44	54	3	14	17	2992	287	361	2432	486	2918
VII	17	64	62	4	15	19	2918	74	265	2242	485	2727
VII	19	230	196	40	13	53	2727	183	550	1879	481	2360
IX	53	29	76	3	3	6	2360	283	460	1732	451	2183
X	6	97	95	2	6	8	2183	408	286	1828	477	2305
XI	8	73	77	—	4	4	2305	326	409	1725	497	2222
XII	4	50	47	3	4	7	2222	388	184	1971	455	2426

Zgłoszenia wolnych miejsc i zapośredniczenia według zawodów

Tabl. 50 m. Włocławek 1928—1929

Rodzaj zawodu	Wolne miejsca	Obsadzono	Pozostało do obsadzenia
1928	1653	1290	172
1929	**1963**	**1570**	**198**
w tem:			
Pracownicy umysłowi . . .	42	28	3
Robotnicy wykwalifikowani	27	22	5
Robotnicy niewykwalifikowani	1705	1378	171
Służba domowa .	95	58	12
Służba folwarczna	21	14	7
Oficjaliści rolni .	4	3	—
Młodociani . .	5	5	—
Pozostali . . .	64	62	—

Roboty publiczne

Tabl. 51 m. Włocławek 1928—1929

Rodzaj robót publicznych	Przeciętna roczna: 1928	1929
Roboty inwestycyjne . .	433	377
Brukowanie ulic . . .	183	127
Konserwacja drogi żelaznej	169	123
Remont mostu na Wiśle	52	56
Roboty instalacyjne . .	227	164
Konserwacja sieci telef. .	184	151
Niwelacja gruntów . .	171	123
Różne	234	169

Prywatny i samorządowy ruch budowlany z wyjątkiem budowli państwowych

Izby, mieszkania i domy wybudowane

Tabl. 52 1929

Izby**)	Mieszkania: Razem	w tem: 1-o izbowe	2-u izbowe	3-y izbowe	4-o i więcej izbowe	Domy: Razem	w tem: parterowe	1-o piętrowe	wielopiętrowe	Pow. zabud. przestrzeni m²	Kubatura budowli m³
487	225	80	69	59	17	65	59	4	2	7068	40396

*) Na podstawie danych Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy we Włocławku.

**) Kuchnię liczy się za izbę.

Izby, mieszkania i domy znajdujące się w budowie

Tabl. 53 — 1929

Izby*)	Mieszkania Razem	Mieszkania w tem: 1-o izbowe	2-u izbowe	3-y izbowe	4-o i więcej izbowe	Domy Razem	Domy w tem: parterowe	1-o piętrowe	wielopiętrowe	Pow. zabud. przestrzeni m^2	Kubatura budowli m^3
400	162	21	70	45	26	45	29	9	7	5622	40620

Zakończone budowle w poszczególnych miesiącach

Tabl. 54 — 1928—1929

Rok i miesiące	Nowe budowle: mieszkalne: budynki	izb mieszkalnych	przemysłowe i handlowe	użyteczności publiczne	inne	Razem: ogółem budynków	w tem izb mieszkalnych	Przebudowy: mieszkalne: budynki	izb mieszkalnych	przemysłowe i handlowe	użyteczności publicznej	inne	Razem: ogółem budynków	w tem izb mieszkalnych	Nadbudowy: mieszkalne: budynki	izb mieszkalnych	przemysłowe i handlowe	użyteczności publicznej	inne	Razem: ogółem budynków	w tem izb mieszkalnych
	ilość																				
1928	59	270	16	1	55	131	270	11	47	16	—	2	29	47	4	17	—	—	—	4	17
1929	**65**	**487**	**4**	—	**34**	**102**	**487**	**9**	**28**	**2**	—	**2**	**13**	**28**	**2**	**16**	—	—	—	**2**	**16**
w tem:																					
I	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	10	83	2	—	6	18	83	1	6	1	—	1	3	6	2	16	—	—	—	2	16
V	10	98	2	—	—	12	98	1	6	1	—	1	3	6	—	—	—	—	—	—	—
VI	12	62	—	—	8	20	62	3	10	—	—	—	3	10	—	—	—	—	—	—	—
VII	4	16	—	—	9	13	16	2	2	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
VIII	9	76	—	—	4	13	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX	8	68	—	—	2	10	68	2	4	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—
X	10	76	—	—	4	14	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI	2	8	—	—	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Rzemiosło**)

Cechy rzemieślnicze na terenie m. Włocławka

Tabl. 55 — 1929

Cechy: Razem	w tem: chrześcijańskie	żydowskie	Zawody zrzeszone w cechach: Razem	w tem: chrześcijańskie	żydowskie	Rzemieślnicy zrzeszeni w miejscowych cechach ***): Razem	w tem: Chrześcijanie	Starozakonni
ilość								
23	14	9	41	25	16	762	573	189

*) Kuchnię liczy się za izbę.

**) Opracowano w Biurze Statystycznem Magistratu na podstawie rejestru dostarczonego przez Izbę Rzemieślniczą we Włocławku.

***) W Cechach miejscowych zrzeszeni są również (w pewnej niewielkiej liczbie) rzemieślnicy z powiatu.

Zarejestrowani na terenie m. Włocławka samoistni rzemieślnicy

Tabl. 56 — 1929

Rodzaj rzemiosła	Ogółem			Chrześcijanie						Starozakonni					
							w tem mistrzowie:						w tem mistrzowie:		
	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.
Ogółem grupy															
Ogółem rzemieśln.	**1008**	**984**	**24**	**509**	**500**	**9**	**455**	**449**	**6**	**499**	**484**	**15**	**321**	**307**	**14**
Grupa budowlana															
Razem	**95**	**95**	—	**78**	**78**	—	**63**	**63**	—	**17**	**17**	—	**9**	**9**	—
w tem:															
Dekarstwo	3	3	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kamieniarstwo	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lakiernictwo	4	4	—	4	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—
Malarstwo	33	33	—	21	21	—	16	16	—	12	12	—	5	5	—
Mularstwo	27	27	—	24	24	—	20	20	—	3	3	—	2	2	—
Rzeźbiarstwo (w kamieniu)	3	3	—	2	2	—	2	2	—	1	1	—	1	1	—
Szklarstwo	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—
Zduństwo	23	23	—	23	23	—	21	21	—	—	—	—	—	—	—
Grupa drzewna															
Razem	**136**	**136**	—	**89**	**89**	—	**83**	**83**	—	**47**	**47**	—	**33**	**33**	—
w tem:															
Bednarstwo	6	6	—	6	6	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—
Ciesielstwo	12	12	—	11	11	—	7	7	—	1	1	—	1	1	—
Kołodziejstwo	16	16	—	16	16	—	16	16	—	—	—	—	—	—	—
Koszykarstwo	9	9	—	9	9	—	9	9	—	—	—	—	—	—	—
Rzeźbiarstwo (w drzewie)	3	3	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	2	2	—
Stolarstwo	86	86	—	47	47	—	45	45	—	39	39	—	29	29	—
Tokarstwo	4	4	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	1	1	—
Grupa włókiennicza															
Razem	**225**	**203**	**22**	**44**	**37**	**7**	**32**	**28**	**4**	**181**	**166**	**15**	**117**	**103**	**14**
w tem:															
Czapnictwo	17	17	—	—	—	—	—	—	—	17	17	—	11	11	—
Kapelusznictwo	13	5	8	—	—	—	—	—	—	13	5	8	12	4	8
Krawiectwo	166	152	14	32	25	7	20	16	4	134	127	7	80	74	6
Kuśnierstwo	6	6	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—	5	5	—
Szczotkarstwo	3	3	—	1	1	—	1	1	—	2	2	—	2	2	—
Szmuklerstwo	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—
Powroźnictwo	5	5	—	4	4	—	4	4	—	1	1	—	1	1	—
Tapicerstwo	14	14	—	7	7	—	7	7	—	7	7	—	5	5	—
Grupa metalowa															
Razem	**118**	**118**	—	**73**	**73**	—	**68**	**68**	—	**45**	**45**	—	**26**	**26**	—
w tem:															
Blacharstwo	8	8	—	3	3	—	3	3	—	5	5	—	1	1	—
Bronzownictwo	1	1	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Grawerstwo	3	3	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	3	3	—
Jubilerstwo	6	6	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—	5	5	—
Kotlarstwo	3	3	—	2	2	—	2	2	—	1	1	—	1	1	—
Kowalstwo	27	27	—	27	27	—	25	25	—	—	—	—	—	—	—
Mosiężnictwo	1	1	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Pilnikarstwo	2	2	—	2	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Ślusarstwo	46	46	—	36	36	—	33	33	—	10	10	—	5	5	—
Zegarmistrzostwo	21	21	—	1	1	—	1	1	—	20	20	—	11	11	—

Tabl. 56 (dalszy ciąg) 1929

Rodzaj rzemiosła	Ogółem			Chrześcijanie						Starozakonni					
							w tem mistrzowie						w tem mistrzowie		
	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.	Razem	M.	K.
Grupa spożywcza															
Razem	**158**	**157**	**1**	**102**	**101**	**1**	**95**	**94**	**1**	**56**	**56**	—	**29**	**29**	—
w tem:															
Cukiernictwo . .	17	17	—	3	3	—	3	3	—	14	14	—	9	9	—
Kuchmistrzostwo .	7	7	—	7	7	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—
Piekarstwo . . .	46	45	1	33	32	1	33	32	1	13	13	—	11	11	—
Rzeźnictwo . . .	57	57	—	36	36	—	31	31	—	21	21	—	2	2	—
Wędliniarstwo . .	31	31	—	23	23	—	23	23	—	8	8	—	7	7	—
Grupa skórzana															
Razem	**230**	**230**	—	**98**	**98**	—	**89**	**89**	—	**132**	**132**	—	**88**	**88**	—
w tem:															
Cholewkarstwo .	59	59	—	2	2	—	2	2	—	57	57	—	44	44	—
Introligatorstwo .	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	1	—
Rymarstwo . . .	10	10	—	4	4	—	4	4	—	6	6	—	4	4	—
Siodlarstwo . . .	2	2	—	2	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Szewctwo . . .	157	157	—	90	90	—	81	81	—	67	67	—	39	39	—
Grupa usług osobistych															
Razem	**46**	**45**	**1**	**25**	**24**	**1**	**25**	**24**	**1**	**21**	**21**	—	**19**	**19**	—
w tem:															
Fotografowanie . .	3	3	—	2	2	—	2	2	—	1	1	—	1	1	—
Fryzjerstwo . . .	43	42	1	23	22	1	23	22	1	20	20	—	18	18	—

Rolnictwo*)

Powierzchnia zasiana (1309,2 ha)

Tabl. 57 m. Włocławek 1929

Rodzaj gospodarstwa	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Gryka	Groch	Rzepak	Rzepik	Ziemniaki	Buraki cukrowe	Pozostałe okopowe	Drobne uprawy warzywne	Łąki polne	Łąki meljorowane	Mieszanki ze zboża i ze strączkow.
	ha														
Ogółem	**2,1**	**555,4**	**82,6**	**22,8**	**3,7**	**3,8**	**2,7**	**308,9**	**9,0**	**13,6**	**23,5**	**135,8**	**97,2**	—	**48,1**
w tem:															
Prywatne ponad 5o ha .	2,1	46,59	24,9	15,0	0,3	1,0	2,7	281,9	8,8	12,8	23,5	122,8	74,8	—	38,2
Prywatne poniżej 5o ha .	—	87,7	57,7	7,8	3,4	2,8	—	25,1	0,2	0,8	—	12,9	22,4	—	9,2
Inne grunty .	—	2,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	0,7

*) Dane w/g spisu produkcji rolnej z miesiąca lipca 1929 roku.

Użytkowanie ziemi

Tabl. 58 m. Włocławek 1929

Gospodarstwa — Rodzaj	Ilość	Ogólna powierzchnia	w tem: Ziemia orna	w tem: obsiana	w tem: ugory	Ogrody warzywne i owocowe	Łąki	Pastwiska naturalne	Grupy leśne zalesione i niezalesione	Inne grunty
		h a								
Ogółem	**665**	**4325**	**1171**	**1076**	**95**	**92**	**233**	**41**	**937**	**1852**
w tem:										
Prywatne poniżej 5o ha . .	662	1417	972	877	95	76	198	38	6	127
Prywatne powyżej 5o ha . .	3	603	194	194	—	9	35	—	362	3
Inne grunty	—	2305	5	5	—	7	—	3	569	1722

Zwierzęta gospodarskie

Tabl. 59 m. Włocławek 1929

Konie: Ogółem sztuk	Konie: źrebięta do 1 roku	Konie: młodzież w 2 i 3 roku życia	Konie: w 4 roku życia	Konie: 4-ro letnie i starsze	Bydło rogate: Ogółem sztuk	Bydło: Cielęta do 1 roku	Bydło: Roczne i dwuletnie: Byczki	Bydło: Roczne i dwuletnie: Krowy	Bydło: Roczne i dwuletnie: Jałówki	Bydło: Trzyletnie i starsze: Buhaje	Bydło: Trzyletnie i starsze: Krowy	Bydło: Trzyletnie i starsze: Woły	Trzoda chlewna: Ogółem sztuk	Trzoda: do 6 miesięcy ukończonych	Trzoda: od 6 do 10 mies. ukończ.	Trzoda: od 10 miesięcy wzwyż	Owce i kozy: Ogółem sztuk	Owce i kozy: do 1 roku	Owce i kozy: roczne i starsze
szt.																			
Ogółem																			
582	11	8	15	548	544	54	5	31	28	4	422	—	353	195	74	84	179	69	110
Gospodarstwa prywatne poniżej 5o ha																			
551	11	8	15	517	498	46	5	31	18	3	395	—	309	195	68	46	172	68	104
Gospodarstwa prywatne ponad 5o ha																			
9	—	—	—	9	12	—	—	—	—	1	11	—	7	—	6	1	2	1	1
Instytucje publiczne i inne																			
22	—	—	—	22	34	8	—	—	10	—	16	—	37	—	—	37	5	—	5

Żegluga rzeczna

Ruch statków towarowo-pasażerskich

Tabl. 6o 1928—1929

Rok	Liczba statków parowych: Ogółem: razem	Ogółem: dzienne	Ogółem: nocne	Z (w) góry (ę) rzeki: razem	Z (w) góry (ę) rzeki: dzienne	Z (w) góry (ę) rzeki: nocne	Z (w) dół (u) rzeki: razem	Z (w) dół (u) rzeki: dzienne	Z (w) dół (u) rzeki: nocne	Liczba pasażerów: Ogółem	Liczba pasażerów: Z (w) góry (ę) rzeki	Liczba pasażerów: Z (w) dół (u) rzeki	Wyładowano lub załadowano tonn towaru: Ogółem	Z (w) góry (ę) rzeki	Z (w) dół (u) rzeki
Przybyło do Włocławka															
1928	1656	1283	373	1150	883	267	506	400	106	39129	35921	3208	5098	4505	593
1929	**1333**	**903**	**430**	**915**	**698**	**217**	**418**	**205**	**213**	36106	**32098**	**4008**	**3566**	**3149**	**417**
Odeszło z Włocławka															
1928	1660	1314	346	1148	918	230	512	396	116	32635	29035	3600	10553	9716	837
1929	**1330**	**907**	**423**	**916**	**700**	216	**414**	**207**	**207**	**31204**	**25927**	**5277**	**7643**	**6760**	**883**

Przywóz i wywóz na statkach nieparowych (berlinkach, galarach, batach i kajlakach)

Tabl. 61 — 1928—1929

Rok	Liczba statków nieparowych			Ogólna pojemność (tonny)			Wyładowano lub załadowano towaru (tonny)		
	Razem	Z (w) góry(ę) rz.	Z (w) dół(u) rz.	Razem	Z (w) góry(ę) rz.	Z (w) dół(u) rz.	Razem	Z (w) góry(ę) rz.	Z (w) dół(u) rz.
	Przybyło do Włocławka								
1928	173	100	73	32655	5439	27216	9275	2786	6489
1929	**100**	**60**	**40**	**16137**	**3470**	**12667**	**3060**	**2151**	**909**
	Odeszło z Włocławka								
1928	201	107	94	48191	13138	35053	14249	4819	9430
1929	**168**	**73**	**95**	**40536**	**6092**	**34444**	**16002**	3204	**12798**

Przywóz na statkach nieparowych w/g grup towarów

Tabl. 62 — 1928—1929

Rok 1928	Rok 1929	w tem: Zboże	Inne płody rolne	Otręby	Olej jadalny	Kolonjalne	Tłuszcze chemiczne	Żywica	Kalafonja	Dykta	Drzewo	Nafta	Drut	Kamień brukowy	Różne
tonny															
Ogółem															
6488,5	3060,0	178,0	883,7	130,0	47,2	1,6	39,9	76,9	80,0	15,0	953,0	340,0	51,6	240,0	23,1
Z góry rzeki															
2785,9	2151,0	178,0	640,0	130,0	—	—	—	—	—	—	863,0	340,0	—	—	—
Z dołu rzeki															
3702,6	909,0	—	243,7	—	47,2	1,6	39,9	76,9	80,0	15,0	90,0	—	51,6	240,0	23,1

Wywóz na statkach nieparowych w/g grup towarów

Tabl. 63 — 1928—1929

Rok 1928	Rok 1929	w tem: Zboże	Nasiona	Inne płody rolne	Cukier	Wódka	Papier	Drzewo budowlane	Węgiel i koks	Nawozy sztuczne	Cement	Zwir wiślany	Cegła	Różne
tonny														
Ogółem														
14214,0	16002,0	6809,5	99,9	327,9	4606,6	812,9	10,7	40,0	478,0	1818,0	167,0	743,0	61,5	27,0
Z góry rzeki														
4784,2	3204,0	12,0	—	—	621,0	—	—	25,0	478,0	1818,0	167,0	—	61.5	21,5
Z dołu rzeki														
9429,8	12798,0	6797,5	99,9	327,9	3985,6	812,9	10,7	15,0	—	—	—	743,0	—	5,5

Ruch tratew na rz. Wiśle

Tabl. 64 1928—1929

Rok	Przybyło do Włocławka					Odeszło z Włocławka				
	Ogółem	Sosna budulec			Braki	Ogółem	Sosna budulec			Braki
		razem	suchy	surowy			razem	suchy	surowy	
	m^3									
1928	4717	4217	1127	3090	500	400	400	—	400	—
1929	**1791**	**1791**	—	**1791**	—	—	—	—	—	—

Polskie Koleje Państwowe*)

Ruch pociągów oraz ogólny obrót wagonów i sprzedanych biletów na stacji kolej. Włocławek

Tabl. 65 1928—1929

Rok	Liczba pociągów osobowych i towarowych		Liczba wagonów			Sprzedano biletów pasażerskich
	przechodzących przez st. Włocławek	sformowanych na st. Włocławek	doczepionych i odczepionych na st. Włocławek	naładowanych na st. Włocławek	wyładowanych na st. Włocławek	
1928	18573	321	58867	10936	26265	384815
1929	**18301**	**313**	**63416**	**10932**	**26491**	**307728**

Przewóz towarów koleją w/g liczby i rodzaju przesyłek

Tabl. 66 1928—1929

Rok	Ogółem przesyłek	Rodzaj przesyłek i ich liczba									
		Bagażowe	Nadzwyczajne	Pośpieszne	w tem:			Zwyczajne	w tem:		
					całowagonowe	półwagonowe	drobnica		całowagonowe	półwagonowe	drobnica
	Ogólny obrót										
1928	150421	10564	30331	13724	211	—	13513	95802	30122	3378	62302
1929	**140531**	**6326**	**24087**	**14251**	**194**	—	**14057**	95867	**31457**	**2813**	61587
	Z przybycia										
1928	73420	5073	14607	6216	—	—	6216	47524	22957	1772	22795
1929	**65462**	**3165**	**9066**	**6099**	—	—	**6099**	**47132**	**23624**	**1702**	**21806**
	Z nadania										
1928	77001	5491	15724	7508	211	—	7497	48278	7165	1606	39507
1929	**75069**	**3161**	**15021**	**8152**	**194**	—	**7958**	**48735**	**7833**	**1111**	**39781**

*) W/g danych uzyskanych ze stacji kolejowej Włocławek.

Tabl. 67

Przewóz towarów koleją w/g wagi i rodzaju przesyłek

1928—1929

Rok	Ogólna waga przesyłek	Bagażowe	Nadzwyczajne	Pospieszne	w tem: całowagonowe	w tem: półwagonowe	w tem: drobnica	Zwyczajne	w tem: całowagonowe	w tem: półwagonowe	w tem: drobnica
	tonny	kg.	kg.	tonny	tonny	tonny	tonny	tonny	tonny	tonny	tonny
					Ogólny obrót						
1928	486931,616	243577	1225039	3964	1167	—	2797	481499	443306	21479	16714
1929	**535749,930**	**46100**	**929930**	**4597**	**1138**	—	**3459**	**529862**	**494559**	**18441**	**16862**
					Z przybycia						
1928	361589,267	104867	546400	811	—	—	811	360127	344568	9251	6308
1929	**400572,730**	**218000**	**388730**	**714**	—	—	**714**	**399252**	**384086**	**8990**	**6176**
					Z nadania						
1928	125342,349	138710	678639	3153	1167	—	1986	121372	98738	12228	10406
1929	**135177,200**	**243000**	**541200**	**3883**	**1138**	—	**2745**	**130610**	**110473**	**9451**	**10686**

Polskie Koleje Dojazdowe

Ruch pociągów, obrót wagonów i liczba sprzedanych biletów na stacji państwowych kolei dojazdowych

Tabl. 68 — Włocławek — 1928

Wyszczególnienie	Liczba pociągów wysłanych i przybyłych do i ze st. Włocławek	Liczba wagonów: przybyło — Razem	przybyło — ładownych	przybyło — pustych	odeszło — Razem	odeszło — ładownych	odeszło — pustych	Liczba biletów sprzedanych na st. kol. doj. Włocławek
1928	3636	8155	2248	5907	7878	7421	457	31024

Przewóz towarów kolejami dojazdowemi w/g rodzaju przesyłek

Tabl. 69 — Włocławek — 1928

Ogółem przesyłek: wysłano	nadano	przeład *)	Bagaż i przesyłki nadzwycz.: wysłano	wydano	przeład.	Wszelkie przesyłki towarowe prywatne: wysłano	wydano	przeład.	Przesyłki kredytowe i gospodarcze: wysłano	wydano	przeład.
7902	1790	4327	275	174	—	7356	1557	3868	271	459	45

Przewóz towarów kolejami dojazdowemi w/g rodzaju przesyłek

Tabl. 70 — Włocławek — 1928

Ogółem przesyłek: wysłano	nadano	przeładow.	Bagaż i przesyłki nadzwycz.: wysł.	na	przel.	Wszelkie przesyłki towarowe prywatne: wysł.	na	przel.	Przesyłki kredytowe i gospodarcze: wysłano	na	przeładow.
tonny	tonny	tonny	kg	kg	kg	tonny	tonny	tonny	kg.	kg.	kg.
35746,710	10323,543	33709,334	8709	6273	—	32699	9942	27395	3038901	375270	6314334

*) Z kolei normolno-torowej na wąskotorową.

Ruch pocztowy, telefoniczny, telegraficzny i radjofoniczny

Ruch pocztowy

Tabl. 71 — 1928—1929

Rok	Polecone przesyłki pocztowe	Listy z podaną wartością i paczki		Paczki zwykłe	Zlecenia pocztowe nadesłane		Przekazy pocztowe	
	szt.	szt.	zł.	szt.	szt.	zł.	szt.	zł.
				Nadane				
1928	184516	5274	23,209,894.—	18000	.	.	53591	7,342,128.—
1929	**202595**	**4159**	**16,174,546.—**	**17551**	**35610**	—	**55989**	**7,167,135.—**
				Nadeszłe				
1928	199635[1]	19136[2]	—	28080	14152	1,239,100.—	73802	10,708,653.—
1929	**232819[3]**	**20090[4]**	—	**24067**	**15871**	**848,922.—**	**77385**	**10,545,881.—**

Ruch telegraficzny, telefoniczny i radjofoniczny

Tabl. 72 — 1928—1929

Rok	Telegramy				Rozmowy telefoniczne				Abonenci	
	Nadane		Nadesłane	Przechodowe	Dochód	Liczba połączeń			Telefoniczni	Radjoabonenci
						Razem	Miejscowe	Zamiejscowe		
	zł.	sztuk	sztuk	sztuk	zł.					
1928	68,700.—	27639	27549	60310	314,775.—	4851428	4371950	479478	455	511
1929	**62,008.73**	**24970**	**26707**	**55700**	**373,549.08**	**5541139**	**5025185**	**515622**	**480**	**564**

Dział Pocztowej Kasy Oszczędności i ogólny dochód Urzędu w 1929 r.

Tabl. 73 — 1928—1929

Rok	Przekazy czekowe				Wydano książeczek	
	Wpłacone		Wypłacone		Oszczędnościowych	Premjowanych
	sztuk	zł.	sztuk	zł.	sztuk	sztuk
1928	45616	24,503,135.—	8854	1,273,446.—	648	98
1929	**53881**	**23,139,438.—**	**12398**	**1,760,913.—**	**513**	**20**

Dochód z czynności pocztowych, telegraficznych, telefonicznych i radjofonicznych za rok 1929 wynosi brutto 959,491.08
netto 603,372.30

[1] W tej liczbie z pobraniem 4319 szt. na sumę 168,744 zł.
[2] W tej liczbie otrzymano paczek z pobraniem 10,298 szt. na sumę 650,716 zł.
[3] W tej liczbie z pobraniem 4743 szt. na sumę 204,040 zł.
[4] W tej liczbie otrzymano paczek z pobraniem 11,743 szt. na sumę 668,127 zł.

V. OŚWIATA i KULTURA

Przedszkola

Liczba dzieci w przedszkolach w/g płci i wyznania

Tabl. 74 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem Razem	Ogółem w tem: Chłopcy	Ogółem w tem: Dziewczęta	Chrześcijanie Razem	Chrześcijanie w tem: Chłopcy	Chrześcijanie w tem: Dziewczęta	Starozakonni Razem	Starozakonni w tem: Chłopcy	Starozakonni w tem: Dziewczęta
Ogółem przedszkola									
1928/29	320	.	.	.	.	.	.	—	.
1929/30	**332**	**154**	**178**	**322**	**154**	**168**	**10**	—	**10**
Przedszkola miejskie									
1928/29	115	54	61	115	54	61	—	—	—
1929/30	**131**	**72**	**59**	**131**	**72**	**59**	—	—	—
w tem:									
Przedszkole Miejskie Nr. 1 . .	39	29	10	39	29	10	—	—	—
Przedszkole Miejskie Nr. 2 . .	**92**	**43**	**49**	**92**	**43**	**49**	—	—	—
Przedszkola prywatne									
1928/29	205	.	.	.	.	.	.	—	.
1929/30	**201**	**82**	**119**	**191**	**82**	**109**	**10**	—	**10**
w tem:									
Przedszkole im. Królowej Jadwigi	28	16	12	28	16	12	—	—	—
Ochronka przy Konwencie O.O. Reformatów	76	36	40	76	36	40	—	—	—
Przedszk. przy Gim. Żeńsk. Hum. Tow. „Oświata i Wychow."	7	1	6	7	1	6	—	—	—
Ochronka Kurji Biskupiej im. H. Sienkiewicza	80	29	51	80	29	51	—	—	—
Żyd. Dom Sierot i Ochronka dla dziewcząt im. M. Szenfelda	10	—	10	—	—	—	10	—	10

Szkolnictwo powszechne

Liczba dzieci w szkołach powszechnych publicznych i prywatnych w/g płci i wyznania

Tabl. 75 — 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem Razem	Ogółem w tem: Chłopcy	Ogółem w tem: Dziewczęta	Chrześcijanie Razem	Chrześcijanie w tem: Chłopcy	Chrześcijanie w tem: Dziewczęta	Starozakonni Razem	Starozakonni w tem: Chłopcy	Starozakonni w tem: Dziewczęta
Ogółem									
1928/29	5806	2926	2880	4651	.	.	1155	.	.
1929/30	**6173**	**3125**	**3048**	**4996**	**2543**	**2453**	**1177**	**582**	**595**
Szkoły publiczne									
1928/29	5430	2640	2790	4622	.	.	808	.	.
1929/30	**5809**	**2830**	**2979**	**4954**	**2517**	**2437**	**855**	**313**	**542**

Tabl. 75 (dalszy ciąg) 1928/29—1929/30

Wyszczehòlnienie	Ogółem Razem	Ogółem w tem: Chłopcy	Ogółem w tem: Dziewczęta	Chrześcijanie Razem	Chrześcijanie w tem: Chłopcy	Chrześcijanie w tem: Dziewczęta	Starozakonni Razem	Starozakonni w tem: Chłopcy	Starozakonni w tem: Dziewczęta
Szkoły prywatne									
1928/29	376	286	79	29	.	.	347	.	.
1929/30	**364**	**295**	**69**	**42**	**26**	**16**	**322**	**269**	**53**
w tem:									
Szkoła Prywatna Powszechna im. Królowej Jadwigi . . .	42	26	16	42	26	16	—	—	—
Żyd. Szkoła Społeczna „Jesodej Tora".	108	108	—	—	—	—	108	108	—
Żyd. Szk. Świecka im. I. L. Pereca	98	45	53	—	—	—	98	45	53
Żyd. Szk. Społeczna „Mizrachi"	116	116	—	—	—	—	116	116	—

Szkolnictwo specjalne i zawodowe

Liczba uczącej się młodzieży w/g płci i wyznania

Tabl. 76 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem Razem	Ogółem w tem: Chłopcy	Ogółem w tem: Dziewczęta	Chrześcijanie Razem	Chrześcijanie w tem: Chłopcy	Chrześcijanie w tem: Dziewczęta	Starozakonni Razem	Starozakonni w tem: Chłopcy	Starozakonni w tem: Dziewczęta
Ogółem									
1928/29	1186	889	297	1114	.	.	72	.	.
1929/30	**1341**	**841**	**500**	**1216**	**792**	**424**	**125**	**49**	**76**
Szkoły Niższe									
1928/29	632	632	—	583	.	.	49	.	.
1929/30	**786**	**614**	**172**	**690**	**571**	**119**	**96**	**43**	**53**
w tem:									
Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa . . . . . . (2 oddz. ślusarsko-roln. i elektromont.)	160	160	—	160	160	—	—	—	—
Miejska Szkoła Zawodowo-Dokształcająca . . . . . . (2 oddziały: męski i żeński)	626	454	172	530	411	119	96	43	53
Szkoły Średnie									
1928/29	454	157	297	431	.	.	23	.	.
1929/30	**467**	**139**	**328**	**438**	**133**	**305**	**29**	**6**	**23**
w tem:									
Komun.-Koed. Seminarjum Nauczycielskie	168	78	90	165	78	87	3	—	3
Pryw. Seminar. Naucz. Żeńskie „T-wa Oświata i Wychow."	155	—	155	155	—	155	—	—	—
Państwowa 3 kl. Koed. Szkoła Handlowa	112	52	60	91	46	45	21	6	15
Szkoła Muzyczna im. Fr. Chopina	32	9	20	27	9	18	5	—	5
Szkoły Wyższe									
1928/29	100	100	—	100	100	—	—	—	—
1929/30	**88**	**88**	—	**88**	**88**	—	—	—	—
w tem:									
Wyższe rz.-kat. Sem. Duchowne	88	88	—	88	88	—	—	—	—

Szkolnictwo średnie ogólno-kształcące

Liczba uczącej się młodzieży w/g płci i wyznania

Tabl. 77 1928/29—1929/30

Wyszczególnienie	Ogółem			Chrześcijanie			Starozakonni		
	Razem	w tem: Chłopcy	w tem: Dziewczęta	Razem	w tem: Chłopcy	w tem: Dziewczęta	Razem	w tem: Chłopcy	w tem: Dziewczęta
Ogółem									
1928/29	1710	939	771	1298	.	.	412	.	.
1929/30	**1799**	**1036**	**763**	**1390**	**808**	**582**	**409**	**228**	**181**
Szkoły średnie państwowe									
1928/29	611	369	242	571	.	.	40	.	.
1929/30	**619**	**379**	**240**	**573**	**348**	**225**	**46**	**31**	**15**
w tem:									
Gimn. Państw. Ziemi Kujawskiej	379	379	—	348	348	—	31	31	—
Państw. Gim. im. M. Konopnickiej	**240**	**—**	**240**	**225**	**—**	**225**	**15**	**—**	**15**
Szkoły średnie prywatne									
1928/29	1099	570	529	727	.	.	372	.	.
1929/30	**1180**	**657**	**523**	**817**	**460**	**357**	**363**	**197**	**166**
w tem:									
Gim. Męskie im. ks. Jana Długosza	362	362	—	362	362	—	—	—	—
Gimn. Męskie im. Piusa X. . . .	93	93	—	93	93	—	—	—	—
Gimn. Żeńskie Władysławy Aspis	146	6	140	123	5	118	23	1	22
Gimn. Żeńskie Tow. „Oświata i Wychowanie	239	—	239	239	—	239	—	—	—
Gimnaz. Koedukacyjne „Gminy Żydowskiej"	340	196	144	—	—	—	340	196	144

Widowiska teatralne, koncerty, odczyty, zabawy i bale

Liczba przedstawień i zabaw

Tabl. 78 1928—1929

Rok i miesiące	Razem	Przedstawienia teatralne			Koncerty	Odczyty	Zabawy i bale
		Teatr Miejski*)	Artystów przyjezdnych	Amatorskie			
1928	128	24	49	55	35	23	77
1929	**87**	**25**	**50**	**12**	**33**	**17**	**54**
w tem:							
Styczeń.	17	3	9	5	—	3	9
Luty.	5	3	1	1	5	1	15
Marzec.	7	4	3	—	5	2	3
Kwiecień	8	3	4	1	2	—	7
Maj	11	3	5	3	5	4	2
Czerwiec	5	1	2	2	2	—	2
Lipiec	7	1	6	—	3	—	—
Sierpień	6	1	5	—	—	2	—
Wrzesień	3	2	1	—	—	1	1
Październik . . .	10	2	8	—	5	2	6
Listopad	1	1	—	—	1	1	4
Grudzień	7	1	6	—	5	1	5

*) Teatr Miejski we Włocławku subsydjowany przez Miasto jest filją Teatru Pomorskiego w Toruniu.

Tabl. 79

Liczba seansów oraz frekwencja w kinach

1928—1929

Rok i miesiące	Liczba seansów				Liczba widzów			
	Razem	Kina			Razem	Kina		
		Nowości	Apollo	Oaza		Nowości	Apollo	Oaza
1928	2704	1078	1181	445	357050	197725	98008	61317
1929	**3109**	**1019**	**1177**	**913**	**273991**	**118414**	**95970**	**59606**
w tem:								
Styczeń	230	70	102	58	25258	10945	10447	3866
Luty	246	92	86	68	24872	11441	8231	5200
Marzec	246	84	96	66	26097	11969	9649	4479
Kwiecień	251	80	93	78	23626	10777	8035	4814
Maj	223	72	105	46	19853	9084	9138	1631
Czerwiec	244	94	94	56	17612	8469	6756	2387
Lipiec	251	77	101	73	12258	4113	5612	2533
Sierpień	287	82	102	103	18415	6441	5742	6232
Wrzesień	291	96	102	93	17651	6447	6606	4598
Październik . . .	279	86	101	92	25839	10274	7644	7921
Listopad	285	97	100	88	29911	12956	9106	7849
Grudzień	276	89	95	92	32599	15498	9004	8097

Tabl. 80

Obrazy wyświetlane w kinach w/g pochodzenia i rodzaju

1928—1929

Wyszczególnienie	Ogólna liczba obrazów wyświetlanych	Pochodzenie		Rodzaj obrazów				
		Krajowe	Zagraniczne	Naukowe	Historyczne	Propagandowe	Inscenizacja powieści	Rozrywkowe i pozostałe
1928	221	13	208	1	2	9	4	205
1299	**225**	**17**	**208**	**2**	**3**	—	**6**	**214**
w tem:								
Kino Nowości . .	76	9	67	1	2	—	3	70
„ Apollo . . .	90	3	87	1	1	—	1	87
„ Oaza . . .	59	5	54	—	—	—	2	57

VI. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

A) Przestępczość

Przestępstwa zameldowane w Komisarjacie Policji Państwowej we Włocławku

Tabl. 81 — 1928—1929

Rodzaj przestępstwa	Rok 1928	Rok 1929
Ogółem	5656	4495
w tem:		
Zdrada główna	—	—
Inne przestępstwa polityczne	7	—
Bunt i opór władzy	—	—
Inne przestępstwa przeciwko władzy	43	15
Przestępstwa urzędowe	—	—
Szpiegostwo	—	—
Dezercja	—	—
Inne przestępstwa przeciwko sile wojskowej i Państwu	—	—
Zakłócenie spokoju publ.	277	292
Ukrywanie przestępców	—	—
Przemytnictwo	—	—
Włóczęgostwo i żebranina	9	—
Spekulacja walutą	—	—
Fałszerstwo pieniędzy i papierów wartościowych	9	1
Fałszerstwo dokumentów	3	4
Fałszerstwo pieczęci	—	—
Fałszerstwo artykułów spożywczych	—	—
Fałszerstwo innego rodzaju	—	—
Rabunek, rozbój w bandzie	—	1
Rabunek, rozbój zwyczajny	1	1
Morderstwo, zabójstwo w bandzie	—	2
Morderstwo, zabójstwo zwycz.	1	2
Dzieciobójstwo	2	3
Inne rodzaje pozbawienia życia	—	—
Podpalenie zbrodnicze	—	2
Pożary przypadkowe	22	32
Stręczenie nierządu	—	—
Przestępstwa na tle seksualnem	2	6
Inne przestępstwa przeciwko moralności	2	7
Uszkodzenie cielesne	122	90
Spędzenie płodu	2	1
Podrzucenie, porzucenie dziecka	2	—
Handel żywym towarem	—	—
Świętokradztwo	—	—
Kradzież kasowa z włamaniem	—	—
Kradzież kolejowa z włamaniem	—	—
Kradzież kolejowa bez włamania	4	8
Inne rodzaje kradzieży z włamaniem	36	50
Kradzież kieszonkowa	19	33
Kradzież z pola i lasów	12	12
Kradzież przewodów telefonicznych i telegraficznych	—	—
Inne rodzaje kradzieży bez włamania	474	534
Kradzież koni	—	—
Kradzież bydła	—	—
Oszustwo	50	34
Wymuszenie	3	2
Sprzeniewierzenie	—	1
Paserstwo	3	—
Lichwa, paskarstwo	29	18
Hazard karciany	8	1
Potajemne gorzelnictwo	1	—
Kłusownictwo	4	2
Przekroczenia przepisów sanitarno-administracyjnych	743	497
Przekroczenia przepisów handlowo-administracyjnych	383	252
Samobójstwo	—	6
Przekroczenia meldunkowe	47	26
Opilstwo	322	439
Przekupstwo	—	—
Przywłaszczenie	70	55
Bigamja	1	—
Krzywoprzysięstwo	3	3
Zbiegostwo aresztantów	1	—
Potajemny wyszynk	—	9
Różne	2939	2054

Nieszczęśliwych wypadków zameldowano 26 w tej liczbie wypadków śmierci 12. Zaginęła 1 osoba.

B) Więziennictwo

Ruch więźni w/g miesięcy

Tabl. 82 — 1928—1929

Rok	Stan na początku każdego miesiąca: I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1928	180	221	229	208	209	195	184	103	97	113	129	129
1929	**132**	**148**	**157**	**156**	**184**	**187**	**175**	**155**	**156**	**147**	**145**	**176**

SPIS RZECZY

Część I.

DZIAŁ B.

Część II.

Wykaz ilustracyj i wykresów

Część I

Część II.